

**Aanen
Reinertsen
OG
HANS MENIGHET**

«DEN UKJENTE HISTORIE»

**

EN OBJEKTIV HISTORIESKILDRING
I TRE (FIRE) DELER

DEL – 2

(HELE WAAGS TID PLUS MELBYS FØRSTE TID)

F O R O R D

Det skulle altså gå 18 år (og vel så det før skriften er utdelt) fra den tid Historiens Del 1 ble presentert, og til Del 2 var fullført. Årsakene er mange, men ligger for en stor del i vanskeligheter med å skaffe tilveie historiske "småbrikker" som ansåes nødvendig for et mest mulig detaljert historisk bilde. Likevel har det ikke vært mulig å tilveiebringe alle de småbrikker som var på ønskelisten. Vi har derfor funnet å måtte sette streken på dette ønske på det stadium som, i skrivende stund, er nådd frem til. Der er fortsatt mulighet at nå-manglende "brikker" kan bli presentert i neste skrift - Del 3.

Det vil merkes at en god del av historien omfatter utviklinger som menighetsfolk (de som leser skriftene) fra før av skulle være kjent med i hovedtrekkene. Vi har dog tilføyet detaljer, også i det såkalte "kjente" bilde, som de beleste ikke har vært kjent med. Samt også samlet utviklingene i en noen lunde begripelig kronologisk rekkefølge.

Hovedkjernen i Del 2 kan dog, med rette, tituleres som Ukjent Historie - selv om vi tidligere har utsendt deler av denne til enkelte i menigheten. Innholdet av denne del er basert på ordrette gjengivelser av store mengder skriftlige dokumenter som dagens menighetslemmer neppe har vært i tidligere berøring med. I hvert fall ikke i dokumentert form. Det vil merkes at en del av de dokumenter som presenteres, i denne Del 2, også var sitert i historiens Del 1. Grunnen til dette var at det gikk flere år før folket, som var aktive lemmar på 1890 tallet, fikk uttrykt - i skriftlig form - hvordan de opplevde utviklingene som de ble konfrontert med på 1890 tallet. Vi måtte følgelig flytte de skriftlig beskrevne reaksjoner frem til det tidspunkt da de først gjorde seg - følelsesmessig - gjeldende.

Historiske begivenheter kan presenteres på mange måter. Taler vi om begivenheter i vår verdenshistorie kan vi oppleve å få disse presentert via noen få sider i en leksikon, oppslagsverk eller skolebok. Mens ulike historikere kan bruke flere bind for å fremstille samme begivenhet. Herværende beretning faller en eller annen plass "mellom stolene". Den kan vel sies å være mer enn noen få sider, samtidig som omfanget neppe når opp til et nivå som ville gjøre det klassifiserbart som et "bind".

La det forøvrig være sagt: Dette skrift må ikke oppfattes som en "svenneprøve" i verken norsk språkbruk, grammatikk, typografisk faglighet etc. etc. På disse områder har vi allcrede fått en selvtildelt strykkarakter.

I dette skrift er det **formidling av informasjon** som vi har lagt hovedvekten på. I den forbindelse har vi etter beste evne (om enn mangelfullt) forsøkt å gi et innblikk i hva som vederfarer de individer som i tidens løp har vært medvirkere i menighetens utvikling gjennom den tid historien omtaler. Innbefattet i denne "avbildning" forsøker vi - hvor mulig - å omtale nevnte individers opphav, såvel som deres ulike endelige skjebner. Så, vær vennlig, og se med overbærenhet på alle typografiske glipp m.v.

Det kan ikke utelukkes at der vil finnes lesere som trekker i tvil sannhetsgehaltet på et eller annet punkt i skriftets innhold. Dette står det jo enhver fritt å gjøre. La i såfall den som har kritikk/innsigelser, mot noe som trekkes i tvil, fremstå med dokumenterbart bevis på at her er der en feil. Dette vil bli respektert! Underskuddige påfunn av annen art fremkaller det motsatte.

Som i Del 1, har vi også i dette skrift tillat oss å påpeke/kommentere beviselige usanne påstander som fremkommer - uansett kilde.

Med dette tegner vi - av samme grunn som i forrige skrift, J. B. A.

AANEN REINERTSEN OG HANS MENIGHET

"DEN UKJENTE HISTORIE" DEL 2

(Waags Tid + Melbys 1ste Tid)

INNLEDNING: NOEN TILBAKEBLIKK

Før vi tar opp tråden der vi forlot Amund Waag i historiens Del 1, så bør vi omtale en del andre utviklinger. Slike som fant sted i forrige avsnitts samtid men som man da fant det vanskelig å ta med. Det gjelder bl. a. hendelser i Amerika som skulle få betydning for fremtiden. Samt også endel utfyllende omtaler og betraktninger vedrørende tidligere omtalte hendelser - både i Norge og Amerika. Det kan muligens være en fordel å sette nr. på disse tilbakeblikk, slik at man kan holde rede på temaets omfang. Vi begynner da med følgende:

NR.1: NYE AKTØRER PÅ SCENEN I AMERIKA

Søstrene Jacobsen: Kort tid etter at Reinertsen var kommet til Norge (1887) begynte han å motta brever fra to unge kvinner (søstre) som - etter hva der er grunn til å tro - var nylig kommet til Chicago og hadde fått kjennskap til Reinertsen gjennom skrifter utgitt der. Søstrenes navn var Kristine og Karoline Jacobsen. Disse to, som straks sluttet seg til menigheten, skulle få en fremtidig rolle som stam-mødre i menigheten, dog med høyst ulike skjebner. Disse søstre hadde også familiemedlemmer som de lyktes å få med seg inn i menigheten. Familien omtales senere, men først litt mer om søstrene.

Det er i "Brevboken" s. 490 & v. at man finner Reinertsens skrivelser som synes hovedsakelig å være adresserte til Kristine, og der fremkommer enkelte opplysninger av historisk art i disse. I den forbindelse kunne det være interessant å få illustrert hvor fullstendig upålitelig muntlige historiske overleveringer kan bli - selv når de kommer fra meget nære familiemedlemmer. Her er hva Kristine J.s sønn - født flere år senere - kunne fortelle om sin mors historie i Chicago. Han fremholdt at både Kristine og Karoline (mor & tante) hadde arbeidet i 10 (ti) år for Reinertsen i en korsett-fabrikk som han eide i Chicago. Der finnes svært lite sannhet i påstanden. Reinertsen har aldri eid en korsett-fabrikk, hverken i Chicago eller andre steder. Derimot så eide Hugh Thomas (en av menighetens eldste) en slik fabrikk der. Og det fremgår for øvrig av R.s brev at i hvert fall en av søstrene hadde arbeide der. Stort sett det eneste man kunne være tilbøyelig til å akseptere som korrekt - i sønnens påstand - er at begge søstrene hadde fått arbeide der. Det kunne medføre sannsynlighet. Men at det ble arbeidet i ti år på denne fabrikk kan dokumenteres som fullstendig feilaktig påstand. Det kan t.o.m. herske tvil om deres oppholdstid i Chicago var så lang. Om dette synes å ligge noe på siden av hovedsaken så var motivet dog historisk. Det skulle illustrere hvor langt på viddene det går an å komme når grundighet og dokumentering blir tilsidesatt i forbindelse med historiske påstander.

Peder Jacobsen: Var en ung tenåring gutt - bror til ovennevnte søstre - som på samme tid hadde skrevet til R., og fått svar. Dette er i og for seg ikke noe oppsiktsvekkende. Det som er/vil bli oppsiktsvekkende er den høyst eiendommelige skjebne som skulle bli denne ungdom til del, mange år senere. Men dette blir først omtalt i historiens Del 3. På nåværende tidspunkt må vi nøye oss med å fortelle at hans egentlige navn var Frederik Peder Jacobsen, men han kom i senere år til å bli bedre kjent under navnet **Fred P. Jacobsen**. Husk på dette navn!

Familien Jacobsen: besto forøvrig av mor & far, Peter og Anna Kjest. (så vidt det i skrivende stund erindres riktig) samt ennå en bror **John D. Jacobsen**, og en tredje søster, som visstnok ikke ble med i menigheten - eller falt bort på tidlig tidspunkt. Alle de ovennevnte i Jacobsen familien vil komme til å spille merkbare roller både i nær og fjern fremtidig historisk utvikling i menigheten.

NR.2: KNUDT ANDREASENS OVERTAKELSE AV MENIGHETEN I AMERIKA

Etter R.s anholdelse 10/3-1890 ble han den 13/3 overført til Arendal sykehus hvor han skulle underkastes en innledende mental observasjon. Av hensyn til "fare for forspillelse av bevis" ble han der underlagt fullstendig isolasjon med brev og besøks forbud. Dette til tross så greide R. å smugle ut forskjellige meddelelser/ordre til menighetens folk. Blant disse budskap var der en befaling til Knudt A. om å reise til Amerika og overta menigheten der. (Tidl. omtalt i historien Del 1). I samsvar med dette pålegg reiste K.A. fra Kristiansand den 25/4-1890.

Hva fant Knudt A. da han kom til Chicago? Ingenting! Menigheten, som hadde vært den største, hadde opphört å eksistere. Alt ble oppløst da Agers brever hadde vært opplest for menigheten. Forstander, eldstes råd og lemmene gikk alle hver sin vei. At flere kvinner i Norge (if. Stiansens vitnemål) også hadde skrevet brever til Chicago som, på sitt vis, tjente til å bekrefte Agers meddelelser gjorde ikke saken bedre. Det var en formidabel oppgave som Knudt A. stod overfor. Der viste seg dog å være noen få "nølere" som, i en viss forstand, "satt på gjerdet". Disse var for det meste noen få enslige menn og kvinner. Foruten disse så var der kun en eneste kjent, hel, familie blant "gjerdesitterne". Dette var familien Jacobsen som var omtalt i foregående avsnitt. Vi kommer senere tilbake til "gjerdesitterne". First må et annet moment bringes inn i bildet.

Foruten befalingen om å dra til Amerika hadde Knudt A. fått en annen befaling av nokså streng art. Den lød slik: sitert ordrett fra menighetsskrift: "*Dersom nogen siger, at de (kvinderne) har haft noget med mig at at gjøre, da skal du i Herrens kraft støde dem ud af menigheden*". Det heter at R. skrev denne befaling mens han var på Arendal sykehus. Og Knudt A. hevdet at den ble skrevet til ham "straks før Sine (Nilsen) reiste fra Arendal". D.v.s. på samme tid som han fikk påbudet om å reise til Amerika. Men husket K.A. riktig når han 17 år senere hevdet dette (R. var nemlig innlagt på Arend. sykeh. også i de 1ste månedene av 1891)? Dersom han husket riktig så var forholdet eiendommelig. For alt tydet på at K.A. selv - fortsatt - trodde at en "Gjerning" hadde funnet sted mellom R. og kvinnene. Riktignok skulle "Gjerningen", if. Knudt A. og andre, være en "Hellig" en og dermed skulle R.s ord ikke gjelde for andre enn de som trodde den var kjødelig. Slik tolket altså tilhengere av "Prøvesteniens" teologi K.A.s tilsynelatende handlinger på den tid som nå omtales, og en tid videre.

Når det gjaldt utstøtelser så var Knudt A. "arbeidsløs" før han begynte. Der var jo ingen igjen å utstøte - om så skulle vært påkrevet. Her gjaldt det å innsamle - om mulig. Hadde rette forutsetninger vært til stede så **burde** det vært mulig å samle flere tilbake - straks. Knudt A. hadde to ukers forsprang på Johan Ager når det gjaldt tilbakekomst til Chicago. Det han trengte for å snu stemningen hos tidligere lemmer ville være å fremlegge troverdige bevis for at **ingen** "Gjerning" hadde funnet sted, og dermed sonderslå troverdigheten av Agers påstander. Dette kunne han neppe gjøre uten **selv** å være overbevist at **ingen** "Gjerning" - hellig eller kjødelig - hadde funnet sted. Men var han slik overbevist? Hos de som tolket hans, kjente, handlinger og skrivelser, fra den tid, var konklusjonen Nei. Og trolig ville en uhildet observatør kommet til samme resultat.

Vi har ikke sikre holdepunkter for å konstatere om "Prøvestenen" var blitt distribuert til Amerika. Det er ikke usannsynlig. Om den var så hadde dens "teologi" vært, nesten, totalt usalgbar der - i motsetning til Norge/Danmark. I en skrivelse 17 år senere forsøkte Knudt A. å overbevise sine lesere om at han, før avreisen til Amerika, hadde "undersøkt saken meget nøye" (samtalt med kvinnene) og, derav, kommet til den overbevisning at der ikke hadde vært noen "Gjerning". Hadde dette medført riktighet så burde det vært en smal sak for han å meddele sine tidligere venner og menighetssøsken, i Amerika, hvilket bevismateriale han var kommet i besiddelse av. Og det før Johan Agers tilbakekomst. Men at "beviset" ble forelagt Chicagos frafalne har K.A. aldri gitt, kjent, meddelelse om.

Ved nærmere analysering kan det konstateres at K.A.s påståtte "bevis" var meget tynt. Det var faktisk en gjentakelse av hva kvinnene tidligere hadde betrodd han, før han skrev "Prøvestenen". Nemlig at de hadde tilstått til politiet for å slippe en legeundersøkelse, som de fryktet (den skulle avklare om hår rundt kjønnsdeler var blitt avklipt). Men første betroelse gikk ut på at det var en **sann** tilståelse de hadde blitt skremt til å avgå. Når Knudt A. for annen gang hadde fått bekreftet at det var frykten for legeundersøkelsen (hovedsaklig denne) som hadde fått kvinnene til å tilstå så var det kommet en ny "vri" inn i saken. Knudt A. mente nå å ha fått den oppfatning at det var en falsk tilståelse som frykten for legeundersøkelse hadde skremt dem til å avgå.

Det er forståelig at K.A. ikke ville fremlegge noe så tynt som dette som "bevis" for tidligere menighetslemmer i Chicago. Det ville vært fullstendig usalgbart. At voksne, modne, kvinner ville kriminalisere sin åndelige leder ved å avgå falske forklaringer - bare for å unngå en legeundersøkelse - ville blitt betraktet som en totalt absurd tanke. Og kvinnene det gjaldt kom, for det meste, fra Amerika. Samme "bevisførsel" ville heller ikke gi dekkende forklaring for Ragna Aslaksens tilståelse. Hun ble ikke truet med noen av de ting som kvinnene i huset har omtalt. For ikke da å ta med de kompromitterende brever som flere kvinner, i huset, skrev til Amerika etter R.s anholdelse (if. Stiansen).

Når vi oppsummerer alle foranstående omtalelser, såvelsom de ting vi midlertidig forbigår, så står vi igjen med en nokså sikker konklusjon: Knudt Andreassen kunne ikke fremskaffe - eller fremla ikke - et eneste troverdig vitneprov som kunne overbevise de frafalne i Chicago at en "Gjerning" ikke hadde funnet sted mellom R. og kvinnene. (Det samme kunne også sies om K.A.s etterfølger). Og om det likevel var foretatt - ukjente - utspill med bevisførsel så har de vært mislykket. Historien viser at Johan Ager var den som ble trodd - av det store flertall. Men her må det tilføyes at Knudt A.s senere kritikere følte grunn til å tro at han - på den tid - aldeles ikke var så forvisset i sin sak som han 17 år senere hevdet å være. Men at han faktisk fremdeles fullt og fast trodde det samme som han skrev i "Prøvestenen". Det følgende vil belyse en av grunnene.

"Samlingens Hest": var navnet på et skrift som Knudt A. forfattet og utdelte i juli 1890 i Amerika. Men kopier ble også sendt til Scandinavia. Skriften omtales på s. 131 & 132 i historiens Del 1, men noe av dette gjentas her for lettvinthets skyld. Skriften var ment å være et opprop til de frafalne om å komme tilbake til læren. Men ikke et ord ble nevnt om grunnen til at de var frafalne. Og der ble heller ikke uttalt ord som kunne tjene til å fjerne grunnen for deres frafall. Det måtte i stedet oppfattes som en oppfordring om å overgi seg til en betingelsesløs tro på Reinertsen. Hovedvekten ble lagt på en generell oppfrisking av de elementære lærerestninger i R.s skrifter. Etter fullførelsen av denne revy innskyter K.A. de følgende ord: *"Har dette vidnesbyrd været sandhed før, saa er det saa endnu"*. Slik disse ord ble tolket innebar det - underforstått - at ordene: "Uansett hva Reinertsen har gjort" var blitt utelatt. Hvilket videre måtte taes som et tegn på at Knudt A. fortsatt trodde hva han skrev i "Prøvestenen". En uhildet observatør ville muligens knyttet ytterligere filosoferinger til dette. Men slike ville ligge utenfor rammen av denne skrivelses historiske formål.

"Basementet"/Vaskeriet - 151 W. Indiana St.- Hva hendte m. dette sted? Et slikt spørsmål kunne muligens dukke opp etter at man hadde studert adressene til de stedlige utdelere av "Tempelsvøben" - på de to første nummer som Amund Waag trykte. På disse finner vi Knudt Andreassen med adresse 151 W. Indiana st. Her kunne man fristes til å tro at K.A. var kommet tilbake til de gamle landemerker: til menighetens "vugge". Men så idyllisk - om vi vil bruke et slikt ord - var det desverre ikke. K. A.s adresse må nok her forbindes med den bygning som stod på toppen av "basementet" og som, i en tid, hadde hybler til leie. Basementt/vaskeriet var jo, for menighetens vedkommende, blitt en saga blott da alle kvinnene med barn kom til Norge på høsten 1888. Sannsynligheten taler for at virksomheten begynte sin avvikling allerede da Ludvig Larsen og Gunhild Stiansen reiste til Norge på senhøstes 1887.

Dette grunnet at L.L. hadde jo i alle år vært daglig leder, samt at staben nå var mer enn halvert etter de to sistnevntes frareise. Men her kan nevnes noe som virker litt pussig.

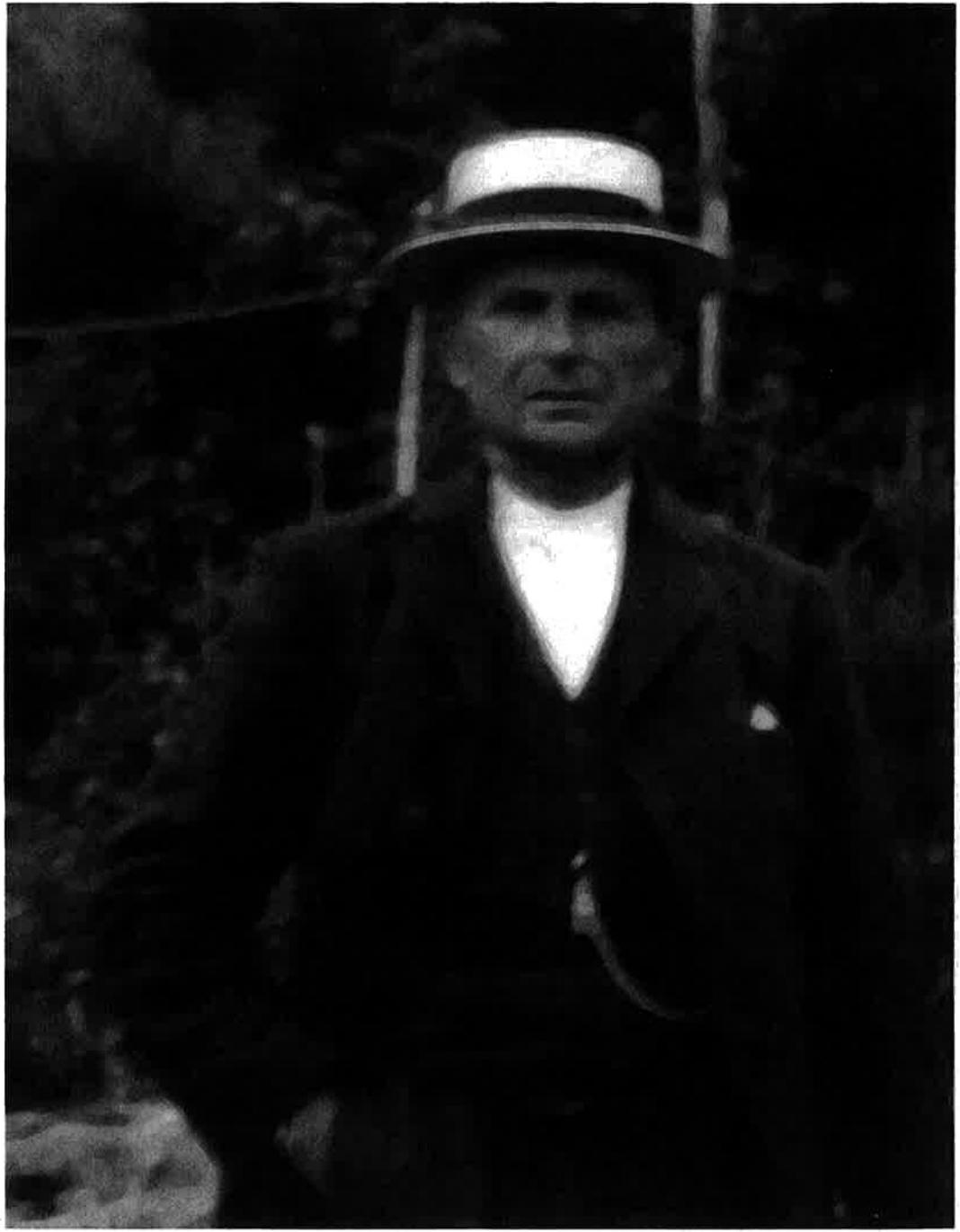
Det er før blitt fortalt at Ludvig Larsen var vaskeriets eier før han fikk noen befatning med menigheten. Han hadde overtatt det fra en dame v. navn Johanna Levin en gang i 1882. Og i årene etter han sluttet seg til menigheten stod L.L. fortsatt som dets eier, såvel som daglig leder. Men i året 1887, samme år som R. og Ager reiste til Norge (senere etterfulgt av L.L. & G.S.), så finner vi at vaskeriet plutselig er registrert på "Aaron Reinerlsen" (en typografisk forvengelse av Å.R.s navn). Altså en litt uforståelig handling men neppe av vidtrekkende betydning. Ved den tid K. A. hadde fått adr. 151 W. Indiana så var vaskeriet blitt registrert på navnet Anderson & Lee, så tidlig som i 1889. Hvilket kunne bety at overdragelsen hadde funnet sted allerede i 1888. De nevnte personer kan ikke identifiseres som, på noen måte, å være tilknyttet noen gren av Chicago menighet. Denne avvikling av vaskeriet forklarer da også hvorfor andre møtelokaler måtte skaffes tilveie i Chicago. Så lenge vaskeriet var på menighetens hender så hadde det også vært benyttet som møtelokaler - ifølge hva man har grunn til å tro. For å sette "prikken på i-en" kan det for øvrig dokumenteres at H. Stiansen var flyttet fra "basementet" da R. var inne på Gaustad, 1888.

For øvrig kan nevnes at Knudt A. hadde mange ulike adresser i Chicago. Tidligste kjente var 353 W. Erie, deretter 295 W. Ohio, så 151 W. Indiana, etterfulgt av 93 N. Leavit st. Om ikke spesielt interessant, nevnes det som et "register bidrag".

Den Ringe Begynnelse: Tross alle de dystre tilstander så var ikke Knudt A. helt tomhendt. I traktene nær en by ved navn Creston, Illinois, beliggende nordvest for Chicago fantes der to menighetslemmer som sluttet seg til K.A. så å si helt fra begynnelsen. Den ene, og muligens begge, var gårdbruker(e). Navnene var henholdsvis: **Petter Govig** og **Ole Cody**. Hvorvidt de var gifte eller hadde familie vites ikke. Det vites heller ikke på hvilke "teologiske premisser" som deres tilslutning var basert. Da de hele tiden hadde befunnet seg på god avstand fra de begivenheter som tidligere hadde funnet sted, i selveste Chicago, kan det tenkes at det var lettere å overvinne dem uten hjelp av spesielle "teologier". Senere i historien kommer forannevnte sted og personer nærmere inn i bildet igjen.

Grunnet avstanden fra Chicago kunne de to forannevnte ikke gi særlig bidrag til en samkvemsgruppe der. Men i Chicago fantes "de to Julia(er)" nemlig **Julia Hansen** og **Julia Sanders**. Disse to kjennes igjen fra R.s mange skrivelser til dem - særlig førstnevnte - i "Brevboken". Julia Hansen hadde bl.a. skrevet et eget innlegg i K.A.s førstnevnte skrift "Samlingens Hest". Også hennes innlegg i skriftet var preget av den "røde tråd" som "Prøvestenen" forkynte. Nemlig: At hvismannens vitnesbyrd var sant og helligt, da måtte mannens "gjerninger" også være "hellige". Om det ikke der (i S.H.) ble sagt i så mange ord så lå det dog nokså klart mellom linjene - slik K. A.s kritikere senere tolket det. Hvorvidt Julia Sanders var allerede med da dette skrift ble utgitt er uklart. Men hun kom i hvert fall tidlig med. Disse to skulle få høyst ulike fremtidige skjebner. Der var også en ungkar ved navn Charley Gunther (av tysk ætt - ikke amerikansk, som tidligere antydet i Del 1) som sluttet seg til gruppen. Eksakt tidspunkt er ukjent. Og en eldre kvinne v. navn Åse Ottesen, sammen med en - antatt - voksen sønn, kom visst også inn i denne lille gruppen på et tidlig tidspunkt. Det utelukkes ikke at noen meget få, da-ukjente personer, var med i bildet. Den omtalte lille gruppen var nå av tilnærmet lik størrelse som R.s opprinnelige menighet da han begynte sin virksomhet i Chicago i 1884. Også denne nye gruppen vokste med tiden større - men ikke grunnet utbredelse av evangeliet. Det var andre faktorer som ble mer avgjørende, som vi senere skal omtale.

Den "gjerdesittende" familien Jacobsen ble fortsatt sittende der. Skriftet "Samlingens Hest" gjorde ingen merkbare inntrykk hos dem. Og heller ikke hos andre familier. Da Amund Waag omsider trykte "Stridsmanden" bladene, som Knudt A. utdelte i Chicago, gjorde heller ikke

KNUDT ANDREASSEN 1862 – 1937
(Vansklig å forbedre mer på et så sterkt forstørret bilde)

disse synlige inntrykk noe sted. Og da Amund Waag trykte sine første utgaver av "Tempelsvøben", på sommeren 1891 - også disse utdelt av K. A. i Chicago - var resultatet, eller mangel på resultat, det samme. At noen av Amund Waags fremstillinger i de nevnte bladspesielt i "Stridsmanden" - var usanne, kunne neppe ha betydning for saken når det gjaldt de uinntilte. Verre kunne det være i evt. tilfeller hvor noen konfronterte Johan Ager med disse skrifters innhold. I de spesielle tilfeller (omtalt i historiens Del 1) hvor A. W. avviker fra sannheten, så var ingen prisgitt å måtte tro Agers versjon. Han ville faktisk være i stand til å dokumentere hvor A. W. gjorde de nevnte feilgrep. Hvilket ikke ville gjøre det lettere å gjenvinne medlemmer i Chicago.

Det er noe uklart hvor lenge Jacobsens satt på gjerdet. Dette grunnet tilsynelatende store sprik mellom forklaringer avgitt av Knudt A. og en av Jacobsen familien. Legger vi K. A.s forklaring til grunn (den virker mer oversiktlig), så ble det over 2 år før de kom tilbake. Men dette hører til senere historie. Vi har nå nærmet oss det punkt hvor videre omtale av menigheten i Amerika ikke lengere kan kalles "tilbakeblikk". Men der er betydelig mer å berette om derfra, etter hvert som den historiske utvikling skrider frem.

Mørke Skyer Bak Horisonten: Aktørene på den scene vi hittil har beskrevet hadde liten anelse om hvilket truende "uvær" som skulle komme, med ulike dramatiske utviklinger både i Norge og Amerika. Og like lite ante de hvilke ulike skjebner de, hver for seg, skulle utsettes for. Alt dette kommer vi tilbake til.

NR. 3. MENIGHETSFOLK ANKLAGET FOR DOBBELTMORAL NÅR DET GJELDER

Å PRAKTISERE SANNFERDIGHET

Det begynte ved rettsaken mot Marie Gundersen, med anklage om barnemishandling. I domsprotokollen ble det henvist til at flere vitner hadde samstemmig attestert at Marie G.s rettsforklaring, på forskjellige punkter, var helt i strid med hva hun hadde sagt, og gjort, i deres nærvær. Noen av disse vitner hadde tidligere vært i menigheten. Ut fra disse vitneutsagn: "at det for medlemmene af "Guds Menighed" skulde være tilladeligt at 'snu eller vride på tingene for Dragen' (ref. til vitneprov)- var tankegangen: *"skikket til at fremkalde den mening at de tiltalte - naar det gjelder deres religiøse meninger - anerkjender andre regler om det forsvarlige og tilladelige i deres forhold overfor de utenfor sekten stående personer, end dem der gjelder i forholdet overfor deres egne medlemmer"*". I forkortet klartekst: "Menighetsmedlemmer kunne lyve for Dragen (de utenforstående) men måtte tale sant til egne medlemmer". Dette var altså - kortfattet - den konklusjon som retten var kommet til etter rettsakens avslutning. (Marie Gundersen ble fratatt alle sine barn og dømt til 10 dagers fengsel på vann & brød - foruten å være stemplet som usannferdig - sammen m. 4 andre tiltalte).

Det gjorde ikke saken bedre at Andreas Thingberg senere fikk trykt i "Tempelsvøben" en redegjørelse om saken, som på enkelte punkter var misvisende. Senere kommer Thingberg på nytt inn i bildet - denne gang på "andre siden av bordet". Han vidner i Nedenes forhørsrett at kvinner som var i ferd med å tilbakekalle sine tidligere tilstælder, hadde tidligere vidnet, for ham, det motsatte av hva de nå fortalte til retten. Hvilket etter hans mening betyddet at kvinnene nå var i ferd med å lyve for retten.

En av de neste bidrag, i samme retning, var en erklæring fra G. Dahlstrøm, hvor han uttrykker den mening at kvinnene i huset ville - selv om de var under ed - "utvilsomt, uten minste betenklighet bekrefte en uriktig (falsk) forklaring, da de i hht. læren ikke tillegger en sådan ed noen betydning". (Oversatt til dagens språkform). Og fra Dahlstrøms uttalelser gikk i noen lunde samme retning, uten at dette med "ed" var bragt med i bildet. Det kan nevnes at både

fru Dahlstrøm og hennes mann var tatt i ed før de forklarte seg rettslig. En sakfører som skulle ivareta Reinertsens interesser var også blitt oppnevnt, og var tilstede for å nærmere forhøre Dahlstrøm og frue om deres avgitte forklaringer. (Retten ble satt i D.s private bolig i Kristiania for å foreta dette forhør. Dette grunnet at fru D., grunnet sykdom, ikke kunne møte frem på Nedenes forhørsrett i Arendal).

En uheldig uttalelse fra R. til forhørsretten gjorde neppe det omtalte saksbilde bedre. I følge protokollen vidnet han følgende: "*Sigtede tillægger på anledning, at han under sit ophold paa Eg sindsygeasyl og paa sygehuset i Arendal havde havt anledning til at give meddelelse til menigheden kun de to første dager af sit ophold, men at han ikke havde benyttet sig deraf*". Dette stemte jo på ingen måte med hva Thingberg bl. a. hadde vidnet. Men disse to ulike bevidnelser kunne muligens blitt stående som påstand mot påstand - hadde det ikke vært for en spesiell ting. På dette tidspunkt hadde det anonymt forfattede skrift, "Profeten og Domsbasunisten Å. R. Afsløret," vært i sirkulasjon en bra stund, og var sikkert kjent av påtalemøyndigheten. I nevnte skrift er R.s brev til menigheten - datert Egs Asyl, 14de Mai - ordrett gjengitt. Dermed ble det klart at R.s uttalelse til retten var uriktig.

Selv om det ikke er "direkte" protokollført så tyder meget på at R. ble konfrontert med dette forhold - før neste rettsmøte ble satt - og at han deretter innrømmet **to** skriveler til menigheten fra Eg asyl. Begrunnelsen utledes av følgende: Ved neste rettsmøte ble Martha Hagen innkalt som første kvinnelige vitne som skulle omforhøres. Hun påstod at R. ikke hadde sendt hverken skriftlige eller muntlige bud til henne eller noen annen, fra Eg eller Arendal sykeh.. Protokollen sier da videre: "***foreholdt Reinertsens forklaring om at have sendt to brever fra Eg....syntes (hun) at erindre at Thingberg hadde faaet saadant.***" Formodentlig varslet hun de øvrige kvinner, som skulle vitne etter henne, da alle disse fritt frem fortalte at 2 brever hadde kommet fra R. på Eg. Men hvorfor innrømmet R. akkurat **to** meddelelser til menigheten (han hadde jo sendt et større antall enn det) og hva var innholdet i skrivelse nr. 2 ?? Den andre skrivelsen var uten tvil en anmodning til Thingberg (**før** 14de Mai) om å få flest mulig menighetslemmer til å innskrive protester mot at han skulle umyndiggjøres. Og skjebnen var jo den at disse protester ble, bl.a., adressert til Byfogden i Arendal - den samme byfogd som administrerte den pågående forhørsrett. Retten måtte følgelig være fullt klar over at R. hadde fått utsendt et skriftlig budskap som beordret at slike protester skulle sendes. Det faller da naturlig å tro at R. ble konfrontert med dette siste samtidig som det førstnevnte. Følgelig ble 2 skriveler erkjent - de to som var helt åpenbare for retten. (Det bør erindres at R. var underlagt brev & besøks-forbud. Se s. 2, pkt. 2.). (Foranstående ble "lett" omtalt i historiens Del 1. Men i den sammenheng nå omtalt anså vi nøyere detaljer nødvendig).

Selv om det er historisk uvesentlig så blir bildet neppe helt komplett dersom vi ikke tilfører et apropos til sistomtalte. Brev & bes.-forbuddet ble antagelig forandret til brev & bes. kontroll f.o.m. 19 mai 1890. Denne dato fikk R. besøk fra Thingberg. Et besøk som, etter alt å dømme, var overvåket. (Waag omtaler at samtaler v. fengselsbesøk (senere) ble overvåket/sensurert). T.s besøk var det 1ste & eneste (registrerte) R. fikk på Eg. Derimot så viser det seg at han har skrevet ytterligere 2, kjente, brev fra Eg. Det ene til Aksel Thoresen og det andre til A. Hedum (7/6-90). A.T.s brev, udatert, tidligst juni senest juli. Her kan det spørres: Var disse brevene kontrollerte/sensurerte eller var de hemmelig "utsmuglet", lik de andre? Hvis behørig sensurert, hvorfor da ikke innrømme også denne utsendelse sammen med de 2 andre "avslørte"? Må stå ubesvart. I brev til Aksel T. omtaler han mottakelse av flere brev fra venner, men anmoder A.T. om å sende fremtidige brev til Arendal folket. Hvorvidt innkommende brev ble kontrollert er usikkert. Det var vel helst R.s utgående budskap som skulle holdes nøyest øye med. Det hører med til historien at riksadvokaten hadde fått tips om at R. hadde utsendt hemmelige beskjed, primært til Thingberg, og sendt ordre til Arendal politiet å etterforske saken. Dette kort tid før forhørene tok til. Som før nevnt vidnet Thingberg under forhøret at så var tilfelle. Sluttelig nevnes også et brev fra Arendal fengsel til S. Poulsen 23/1-91. Kunne dette være

et usensurert brev som Waag hjalp ham å formidle videre? Nå: Tilbake til hovedtema.

Senere kom der skrifter fra Amund Waag ("Stridsmanden" serien) som inneholdt usanne påstander. Hvilket også var tilfelle med noen av hans tidligste utgaver av "Tempelsvøben". De omtalte avvikeler var mer sjeldent av slik art at "mannen i gaten" kunne - uten videre - legge fingeren på dem. Derimot var de helt åpenbare for påtalemyndigheten, som hadde full oversikt over samtlige saksforhold som har vært omtalt. Og kunne dokumentarisk avsløre de fleste av Waags uriktige fremstillinger. Til hell for sistnevnte så ble det skjebnen som hindret at noe av dette kom til belysning i åpen rett.

Men det var ikke bare i 1890 årene at sannferdighet, til tider, ble nedprioritert når visse typer fakta skulle fremstilles. Vi taler om slike anledninger hvor det ble valgt å la beviselig sanne og saklige fakta bli erstattet med oppdikt og/eller forvrengninger. Og denne tilbøyelighet synes å ha fulgt med menigheten ned gjennom tidene. Verst var det når slike forseelser til tider kom fra "ledende" hold (slik det foreligger dokumentasjonen om) Forseelsene ble ikke benyttet bare for å føre "Dragen" på villspor. De ble også brukt for å føre menighetens egne folk bak lyset. Både i Amund Waags tid og senere. Disse forhold vil bli belyst - med konkrete, dokumenterte tilfeller - etter hvert som historien skrider frem.

NR.4: POLITIANMELDELSE MOT KNUDT ANDREASSEN - FRA JOHAN AGER

I Johan Agers avisinnlegg, 9/4-1890, skriver han at Knudt A., "på alle måder formaner dem (de resterende 5 kvinner) til at holde fast ved R., og af Bibelen søger han at bevise at R. har lov til at have flere hustruer o.s.v." (se s. 63 Del 1). Hvorvidt det etterfølgende har noen sammenheng med foransiterte, angivelige, forhold vites ikke. Følgende fremgår av Arendal politiets journaler: I en rapport til statsadvokaten, fra Arend. pk., datert 30/3-1890, meddeles det at Johan Ager hadde anmeldt Knudt A. for visse uttalelser han skulle gjort i påhør av både Ager og Dahlstrøm. K. A. skulle ha sagt at "*han kunne lyve, stjele, høre og myrde dersom Gud drev ham til det*". Da han (K.A.) ble innkalt til forhør om dette så erkjente han for så vidt ordene men benektet sammenhengen med sin egen person. Det han ville ha sagt var at "*Gud i tidligere dager drev sine utvalgte til sådanne gjerninger som mord, hor o.s.v.*" - "*men ville Gud i det mindste ikke drive ham til at gjøre noget sådant*". Ut fra disse ord følte politiet seg, antakelig, såpass beroliget at han ikke var en "farlig" mann og kunne slippes fri.

Men i rapporten til statsadvokaten nevner politiet at dette var samme mann som hadde forfattet den tidligere mottatte "Prøvestenen". (Og i dette skrift sier K.A. klart og tydelig at han mener Gud har drevet Reinertsen til å utføre en "Gjerning" med flere kvinner - og at "gjerningen" dermed var hellig). Politiet har neppe unnlatt å legge merke til likhetpunktene mellom det K.A. skriver i "Prøvestenen" og de uttalelser han var anmeldt for. (K. A.s avhør også på 30/3-1890).

NR.5: NOEN UTFYLLENDE BEMERKNINGER OM REINERTSENS SKRIVEMÅTE

I historiens Del 1 ble der fremvist et brev, signert Aanen Reinertsen, som det var god grunn til å tro var det eneste tilgjengelige brev som var ført i pennen av R.s egen hånd. (Alle de andre, m. Å.R.s navnetrekk under, var i annen håndskrift og var hovedsaklig skrevet av J. Ager eller K. Andreassen). Det ble påpekt at i Å.R.s autentiske skrift så stavet han - bl. a. - med Ø på ord som skulle vært stavet m. Y (Styrmand skrevet "Størmand" m.v.). Vi er senere blitt oppmerksom på, at der i de sørligste strøk av Norge (Mandal m.v.) fantes folk som snakket en spesiell dialekt hvor Y bokstaven ble uttalt med Ø lyd. Det kan derfor tenkes at han stavet i samsvar med dialekt-lyden heller enn i samsvar m. korrekt grammatiske stavelse. Samme forhold kunne da også forklare hvorfor han ofte erstattet bokstav I med bokstav E (engå isteden for inngå) i flere ord. Dette med antatt "dialekt-staving" bestyrker ytterligere at omtalte skrift var ført

i pennen av R.s egen hånd. Skriveren blir identifisert med det geografiske området som Reinertsen opprinnelig kom fra.

NR.6: BARNS MANGLENDE ADGANG TIL LEK PÅ R.s TID - BETENKNINGER

Temaet var omtalt i Del 1, s.21 & 22 i forb. m. omtale av rettsaken mot Marie Gundersen & 4 andre, i Kragerø Byrett. Anklagen var barnemishandling. Vi ønsket her å tilføye noen betraktninger vedr. de forhold som var omtalt.

At barn "aldeles ikke fikk lov til å leke" var samstemmig bevidnet fra flere ulike hold - ikke minst fra barna selv. Men også fra minst een "barneoppdrager" har vi et nedtegnet vitnesbyrd (1st omtalt i Del 1). Følgende er rettsforklaringen til senere forstander i Kragerø, E.J. Andersen (gjengitt påny): "*At lege med dukker finder tiltalte stridende mod det første bud og tillades derfor ikke Ragna dette. Derimod leger hun med f.ex. at maake sne eller grave i sne og at bære ved for moro, men billede og andre udskårne eller tillavede gjenstander maa hun ikke benytte til sin leg af ovennævnte grund*". (To gutter fra en annen Kragerø hush. tilh. menigheten (A.Thingbergs - daværende leder) bevidnet for retten at deres tilatte fornøyelse bestod i "*at hugge ved i vedskjulet og bære denne ind*". (NB: "billede" har vi understreket)

Det ble påpekt at Ragna (4 år) var svært flink til å både lese, skrive, regne & sy m.v. En viss fornøyelse hadde hun vel også ut av å gjøre dette. Men når hun ikke var opptatt med dette (eller graving i sne m.v.) så var det bevidnet at hun da måtte sitte stille på en stol i lange tider. Følgende refleksjon dukker seg i denne forbindelse opp: Konsekvent etterfølgelse av E. J. Andersens vitnesforklaring ville da innebære at hun - mens hun satt på stolen (og ellers) - ikke kunne bla i en bildebok: ikke kunne farge bilder i en sådan etc. etc. Heller ikke kunne hun konstruere en snømann m.v. mens hun gravde i sneen. Hva hun skulle gjøre om sommeren, når sneen var borte, kom ikke frem. Omtalte regler varte egentlig i flere år før der ble en gradvis oppmykning.

Mange andre forbud må i denne forbindelse hoppes over. Men vi kan gjerne ta med noen bud som hadde gyldighet for de voksne. For å være kortfattet siterer vi en uttalelse fra øverste leder O. Melby som finnes i en menighetsskrift: "*Knudstrup var Guds buds overtredere fordi han har blomster, billede og forfenglighedens tomme skrab (pyntegenstander) i sit hus*".

Del 1 gir en mer fullstendig omtale av menighetens regler fra senere 1800 & tidl. 1900 årene.

NR.7: EN ETTERTANKE SOM ER VANSKELIG Å FORKLARE

La oss holde i fersk erindring de foregående omtaler om forbud mot forskjellige former for forfengelighet, samt overtredelse av 1ste bud, og deretter merke hvordan R. henholdte seg til visse yrkesutøvelser innen menigheten. Ta 1st og fremst forstander S. Poulsen i Danmark. I dagliglivet signerte han seg som "Sten og **Billedhugger**". Sistnevnte - å hugge ut et billede i stein/lage et skulptur - måtte vel overgå både dukker & trykte billeder når det gjaldt da-tidens forhold til det 1ste bud. Men vi savner å ha sett en eneste advarsel fra R. til S. P. om at denne del av hans yrke var uforenlig med hans medlemskap i menigheten - for ikke å nevne forstanderskapet.

Selv om Poulsen, riktignok, hovedsaklig beskjeftiget seg med å fabrikkere gravstener, så var det betraktet som en "Drageskikk" å bruke slikt. I menigheten var det, på de tider, kun en trefjøl med påskrift som skulle brukes til merking av grav. (Egentlig m. dobbel hensikt. 1st var det ikke Drageskikk. Dernest skulle det forebygge innbyrdes konkurransen om flotteste minnemerke - noe de med dårligst råd satte pris på).

Men heller ikke i den forbindelse har vi sett noen bemerkning fra R. Han kunne neppe være uvitende om Poulsens yrke. Skulle det tolkes slik at han bare "så mellom fingrene" på slikt?

Så hadde vi, i Chicago, Hugh Thomas som drev korsett-fabrikk og leide, bl.a., kvinner fra menigheten som arbeidshjelp. Nå var bruk av korsett også betraktet som en Drageskikk og en upassende forfengelighet for menighetskvinner. Kanskje like upassende som flettet, eller

klippet, hår. Men heller ikke i dette tilfelle fremkommer noen påtale om at foretaket er upassende for menighetslem.

Som siste eksempel nevner vi - under tvil - forstander Olaus Nielsen ved Laget/Tvedestrond i Norge. Det vil være kjent at O. N. fikk R.s tillatelse - t.o.m. velsignelse - til å sette i gang m. en dagligvareforretning for å sikre han et økonomisk utkomme. Så viser det seg at O. Nielsen, i senere år, blir omtalt med tilnavnet "snus og tobakks Nilsen" (omtales senere). Ikke av den grunn at han brukte disse ting, men grunnet at han solgte dem. Og her er det tvilen kommer inn. Vi har ingen sikker måte å vite om O.N. solgte disse ting fra 1ste stund, eller om det var noe han tok opp senere. Hvis det var fra 1ste stund så har vi ytterligere et tilfelle hvor R. - tilsynelatende - "så gjennom fingrene". Det hele virker, på samme tid, underlig og uforklarlig.

NR.8: NOEN KORREKSJONER & DIV. BEMERKNINGER

Korreksjon 1. Grunnet språkproblemer kom vi, i hist. Del 1, i skade for å bruke feil ordform på s. 69 & 70. Her er brukt ordet "harselere" (m. bøyninger) mens et mer korrekt ord kunne vel vært "herse" (m. bøyninger).

Korr. nr. 2. På s. 5, i Del 1, står det at det "visstnok ikke kom flere menighetslemmer fra Kristiansand området" (fritt oversatt). Dette er ikke helt riktig. Der kom senere, til Chicago, en tidligere venn av Ager, Stiansen & Larsen. Før avreise blev han, av sine frikirke venner, advart å holde seg borte fra sine tidl. venner A. S. & L. grunnet den "fæle lære" de nå hadde kommet bort i. Han traff dem likevel - tilfeldigvis - og fikk det inntrykk at både de og læreren var aldeles bra. Han, Edv. Jensen, ble straks medlem men falt senere fra i lag m. de andre.

Vedr. Peder Jacobsen (Fred) kan nevnes at han i enkelte skrifter er signert som Peter og i andre som Peder. Grunnet at farens første navn var Peter så var det til tider meget vanskelig - eller helt umulig - å vite hvem som hadde skrevet hva, når begge hadde signert med Peter. Faren ble også til tider titulert Peder. (Jacobsen familien er omtalt i begynnelsen av "Tilbakeblikkene"). (Eventuelle uteglemte korrektsjoner m.v. må vi ta opp ved senere anledning).

SLUTT PÅ TILBAKEBLIKK - NÅ FORTSETTER HISTORIEN MOT FREMTID

HVA VET VI OM AMUND WAAG OG HANS OPPHAV?

Da vi forlot Amund Waag i historiens Del 1. var vi kommet til Oktober den 31, 1891. Siste trykning av "Tempelsvøben" i Arendal var påført samme dato og nå skulle alt flyttes til Kragerø. Før vi fortsetter videre bør vi ofre litt plass til å gi opplysninger om A. W.s opphav & familieforhold, selv om de er fåtallig.

Amund Waag var født April 2, 1864, sønn av gårdbruker Claus Aasoldsen og Karen Johanne Larsdotter, på Waag i Bamble. Han ble døpt Amund Clausen men tok senere gårdsnavnet Waag. Han hadde to eldre brødre: Aasold Clausen f. 1859: Lars Clausen f. 1862, samt en yngre bror: Johan Ingebret Clausen f. 1867. Det er ukjent om noen av brødrene senere tok andre etternavn. Skulle der være andre søskener er disse ukjent. Opplysninger om barndoms år skolegang o.l. kjenner vi ingen kilder til. Det er kun tiden etter hans første kontakter med Reinertsen, og hans opptakelse i menigheten, som vi har oversikt over. Og det er vel også dette som er historisk mest vesentlig. Ifølge hans egen forklaring var han blitt medlem av menigheten i året 1886. Altså i samme år som de første utgaver av "Domsbasunen" ble utdelt i Norge. Han ble medvirkende til utdeling av bladene, i hans omkrets, før R. kom til Norge, og ble av den grunn blant de 1ste som R. besøkte etter sin ankomst.

Før han reiste til Skien, i 1888, oppholdt han seg en god del av tiden på hjemstedet Waag i Bamble. Ved enkelte anledninger da R. skrev til ham hilst han til "deg og dine". Dette, formodentlig, ment som en hilsen som inkluderte hans øvrige familie der han bodde. Denne hilsen til tross så er der intet som tyder på at noen andre - søskjen eller foreldre - i hans familie noen gang ble medlemmer av menigheten. (Så vender vi tilbake til det videre historiske forløp).

OVERGANG ARENDAL KRAGERØ & FØRSTE TID I KRAGERØ

I 1ste hist. skrift (Del 1) kom vi i skade for å nevne at der - etter Waags fraflytting - ville kun være to kjente menighetslemmer igjen i Arendal. D.v.s. Jens Leth og Lauritz Rasmussen. Men vi glemte å ta med Jens Leths gamle mor, Maren Gurine. I den forbindelse kommer vi frem til en (muligens) 4rde person som ble igjen i Arendal. Vi nevnte i forrige skrift at Ragna Aslaksen var kalt til Arendal for å passe en syk. Og at der var grunn til å tro at denne syke var Jens Leths 68 år gamle mor. Så spørs det: ble Ragna A. igjen i Arendal som fortsatt pleier? Eller reiste også hun til Kragerø sammen m. Waag og Gunhild S.? Uvesentlig? Ikke helt. Dersom R. A. reiste til Kragerø og den syke ennå trengte pass så måtte en annen overta Ragnas plass. Hvem da? Vi får se. (Der var mulighet for ennå en - en sjømann som Leth kjente).

Det som er 100% sikkert er at Ragna kom til Kragerø - senest - 8 md. etter Waags fraflytting og kanskje tidligere. Det vesentlige er ikke tidspunktet, men hvem det var som avløste Ragna - forutsatt at fra Leth fortsatt trengte en pleier. Hvis hun det gjorde så må vi bringe Marie Gundersen inn i bildet igjen. Hun hadde i senere tid oppholdt seg på Ulefoss hos en "kanalarbeider" Pedersen, sannsynligvis som husholderske. Vi hadde sikker kjennskap til at Marie Gundersen var kommet i tjeneste i Leth husholdningen i 1894. (Hvilke forviklinger som deretter oppstod skal vi senere omtale). Men spørsmålet var: NÅR kom hun dit? Begyndte hennes tjeneste der umiddelbart etter at Ragna hadde forlatt Leths husholdning? Disse spørsmål fikk vi et utløsende svar på i en skrivelse fra Urmaker A. J. Hedum datert 6/6-1892. Skrivelsen var adressert til G. Andersen, Drøbak. I denne skrivelse kunne Hedum fortelle at han nylig hadde fått høre at E. J. Andersen skulle snart forlate hjem & kone for å reise til Amerika - hvor han da skulle avløse Knut A. som forstander. Hans kone skulle forbli i Norge inntil han hadde fått istand et tilfredstillende bosted i Chicago. Og så kom svaret på vårt spørsmål: Andersens kone skulle inntre i Ragnas sted i J. Leth husholdningen, og forbli der inntil E.J.A. hadde fått ordnet bosted i Chicago. I o.m. at Marie Gundersen var søster til E.J.A.s hustru, så er det selvforklarende at M.G. skulle være en naturlig etterfølger av hennes søsters plass i Leths husholdning. Ingen visste da hvilket eiendommelig utfall som M.G.s plassering der skulle føre til.

Denne spesielle tidfesting/stedfesting av Marie G. har sammenheng med at hun er blitt tillagt noen kompromitterende uttalelser som krever nøye opplysninger om hvor/når hun befant seg da disse ble ytret.

I Kragerø fikk Waag installert seg selv og pressen på et midlertidig bosted i Kragerø. Det gikk ni måneder før alt var bragt i såpass orden at han kunne utgi neste nr. (21) av "Tempelsvøben", som var datert 4/8-1892. Dette nr. besto hovedsaklig av gjengivelse av brever skrevet av R., samt brever mottat av Waag. Dette av hs.t. tidsbesparelse & lettvinthet. Han hadde sannsynligvis bare Gunhild Stiansen som typograf på dette tidspunkt. Noe hun fortsatte å være i flere år fremover. Hun hadde i flere år bopel nærmere byen på adresse Bjørneveien 5. Om noen av "Amerika kvinnene" hjalp m. flyttingen m.v. før avreise vites ikke.

Når vi taler om "Amerika kvinner" så dreier det seg selvsagt om alle de seks som R. "importerte" fra Chicago til Norge for å hjelpe med produksjon & evt. utdeling av skrifter - d.v.s. "Tempelsvøben". Noen av disse seks forsvinner tidlig ut av det historiske bildet. Litt senere i historien redegjør vi for alle 6. Også kommer en utførlig omtale av A.W.s endelige arbeids/bosted.

DEN STORE BEGIVENHET VI UNNLOT Å NEVNE

I tiden før de senere måneder av 1890 var romantikk en fåfengt - for ikke å si utilatelig - "åndsretning" å implisere seg i. Men om den var forbuden som et åpenbart fenomen så var det neppe noen givet å beskue hvilke vekster som naturkraftene holdt i beredskap i sjeledypet - ferdig til å springe ut i full blomst hvis "våren" skulle komme. Og våren, den kom - da Reinertsen, fra fengselet, skrev sitt historiske skrift om at ekteskapet nå var tillat. Da kom den klimaforandring som tillot de lukkede knopper å utfolde seg til full blomst. Og blomstene ble straks synlige: På ingen ringere enn menighetens øverste leder Amund Waag og hans utkårede Ragna Aslaksen.

Hva tid "knappene" hadde begynt å forme seg kan ingen med sikkerhet si. Det som vites er at A. W.s første, kjente, bekjentskap m. R. A. ble stiftet da han besøkte "huset" i Arendal, tre ukers tid, sommeren 1889. Deretter ble det fast opphold for A. W. i Arendal fra ca. midt-juni 1890 til 31/10-1891. Ved den tid var blomstene formodentlig ferdig for plukking, og det antas at en offentlig forlovelse må ha vært kunngjort, nær den tid A. W. forlot Arendal. Men ikke et ord om dette har vi maktet å finne i kjente skrifter. Heller ikke om den etterfølgende begivenhet.

Den historiske begivenhet - menighetens 1ste inngåtte ekteskap (så vidt vi vet) - fant sted den 16/7-1892. Denne dag møtte Amund Clausen Waag og Ragna Juliane Aslaksen frem på Kragerø Byfogds kontor og fikk utstedt de fornødne dokumenter som lovliggjorde deres ekteskap for offentligheten. Men hva hendte deretter? Ifølge R.s regler skulle forstanderen holde vielsesseremoni for ekteparet. Men forstanderen: Det var A. W., og hvordan kunne han forrette sin egen vielse? E. J. Andersen (forhenv. forst. Kragerø) var muligens ennå i Norge og kunne kanskje vært medvirker til en slags menighetsseremoni? Da vi ikke kjenner eksistensen av noen som helst skriftlig redegjørelse som omtaler evt. seremonier og festligheter forbundet med denne historiske begivenhet må vi bare la saken stå der.

Men ikke alle var like tilfreds med denne begivenhet. Vi har før omtalt hvilke synsmåter som var blitt tillagt Maren Vego, hustru til forstander Borger Vego (Borger Hansen). Følgende gjengis ordrett - på nytt - ifølge kilden: "*Maren Vego var saa forarget og vred på Ragna, fordi hun gikk hen og giftede sig, for hun mente at naar Ragna hadde havt med saadan en mand (som Reinertsen) at gjøre, at hun da skulle holde sig ren*". At der var anstrengte forhold mellom M. Vego og fam. Waag kan ikke betviles. De hadde vel delvis sin rot i det foran-omtalte men også i det forhold at Maren Vego ufravikelig holdt fast ved at hun hadde vært medvirkende i en "Gjerning" med Reinertsen. Nevnte forhold førte til at A. W. støtte henne ut av menigheten. Mer om dette senere.

NYE AKTØRER SOM INNTRER PÅ DEN NORSKE SCENE

Før vi fortsetter med den videre historie bør vi introdusere en del nye bekjentskaper (såvel som noen tidligere) som kommer til å spille tildels fremtredende roller i det videre historiske forløp. Se etterfølgende:

Otto Joelsen: Lesere av skriftene kan stifte et første bekjentskap med O. J. i "Tempelsvøben" nr. 26 av 10/3-1893. Dette i form av et leserbrev til A. Waag signert O. J., Holmestrand. (Waag publiserte bare initialene). Innholdet av både Joelsens brev (det andre i en serie på 2) og Waags svar synes å gjøre det klart at vi kan tidfeste Joelsens inntreden i menigheten til ca. mars md. 1893.

Otto Joelsen var født i Borre/Horten området i 1858 og flyttet senere til Holmestrand. Han giftet seg med en Olava Kristiansen (også f. 1858) og fikk, med henne, to barn: Betsy Elisabeth f. 4/9-1886 (bedre kjent som Elisabeth) og Alfred Ferdinand f. 19/1-1890. Joelsen var sjømann og hadde styrmanns grad frem til tidlig i 90 årene. Deretter avanserte han til kaptein og ble

skipsfører på, bl. a., en "Bark" som vi senere får høre nærmere om. Sammen med O. J. på dette skib var også de neste to vi introduserer:

Olaf Melby: En ungdom i tenårene som hadde fått tro på R.s lære og sluttet seg til menigheten (visstnok Kragerø menigheten) som han kunne ha nærmest kontakt med. Det må tilståes at mangel på genealogiske opplysninger om denne ungdom var en faktor som har bidratt til forsinket utgivelse av denne Del 2 av historien. Han er nemlig ikke å finne i noen av kirkebøkene som skulle dekke det område hvor han angivelig ble født. Vi har dog fått vite at han var det førstefødte barn av en samlet flokk på ni barn. Etter alt å dømme var han også den eneste, i familien, som fikk interesse for menigheten. Men etter en tid fikk han sin yngste bror (nest yngst i fam.) også med. Vi må senere komme tilbake til mer utfyllende oppl. om O.M.

Ole Stefanussen: Om denne ungdom har vi svært lite informasjon, både vedr. alder, slektskap & andet. Da hans fremtidige rolle i menigheten er langt mindre enn det som O.M.s skulle bli har vi ikke ofret megen tid på genealogisk utforskning. Det vi kan fortelle er at hans opphav er fra det nordlige Norge og at han har etterslekt som fremdeles bor der (muligens kan etternavnet være feil stavet). I senere år skulle han forandre etternavn til **Stevenson** som er vel det navnet som han for det meste bruker i de skrivelser han senere kom til å undertegne.

Vi har formodet at han var født i Nord Norge, hvor slekten er, men har ingen oppl. om når & hvorfor han tok opphold i det sørlige Norge - og dette i ung alder.

Uten at vi har noe klart innsyn i omstendigheten så kom de ovenforomtalte ungdommer i kontakt med hverandre - foruten at de i tillegg kom i forbindelse med Otto Joelsen. Der utviklet seg et nært vennskap mellom disse to. Ikke minst grunnet at O. J. tok dem med i hyre på skipet han førte som kaptein. Skipet - en "Bark" ved navn "Liv" - fikk et oppdrag til å føre en last til en havn i Syd Amerika og begge guttene var da med på denne tur, som var til stor begeistring for dem. Denne minnerike tur førte til at Ole S. senere skrev en sang om den. Sangen - stilet til O.M. fikk navnet "Kjære Onkel" og skulle i senere år bli en meget sunget sang. Vi har dog aldri funnet noen forklaring på hvorfor Ole S. omtalte O.M. som "onkel" i denne sang. Alt dette fortelles grunnet bl.a. at O.J. en tid senere fortalte at O. M. syntes å være en særdeles Gudfryktig ungdom på den tid. Vi blir å høre mer om disse tre senere i historien. Flere nye aktører blir også introdusert på den norske scene. Men 1st noen ord om E. J. Andersens Amerikaferd.

NOEN BETRAKTNINGER OM E. J. ANDERSENS AMERIKAFERD

Hva var den primære årsak til at E.J.A. skulle reise til Amerika? Var det kun for å erstatte Knudt A. i lederstilling der. Uansett hva som primært lå til grunn så var det en naturlig følge at han ville erstatte K.A. i lederstillingen i Chicago. E.J.A. hadde jo tidligere erfaring som forstander i Kragerø. Men da Waag flyttet til Kragerø var E.J.A. blitt overflødig der, da der ikke var behov for to forstandere på stedet. Men hvordan stod det til med E.J.A.s økonomi i Kragerø? Etter at saken om barnemishandling var avviklet så kan en ikke se bort fra at han ikke lengre var så ettertraktet som skomaker på stedet. Var der kanskje kommet en konkurrent til stedet? Men flere år senere falt der bemerkning - visstnok fra en forstander - om at E.J.A. hadde fått darlig ry på seg i Kragerø - som gjaldt andre ting enn saken om barnemishandling.

Uansett primær årsak så reiste han til Chicago. Det er grunn til å gjette at avreisen fant sted ganske nær 4/8-1892 da 1ste utgave av "Tempelsvøben" fra Kragerø var trykt. Og at han faktisk tok med seg denne utgave av bladet som reisebagasje for å spare menigheten for portouttgifter. Dette blad var det 1ste som oppførte E.J.A. som kontaktkilde i Chicago. Alle tidligere nr. hadde oppført Knudt A. som kontaktkilde der. Ankommet Chicago tok han inn hos Sine Nilsen hvor han skulle bo - muligens helt til han hadde fått eget hus. Hva slags arbeide han evt. fikk i Chicago vites ikke. Vi finner ikke hans navn oppført i skomakerbransjen. Til avslutning: A. Waag fikk aldri oppleve hvilket skjebnesvangert valg han hadde gjort til forstander i U.S.A.

HVA HENDTE I CHICAGO 05/1890 TIL 05/1893 (CA.) - EN OPPSUMMERING

Det begyndte med Knudt Andreassens ankomst der (etter ordre fra Reinertsen) nær månedskiftet april/mai 1890 - ca. 14 dagers forsprang på Johan Ager. Knudt A. forlot Norge 25. april & Johan A. reiste derfra 9. mai. Knudt A.s bestrebeler på å redde lemmer fra den helt frafalne menighet der, er tidligere omtalt på s.2 t.o.m. s.4 & delvis 5. i denne beretning.

Noe som ble unnlatt å nevne var om Sine Nilsens tilbakekomst til Chicago. Som før fortalt reiste hun på et tidlig tidspunkt etter "stormen i Arendal" til Danmark, sammen med 4 barn. To var hennes egne og de andre to tilhørte Gunhild Stiansen. Hvorvidt Harald Stiansen måtte reise til Danmark for å hente sine barn vites ikke. Han kom jo til Norge med det formål for øye - samtidig som han også avla et vitnemål som var ufordelaktig for Reinertsen. Og forsøkte også -på vegne av den frafalne Chicago menighet - å få befestet en slags eiendomsrett til Arendalshuset som han mente var hovedsaklig finansiert med bidrag fra disse lemmer. Han mislyktes visst med dette. Hans hensikt var også å hente sin kone Gunhild, men hun ville ikke gå med. Så han måtte reise tilbake med barna - som antakelig ennå var i Danmark.

Sine Nilsen var, etter alt å dømme, den 1ste av kvinnene som returnerte til Chicago. Det kan dokumenteres at hun var der sist i 1890. På dette tidspunkt hadde hun sent et brev til Poulsens i Danmark - med noen tilleggende & utfyllende ord fra Knudt A. bilagt. Innholdet i denne felles skrivelse var av en slik art at Danskene tolket det som et tydelig tegn på at både hun & Knudt A. var fortsatt på samme "bølgelengde" som "Prøvestenen" forkynte. I hvert fall så ble menighetens medlemskap økt med een, etter Sine Nilsens tilbakekomst. Stina Johnsen var den neste som returnerte, men var muligens noe senere. Dermed ytterligere et medlem. Magda Thomsen var den siste som returnerte. Hun forblev, etter alt å dømme, i Arendal inntil huset der blev avhendet. Dette, bl.a., grunnet at hun var innehaver av en "kjøpekontrakt" (som aldri ble tinglyst) på denne eiendom. Etter at eiendommen var avviklet var der ikke stort mere for henne å gjøre (dersom hun ikke hjalp A.Waag med flyttingen til Kragerø). Vi kan sette hennes retur til høsten 1891. Men vi plussar henne ikke på medlemstallet da det er på det rene at hun falt fra på et relativt tidlig tidspunkt.

Vi har nå redegjort for 3 stk. "Amerika kvinner" som har returnert. En fjerde - Severine Ager - må vi også ta med, selv om hun hadde permanent forlatt menigheten. Der gjenstår ennå 2 stk. 1. Martha Hagen: synes å forsvinne helt ut av bildet. Vi har ikke oppdaget spor/omtale av henne. Hun var 65 år allerede i 1890. Det er følgelig en mulighet for at hun døde tidlig. 2. Gunhild Stiansen: Valgte å forbli i Norge. Dermed er alle de seks opprinnelige "Amerika kvinner" redegjort for. **NB:** Der er en særlig grunn til at en foretar en redegjørelse for alle kvinner som var involvert i saken. Grunnen vil fremkomme senere i historien

Nå tilbake til Chicago hvor vi har litt mer å si om Sine Nilsen (Nielsen). Ifølge de dokumenter som foreligger så hadde S.N. etablert et slags foretakende, bestående av hybelutleie. Og dette skulle spille en viss rolle i den fremtidige historie.

Vi er nå kommet frem til det tidspunkt da E.J.Andersen ankommer Chicago på ettersommeren 1892. E.J.A. tar da in til Sine Nilsen som har en hybel ledig for ham. Når det i denne sammenheng kommer frem at E.J.A. ikke hadde penger til å betale Sine, så synes dette å bekrefte at hans økonomi ved avreisen fra Norge var nokså anstrengt. Han fikk omsider arbeide (vi vet ikke hva slags) og da gjorde han selv sagt opp for seg. Han fortsatte å bo på samme adresse helt frem til en gang i januar 1893. Da forandret han adresse. Hvilket, med stor sannsynlighet, kunne antyde at han nå hadde fått eget hus og fått sin hustru også til Chicago.

Men E.J.A. hadde ikke noe nytt å formidle - som kunne få flere frafalne tilbake. Tross

at han i denne tid hadde utdelt 5 nr. av "Tempelsvøben" så satt familien Jacobsen fremdeles på "gjerdet". Men utover på våren 1893 oppstod der en utvikling som fikk Jacobsens til å komme ned derfra. Det hendte seg slik at E.J.A. fikk nyss om at ikke alt gikk rett for seg på Sine Nilsens hybler. Hun hadde, angivelig, holdt på å pleie utuktig omgang med en (eller flere) mannlige gjester på sine hybler. Da han fikk greie på dette utstøtte han Sine S. fra menigheten. Men hvordan denne hendelse kunne få Jacobsen familien tilbake til menigheten forklares i neste avsnitt.

FAMILIEN JACOBSENS TILBAKEKOMST TIL MENIGHETEN

Familien har tidligere vært introdusert, uten samtidig å fortelle at de kom fra Danmark - og hvorfor de kom til Amerika. Familien var lutheranske bønder som bodde i den sørlige del av Danmark (Schleswig m.v.) som var blitt avstått til Tyskland etter en konflikt med denne. Tyskerne hadde tvungen militærtjeneste og den eldste sonnen, John D., hadde kommet i en alder hvor han risikerte å bli innkalt. Familien sendte derfor John D. til U.S.A. i 1881, hvor han tok opphold i byen Baltimore MD. (ble der medlem av "Odd Fellows" losjen). Noen år senere flyttet også resten av familien til U.S.A. og festet samlet bo i Chicago. Ankomsten til Chicago ansees å være siste halvdel av 1887 - i hht. til hva som kan dokumenteres.

Det var på dette tidspunkt at jentene (hhv. 16 & 18 år) Kristine & Karoline begyndte å skrive til R. som da var i Norge. Vi anser det som sannsynlig at Hugh Thomas (arb.giver & menighets-eldste) var den som skapte deres interesse for menigheten. Og resten av familien fulgte da etter. Familiens danske opphav gjorde det naturlig at de omsider ville komme i korrespondanse med danske medlemmer av menigheten - bl.a. Poulsen m.fl. (det er dokumentert skriftlig kontakt m. Poulsen).

I likhet med øvrige frafalne i Chicago var fam. Jacobsen kjent med meddelelsene fra Norge om angivelig "Gjerning" og, formodentlig, om brevene som både Sine N. og Magda T. skulle sent til Chicago om dette. Vi har før omtalt disse kvinners retur til Chicago. Men hva hadde de da å fortelle? Når Sine Nilsen ankommer Chicago så tar hun in til Jacobsen familien for en kort tid (tross at hun hadde en mann boende i Chicago??). Hun blir straks spurta om "Gjerning" saken - og hun nekter nå bestemt at hun har deltatt i noe slikt. Over en tid så gjentar John D. J. dette spørsmålet til Sine N. de ganger han møter henne på byen. Hun nekter bestemt hver gang. Jacobsens følte seg åpenbart ikke helt trygge på at Sine talte sant. Kanskje hun bare svarte det som hun trodde best passet spørgeren. Det kan nevnes at også Magda Thomsen skal nå ha nektet - både før og etter hun gikk ut av menigheten.

Men så hender det at Sine N. blir utstøtt. Knudt A. har forklart hva som da hendte. John D.J. ville nå gjerne spørre Sine ut pånytt. Kanskje hun nå var sur på menigheten og ville komme med en annen forklaring. John D. tok da en spesiell tur til Sines bosted for å stille henne spørsmålet på nytt. Knudt A. var tifeldigvis der da Jacobsen kom dit og spurte henne ut på nytt. Men Sine nektes fortsatt, slik hun hadde gjort før. Knudt A. forteller at John D. bestemte seg da at nå skulle skrittet tas for at familien skulle komme tilbake til menigheten. Det var Sines siste nektelse - i sin utstøtte tilstand - som skulle være den endelige og utslagsgivende faktor for Jacobsens beslutning. Vi har valgt K.A.s forklaring da denne er tidsbestemt & virker presis. Denne nye vending i saken brakte 6 nye - voksne - medlemmer til menigheten. Inkludert E.J.A. & hustru var Amerikamenigheten nå økt til 16 - kjente - voksne medlemmer (men ingen barn) (ukjent om Govig & Cody hadde hustruer eller barn). Men der stanset også fremgangen. DET SKULLE IKKE GÅ LENGE FØR DEN MINKET IGJEN !!

Tallet på medlemmer kunne egentlig vært 17 dersom vi tok med Stina Johnsen. Når hun ikke er tatt med i beregningen skyldes dette at vi ikke har dokumentasjon som viser når hun måtte forlate menigheten grunnet hennes ville påstander om at hun var den "Syvende Engel".

OGSÅ I NORGE HENDTE DER NYTT 1890/1893 - MEN HVA? VI OPPSUMMERER

Historiens Del 1 omtaler det meste av hva som hendte både før og etter Waags ankomst til "Huset" i Arendal. Både om bløffing og maktbruk som han (A.W.) benyttet seg av for å forsøke å fortie alt oppstyr om den angivelige "Gjerningen" - både innenfor & utenfor menigheten. Tiden skulle vise at innenfor menigheten så førte hans anstrengelser bare til at "saken" ble drevet under jorden - hvor den ulmet i lengere tid.

En gransking av "Tempelsvøben" vil vise at der ble et opphold (etter nr.15) på hele 15.5 måneder (ca.) før et nytt nr. (16) kom på trykk. Tross at A. Waag var på huset, største delen av denne tiden, og hadde presse til disposisjon så kunne det virke som om han var handlingslammet for noe å skrive om - d.v.s. i en "Tempelsvøbe". Men etter flere måneder så hadde han kommet i den situasjon at han ville gå til "motangrep" mot avisene ved å trykke et skrift han kalte "Stridsmanden" nr.1 - datert 6/01-1891. At dette skrift inneholdt flere usanne påstander, og at det ble etterfulgt av minst 4 etterfølgende nr. er forklart i historiens Del 1. Hva som IKKE er forklart i Del 1 har vi 1st i senere tid fått kjennskap til.

VAR DER UTGITT 2 UTGAVER AV "STRIDSM." nr.1 MED ULIKE DATOER? En mann i Danmark, som vi senere skal stifte nærmere bekjentskap med, har fremmet en slik påstand. Han mente å være kommet i besiddelse av et slikt kopi. Der skulle eksistere bare få slike kopier da de ikke var myntet for offentlig utgivelse, men bare for noen få medlemmer internt. Mannen mener at innholdet i dette skrift setter A. Waag i et noe underlig lys når det gjelder hans forhold til det vi kaller "Gjerningen"-striden. Vi skal sitere noen av de punkter mannen har fremhevet. Av hensyn til plass kan vi kun sitere et par bruddstykker men skal prøve å inkluderemannens hele skrift som et tilleggsbilag. De av A.W.s ord han spesielt fremhever er følgende: "**det saa ud, som Herren kom mod sine egne Ord". "Ligeledes, har Herren nu skjult sin Sandhed i Mørke og Dunkelhed for os, for at prøve os"-** Som del av sine avsluttende ord skriver A.W. følgende: "**Jeg for min Del, ser sandheden klarere nu, end nogensinde tilforn...**". Dette var fremstilt som havende likhetspunkter med hva Knudt Andreassen skrev i skriftet "Prøvestenen" (jfr. Del 1).

Ovenforomtalte skrift skal angivelig være datert 3/11-1890 og skulle altså bestå av få kopier beregnet for internt bruk (jf. dansken). Men i januar 1891 utkommer ennå et skrift bærende tittelen "Stridsmanden" nr.1 bærende dato 6/01-1891. I dette skrift benytter Waag seg av et såkalt sannhetsvidne - Stina Johnsen - som skulle bevitne at kvinnene, angivelig, hadde avgitt falsk forklaring under 1ste politiforhør. Dette var samme Stina J. som Waag noen måneder senere bortviste fra menigheten som "skjendig kvinne" når hun påstod å være "Syvende Engel".

Sistnevnte skrift er et eksisterende dokument i original form. Det øverstnevnte, angelige, dokument lar seg neppe oppspore i original form. Vi har kun den refererte avskrift å henvise til. Det øvrige om "Stridsmanden" serien er omtalt i Del 1. Behøves ikke repetert her.

Innsamling Av Reinertsen brever: Noe av det 1ste som Waag foretok seg etter R.s død (muligens også kort før) var å anmode menighetslemmer om å tilsende ham brever som Reinertsen hadde skrevet til disse. Og han fikk, etter hvert, et anseelig antall slike. Disse fikk han god bruk for i flere av de tidligste "Tempelsvøber" som blev utgitt av ham. Men han hadde visstnok mer vidtgående planer med disse brever - noe vi senere kommer tilbake til.

Waag Manglet "Grepet" I De Tidligste Nr.: Begynnende med nr. 16 & frem til t.o.m. nr. 22 var det lite skrivning hvor Waag var den "førende" skribent. Største part av innleggene i denne serie dreide seg om ettertrykk av tidligere Reinertsen skrifter og/eller R. brever til lemmen. Samt også brever og/eller vitnesbyrd fra lemmen til Waag. I nr.19 hadde han dog et noe kraftigere "grep" på pennen. Mens nr.22 (13/10-1892) bestod - i sin helhet - av Å.R. skrifter/brever.

Waag "Slår Til" Begynnende nr. 23: I dette nr. tar han "fullt grep" på tingene i det han svarer et angrep fra en mann i Komagfjord. Vi har omtalt i Del 1 at han i replikken til denne innsender fant det nødvendig å ty til bløff i en del av sitt motangrep (jfr s.104 Del 1). Waags motangrep mot andre samfunn m.v. var så omfattende at det medførte fortsettelse i numrene 24 & 25 ("skriftene trykkes i 15 000 eksempl.-anf.i nr.25).

Nr. 25 var trykt i januar 1893. Den skulle utkomme 6 nr. til i 1893 - den siste i desember samme år. Så har det hendt noe "rart" som vi må senere komme tilbake til. Vi er nå kommet til slutten av den tidsperiode som oppsummeringen skulle dekke. Men som en siste post må vi ikke glemme å ta med at: tross megen strid utad så fikk A.W. en hyggelig opplevelse også.

Amund Waags første barn ble født i året 1893 (eksakt dato v. senere anl.). Det var en gutt som fikk navnet Hans Stefanus Waag (også oppgitt som Hans Stefanus Amundsen Waag). For å forenkle dette med Waags barn skal vi ved denne anledning foregripe begivenhetenes gang og meddelle at han (og Ragna) fikk i alt 3 barn. Foruten Hans så var der Nicene Agatha Angela født 1895 (Angela til daglig) og Selot Natanael født 1898. Ingen av disse skulle få misunnelsesverdige skjebner - spesielt ikke den første. Men dette hører til senere historie.

Nye Medlemmer: Dette var vi på vei å glemme. Vi har før omtalt at **Otto Joelsen** kunne ansees som inntatt i menigheten i 1893. Noen lunde samme årstall skulle også passe for **Olaf Melbys** inntakelse. Også **Peder Knudsen** fra Lofoten skulle vært inntatt rundt samme tid, og - med forbehold - muligens også fått sitt lederembete der, nær samme tid. **Ole Stevenson** er vi noe usikker på. Men kunne mulig blitt medlem rundt samme tid.

FULL OPPLØSNING AV CHICAGO MENIGHET

Noen forklaring til bakgrunnen for hva som hendte har vi ikke funnet frem til. Det vi vet kommer frem i følgende. Vi må hovedsaklig bygge på uttalelser fra John D. Jacobsen og delvis en av hans nevøer. If. J.D.J. så hadde forstander E.J.Andersen, på ikke angitt tidspunkt, kort og godt flyttet ut av Chicago og til Petter Govigs eiendom nær byen Creston,Illinois - flere mil nordvest fra Chicago. Han (E.J.A.) hadde da leid dyrket mark fra Govig (som åpenbart må ha eid store arealer) som han ville prøve seg på som gårdbruker. Hva grunnen var til denne "kursendring" fra E.J.A. blir der intet nevnt om. Muligens var han blitt arbeidslös og ikke kunne finne nytt arbeid i Chicago? John D.J. forteller at: "*Vi flyttede også hen på Govigs land, som jeg leide og betalte ham tunge renter for*". Hva han mente med "Vi" er ikke helt klart. Dette grunnet at en av hans nevøer har meddelt at Jacobsen familien forlot Chicago og reiste til Aiken i staten Minnesota for å dyrke et "Homestead" gårdsbruk. Det kan altså tyde på at familien Jacobsen på dette tidspunkt splittet opp. Slik at fedrene, døtrene og Fred P. gikk til Aiken mens John.D. og endel andre menighetslemmer gikk til Creston. Det er nevnt at Knudt A. også var i Creston området, men nevnes ikke om også han leide land fra Govig. Det sies kun at Knudt A. ble "bedragen" av den samme Govig. Vi kan dog ikke utelukke at også K.A. leide land fra Govig, samtidig som de andre. Det fortelles heller ikke om "de 2 Julia-er" m.fl. var med til samme sted.

I et senere dokument i historen fremkommer der endel detaljer som gjør det klart at der på denne tid var en voksende misnøye med E.J.Andersens lederskap. Den fullstendige omtale om hva misnøyen dreide seg om lar vi stå til nevnte dokument blir omtalt. I korthet kan vi dog nevne at E.J.A. stadig tok parti for Govig når de øvrige lemmer syntes Govig var urimelig. Men det endte dog med at Govig til slutt ble utstøtt. Medlemmet Ole Cody, som vi tidligere har omtalt, og som bodde i Creston området, nevnes der ikke et ord om, verken her eller senere i historien. Hvilket kan tyde på at han faller bort som medlem - sammen med Govig. Nå er menigheten blitt 2 lemmer fattigere igjen. (Klagene mot E.J.A. var langt mer alvorlig en det hernevnte).

Men når hendte den ovenfornevnte "utflukten" fra Chicago? Eksakt dato har vi ikke, og det foregikk neppe alt på bare en enkelt dag. Vi kan dog komme temmelig nær sannheten. Det kan dokumenteres at menigheten hadde adresse Creston, Ill. så tidlig som april 1895. Skulle man oppdyrke land og få en avling på dette året måtte de helst være etablert der tidligere enn dette. Med stor sannsynlighet hadde forflytningen blitt foretatt sent på 1894 eller meget tidlig 1895.

HENDELSER I NORGE 1894 OG 1895

Der hender litt av hvert i Norge i dette tidsrom. Det 1ste vi merker oss er at der ikke utkommer noen "Tempelsvøbe" i nærmere 2 år (des.1893 til nov.1895). Hva kunne være årsak til dette? Vi kan muligens nevne enkelte ting.

Den 1ste hendelse - som intet har med Waags trykkeproblemer - gjelder at Jens Leths mor, dør av slag, etter lengere tids sykeleie. Det ville, normalt, ikke utgjøre noen stor historisk begivenhet - dersom det ikke var for een spesiell ting. Hun bodde i Arendal området, sammen med sønnen Jens og - ikke minst - hennes pleier Marie Gundersen, som hadde overtatt etter sin søster (E.J. Andersens kone). Det ble holdt begravelse 16/5-1894 og tilstede ved denne var Signe Nielsen, hustru til forstander Olaus N. Det var ved denne anledning at Marie G. skal, angivelig, ha betrodd til Signe N. at hun var en av dem som var delaktig i den, angivelige "Gjerning" med Reinertsen. Samtidig skal hun ha fortalt at Maren Wego var så sint på Ragna (Waags hustru) grunnet at hun hadde giftet seg. Hun mente Ragna skulle holdt sig "ren" etter å, angivelig, hatt med en mann som R. å gjøre. Dette nevnes for å dokumentere tid og sted for de påstander Signe Nielsen fremsetter senere i historien - og som Marie G. da nekter for.

Neste hendelse 1894: Der utstedes grunnseddel (festekontrakt) til Hans Stefanus Amundsen Waag (ca.1.5 år gml.) for et tomteområde på Langetangen, Kragerø. Samtidig tinglyses en obligasjon på kr.1 000. på samme H.S.A.Waag. Og sist tinglyses en "auksjonsskjøde" på Hans Stefanus Amundsen (intet Waag navn på siste). Det kunne tyde derhen at Waag hadde leiet denne eiendom (huset bygd 1850) et par år, og nå sikret seg fullt eierskap, som verge for sønnen. De forannevnte transaksjoner var tinglyst i september 1894.

Det Waag nå gjorde var å mure opp en lav bygning et stykke bakenfor huset hvor han så installerte pressen og øvrige trykkeriutstyr. Men der blev ikke trykt mange "Tempelsvøber" inne i dette nye trykkeriet. Det som i hvert fall kan konstateres er at det var kun numrene 35, 36, & 37 som ble trykt av Waag - etter 1893. Numrene 32, 33, & 34 var trykt av Wesmar Boktrykkeri i Kragerø. Nr.38, 39 & 40 var trykt av Alfon Hansens Boktrykkeri, Larvik. Men trykkeribygningen kom likevel godt med i forbindelse med andre trykksaker som ble produsert over tid.

"**Den Råbende Røst i Ørkenen**" kan ha vært en av Waags første trykksaker som ble produsert i trykkeribygningen hans. Den kom ut i April 1895 og skulle i tidens løp bli både "rost og rist". Dette prosjekt kan muligens være en del av forklaringen på hvorfor der ikke ble trykt "Tempelsvøber" på nærmere 2 år - men langtfra hele forklaringen. Dette skrift skal være en slags forkortet oversikt over hva Reinertsens lære besto av. Den er for så vidt en korrekt fremstilling, men på enkelte punkter uttaler han seg på en uheldig måte, slik at det kan føre til misforståelser - - hvilket også har hendt.

På side 36 kommer han med en uttalelse som krever spesiell opmerksomhet. Der sier han om "Lammet" i Åpenb. 5: "Lammets syv horn er Drengen de Tvende Vidner og de 4 Dyr". Med disse ord har han faktisk "fastspikret/segmentert" et kompakt bilde over menighetens administrative hovedstruktur gjennom hele 6te engels tid - som stemmer med R.s forklaringer. Trekker vi en parallel med en jordisk politisk administasjon så får vi: Drengen med de åndelige tvende v. Lov & Evangelium utgjør et slags "presidentskap" eller "kongehus" m.v. De fire dyr kunne f.eks. sammenlignes med "statsråder" m.v. (De 24 eldste - som ikke er med i denne hovedstrukturen

- kunne sammenlignes med f.e "statsekretærer" m.v.. Waag omtaler de nevnte skikkelsene som menighetens "dommere" - som jo er riktig - men han unnlater å nevne at de også er menighetens "regjering", hvilket klart går frem av R.s forklaring Db. s. 48. Og videre på s. 49 omtaler R. 12 troner og at de som sitter på disse skal "dømme Guds Israel" m.v. Desverre så "snubler" Waag for hurtig forbi temaet til å gi en uinntatt et helt klart bilde. Han snubler også ved å fremstille Moses & Aron som forbilder for de historiske Tv. V. Det er jo til overmål forklart, av R., at Josva og Serubabel er forbildene for disse. Mens Moses (loven) og ypperstepræst Aron (evangelium) er forbildene for Lov og Evangelium.

At de omtalte "syv" skal være et stående embete gjennom hele 6te engels tid går klart frem av D.H.V. side 207 o.a. Vi hadde desverre kommet til den oppfatning at en "4 dyrs ledelse" skulle avløse et såkalt "Drengens embete" når disse "4" var kommet på plass. Denne opfatning måtte endres dersom en skulle få Waags omtale av Lammets 7 horn til å stemme. Og løsningen var å finne nederst på sp.1 i Db. side 211. Der står nemlig: "Disse tvende vidner er tvende ordets vidner og profeter, som skal følge kirken, også skal Drengens sæd følge med. Videre: Disse skulle ha en virketid av samme lengde som dyret - d.v.s. 1260 år-(6te engels tid). Nå stemte alt!

Waags hastverk gjorde at han helt unnlot å nevne at de "Førstefødte" til hver av embetene - som Lammets 7 horn omfavnet - hadde helt spesielle oppgaver å utføre. Følgende i hht.R.s forklarelser: Oppgaven til den "Førstefødte" Drengen er vel klinkende klar for alle. Like klart for alle er ikke spesialoppgavene (3 stk. ialt) til de Tvende Vidner. 1. De skulle være hovedmakten - på menighetens side - i den strid (himmelkrig) som oppstår mot "Jordens Dyr" og dets to "horn", som fremstår når statskirken skilles fra staten (i den forbindelse fremstillet som striden mellom Lammets TO horn og Dyrrets 2 horn) Se Db. s. 45, + forkl. Sak.3 & 4 kap. s.593/94/95 + mange mer. 2. I likhet med sine forbilder Josva & Serubabel (som gjennoppbygde Tempelet) skulle de være hovedbyggmestrene for viderebygging av den menighet R. hadde stiftet. Se også her R.s forkl. Sak. 3,4,5 + mye mer. 3. De skulle (når rette tid kom) flytte "Kvinden" fra sitt sted i vesten til "beretde sted" i Nordenland - hvor "Stolen" tidligere var blitt flyttet. Db. s.601. R. ofrer ikke særlig omtale vedr. de resterende 2 (av de 4) dyr. Så vi forbigår disse.

UTVIKLING AMERIKA-MENIGHET 1896-1897

Sist vi omtalte menigheten i Amerika, så hadde de totalt utflyttet fra Chicago og slått seg ned ved Creston, Illinois, hvor noen av lemmene skulle prøve seg på jordbruk, ved å leie jord fra et storbruk tilhørende et menighetsmedlem ved navn Petter Govig. Det syntes ikke å være den mest harmoniske tilværelse som kunne ønskes, ifølge hva som har vært skrevet.

Det ser ut til at de prøvde denne løsning for et par avlingsår og deretter begyndte å se etter nye omgivelser å slå seg ned i. Kommet frem til dette tidspunkt så var jo Petter Govig - av ukjendte grunner - blitt utstøtt fra menigheten. Og følgelig kunne der neppe være noen levelig atmosfære for de øvrige lemmer, som hadde vært leietakere hos ham.

Det er tidligere fortalt at forstanderen E. J. Andersen var den som tok det første skritt vekk da menigheten i Chicago ble oppløst. Atter en gang var det samme mann som først reiste til nye trakter for å finne bosted. Denne gang reiste han mye lengere. Hans valg viste seg å bli et sted, i staten Montana, ved navn "Race Track". Men hvorfor akkurat dette sted. Ingen vet sikkert, men der kunne være noen små indisier som vi kan se litt nærmere på.

Et mulig spor kan være et skrift ved navn "Herrens Stridshær" nr. 3 fra 1888, da R. var under rettsforhør. I dette skrift, publisert av Harald Stiansen, var der flere innlegg fra tilhengere i Amerika. Blandt disse innlegg var der nemlig hele fem norske navn med avsender adresse "Race Track, Montana". Hvorvidt noen av disse navn fortsatt var tilhengere/medlemmer i 1896-1897 har vi ingen dokumentasjon på. De tjente dog som bevis på at der måtte være en betydelig norsk-talende befolkning på dette sted. Dessuten var der visst nok av ledige arbeidsplasser i både skog, jord og industri - for ikke å nevne billigt land. Legg til dette at Homestead loven gav adgang til gratis land (160 mål & mer) fra staten, bare ved å utbedre (dyrke/bebygge)det.

Uansett av hvilken grunn: Andersen reiste i hvert fall dit, og de øvrige fulgte snart etter.

Se Forklarelse På Baksiden Av Arket

FORKLARING AV BILDER PÅ MOTSTAENDE SIDE

Øverste Bilde: Dette er Langetangen/ "Kronborg" slik det ser ut idag. Der har selvsagt funnet sted noen forandringer siden Waags og Melbys tid, men hovedbygningen er, i hovedtrekkene, stort sett den samme som opprinnelig – dersom vi ser bort fra fornyelse av bordkledning m.v. gjennom årenes løp. Det er egentlig inngangspartiet som representerer den mest betydningsfulle endringen. Ingangspartiet, som nå sees på forsiden av huset, var opprinnelig plassert på den motsatte siden, d.v.s. på baksiden, av hovedbygningen. Og den var mindre velbygget enn den som nå sees.

Nederste Bilde: Denne bygning bestod opprinnelig av bare den del som nå vises som hvitmalt mur. Det var i denne opprinnelige murbygning – oppført av A. Waag i ca. 1894 -- at Waag installerte pressen og det øvrige trykkeriutstyr. (Se historieteksten). Etter at Melby hadde solgt, og forlatt denne eiendom, har senere eiere påbygget den rødmalte bordkledning og "arken" som vises. (Det opprinnelige tak ble altså forhøyet). Omtalte bygning skal ligge ca. 40-50 m. bakenfor & muligens til høyre for beboelseshuset – i hht. anslag fra eierne. Vi har ikke greid å få bilde som viser begge bygg på et og samme bilde.

Gjenforening i Montana: Den del av Jacobsen familien som - ved oppbruddet i Chicago - hadde reist til Minnesota, reiste nå også til Race Track i Montana og ble gjenforent med de øvrige medlemmer. (Senere søn til Kristine Jacobsen hadde fått historien slik til at hele familien hadde reist sammen til Minnesota. Så skulle brdrne. Fred & John, hørt om gullfunn v. R.T. i Mont. Følgelig så reiste de dit for å "skjerpe"- uten hell. Største feil med denne historie var at INTET gullfunn hadde forekommert på dette sted i 1897/98 - som var korrekte årstall for ankomsten dit. Derimot ble det i 1901 funnet gull der - som de da skjerpet etter - uten hell. Samme søn har gjort flere slike historiske bomskudd - også tidligere omtalt)

Vi har nå fått menigheten i Amerika plasert i Race Track, Montana i året 1897, antakelig sent på året. Vi skal ikke se bort fra at den del av Jacobsen familien som var i Minnesota ikke kom dit før i 1898. Deretter begynner ting å skje i Montana. Imens tar vi et kikk på Norge igjen.

HVA HENDTE I NORGE 1896-1897 ?

Det kunne se ut til å være svært lite av dokumenterte hendelser på den tid i Norge. Det som er iøynefallende er dog at der (ennå en gang) ikke ble trykt "Tempelsvøber" på nærmere to år. I 1896 ble der trykt kun to utgaver: En i februar og en i mars. Ingen flere de resterende 9 md. av 1896. Begge disse ble trykt av Wesmars i Kragerø. I 1897 kom der ikke ut en eneste "Tempelsvøbe". Vi må helt til januar 1898 før en ny utgave kommer ut - den gang trykt av Waag personlig. Det kan dog benerkes at i de siste måneder hvor utgaver ble trykt, så var den månedlige gjennomsnitt ganske bra (3 stk pr. md. de siste 2 år. av 1800 tallet: 3 i hhv 98 & 99).

Det er ikke stort av historiske hendelser å finne frem til i nevnte skrift. Men en ganske vesentlig hendelse må nødvendigvis ha funnet sted før utgangen av 1899. Vi sikter nemlig til utstøtelsen av Maren Vego med mann - hvilket vi har omtalt før. I Del 1 kom vi i skade for å uttale at "det var kjendt" at Borger Vego var i menigheten da han døde. Dette var muligens basert på en feiltolkning av Otto Joelsens ord. O.Bertelsen hadde spurt O.J. om en redegjørelse for hvor det var blitt av alle de som R. skrev til i Brevboken. Om Borger V. sier Joelsen følgende: "Borger Vego døde for mange år siden." Det vi ikke da la merke til var at han unnlot å nevne om han "var med oss", "døde i sandheden" e.l. For disse uttrykk brukte han om alle andre som han gjorde rede for.

Når vi da kommer tilbake til spørsmålet: At Waag utstøtte Maren Vego kan der neppe være tvil om. Men noe konkret årstall har vi ikke sett nevnt. Det må dog ha vært: etter 1894 og før 1900. Og ovenforstående samt enkelte andre ting tyder på at hennes mann, Borger, valgte å gå med. En kunne av dette undres om det skulle forstås slik at han trodde på sin hustru, når hun fastholdt at hun hadde vært medvirkende i "utførelse" av en, angivelig, "Gjerning" med R. Det var jo dette hun skulle vært utstøtt for. Så tilbake til Amerika.

HENDELSER I MONTANA MENIGHET 1898-1900

Allerede i 1898 blir der dramatikk. Det gjelder Karoline Jacobsen. Etter ankomst til Montana skulle hun finne seg arbeide. I den forbindelse er det, formodentlig, at hun havnet på et pensjonat i byen Anaconda. Der møter hun en mann ved navn Louis Meyer (d.e.) og i samme år gifter hun seg med ham - utenfor menigheten. Omsider ønsker hun å komme tilbake til menigheten. Ut fra Pauli strenge bud om ikke å "dra i åk" med vanntroe kunne man muligens forstå den daværende leder (E.J.Andersen) når han forlangte at hun måtte 1st skille seg med mannen hun hadde giftet seg med - mot Guds bud. Dette syntes hun ikke om og appellerte saken til Waag. Han omstøtte Andersens avgjørelse og lot henne få komme tilbake - uten å skille seg. Denne "lovtolkning" fra Waags side dannet - etter alt å dømme - en presedens. For der har vært svært mange menighets-kvinner som etter den tid har giftet seg - utenom menigheten - og så kommet tilbake uten å måtte skille seg. Karoline J. fikk mange barn. Men hun fikk svært mange problemer grunnet åndelig disharmoni med ektefellen.

Ny Aktør i Montana- Edward Trapp: Kan ikke spores lengere tilbake i historien enn til Liverpool i 1893. Derfra reiste han med sin bror Hans som kom fra ukjent U.S.A. sted til å ledsage ham tilbake dit. Det ble sagt at: "alle spor i Norge var blitt slettet".

Tilbake i U.S.A. reiste de 1st til Wisconsin hvor de arbeidet i skogen for en tid. Deretter til Nord Dakota hvor Edward arbeidet en stund på gårdsbruk. Endelig kom de til Anaconda i Montana hvor begge fikk arbeide på Anaconda kobbersmelteriet.

"Tilfeldighetene" ville tilsynelatende ha det slik at også Jacobsen brødrene arbeidet der på denne tid. Omsider ble Edward kjent med disse, og det første til at han ble invitert kjem til hovedfamiliens hus - formodentlig til middag. Der møter han Kristine Jacobsen som han straks fattet større interesse for. Hvilket også syntes å være gjensidig. I motsetning til sin søster Karoline ville Kristine ikke gifte seg utenfor menigheten, men hun fikk åpenbart overtalt Edward til å slutte seg til menigheten. Nå var alt klart for giftermålet som fant sted den 7/9 år 1900. Vi kommer til å høre en god del mere om disse to (som fikk 10 barn) senere i historien.

Israel Strøm: Dette var et navn som ikke entret scenen før vi fikk flyttet menighetens tilværelse til Montana. Hvor kom han fra? (Otto Joelsen omtalte ham som en "finne") Etter alt å dømme var han ikke en fastboende i Montana før menigheten flyttet dit. Dette grunnet at intet tyder på at han hadde boet der før menighetens ankomst dit. Følgelig kan der være grunn til å tro at hans tidligere tilholdsted hadde vært Creston, Ill. Og at han & kone hadde solgt et bruk der og fulgt med til Race Track. Denne teori underbygges av det forhold at han var en av de aller første som kjøpte gårdsbruk i Race Track - samt også det største. Noe som kunne tyde på at han var en erfaren gårdbruker som var bemidlet nok (det var et eldre ektepar) til å kunne investere i dette. Han kjøpte nemlig en 80acre (320 måls) farm i år 1900. De andre kjøpte - eller "Homesteadet" for det meste 40 acre (160 mål) og på senere årstall. Muligens måtte de tjene penger via annet arbeide før de kunne sette igang med gårdsdrift? (Vi har ikke sett spor av Strøm navnet i forb. m. Chicago menighet).

HENDELSER I DEN NORSKE MENIGHET 1898 - 1900

Peder Knudsen-Lofoten Menighet: Grunnet mangl på dokumentarisk matriell angeldende både menigheten og dens 1ste leder så er det svært lite av konkrete opplysninger som vi kan varte opp med. I hvert fall lite man kunne betrakte som ukjent eller oppsiktsvekkende.

Vi kan begynne da med nevnte 1ste leder Peder Knudsen. If. Flakstad kirkebøker var han født i 1862 som søn av Knud Mortensen & Anne Ediasdatter. I denne forbindlse er nevnt Flakstad Hovedsogn, Fredvang & Innersand mv. (en slektning har oppgitt 1863 som fødselsår). Det kan tilføyes at han fikk to brødre: Edvard f. 1864 og Martin f. 1872. Videre hadde han en søster Anna Knudsdatter f. 1861. Vi har videre fått opplyst at han hadde en sønn født i 1884, som hadde navnet Peter. Denne reiste til Amerika og døde der i 1953. Peters 2 sønner var begge drept under andre verdenskrig. Så fremt vi ikke mangler ytterligere opplysninger så var der ingen mer etter slekt av P.K. igjen etter 1953.

Peder K. var sønn av en fisker hvilket, naturligvis, medvirket til at han ville velge havet som arbeidsplass. I 1876 figurerte han i avisene etter at han mirakuløst ble den eneste overlevende etter forliset av en fraktebåt han var ombord i. Båten hadde seilt ut fra Stamsund med en last av fiskeprodukter som skulle til Bergen. Fra hans uttalelser etter dette havari var det ikke vanskelig å forstå at han allerede da var ganske religiøst anlagt.

Tidligere i historien omtalte vi - med forbehold - at vi hadde hørt mundtlige antydninger om at P.K. hadde kommet inn i menigheten i ca. 1892/93. Ja t.o.m. blitt utnevnt til forstander på dette tidspunkt. Han ble av senere generasjoner i Lofoten menighet betraktet som en legende i sin lederstilling. I Flakstad & omegn fikk hans menighet økenavnet "Perianere". Om dette skyldtes en noe arrogant opptreden vites ikke. (I Øst Lofoten ble "Blåsere" et økenavn senere).

Hans tid i menigheten ble imidlertid kort. Han døde etter alt å dømme i 1899 (hadde innlegg i "Tsvbn" 1898) av ukjent grunn. Han ble etterfulgt av Johan Pedersen som Lofoten leder.

Peder Knudsen

PEDER KNUDSEN 1862 - 1899 (ca.)
(Håper å forbedre bildet ennå mer senere)

Når vi ikke kunne gi helt sikre opplysninger om Peder Knudsens dødstid og dødsårsak, skyldes det at der mangles kirkebøker for Flakstad kommune for den aktuelle tid da dette inntraff. Vi kunne bare bygge på det forhold at han hadde et innlegg i "Tempelsvøben" i 1898 (tidlig) og at hans navn ikke var oppført i folketellingen for 1900. Hans bortgang kunne, teoretisk, funnet sted når som helst mellom senere del av 1898 og tidligere del av 1900. Vi håper 1899 stemmer.

Flakstad menighet skulle, i tiden etter Knudsen, spille forskjellige roller relativt til hvilken tidsperiode det gjaldt. I Johan Pedersens tid skulle den bli en kilde til flere lemmers utvandring til U.S.A. og Canada - noe vi skal komme tilbake til senere i historien.

NOEN AMUND WAAGSKE MERKVERDIGHETER OG USANNHETER

Overskriften hentyder spesielt til noen merkverdige skrifter som han publiserte nær slutten av 1890 tallet. Dog kan vi nevne at han i "Tempelsvøben" nr. 30 falt for fristelsen til å ty til endel usanne påstander av samme art som omtalt i historiens Del 1. Men han hadde neppe noe annet valg.

Tilbake til de merkverdige skrifter. I skrivende stund er disse blitt forlagt så vi må ta dette fra hukommelsen. Det gjelder et hefte inneholdende et utvalg av skrifter av ulikt tema som er festet sammen i et omslag uten utvendig titulering. Skriftene er (såvidt vi erindrer rett) av samme format som et vanlig "Tempelsvøben" ark. Som jo er greit nok. Men når man kommer til de bakre sider i dette heftet så er sidene **bakvendt paginert**. D.v.s. at man må bla bakfra og fremover når man skal skifte til ny side - altså omvendt av det normale. Hvor mange sider dette gjelder kan vi ikke her sie (grunnet manglende dokument) men det var et vesentlig antall. Dette er jo et glipp som noen hver kan gjøre under trykking - men slikt gir man ikke ut.

Dette var en av merkverdighetene. En annen var at Waag - i de omtalte heftene - tar opp kamp imot vaksinering mot kukopper. Det var på de tider foreslått at slik vaksinering skulle gjøres obligatorisk, dersom det skulle lykkes å utrydde dette koppeproblemet. Waag var selvsagt i sin fulle rett til å opponere mot dette. Men i sitt skrift gjør han sin opposisjon til et Guddommelig inspirert argument, og ikke en saklig underbygget opposisjon. Han var ikke eneste motstander av den nevnte vaksinerings-proposisjon. Han (A.W.) nevner også om en lege - formodentlig fra samme distrikt - som var motstander etter mer saklige premisser.

Det viste seg at "Dagbladet" ble oppmerksom på forannevnte stridigheter, og publiserte en kommentar av lite smigrende art. Følgende sitat fra "Dagbladet" er det Waag selv som refererer i hans skrift om koppvaksinering: "Det er en galning ved navn Amund Waag fra Kragerø og en lege (som var motstandere etc.)" Her må det taes forbehold om ordrettheten, grunnet fravær av dokumentet. Ordet "galning" (evt.halvgaln.) Waags navn & "lege" var dog sikre ingredienser. Waag syntes ikke å være særlig berørt av den beskrivelse "Dagbladet" "beærer" ham med. Dette io.m. at Waag selv siterer bladet.

Det neste er både merkverdig og usant. I nevnte skriftsamling har Waag en artikkel som bærer en tittel vedr. "Lys over Gaustad Galehus" (tilnærmet slik tittel). Det merkverdige er: hvorfor ofte tid og blekk på å skrive om Gaustad på et så uhensiktsmessig tidspunkt som hele 12 år etter at det hadde figurert i historien - og langt tidligere vært grundig kommentert av R.? Det usanne er: Når han fremmer påstand om at Reinertsen ble påført lungetæringer under Gaustad ophold. Gaustad var vel ille nok uten at man skulle gripe til den usanne påstand om at R. kom ut av Gaustad med lungetæringer. Påstanden kunne ikke være et glipp. Han fremmer samme påstand på to ulike steder i sitt skrift.

Før vi går til neste merkverdighet skal vi henvise til Del 1 hvor der blir grundig dokumentert (v. hj.av R.s egne ord) hvordan - og når - R. pådro seg lungetæringen. Han beskrev at han hadde vært utsatt for en særdeles streng forkjølelse i des./jan. 1889/90, og at han satt igjen med en hoste etter at han var kommet seg over dette. Da han ble innlagt på Arendal sykehus var det der notert klage over hoste. Kort tid etter ankomst v. Eg asyl kunne det der konstateres at der nå var kommet tuberkel-baksiller i det "opphostede". Han forlot EG med tæring - uten Egs skyld.

Forts. Waags "Merkverdigheter" (Han Prater Med et "Tvende Vidne" - uten å vite det?)

Vi håper at ingen tror at begrepet "Tvende Vidner" er en Reinertsen oppfinnelse. Det kommer fra Åpenbaringen 11te kap. og i nyere Bibelutgaver så brukes ordene de "To Vitner". Følgelig er det jo helt forståelig at andre troes-samfunn også er beskjeftiget med å uttyde hva disse "To Vitner" skal bety. Av de få vi har undersøkt synes den almindelige oppfatning å være at de skal være 2 menn (evt. 2 menn-esker). Der fremkommer også den oppfatning at Josva & Serubabel, i det Gamle Testamente, er forbilleder for disse to. Noe som Bibelen gir all grunn til å tro.

Så langt som ovenfor anført så er disse andre samfunn og Reinertsen stort sett enige om de nevnte grunnleggende forståelser vedr. disse Tvende Vidner. Fra der og videre er der nok flere sprik. F.eks. en bevegelse som setter staten Israel i et profetisk "høysete", på nåværende tidspunkt, mener at disse To Vitn. må være 2 JØDER som skal oppstå til dette embete etc. Dette bare som et eksempel.

Men i Chicago, på den tid R. opererte der, så omtalte vi i Del 1 om den "konkurerende" bevegelse som etablerte seg der. Og grunnleggerne - svenskene Charles & Julia Lee - mente seg å være de Tvende Vidner som åpenb.11 omtaler. Vi har i Del 1 og andre steder omtalt at dette virket noe forvirrende på endel menighetslemmer, slik at R. måtte røe litt ned på saken. (Lee var ikke det opprinnelige svenske navnet på disse to. De hadde erstattet med noen engelsk-klingende aliaser).

Det ovenfor (og tidligere) forklarte, stammet fra senere del av 1880 årene i Chicago. Lees bevegelse brukte navnet "Efraims Budbærere" (en forkortelse) og Chicago ble deres permanente hovedkvarter. Men da Lee - i likhet med R. - mente at "Norden" var det forgjettede land (med Sverige fornemst) fant han (& hun) ut at det måtte misjoneres i de skandinaviske land. I hht de foreliggende opplysninger ble denne virksomhet igangsatt i 1890 årene. Og i denne forbindelse ser det ut til at Amund Waag kom i samtale med Lee. Waag oppgir nemlig dette navn men stempler han som Adventist. Lee hadde, riktig nok, vært en Adventist før han stiftet egen lære (førnevnt) og hadde deretter et noe vekslende forhold til adventistene. Noen ganger svært fordømmende mot, og andre ganger dels samarbeidsvillig. Det er nesten utenkelig at der fantes noen annen Lee, enn han fra Chicago, som var ute og forkynte sin lære i Skandinavia. Følgelig er det rart at ikke han har meddelt Waag at han var et "Tvende Vidne" m.v. Men muligens kom de ikke så langt i sin "krangel" at Lee fant det opportunt å meddele Waag om dette. Det kan også være at Lee ennå bar på en del adventistiske synspunkter og at Waag følgelig trakk den - feilaktige - konklusjon at det var det han var.

Dette kunne vært en langt mer interessant beretning dersom Lee hadde presentert seg som f.e. "Josva". Det kunne da blitt en mer innbitt strid, om den sak, enn det som utviklet seg. Vi avslutter med å bemerke at Waag fikk istand noe helt uforståelig da han skulle skrive navnet til adventistenes hovedprofetinne Ellen G. White. Vi kan ikke gjengi det her p.g.a. dokumentfravær.

Et Kort Tillegg Om Lofoten Menighet: Vi har noen begrensede genealogiske opplysninger om Peder Knudsens etterfølger som leder i Lofoten - Johan Pedersen - som vi unnlot å ta med da dette tema var tidligere omtalt. Johan Pedersen var født i 1859 som sønn av Peder Johnsen og Pernille Kristiansdatter. Dette skulle si at han var ca. 40 år gammel da han ble innsatt som P. Knudsens etterfølger i lederstilling i Lofoten. I motsetning til Peder Knudsen viste det seg at Johan Pedersen hadde flere barn som fortsatte å være menighetslemmer etter hans bortgang. Dette kommer frem senere i historien. Når det gjelder P. Knudsens søsken så mangler vi kilder som kunne opplyse om noen av hans søsken sluttet seg til menigheten. Herunder gjengies deler av et P.K. skrift vedr. de "12 kurver" som ble tilovers etter at Jesus mettet de 5 tusen i ørkenen.

"Således som Jesu velsignelse mangfoldiggjorde brødets mettelse, så henved fem tusinde blev mettede av fem brød; så skal nu tolv tusinde spise av hver kury og blive mette. Tolv ganger tolv, er jo hundre og fire og førti tusinde, og dette er jo førstegrødens tall;" (I modernere språk)

EVANGELIETS UTBREDELSE - EN TAKTISK ENDRING

I alle år siden "Tempelsvøbens" 1ste utgivelse i Arendal 1859, så var det et likeartet skrift, med samme tittel, som ble utdelt til publikum - med det mål for øye å vinne nye tilhengere. Etter Reinertsens bortgang fortsatte utgivelsen av dette skrift under Amund Waags navn. I Waags tid har han rapportert at enkelte utgaver var utdelt i et opplag på 15 000 nr.

Her er det tale om at flere ti tusener av slike skrifter var i årenes løp, utdelt gratis til publikum. Hvilke kostnader dette har innebært er det neppe noen som har ført et historisk regnskap over. Skal man i samme forbindelse tale om gevinst av nye medlemmer så var denne, mildest talt, svært beskjeden. Men sist på 1890 tallet begyndte endringer å finne sted.

Vi har tidligere omtalt at der var to perioder i senere deler av 1890 tallet at nevnte skrift ikke ble trykt i det hele tatt. Om grunnen til dette var pengemangel, sykdom, mangel på skrivetema etc. vet vi ikke. Men der var tegn som kunne tyde på at Waag holdt på å slippe opp for nytt å skrive om. Eksempelvis, så besto siste utgitte nr.(40) for det meste av "småplukk".

Det ser ut til at Waag allerede da hadde igangsatt en ny taktikk. Der foreligger eksempler av et lite 11x17cm. trykksak som brukte overskriften "Domsbasun" og et nr. 1 av dette skrift var datert 1/12-1898. Omtalte eks. var en engelsk oversettelse av en norsk original som Waag hadde opptrykt (slik vi oppfatter det). Dette skrifts innhold besto av utdrag fra tidligere Reinertsen skrifter. Vi formoder at den norske original bar samme skriftnummer og dato. Det viste seg at skriftet ble omsider trykt i flere språk. Ved siden av norsk og engelsk har vi også vært i berøring med svensk oversettelse. Og - på ettertanke - også tysk. Det ser ut til at Waags plan var å erstatte "Tempelsvøben" med disse småskrifter - av forståelige grunner, ovenfor nevnt.

Sluttelig bemerket: På R.s tid, i Arendal, bodde i alt 17 mennesker, stort & smått, som levde utelukkende på bidrag mottatt hovedsaklig fra U.S.A. Disse bidragene opphørte etter "stormens" dager. Men hva slags finansiering fikk Waag? Måtte han arbeide for livets opphold ved siden av hans skrivevirksomhet? Og hvordan ble kostnadene for sistnevnte dekket? Dette er et historisk spørsmål vi ikke har svar på.

AMUND WAAGS UFORUTSETTE DØD

Kort tid etter årsskiftet 1899/1900 pådro Waag seg en lungebetennelse. Hvorvidt han ble behandlet av kompetent legetilsyn er der svært lite nevnt om. Han ble stadig verre og tilslutt innså han at han ikke kom til å overleve dette. Han kaldte derfor sitt husfolk til seg for å formidle beskjed til dem at han valgte Olaf Melby - som var på arbeide i Sverige - til å bli hans etterfølger som forstander. Melby var den han hadde langt tidligere utsett til å bli hans eventuelle etterfølger. Der ble straks sendt bud til Melby om Waags død - og hans utvelgelse - og han returnerte til Norge så snart som mulig.

Melbys utvelgelse skulle senere bli gjenstand for betvilelse fra visse hold. Dette er et tema som vi ikke skal dvele på her. Det kommer nemlig opp senere i historien. Vi skal bare i korthet nevne at han samtidig meddelte at Søren Poulsen i Aalborg Dk. skulle være overforstander i Danmark - og en som Melby evt. kunne samråde seg med. Han hadde samtidig avvist Poulsen som brukbar i stillingen som sin etterfølger. Dette i hht. flere nærværende vitner.

I korthet: Waags bortgang var jo et uventet sjokk for menigheten. Men de myntet et "slagord" i sakens anledning: "Amund Waag er død men Herren lever."

OLAF MELBY OVERTAR "RORET"

Noe av det 1ste som Melby igangsatte var å utdele av de småskrifter som Waag hadde sammensatt (ovenfor omtalt). Det virker som om Waag kun hadde klargjort de omtalte skrifter men ikke distribuert dem. På den ovenforomtalte "Domsbasun" nr. 1. har Melby "kilt" inn en anmerkning - nederst på baksiden - med beskjed at skriftet kunne fås gratis ved henvendelse til O.M. Kragerø. Og helt nederst står da at skriftet er trykt av Amund Waag 1ste i tolvt 1898.

Forts. O.Melby

I året 1900 er der ikke så mange aktivitetr å vise til unntatt at han fortsatte å utdele de omtalte småskrifter. Kommet frem til desember 1900 finner vi at Melby kommer ut med et nr.2 skrift som han selv er både trykker og utgiver av. Her kunngjøres det at skriftet trykkes på i alt 4 språk; d.v.s norsk, svensk, engelsk & tysk. I tillegg har han nå valgt å bruke et større format på ca. 23 x 13.5 cm. Hvor mange ulike skrifter av denne type han utgav kan vi ikke med sikkerhet si. Vi har kjennskap til 11 nr. men vet ikke om der kunne være flere. Dette altså i løpet av en to-års periode.

Siden vi var kommet frem til desember 1900, kunne det være interessant å se litt på innholdet av folketellingens rapport om Melby-husets befolkning denne måneden. Se følgende:

Rapporten navngir i alt 11 personer hvorav en - O. Melby - er fraværende (angivelig i Kristiania). Ellers nevnes: Ragna Waag, husmor, f. 1866: Ragnas 3 barn, Hans Stefanus, f. 1893: Nicene Agatha Angela, f. 1895 og Selot Natanael, f. 1898. Deretter omtales Otto Joelsen som "boktrykker" f. 1858; O. J.s 2 barn, Betsy Elisabeth, f. 1886 og Alfred Ferdinand, f. 1890. Nest omtales Gunhild Stiansen som "typograf" f. 1855. Dernest Tolma Aslaksen, f. 1887 (formodentlig) slekt av Ragna) og Hanna Nedrebø, f. 1875. Om de to sistnevnte var besøkende, så er det spørsmål om de ville vært med i den lokale tellingen, men de kunne også være plassert der som midlertidige medhjelpere. Sist nevnes Olaf Melby som "Redaktør av Tempelsvøben" (som han aldri trykte en eneste utgave av - med et spesielt unntak). Han registreres som født 1877 og deretter oppgies det et fullstendig villedende fødested (sistnevnte var muligens med hensikt).

OLAF MELBY - EN SÆRDELES UNG OVERFORSTANDER

Når vi nå har fått oppgitt Melbys fødselsdato kunne det være passende med noen mer utfyllende opplysninger om ham. Fødselsåret hans har gjennom årene vært gjenstand for ulike påstander. Enkelte hold har hevdet at han var født i 1878 - og at han dermed inntrådte i forstander embetet i en nylig fylt alder av 21 år (hans fødselsdag var 17 desember). Men riktig fødselsår er nok år 1877 i hht. folketellingen (samtid gravstenen). Selv om det var hans 22nde år han da hadde nylig feiret så endrer dette lite på hovedpoenget: Han var en særdeles ung overforstander.

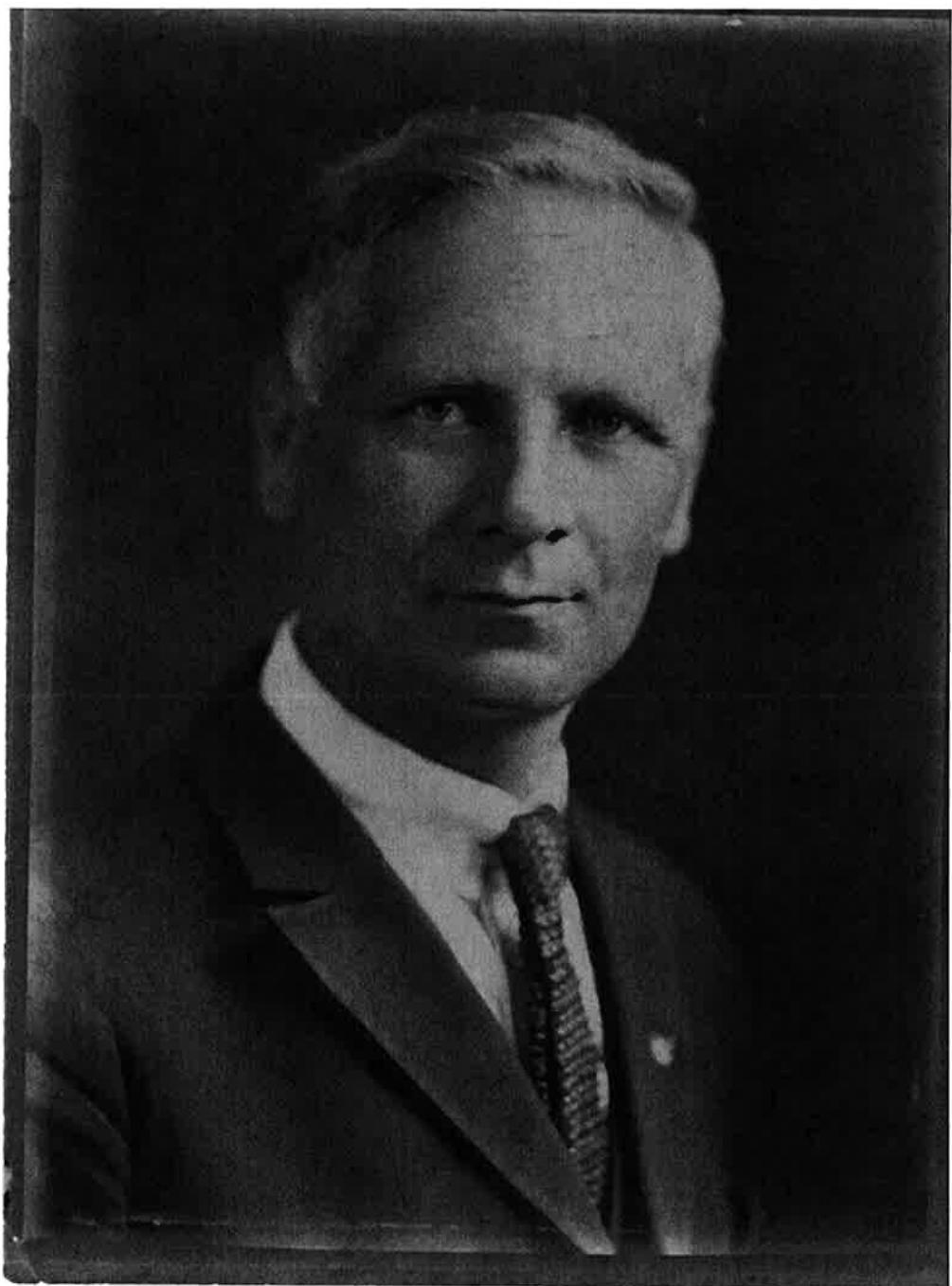
Det kommer senere i historien frem, at endel menighetslemmer var tilbøyelig til å foretrekke den eldre Otto Joelsen. Men disse ble beroliget av O.J.s forsikring om at han ikke ønsket dette embete - samt hans personlige anbefalinger om at Melby var den rette. Vi har på side 12 gitt noen opplysninger om hans søsken m.v. Og andre utfyllende opplysninger vil etter hvert bli tilføyet. Vi tar derfor en pause vedr. ytterligere opplysninger om O. Melby.

NOEN UTFYLLENDE OPPLYSNINGER I ANL. A. WAAGS BORTGANG

Vi gikk litt for hurtig forbi Waags bortgang. Det var meningen å meddele den lokale kirkeboks anmerkninger i sakens anledning. Dødsdato er oppgitt å være 13/1-1900. Samfunnstilhørighet: "Domsbasunist" (økenavnet som ble brukt i Kragerømiljøet). Dødsårsak: Lungebetennelse.

Tilfeldigvis traff vi på en dødsmelding till ved samme søk. Den inntraff bare to dager tidligere,(11/1-1900) og hadde samme årsak "Lungebetennelse." Mannen var fra Flakstad, Lofoten, med navn OLE PETER MARIUS OLSEN født 1878. Kanskje noen kjenner dette navn.

Ny Aktør: Ludvig Riishøy: Fra Aalborg menighet i Danmark kommer til å spille en hvis rolle i fremtidige begivenheter - og i noen allerede forbigangne. I hht. de opplysninger vi har tilgjengelig så kom L.R. til menigheten i Danmark tilnærmet den tiden som "Stormen i Arendal" brøt ut. Han gikk under tilnavnet "Smeden". Dette grunnet at han drev smie. Det utviklet seg slik at forstander Poulsen vurdert å gå over til gårdsbruk - evt. med det formål for øye å avvikle sin daværende stenhuggeri virksomhet. "Smeden" skal visst ha tilbydd Poulsen å drive en slik gård for ham midlertidig. Men meget gikk galt. Dette førte til "ondt blod"- som må omtales senere.

OLAF MELBY 1877 - 1944

MENIGHETENS FØRSTE (og formodentlig eneste) SAMBOER PAR

Dette utrolige har vi ikke eksakt dato for. Vi vet dog følgende: Det hendte etter Melbys inntredelse som forstander. Og før 1903. Vi kan derfor like godt ta det med på nåværende tidspunkt.

Vi har tidligere i historien henledet endel oppmerksomhet mot situasjonen i Arendal etter at Marie Gundersen hadde inntrådt som pleier og husholderske for Jens Leths mor. Etter morens død, 1894, (tidl. omtalt) fortsatte Marie G. å fungere som husholderske for Jens Leth. Og da gikk det, slik det ofte har gjort i slike tilfeller: Der utviklet seg et intimt (utuktig) forhold mellom disse to. Hvor lenge dette fortsatte før det "kom for dagen" foreligger der ikke opplysninger om. Sikkert er det at Melby fikk kjennskap til det (muligens tilstod en av dem) og begge ble utstøtt av menigheten.

Så langt var jo saken behandlet i hht. gjeldende regler. Men så kommer det uforståelige. Jens Leth og Marie Gundersen inntrer i menigheten igjen - i samme parforhold - men som ugifte. Og dette etter ledelsens samtykke - med full frihet. Det skulle være unødvendig å si at der fantes en god del sjokkerte mennesker i menigheten. Hva kunne være årsaken til at menighetens ledelse gav sin tilsynelatende "velsignelse" til en slik ordning. Noe konkret forklarende svar er der visst aldri blitt bekjendtgjordt. De eneste Melby ord som har noen tilknytning til denne sak kommer frem i et brev han skrev til Edward Trapp MANGE år senere. Vi gjengir herunder.

Phoenix, Arizona R-5. Box 126 Dec. 13th 1925

Kjære Ven og Broder Edw. Trapp.

(Vi hopper forbi den innledende tekst og begynner der han omtaler Jens Leths reise).

"Haaber at det snart maa ordne sig for gamle Jens Leth, saa at han kommer flyttende hened førend det værste af vinteren kommer deroppe. Sørg endelig for at han faar sovevogn; thi det vil ellers bli en for haard reise for dem. Gunhild Joelsen har tenkt paa at komme hened. Hardis skriver nu til hende og spørger hende om hun ikke ligesaagodt kan reise paa samme tid som Jens reiser; thi saa kunde hun se efter dem, og det ville være meget bedre for de gamle. Jeg skrev til Jens for nogle (dage) siden og jeg spurte ham om han ikke troede det ville være en god ide, om han tog ud license for egteskab, og i all stilhed lod sig vie for en notary public før han reiste. Paa den maade vilde der ikke være nogen vanskeligheder for den verslige lov og (for) offentligheden var de da egtefolk. Jeg bad ham om at tale til dig om det og sagde, at du ville være ham behjelpelig.

Noget egteskab for menigheden synes jeg ikke er nødvendig nu, da de er bleven noksaa gamle. Men kun saa at de kan blive beskyttet for loven og offentligheden. Kommer du derud saa indled dem paa det, hvis han ikke skulle gjøre det selv. (.....) Jeg har det peneste værelse ferdig for Marie og Jens, og de vil komme til at faa det sorgfri og bekvemt paa sine gamle dage. Det er ikke alle som har været saa lykkelige. (.....)

Eders Ven og Broder
Olaf Melby

Etter de foranstående ord blir man ytterligere forundret. Var det da ikke enda mer påkrevet, da de var i yngre alder, å ha sine "papirer" i orden for den verdslige lov? Og for så vidt for menighetens lov også. Grunnet sitt utuktige tidligere samliv kunne de jo ikke få en vielses seremoni i menighetens regi. Det var jo gjeldende menighetslov. Men å tre inn i menigheten igjen uten at de hadde blitt lovlig giftet av sorenskriver e.l. var jo uhørt. Hva var så grunnen til at ledelsen tillot et slikt forhold å bestå innenfor menigheten? Så vidt vi vet er der visst ingen som noen gang har fått et svar på dette. Det har vært nevnt at når Marie G. var forbi den alder hvor hun kunne få barn så var det "ikke så nøyne med" om der var noe formelt ekteskap inngått! Har man hørt slikt tøys? Hva om det offentlige fikk vite at menigheten nøret opp under ulovlig samliv?

MENIGHETENS VIDERE UTVIKLING UNDER MELBY 1901

Utvikling/hendelser for året 1900 er allerede omtalt, d.v.s. i hovedtrekkene. Vi går da videre til 1901. I dette år fortsetter Melby med utgivelse av de førnevnte småskrifter som han nylig hadde endret til større format, og som bestod av utdrag han hentet fra tidligere R. skrifter.

Hans mest betydningsfulle uttredelse i dette år var dog fullførelsen av Waags opprinnelige ambisjon om å trykke en bok inneholdende mest mulig av de brever som Renertsen hadde skrevet til forskjellige menighetslemmer. Waag hadde i sin tid foretatt en større innsamling av slike brev, og Melby hadde på sin side forsøkt å komplettere med ennå flere slike.

Sist i november 1901 kunne Melby presentere en 576 siders bok bestående av X antall brever som R. var opphav til. Bokens tittel var "**De Helliges Veiviser**" (**D.H.V.**)- også referert til som "**Brevboken**". Mer skulle ikke behøves sagt om denne ellers velkjente bok.

"Råbende Røst" Oversatt til Engelsk: Vi var nær ved å glemme at O.Melby også fant tid til å oversette dette Amund Waag skrift, fra 1895, til Engelsk, i 1901. Nå er det sagt.

Ellers I Norge 1901: Etter endel kalkulasjoner basert på alder av fødte barn (så fremt disse er korrekt gjengitt) så skulle det være på ca. dette årstall (evt. 1902) at Olga Aslaksen (Ragna Aslaksen Waags søster) giftet seg med en nordlending ved navn Edwin Aldrop. Disse kommer igjen senere i historien.

I Danmark 1901: Det kommer frem av senere korrespondanse at tidl. omtalte **Ludvig Riishøy reiser til Canada** dette år. Han oppgir dermed smedvirksomhet og gårdsdrift ellers i Dk. for å bli gårdbruker i Canada. Om denne L.R. heter det at han hadde fått en fostersønn - formodentlig i DK. - som fikk navnet **Niels Riishøy**. Han skal vi senere høre mere om. Vi har ikke sikre oppl. om **L.R.** var den 1ste som utvandret fra DK. til Canada. Der kommer i hvert fall flere senere - fra både Norge og DK. **Melby utvelger omsider Ludvig Riishøy til leder i den menighet som etterhvert utvikler seg i Canada.**

I Montana 1901: I dette år kommer en 21 årig gårdbruker-sønn, fra Ballangen traktene i Nordland, til New York. Derfra vandrer han videre til Race Track, Mont. for å slutte seg til menigheten der. Hans navn var Oluf Andreassen. Også han skal vi høre mere om.

UTVIKLINGER 1902

I Norge: Melby utvider sin nye skriftutdelings repertoare til å omfatte også navnet "Tempelsvøben". I februar 1902 foreligger der et eksemplar av et engelsk-språklig skrift påført "Temple Scourge" som overskrift og påført nr. 1. Dette skriften - i likhet med de fleste tidligere-nevnte er på fire sider. Men i motsetning til de førnevnte småskrifter har dette fått formatstørrelse tilsvarende det som var benyttet i den gamle "Tempelsvøben". Det inneholdt - selvsagt - et av Å.R.s opprinnelige artikler, fra originale TSVB eller Domsb.

Skriftet var åpenbart beregnet for utgivelse i Montana da der kun nevnes E. J. A.s navn og adresse, for henvendelse om utgivelse, foruten O. M.s norske adresse. Hvor mange nummer av disse TSVB formater som ble trykt, vet vi ikke. Om der var andre språkversjoner - og evt. hvilke språk - har vi ingen informasjon om.

I Montana: Israel Strøm, som i år 1900 kjøpte et 320 måls gårdsbruk (jfr. s.20), skjøter nå dette bruk over til forstander E. J. Andersen, ifølge tinglysing av 1/07-1902. Kjøpesummen var \$50.- dyrere enn hva Strøm betalte for gården i år 1900. Senere i historien kommer denne handel nærmere i søkelyset. Spesielt med spekulasjon om kjøpesummen var fiktiv.

Der forelå, etter alt å dømme, en slags "kårvatiale", innebærende at Strøm og hustru skulle fortsette å bo på eiendommen så lenge de levde - samtidig som E.J.A. drev gården.

HENDELSER I NORGE 1903

Den første - og mest fremtredende - utvikling i dette år var at Olaf Melby og Ragna Aslaksen Waag inngår i ekteskap med hverandre. Datoen for dette har Melby oppgitt å være den 11 januar 1903. Men hvor denne vielse fant sted er umulig å finne ut av. D.v.s. med rimelige anstrengelser.

Det ville vært normalt å tro, at de ville gjort dette på samme måte som den gang Waag og Ragna giftet seg - d.v.s. å gå til Kragerøs Byfogdkontor å få seremonien avviklet. Men der finnes ikke spor av noen vielse mellom Melby & Ragna på dette kontor eller noe annet på nærliggende sted. Et sted må denne vielsen ha funnet sted, og der har vært røster som antydet at der ble foretatt en "lyntur" til Sverige for å få denne seremony utført. Imidlertid er Melbys egne ord - avgitt mange år senere - at det var i Norge han hadde giftet seg. Der må vi bare la saken stå.

Melby og Ragna skulle få to barn - en sønn og en datter - som vi vet om. Vi har dog ikke foretatt undersøkelser for å finne ut når disse var født. Utfra andre opplysninger kunne det se ut til at datteren, Rachel, ble født i ca. året 1907. Sønnen, Josef, var mest sannsynlig født et par år tidligere. Der finnes sikkert helt nøyaktige oppl. om disse fødsler men vi har ikke ennå gransket etter disse.

Da vi ikke har noen sikre årstall for flere hendelser innenfor Melby/Ragna ekteskapet kan vi like godt foregripe begivenhetenes gang og fortelle at Melby mistet nevnte sønn i en drukningsulykke. På hvilket årstall, og de øvrige omstendigheter rundt ulykken, kan vi ikke i skrivende stund gjøre rede for. Melby var dybt bedrøvet over tapet av sonnen og han skrev - i den forbindelse - en sang om dette. Dette kunne tyde på at ulykken hendte etter at de 1ste sangbøker var kommet på trykk.

Samboerparet Reiser Til Montana: I denne forbindelse er der ikke stort å fortelle. Kun at - ifølge utvandringsprotokollene - så er Jens Leth m.v. registrert som utreisende, med Tingvallalinjen, den 12. juni, 1903, med bestemmelsested, Montana. Det har ikke vært helt klart hva de skulle foretaa seg i Montana. Det kunne se ut som de hovedsaklig oppholdt seg ved å ta "strøjobber". Vi blir Å høre mere, også fra disse, senere.

Hvordan denne samboertilstanden kunne - på de tider - fungere, uten å komme i konflikt med de verdslige myndigheter er litt underlig. I den tidsperiode vi omtaler så var der strenge verdslike lover mot slikt samliv. Hva strafferammen var, for overtredelse av loven, kjenner vi ikke. Den var dog streng både i Norge og U.S.A.. Men den var nok strengest i U.S.A. De opererte, såvidt vi har forstått, med egne etternavn, og da måtte deres samvær - formodentlig - bestå av å fremstille dette som et "husherre" og husholderske forhold - med liten aldersforskjell.

HENDELSER 1904 1905

At Knudt Andreassen, i Montana, kjøpte/"Homesteadet" sitt første gårdsbruk (160 mål) i 1904 er neppe noen historisk nyhet av betydning. Vi tar det bare med til etterretning.

At Olaf Melby i 1905 fikk opptrykt en ny utgave av "Domsbasunen" (i et annet format enn originalen - som hadde lignende format som "gamle" Tempelsvøben) var nok en bedrift som menighetsfolk satte stor pris på. Ikke akkurat historisk "nyhet" men historisk "nedtegnelse".

Borger Vego Dør: Reinertsens utvalgte leder for Kongsberg & omegn dør 10/1-1905 82 år gammel - naturlig alderdomssvakhet.

Maren Vego Dør: Samme år dør Borger V.s hustru 11/09-1905 - 70 år gammel, av hjerneslag. Maren & Borger Vegos forhold til Waag m.v. er forklart andre steder.

NOEN TILBAKEBLIKK - TILLEGG - KORREKSJONER VEDR. WAAGTIDEN

Blant de unnlatelsr som vi ble skyldig i, da Waagtiden ble omtalt, var noen av de tidskrift påstander som spesielt irriterte ham. Der er flere sider i "Tempelsvøben" hvor han omtaler forskjellige tidskrifters påstander om at Reinertsen hadde (eller døde av) venerisk sykdom. D.v.s. kjønnssykdom. Selvsagt nektet Waag bestemt enhver slik påstand og gikk deretter til motangrep ved å fremføre lignende antydninger mot en rekke av fortidens (til dels datidens) religiøse ledere. Nå utgjorde ikke dette noen renvasking av R. - om han virkelig hadde vært besmittet av slik sykdom. (Se Waags omtale TSVB side 298, 302 m.v.)

Hva vi vil ha frem er at kirkebøkene viser klart at Reinertsen døde av lungetæring. Det som er uforståelig er hvorfor Waag ikke fremla kirkebøkenes ordrette erklæring om dette. Disse dokumenter må selvsagt bygge på legens dødsattest. Om der - i tillegg - skulle vært tegn til noen andre - sekundære - sykdommer tilstede så er det lite tenkelig at legen ville tatt dette med på en slik attest. Dødsattesten er ikke lengere tilgjengelig. De blir vanligvis makulert etter få år. Det er i hvert fall vanskelig å forstå hva disse tidskrifter har bygget sine påstander på m.m. at det er udokumenterte sladrepåstander. De tidsskrifter Waag henviser til, synes det å være vanskelig å finne microfilmer av. I hvert fall ikke uten lengre ventetider.

Om Waags Prat M. "Tvende Vidne"(jfr. s.22): Det vil merkes at vi satte et spørsmålstege bak denne overskrift. Grunnet utilgjengelighet av det originale dokument må vi ta et lite forbehold i anledning Waags (angivelige) "prat" med det såkalte Tv. V. Vi kan ikke helt se bort fra at det kan være utdelte skrifter, av den omtalte Lee, som Waag var i ferd med å kommentere. Og ikke at han var i direkte konfrontert diskusjon med Lee. I denne forbindelse - og under en slik omstendighet - må vi be om dispensasjon for en, mulig, uklar hukommelse.

HVA HENDTE I ÅR 1906?

Det er dette år vi nå er kommet frem til. Der har sikkert vært hendelser i dette år. Men noen som har spesiell historisk interesse har vi ikke kommet over. Vi kan dog nevne at der, etter Melbys ny-omskapning av "Domsbasunen", syntes å komme nye varianter av skrift-utbredning inn i bildet. Visse korrespondanser og kommentarer tyder på at en helt ny taktikk var tatt i bruk - ved siden av utdeling av de småskrifter vi tidligere har omtalt.

Menigheten hadde nå fått tilgjengelig hele tre stykker med bøker som inneholdt den store hovedtyngde av litteratur som menighetens lærer og administrasjon bygde på. Disse var nå opptrykt i såpass store kvanta at samtlige av menighetens hustander kunne ha i besiddelse alle tre av disse bøker. Dette var en vesentlig forbedring over tilstanden i tidligere tider. Taktikken for utbredelse syntes nå å være: Småskrifter i store antall skulle distribueres av lokale ledere & deres medhjelpere. Dersom noen meldte nærmere interesse var "døren åpen" for å få utdelt både "Domsbasunen" og "Tempelsvøben" - men ikke Brevboken.

"HIMMELKRIG" AVLØSES AV "BORGERKRIG"

Reinertsen omtaler at der skal foregå en "Himmelkrig" fra hans inntreden på scenen og frem til 1926, da de 45 års mellomrom mellom den "åndelige" og den "historiske" skriftberegnung skulle være oppfylt. Slik ble det imidlertid ikke å gå.

I årevis hadde det ulmet "under jorden" om den, angivelige, "Gjerning" mellom Reinertsen og de kvinner som hadde tilstått å være deltagere i en slik "Gjerning". Menigheten var faktisk (usynlig) delt i to leire og før eller senere måtte det uungåelig komme til overflaten. De mange etterfølgende sider gir et grundig innblikk i menighetens mest skjebnesvandre utvikling.

JENS LARSEN M. HUSTRU: SØREN POULEN M. SKJEGG

F O R J E T T E L S E N S V E N D E P U N K T

**Fremstilling Af Tvende Forstanderes
C O R R E S P O N D A N C E
Og de Lysglimt Gennem Mørke Som Deraf Fremgaar**

"Derfor formaner jeg enhver af eder mine venner, til at lade Gud råde over Æder i alt, for at I kan finde Guds skjulte veier, og få se Herren når han vender seg."

"Bogens Rolle" Side: 26.

Ifølge den i menigheden opståede splittelse, og som følge deraf utallige rygter; Ser jeg mig foranlediget og nødsaget til, at fremkomme med den omdebaterede sag, som den i virkeligheden er opkommeth. Lenge har jeg ventet med at tage til orde, imod den anklage der er reist imod mig, og imod den uretfærdige dom, som er overgået mig og de øvrige i menigheden. Men da jeg ser at disse mennesker, som strider mod mig og oss, vedbliver at fornegte Herrens Gjerning med sin tjener, og derved vedbliver at holde sjælene i blinde, kan jeg ikke lengere tie. Tillige har jo også vår broder Jens Larsen, udsendt en klar og sandferdig redegjørelse, til belysning af denne sag, men da dette heller ikke bliver agtet, og Olaf Melby vedbliver at skynde oss for at være løgnere, og siger at vi, Jens Larsen og mig, er to Bilials mænd, som er opstået --; Så ser jeg mig herved foranlediget til, at fremlegge hele den brevveksling, som er ført mellem oss og Olaf Melby, for at I med eders egne øynekan få at se, at det ikke kan siges om oss, at vi er opstået; men at vi er blevet tvungen frem til hvad vi skriver og vidner.

Når ordet lyder fra Olaf Melby i hans skrift; "Disse foran omtalte profeter er dog små, og deres ondskab for lidens at regne i sammenligning med nogle Bilials mænd, som i de siste dager har fremstået i Danmark" da vil enhver få opfattelsen af, at disse mænd i eget sind, har besluttet i sit hjerte, at gjøre dette eller hint ---, og vil have det udført ---, ja udføre det, hvad det end skal koste --- ..

Men således kan der ikke siges om oss; Vi gikk fredeligt og roligt, og havde dette vel dødd med oss, om ikke Olaf selv, foranlediget af et brev fra Amerika, havde skrevet til oss, som enhver nu vil få at læse, og hvor jeg og vi så for vår sjæls frælses skyld må tale sandhed; --- Og så meget mere som jeg visste, at denne sag var skjult for Olaf, af hans hustru---; Hun som personlig har sagt til mig, om ikke at sige det til ham.

Enhver vil således kunne forstå, at når denne mand som er holdt i blinde, kommer til mig og siger, Du må ikke tro sådant Paulsen, da kan jeg ikke påtage mig dette ansvar ind for Gud, at tie med en ting, som Herren må have sin mening og vilje med, blot fordi en kvinde (der selv har været med til Gjerningens - Tegnets udførelse) af en eller anden grund, har sagt til mig om at fortie det; Og jeg tillige visste, og vet, at det er skeet og er en urokkelig sandhed; Og I kan ikke kjære sjæle undrage eder det, om I så modstår det indtil døden.

Jeg har i alt søgt Guds hellige vilje, det er i dette som i alt andet min høyeste lov; Ja, jeg har bøyet mig i støvet for Herren, og for Olaf Melby så langt som det var muligt; Men da jeg kun havde det valg, at jeg skulde lyve om jeg vilde stå i staden, så talte jeg sandhed, men derfor er jeg så tillige med menigheden blevet udstødt af Olaf Melby. Vi er jo i denne sag ikke blevet troet, men da vi har taget afskrift af alle brevene, kan jeg således her gjengive dem, og fremstilles de hermed ordrett; Så får enhver det at se som det er, og vi kan da ikke skyldes for, at vi til sætter eller lyver; Og enhver vil da få at se, at jeg og vi ikke har begyndt denne sag, men at det som før sagt, er Olaf selv der har fremkaldt det; Ja endog bedt min hustru om at gjøre sig den tjeneste, at skrive til Gundhild og spørge hende ud om (fortsettes neste side)

denne sag, for at han kunde få en gunstig anledning til selv at tale med hende derom.

Og tenk eder så, da vi i lydighed gjør dette; Ja gjør det i tro på, at vi gjør Guds vilje når den øverste forstander forlanger det, --- så er det han udstøder oss, dog, vi fremholdt beviser som ikke kan gjendrives.

O menneskebørn! er der retfærdighed i eder, da se dog hvor vi er forurettet; Først forlanger han oss til, at udføre hans vilje, --- men Olaf resulterede deri at han udstøder oss derfor. Vi er i denne tid blevet beskyldt og beløyet, så Dragen ikke kunde gjøre det bedre; men jeg har biet i tålmodighed, og ladet mig foragte, belyve og bespotte, idet jeg holder mig til ordet som siger: "Giver straffen tid I elskelige, jeg vil betale siger Herren".

Idet jeg så hermed begynder correspondancen, vil jeg minde om disse Reinertsens ord: "Våger Våger, ja Våger!"

S. POULSEN.

Aalborg i November 1907

I

Langetangen 14/1 1907

Kjære Broder i Herren, S. Paulsen !

Jeg har nu modtaget mange af dine kjærkomne brever, og må jeg nu få se til at få skrevet nogle ord tilbage. Jeg har rigtigt modtaget de 400 kr. som du sendte fra Guldager, og jeg har nu skrevet til ham derom, jeg har ligeledes for en tid siden skrevet til ham om de to 200, som han sendte, og jeg håber at han har modtaget dette mit brev.

Ja jeg er nu såre glad, thi nu har jeg for at sende post for en lang tid frem over, og som du måske har hørt, så er der end kommen mange spørgsmål efter Basunen, og der vedbliver fremdeles, dog er der nu ikke så mange som før den såkaldte Julehøjtid. Jeg ser også du har fået spørgsmål her fra Norge efter bogen, jeg kan ei forstå hvorledes nogen kan oppfatte adresserne så galt, men mange har en svært dårlig oppfattelse af det de læser. Jeg merker, at både høy og lav, både lært og ulært, har læst det lille skrift med stor opmærksomhed og mange har ved det fået interesse for at ransage Sandheden. Det glæder mig at erfare, at Jeppesen skal tage en tur rundt i landet, for at sprede skrifterne, og håber jeg at hans reise må have held og velsignelse med sig, så enkelte kunde indsamles i evangeliets garn.

Jeg har så foreløbig sendt ham en 5 kilo pakke af det lille skrift, det indeholder omkring 1500 skrifter, og det vil være til en god begyndelse. Jeg sætter nu igang for at trykke et 3(de) opplag, denne gang trykker jeg 10 000, og tænker jeg at det vil kunne klare sig, og hvis ikke, så lader jeg for sikkerheds skyld formen blive urørt, så jeg let kan trykke endnu engang om det bliver nødvendigt. Det lille stempel oven over trykker jeg ikke, da jeg synes, at vi ikke har tid dertil, men jeg har mærket, at den har gjort sin store virkning her i landet.

Ja broder, ligesom alt dette har glædet mig usigeligt at se Sandhedens udbredelse i et sådant mål, som det sker i disse dage, så er det på en anden side en sorg og bekymring for min sjæl at erfare hvorledes afgrundens onde ånder er virksomme både indenfor og udenfor, for at få undergravet denne Guds bygning, så det ser nesten mere vanskeligt ud nu at få gjenreist Guds hus end på Serubabel og Nehemias dage. Og ved du, hvad det er som tynger min sjæl mest? Jo, det er eders særegne anskuelser om Reinertsen, som jeg tidligere har sindet mig avisende overfor, efterdi jeg personlig er blevet bekendt med den, som fra begyndelsen af har været ophavet dertil, en løgnens ånd i hvis mund ikke er andet end løgn og svig, en mand som 10 gange mere end Judas Iskarioth. (NB: skulle mulig stått: "som er 10 ganger værre" o.s.v.) O hvor hårdt det er for mig broder, at både du og I vil beskjæftige eder med denne frafaldnes indbilte anskuelser, og ikke nok med at I selv tror det, men at I også søger det udbredt i menigheden, hvilket synes mig dobbelt værre. Jeg har således fået brev fra en af våre Norske brødre i Canada, en som er gammel og erfaren i Sandheden, og jeg finder det fornødent, at ansføre et stykke af hans brev, som hermed følger; "Jeg vil også sige dig, at fra Danmark er kommen tøyse om Reinertsen, som Mine Paulsen og Maren Riishøy har haft sig imellem - så det har været ilde at høre, hvad de har troet om ham vår Guds mand, forbandet være sådanne skrivninger, det være nu hvad - jeg tror det ikke --, jeg vil kun lade dig vide, hvad disse kvinder har om den Guds mand, at han har nu en stor sørn; Jeg sagde til Maren Riishøy, dette må I ikke tro, ja Mine Paulsen siger det er sandt. Jeg synes det går alt for vidt. Dette var i vår (forår) de skrev om det, Jeg vil kun sige dig det, for at du kan stoppe det onde, men jeg har sagt min mening og spurgt, hvorledes kan sådanne tro Guds vidnesbyrd at være af Gud?"

Her slutter denne mands alvorlige og gribende ord, og jeg er forvisset om, at de vil samle på det nærmeste hele menighedens tilslutning, både her i landet og i Amerika. Dog for dig min elskede venns skyld, både har jeg og vil fremdeles såvidt det lader sig gjøre, tage det mere lemfeldig end denne mand, og søge at føre eder bort igjen fra denne vildfarelse, som I er falden opp i, men det er alene broderkærligheden og min hengivenhed over for Eder, som formår åt udrette det, og jeg ønsker af min sjæls inderste, at det må blive let for Eder, at komme bort derfra. O broder! jeg har i det sidste meget tænkt på den drøm, som du flere gange har fortalt mig om, at du havde i førstningen du anammede Sandheden, som det deraf (fortesettes på efterfølgende side)

kunde se ud, vilde du på det sidste indvikles i forskjellige ting, hvorfra du havde vanskeligt for at komme løs, jeg kan ikke så godt gjenkalde det i erindringen, men såvidt jeg husker, så kom Reinertsen til dig og gav dig en hjælpende hånd, så du udfriedes, tro om ikke denne drøm var et syn til dig, der sigtede til disse ting, som jeg foran i brevet har omtalt, og mon ikke den hjælpende hånd fra Reinertsen er den som udrækkes dig herfra, fra det Sæte i Norden som han indehavde. Du kan selv kalde drømmen til erindring og overveie det.

Jeg tror ikke min ven, at det er dig og ei heller din hustru, som har kaldet disse, disse de frafaldnes løgne tillive hos eder. Nei, jeg synes deri at se et par andre personer, og hvoraf den ene i det skjulte har ikke så små profettanker om sig selv, og ham er det måske, som ved fine og beregnende talemåder, har tilranet sig eders tiltro og sympathi, og således ledet eder ind på disse stier, som mændene fra det sorte bjerg har banet. Gid I alle som en måtte ledes bort derfra, og komme tilbage til de rette grenser, så vi ikke mere må have sådanne vidt forskjellige og modstridende anskuelser, som nu har været tilfeidet. Overvei dette brev, og læs det flere gange førend der svares, thi vært ord, som deri er talt er vejet på vægtskåler, og det har ikke været mig en ligegyldig sag at skrive herom, men er bleven dreven dertil af en indre trang, i frygt og bæven, i kjærlighedens og fordragelighedens ånd.

Vi har alle sammen været nok så syge af forkjølelse, og er tildels endnu, jeg har nu været den, som har været friskest. Jeg må nu afslutte mit brev, og være du og din hustru og hele dit hus på det hjerteligste hilset.

Eders meddelaktige i mange prøvelser, fristelser og trængsler.

Olaf Melby

Kjære Broder og Forstander!

Aalborg 21/1/1907.

Dit brev modtaget og bemærket. ---- Det var mig et hårdt slag, og jeg skulde heller ønske at tale med dig end at skrive, da vilde jeg måske bedre kunne sige dig min mening; men jeg vil nu så godt Gud giver mig, udtrykke mig i følgende: jeg har nu ladet min hustru skrive lit redegjørelse, da hun bedre kan huske den svundne tid end jeg kan. Den dag som nu er slæt ned iblandt oss, den forsøgte jeg den gang du var i Hjørring, at afverge, jeg tænkte at vi kunde have drøftet det, og om muligt udfunden Herrens vilje i hvorledes vi skulde forholde oss; men formedelst dit svar, skildtest jeg fra dig meget bedrøvet. Du reiste den gang til Norge, og såvidt jeg husker, skrev jeg til dig, også til Sverige før den tid, og vedrørte ligeledes den sag; thi jeg frygtede for at stå ene med hvad som var fremkommen ved smedens (Riishøy) spørgsmål; men jeg fikk jo ikke svar der kunde hjelpe mig, og jeg skrev så til Riishøy som jeg syntes jeg kunde forsvare; thi det er jo dog tænkende og voksne mennesker vi har for oss, og tillige visste han allerede alt, fra anden side, men ellers har jeg nu i 17 år, klaret mig uden om dette kildne punkt.

I Amunds tid talte jeg med ham derom; men jeg syntest at forstå, at det var best at tie, og jeg har som sagt, fået lov at gjæmt det i mit eget hjerte, og der er heller ingen her iblandt oss, som søger at drive slige taler frem i menigheden; men det er ude fra at smeden har fået det at vide, og jeg synes jeg kan forstå, at hans fristelser har været store, og det er det som har drevet smeden til at optage dette så brendende som han har, tænker jeg mig, og man kan vel heller ikke undres der over, men man kan heller ikke blive fri for at svare, thi der blev også skrevet til en her, at hun troede på løgn, og omgikkes dermed, og stod dog i menigheden, og det er jo hårdt nok at tage imod, og der blev jo så svaret smeden så godt som vi forstod vi kunde.

Ja meget bittert har vi tømt, men havde alt blot været fra de frafaldne, da var det let at tømme det galdebeger, som skænkedes mig, og oss, men gid jeg ikke havde denne sag fra våre egne, da kunde også jeg som du bortvise det med en gang; men du må nu ikke forstå mig kjære broder således at jeg vil tvinge sligt frem iblandt oss. Nei, fremdeles holder jeg det i mit eget hjerte, og om du fikk de breve fra smeden, at se i rekkesfølge, angående den sag, og tillige dem han har skrevet til mig, vilde du finde, at jeg fra begyndelsen af, har søgt at begrave det. Jeg tænker at du muligvis har nogle af mine brev smeden.

(Men hans breve til mig har i øjeblikket ikke mere)

kan jo ikke opbevare en sådan mængde brever. Smeden og den mand i Canada, har vel ikke kunnet skrive mere mildt: thi de kjender jo ikke sagen. Men mine egne, og de gammels lidelser i menigheden angående den sag, vil jeg helst ikke tale om, thi dertil findes neppe ord. Måske det er let for dig, at kaste det fra dig som noget tøys, og om du fremdeles gjør det, det må blive din og Herrens sag, men give at du kunde tage det bort også fra mig, sig mig hvorledes?

Herren har tilstedt, og tvunget mig til at tømme et bæger fyldt med galdevin. Hans navn være lovet; han har til idag holdt min sjæl ilive. Skulle du ikke helt forstå mig kjære Olaf; men at jeg skulde se stinkende ud for dig, da bønfalder jeg dig forud, behandel mig nådigt, og efter Guds barmhjertighed. Jeg har ikke udragt min hånd efter dette bæger, og skjønt jeg vægredte mig, måtte jeg dog drikke.

Dit brev slog mig meget hårdt, jeg fikk en stræng nat, og fik se et frygteligt syn; jeg var ikke legemlig syg da jeg gikk i säng, men efter en times forløb langt på natten, var jeg i angst, og svettet så jeg måtte have andet linned på, jeg var næsten bange for næste natt, men Herren lod mig sove roligt, og jeg fikk kraft igjen; men natten derefter igjen kom Herren, og da var jeg lige så vågen som jeg er nu da jeg skriver disse linjer, da viste Herren mig, at Slangen, eller Djævelen, stod lige op til livsens flod; men han kunde ikke røre den, og meget som jeg ikke her kan nedskrive. Synet var så herligt, og dog rystede det mit legeme.

Min stilling til Sandheden er Guds gjerning, men som du siger kjære broder, da vil Dragen søge at undergrave Guds gjerning, men vi ved, det skal ikke lykkes ham idag.

Ved atter at læse dit brev idag, gjør det mig kun mere bedrøvet, thi jeg synes at læse imellem linjene ting som forskrekker mig endnu mere, gid jeg var uvidende, som den der ikke var til, eller aldrig var født. Sæt dig i mit sted med den lille redegjørelsес indhold, som min hustru har skrevet, og som dog kun er litt af virkeligheden; for om du muligens kan se en liden del af min sjæls lidelse, såvelsom flere med mig har lidt. Vidnesbyrdet er den største sandhed jorden endnu har båret, dette har Herren brendt ind i min sjæl. Men fra den anden side sett, kan hverken bogstavlære eller fornuft være med her, tenk over dette, og lad Gud dømmme oss imellem, da kommer alt i retfærdighed. Du vil visst kunne skjonne, at min sjæl har grundet både det ene og det andet sted i skriften, for at få lindring derved: Jeg må nesten undres over, at et menneske har kunnet holde ud til de lidelser, i så mange år.

Meget andet har jeg, som jeg også gjerne vilde tale med dig om, men det er ligesom når jeg har villet tale med dig om et og andet, da har du kjære Olaf ikke rigtig svaret mig. --- Og så er det slett ikke lett at klare sig, uden at der kan komme anstød. Jeg ser meget vel, at din stilling er kritisk, men kjære broder, lad oss ikke gjøre hinanden veien vanskelig, lad oss drøfte og dele alt, det var godt at vi to bar godt og ondt sammen, dertil var vi jo begge indsat af våre foregångere, og i felleskab drøfte de svære ting, og tage stød af veien, men overvei og forstå, at jeg ikke har bragt disse omtalte ting frem i menigheden, men jeg er kjed af at smeden har bragt det videre frem iblandt de andre, efter at have affordret oss vår mening, så det blandt dem ser ud, som opkomsten er fra oss.

Modtag en hjertelig hilsen fra en bedrøvet og ringe

S. Poulsen.

Aalborg 21/1 1907 -

Kjære Forstander!

Min mand har modtaget brev fra dig kjære Olaf, og da jeg var omtalt deri, fra et brev fra Amerika, blev vi enige om, at jeg samtidig med min mand skulle skrive til dig, for at klargjøre denne skrivning så godt jeg kunde; da min mand mente jeg huskede bedre end ham.

Du skriver, at det er kun i hengivenhed og kjærlighed du skriver til oss; og det tror vi fuldtud; --- thi i lige måde vil vi, --- og jeg, skrive til dig, ikke søger noget af mit eget frelst, eller redet, men i fornedrelse, oprigtig kjærlighed, vil jeg skrive her for den levende Guds ansigt, han ser alt, og kender alle mine veier. Du forstår nok (fortsettes på efterfølgende side)

kjære Olaf, at det føles lit smerteligt, når man hører sit navn nævne, som den skyldige i åt skrive til smeden, om vår kjære Reinertsen; og tillige hvor du skriver, at det er hårdt for dig, at vi ikke alene beskjæftiger oss med disse anskuelser, men at vi også søger dem udbredt i menigheden. Kjære Forstander! dette ville vi så gjerne gjøre dig forståeligt, at vi slett ikke søger, tvertimod, vi har slett ikke omtalt det til dem der er indgået i menigheden, siden den hårde prøvens tid i 1890. Denne mand fra Canada skriver, at fra Danmark er kommen tøyse om Reinertsen, som Mine Paulsen, og Maren Riishøy har haft sig imellem; dette er slet ikke tilfældet, men han har vel ikke forstået bedre.

Nu har Riishøy og Maren været med i Sandheden i 11 år, da de reiste fra Danmark, og aldrig ved jeg, at der er kommet et ord over mine læber til Maren Riishøy, angående denne sag, og således reiste hun uden fra min side af, at få noget at vide, ei heller troede jeg hun visste noget angående den sag.

I de samme 11 år har jeg heller aldrig talt til Ludvig (Riishøy) derom, thi det var jo ikke nødvendigt, og man kan snarere synde ved at tale, end ved at tie. Men så en af de sidste dage, før deres afreise til Amerika 1901, sad smeden ude hos oss, og plutseligt spurgte han mig, sig mig Mine, tror du at Reinertsen har en søn. --- Du kan forstå, at jeg blev underlig tilrnode, så meget mere, som jeg selv dengang havde store fristelser angående denne sag, og det måske kunne have smagt kjødet, at drøfte dette, men jeg sagde kun, hvorfor spørger du om det? --- jo, sagde han, jeg vilde gjerne høre din mening derom, men jeg svarede hverken ja eller nei, sagde blot, --- hvad ville du sige om han havde det? ja så vilde jeg frygte for min gode tro, sagde smeden, thi skriften viser ikke noget sådant. Jeg taug (tidde), og kampede ene videre med mine fristelser, som jo her havde fået ny næring. Et par år gikk, vi hørte ofte fra hinanden, og holdt som altid, meget af hinanden. --- Så reiste vi til Hjørring, - og en dag kom Hanne Pedersen her fra Aalborg, uventet ned til oss, og ganske bestyrt fortalte, at hun havde fået brev fra smeden, hvori han omtalte den sag om Reinertsen; Brevet var lagt inden i et til Ingvar Nielsens, hvorved hans hustru havde fået også denne sag at vide, som hun aldrig havde hørt før, skjønt hun havde stået her i menigheden i Aalborg i 8 år. ---

Se, det er altså smeden, der har begyndt denne sag, og ikke oss, men han har måske haft store kampe desangående først. Hanne Pedersen talte så med sin mand, og svarede smeden på hans brev, efter sit hjertes overbevisning, og på min mands ord, rådede ham til, om han ønskede videre forklaring, da at henvende sig til Poulsen; hvilke han så også gjorde. Første gang, svarede Poulsen ham undvigende, men da han efter skrev og følte sig skuffet og nedtrykt derover, turde Poulsen ikke andet, end svare ham tydeligere; men hvad han skrev, ved jeg ikke.

Under hele denne correspondance, som ikke varede så kort en tid, forholdt jeg mig taus, indtil smeden spurgte efter mig, bad mig indstændigt om at skrive; Så skrev jeg også til ham, og blandt andet skrev jeg, at jeg forstod han havde haft fristelser, hvilket jeg også havde haft for samme sag, og sagde ham det som jeg troede det var, da jeg anså mig for at synde mod Herren, om jeg loy for en broder, dette turde jeg i sandhed ikke vove (våge). Såfremt jeg husker ret, skrev jeg, at hvad der end var skeet, eller ikke skeet, så visste jeg, at Herrens tjener Aanen Reinertsen, ikke har gjort andet, end hvad Gud drev ham til, og kun gjennom denne vei kan vi frelses. Måske Riishøy endnu har mit brev om du ønsker at se det; men jeg har i det sidste holdt mig en del tilbage for at skrive, --- thi man kan blive forstået; --- men også misforstået.

Således synes jeg ikke at have skyld i denne sag, som den mand dømmer, og blot nævner mig som den skyldige, og nu kan du kjære Olaf, også bedre se ind deri tænker jeg. Således er det kortfattet, og jeg vil ikke ønske, at Dragen skal få lov at så nogen ond sæd i noget hjerte, thi det er hans hensikt. Og gid at mine medvandrere ved denne prøve måtte finde, at kjærligheden heller bliver større end mindre, og jeg føler Herren vil give mig kraft dertil, thi den der skriver eller taler, ser jo ikke bedre. Herren rense og lutre mig, og alle endnu mere; men du kan tro kjære Olaf, dette var et hårdt slag for min mand. Hansov ikke den nat, mere end fra 3 til 6, og i den tid vågnede han opp i frygtelig ængstelse og sved. Han tåler ikke så let sådanne slag mere; --- husk han har stået for så mange, og bærer visst på ting som ikke mange ved, heller ikke jeg. Og han henger ved Sandheden med hele sit trofasteste hjerte, og ville ikke med vidende krumme et hår på nogens hoved; han er i det sidste noget svekket, så Herren kjender når dagen er slutt, eller rettere, når den gryr til evig (se n.s.)

hvile. Om du synes, kunne du jo sende dette over til smeden, så kan han jo se om der er noget feilaktigt; vi er jo alle mennesker, og kan glemme, vi vil ikke dømme dem så hårdt, de har måske haft hårde kamper før de har spurt; der er visst ingen der med vilje, vil hinanden noget ondt, men afgrundens ånder arbeider, som du også siger, for at få undergravet Guds bygning, og få de sjæle reven fra Herren, som har lunden husly. Men når blot Guds hellige lov, står skreven i alle de kampendes hjerter med ildbogstaver, da er det en ærlig kamp, og retten skal da seire, og mere forlanger hverken Herren eller hans børn.

Modtag en hilsen fra din ringe, men i håbet levende

Mine Poulsen.

Redegjørelsen-

Hvis du skulle synes, at ville sende smeden det skrevne, skriver jeg her følgende for seg selv. Ja du kan tro, oss har den sag også tynget. --- Du skriver, at du nu personlig kjender den mand, der har utsprettet det rygte, og (at) han er en Judas.

Vi har ikke hørt dette fra nogen mand, ei heller fra to andre, som du senere i brevet nævner, skulle ved beregnende talemåder, have indblæst oss dette. Nei, ingen skal have mindste skyld, uden den rette. Aller først fikk vi en masse forfærdelige breve fra de frafaldne, hvis indhold ikke er til at nevne, og som vi jo lettere kunde kaste fra oss, efter hånden; da de vendte Sandheden ryggen. Jeg skal sige deg, hvorledes det er gået til. Du ved nok, at (i 1890) da den store prøve gikk over menigheten, hvor så godt som alle faldt, ja da kom Sine Nielsen (Nilsen i øvrige skrifters omtale) hertil, og fikk ophold i våres hus i omrent et halvt års tid; (hun hadde med 4 børn) de to børn vare Sines egne, og de (andre) to var Gundhild Stiansens; de kom om aftenen, og jeg havde den gang Johannes lille, og da jeg næste dag tog drengen opp, udbød Ingeborg Stansen (7 1/2 år) begeistret; "Men der er en lille gut ligesom Aanens!" Hvad siger du sagde jeg, har Aanen en dreng? Ja, svarede hun ganske naturlig, Aanen og Severine. Sine kom til, blev lit ængstelig at vi så plutselig fikk dette at vide, og forstyrrede barnet i at gå videre.

Men Sine fortalte oss så senere alt, ja til de mindste detaljer; om barnets fødsel, betydning, navn, ja mere end det var ønskeligt at vide; thi hun anså det for en Guds gjerning, som alle i Sandheden skulle og måtte vide. Og med det samme trykkede Knud Andreassen et skrift, og uddelte, som hed "Prøvestenen", hvori han beviste, at den "Gjerning" Reinertsen havde gjort, var i lighed med Davids og flere. Og vi som nylig havde fået Sandheden at se, vi fristedes, kampede, ja stred, så vi hverken spiste eller drakk. Familier skildtest, og den ene jog den anden fra hjemmet; en tid så frygtelig at ingen kan tænke det; alle stod for at falde. Min mand grundede ordet, atter og atter. En dag med store fristelser, udbød min mand: "Om så hele Aalborg vender Sandheden ryggen, vil jeg holde fast". Det slog ned i mig, med flere, og blev måske vår redning, og af nåde står vi til idag, tross storm og rivninger. Vi grundede i ordet, efter henvisningerne i "Prøvestenen", og blev beroliget ved at tro, at om end det for oss var en underlig "Gjerning", troede vi dog, at Reinertsen var dreven dertil af Gud. ---

Men neppe var den hårdeste storm over, før der kom et brev til Sine; som tilligemed de øvrige kvinder havde tilstået for øvrigheden, at det var sandt hvad anklagen lød på. --- Da kom et brev, som hun skulde underskrive, hvori kvinderne tog deres ord tilbage, og samtidig skulle, så vidt muligt, alle de uddelte blader ("Prøvestenen") tilbagekaldes og tilintetgjøres. --- Altså en ny og næsten hårdere kamp. Men jeg vil ikke blive ved, at oprive dette smertelige sår, du har jo Gundhild i huset, og hun kjender alt til de yderste detaljer, hvis hun ellers vil sige noget, eller hun, ligesom vi hidtil har gjort, i de 17 år som er svundne, begrave det i oss selv. Men nu kan vi jo ikke andet end tale, og må skrive dette, for at du kan se at det ikke er løst indblæst. Nei, det er indbrendt i vårt hjerte, med større smerte og kampe, end læber kan udslige. Kun Herren kjender alt, lønligt og åbenbart, og han kjender bedre end oss selv, hvor vi har stået eller faldet; thi begge deler er skeet.

Ved at dette skrift blev tilbagekaldt, synes vi at forstå, at det skulle skjules, --- og det har vi gamle som ved (om) det trolig holdt. De nye i menigheden ved det ikke. Og så godt som aldrig et ord, kom der over våre læber til hinanden, om den sag. Indtil den dag, da smeden skrev til Hanne Pedersen; og hvad der har foranlediget ham (fortsettes neste side)

dertil, har vi ingen anelse om; men Hanne Pedersen siger, at det er hendes mand, der medens smeden boede her i Danmark, har spurgt Maren Riishøy om, hvad hun troede der skulde blive ud af Reinertsens søn. Han talte så åbent, fordi han troede de visste det, da de var så gamle i Sandheden; sagde han bag efter. (Pedersen var da udenfor) Så smedens havde altså visst det et par års tid før de reiste.

Jeg erindrer, at ved dette spørgsmål fra smeden, ønskede min man d så inderligt at tale med dig, og høre din mening, og derfor blev der altså talt om det, da du var hos oss i Hjørring. (Og før den tid var der jo også skrevet til dig, til Sverige derom)

På denne måde har vi altså fået det at vide. --- Det er kun for oss alle, at gjøre Guds vilje, at vi dog ikke skal feile i noget stykke.

M. P.

Langetangen 1/2 1907

Kjære Broder i Gud !

Jeg modtog igår aften dit kjærkomne brev, og må det være det første arbeide idag, at få skrevet til dig. Det smærter mig meget, at jeg skulde bedrøve og ængste din sjæl så såre, men som du siger i brevet, så er min stilling kritisk, og jeg trænges hårdt fra begge sider. Vær dog kjære broder uden frygt for det onde, og tag det med ro og sindsligevekt, thi jeg er og forbliver at være din venn og broder, og jeg vil deg intet ondt. Nei, jeg vil kun have sagen fuldt på det rene, og om det er løgn og opspind, noget som jeg altid har troet, at jeg da kan få taget dette sårende punkt bort fra dig og de andre, som er såret deraf, og hvis det forholder sig så som du og I mener, så vil jeg stille mig hånd i hånd ved din side og tillige beundre din prøvede og standhaftige tro, og vi får da siden rådslå tilsammen om hvorledes vi bør forholde oss.

Det glæder mig meget at høre, at det ikke er eder, som har søgt at utbrede disse ting, så som det kan høres ud på brevene fra Canada, thi sandt at sige har den tanke smærtet mig meget, om I skulde være så uforstandige, at utbrede sådanne ting. Det er mig derfor til en så meget glæde at erfare, at så ikke er tilfelde.

Jeg takker ligeledes dig kjære søster Mine, for din greie forklaring over sagen lige fra begyndelsen af, men for mig er det endnu ikke tilstrækkelige beviser for, at disse rykter medfører sandhed, thi jeg holder det endnu ikke for mere end rykter, og af disse har jeg lige fra den tid jeg anammede Sandheden, hørt de utroligste ting, som kun har været den reneste løgn. Jeg skriver nu til smeden, og jeg beder ham kun om en forklaring over, hvorledes han er kommen ind på dette, og hvorledes det siden har udviklet sig for ham.

Som I siger, kunde jeg jo meget gjerne tale med Gundhild om sagen, men jeg er snart ligeså bange for at tale, som jeg er for at tie. Dog er det nok uundgåeligt, dog vil jeg helst forvente en gunstig og beleilig anledning, så det kan foregå på en grundig måde. En sådan gunstig og beleilig anledning kunde du kjære søster Mine let berede mig, hvis det ikke synes eder upassende. Du kunde jo for eksempel skrive til hende om hendes datters udråb om Johannes og den begivenhed som da fulgte, om Sines forklaring derover, og så kunde du bede hende om hendes oprigtige mening derover, da det har været dig til megen smerte. Hun vil da antagelig vise mig brevet, og jeg kan så få den anledning jeg ønsker mig, og om hun ikke frivillig vil lade mig se det, så vil jeg bede hende om at få se det. Hvis du vil gjøre mig den tjeneste, da gjør det en af de første dager, thi om nogen tid må jeg reise til Kristiania en tur, og det var da ikke heldigt at det kom medens jeg var borte.

Jeg havde brev fra Jeppesen igår og han var da ifærd med at begynde sin rundreise for at uddele det lille skrift. Jeg har sendt ham over 10 000 men han mener at han kan få uddelt 20 000, og jeg sender ham derfor en ny beholdning. Han beder mig sende dem til eder, og jeg sender derfor 6 pakker til dig, måske de sendes samtidig med dette brev. Jeg skriver også nogle ord til Jeppesen for at underrette ham derom, men om også du samtidig når du har modtaget pakkerne sender ham nogle ord, for at sige, at de er kommen frem til dig, da var det godt. Jeg sætter nu igang for at trykke det femtiende tusen af det lille skrift. Så meget har vi aldrig trykket af noget skrift. (forts. neste side).

Ja jeg må nu afslutte, og være I begge ligeså hjerteligt hilset som nogen gang tidligere, og beder jeg eder, at tage sagen med den største ro og overladenhed i Herrens hånd, thi jeg er eders venn og broder, og eders nær forbundne i Herren,

Olaf Melby.

Aalborg i F ebr. 1907.

Kjære Forstander!

Mit første ord må være takk, og etter takk til Herren og dig for dine ord, og fordi du fikk lov at forstå oss. O kjære Olaf! det var balsam for vår sjæl; vel visste vi at Herren altid skal føre alt hvad rett er, frem til seier, det var vår urokkelige tro; men det kunde måske have gået lange omveier. Vi var begge to ligefrem rørte ved dit brevs modtagelse, jeg grebes af en taknemlighetsfølelse, og pris til Herren, så jeg ikke kan skildre det. Atter et bevis fikk vi her for hvor det er godt at være stille for Herren, og ikke ville andet end blot hans vilje, da skal alt blive godt tidlig eller sent.

Efter dit ønske kjære Olaf, har jeg så skrevet til Gundhild. Jeg er altid bange for at gå de mindste krogveier; men jeg mener, at jeg kan være ganske rolig når du ønsker det således; og Herren har brug for det. Med hensyn til at skrive til Gundhild, sådan i all almindelighed, kan jeg let forsvare det; thi mange ganger har jeg ønsket at skrive eller tale med hende, og spørge efter Sine og hendes børn; men den anden sag har jeg jo aldrig berørt, og ville heller ikke have gjort (det) denne gang, hvis ikke det havde skeet som nu. Jeg kan også frygte for at hun vil få bitterhed til mig, fordi jeg rører derved. Men det bryder jeg mig ikke om, når blot at det er Guds vilje jeg udfører. Intet er mig større og helligere, og når du kjære Olaf synes det godt således, da tror jeg også du vil holde mig skadeslös overfor en søster, og således har jeg så skreven, undrende mig over Guds uransagelige veier, og glad i min sjæl. Forunderligt er det, at jeg som har ønsket at skrive til Gundhild, og dog ikke gjort det, men biet og ventet, at der nu skal blive sagt til mig af forstanderen: -- Mine skriv !

Jeg har ladet brevet være åbent, jeg ville gjerne om du læste det, for at se om du synes det er passende eller ej, og så lukke det og give vår søster Gundhild det. Spørge hende om det er sandt om hun tror det, synes jeg ikke jeg kan, da det vilde give hende grund til fristelse. --- Og jeg ikke føler at jeg ærligt kan spørge, da jeg jo ved at hun ved det, men måske ikke det bliver så let for Gundhild at tale; hvem ved om hun ikke har et hårdt bud fra forstanderen; (Waag eller R. ?) men man kan jo også forstå af andet end af ord. Herren se til sit eget lille folk, og hans navn være lovet.

En kjærlig hilsen

Mine Poulsen.

Kjære Søster i Troen, Gundhild !

Det er nu meget lenge siden vi to have skreven til hinanden. Kjære Gundhild! mon grunden ikke er den, at vi ofte hører til hinanden gjennem forstanderne, dog kunne det være nok så rart at høre lit fra dig. Det er jo snart 20 år kjære Gundhild, at vi har haft denne dyrebare Sandhed. Og vi må love ogprise vår Gud, at han har bevaret oss og holdt oss ilive, ja bragt oss ind på erfaringens skole, vi må sige idag at vår Gud er stor, som formår at døde og gjøre levende, og hvor er det herligt helt at hvile i ham, og have den faste forvisning om barnerett hos Gud, i hvad der end sker med oss. Ja det er underligt for oss gamle i Sand heden, når vi ser tilbage på trengselens dager, da vår kjære Reinertsen gik bort, og den hårde hvirvelvind gikk over menigheden, og bortrensede så godt som alle, og tænk at vi fikk lov at stå, skjønt fristelsene var hårde nok, ja næsten uudholdelige den tid da vi husede dine små kjære Gundhild. Mange gange har jeg villet spurgt dig hvordan har dine børn det? Lever Sine endnu? Er hun med i Sandheden?

Ja de har vel nok skreven det over til dig hvorledes vi fikk alt at vide. Jeg havde Johannes lille dengang, og da så lille Ingeborg så ham, udbrød hun - men der er en lille gutt ligesom Aanens, hvad, udbrød jeg, har Aanen og en søn ja svarede hun, Aanen og Severine, men så kom Sine til, og hindrede videre tale, hun blev jo forskrækket, at vi fikk det at vide så hurtig, men senere fortalte hun oss jo alt, og vi ved jo det er således, men det gav mange kampe, og der har været tider, da jeg gjerne i søsterlig oprigtighed har villet skreven til dig derom, da jeg visste du var en af dem der best kunde sige mig alt. Ja at vår kjære Reinertsen havde en søn, ved vi jo begge, men kjære Gundhild, lever han endnu? og hvad tror du han skal udrette, du ved det vel nok igjennem dine børn; sig mig det engang, måske det kan gavne mig, og flere; thi søster, det gjelder om at være vågen, når storm og hvirvelveir kommer; som vår kjære Reinertsen skriver.

Denne sag har jeg ikke skreven til dig om før; thi mon ikke det er gået mig som dig, vi har begravet det i vårt hjerte i disse 17 år. Men kjære Gundhild, jeg synes at forstå, at dagen er inde, at vi ikke helt kan tie lengere. Men du forstår mig måske ikke helt, men Herren Gud skal belære både dig og mig; Hans vilje skje. --- Og hvad gjør det om jeg forstår det, eller om du forstår det, intet - intet - nei slett intet. --- Vi har sagt vi vil være leret, hvorfaf Herren kan danne et kar, lad ham da også bruge det kar som han vil, intet er mig kjærere, intet mig dyrebarere, end min Herres og Frelsers vilje. O kjære Gundhild! jeg kan ikke fuldt ud sige dig hvor lykkelig jeg er, thi Herren har fyldt min sjæl med glæde; ja med glæde og fred. Og i dette lille ord, fred, ligger så meget. Hans kjærlighed til oss er stor, og lad den også få plass i oss, så vi må øve den i fuldt mål.

O du kan tro jeg har erfaret kjærlighedens store magt; ikke alene den kjærlighed der elsker og bliver elsket; men den edle oppofrende kjærlighed, den der i stillhed kan udøve alt og ikke blive træt, selv om den ikke skulle blive forstået eller skattet, men dog bliver ved at ofre sig. O denne kjærlighed, som kun er af Herren. --- Den får løn efter årringer; og selv om det kun er en lille gnist, da er det dog en løn så stor, som giver kjærligheden kraft og Gud ære.

O lad oss øve den og ikke blive træt, det ønsker din søster

Mine Poulsen.

Langtangen 10/2 1907

Kjære Søster Mine!

Dit brev har jeg modtaget, for hvilket du takkes. Det glæder mig at høre, at du lever vel og fryder dig i Herrens Sandhed, og Guds vilje er din høyeste lov (og glæde). Jeg kan også bringe dig den glæde, at Herren er god imod mig og oppholder min sjæl, og lader mig få gå, snart i mørke og fristelser og jeg kommer i nød, og må råbe til Herren, som alene kan fri oss af all nød.

Du spørger om lit forskjelligt i dit brev. Sine Nielsen (Nilsen) faldt fra straks hun kom over til Amerika. Stine Johnsen blev en stor profet kort efter hun kom over, og skrev store brevpakker til Ragna her, og forklarede Abenb. og var klogere end Reinertsen, og sagde at Ragna og Sine (Nilsen) var de tvende vidner, og selv var hun den 7(nde) engel. Og Sine var let nok på foden til at være hendes hjælper og skrev alle disse lange brever for hende. Så hvad hun fortalte eder er ikke mere at agte på end hvad de sagde som forud faldt fra.

Du kan huske på at jeg blev forskrækket, når du spurgte om Reinertsens søn, jeg læste det om igjen, og syntes du måtte mene en broder af ham. Du siger at du tror, at tiden er kommen, at vi ikke skal tie så ganske stille, jeg kan ikke forstå mig på, at der skal noget frembringes, andet end hvad Reinertsen skrev til menigheden, fra Egs Asyl 14 Mai - 1890, læs brevet i Bogens Rolle, og er det noget Gud vil give sit folk og lære sit folk, så har Reinertsen sagt, at det skal ske igjennem overforstanderen. Jeg tør ikke holde mig til noget andet, end lærdommen, den er oss evig stor og god nok til frelse.

Du mener den søn, som Johan og Severine havde i Arendal, den døde snart efter de kom over til Amerika. Jeg har hørt igjennem Ingeborg min datter, at Agers bor i Kallefonia, og dem har haft 3 børn siden dem kom over, de havde dem altså den gang (fortsettes næste side)

men de(t) er flere år siden. Og min datter er gift og bor i Chicago, (Chicago) og sidst jeg hørte fra hende, havde dem to små piger, hun skriver engang iblandt, men jeg har ikke hørt andet end at Fritjof er hjemme hos sin fader, ja både han og Haral arbeider på en fabrik. Ja nu får jeg nok slutte mit brev for denne gang med ønske om at både jeg og du må blive ved og trænge oss igjennem korsdalen og ørkenvandringen, så vi må nå lykkelig og vel frem til de levendes land hvor Reinertsen og Waag og alle Guds Hellige fryder sig.

Tilsidst en kjærlig hilsen fra din ringe søster i troen.

GUNDHILD.

Forfatters Bemerkn:

- 1). I Del I. av "Den Ukjente Historie" påpekes det at Gunhild Stiansen hadde tilbøyelighet til å pleie en nokså lettsindig omgang med sannheten - når hun fant det tjenlig. Et nytt eksempel på dette finner vi i foranstående brev; når hun hevder at Sine Nilsen "faldt fra straks hun kom over til Amerika". Dette var jo en direkte usann påstand, hvilket klart kunne påvises av andre skrifter som utkom i samme saks anledning. Det saklig riktige var at Sine Nilsen omsider faldt fra (ble utstødt), mens Gunh. fremstiller den usanne påstand at dette hendte "straks".
- 2). Gunhild gir uttrykk for at hun "blev forskrekket" av at Mine P. spør om "R.s son". Den objektive leser/observatør ville trolig undre seg over at Gunhild ikke ga uttryk for "forskrekkelse" over at det var hennes egen datter som først hadde utropt at "Anen & Severine hadde en sønn". Og at Gunh. måtte forstå at det ville være nærliggende for Mine P. m.fl. å tro at pikens egen mor var hovedkilden for den oppfatning hun uttalte. Samme uhildede observatør ville trolig forventet at: dersom Gunh. ikke hadde vært pikens kilde, så ville hun gardert seg mot oppståelsen av en slik misforståelse. Dette ved at hun, i brevet til Mine, hadde meddelt at hun aktet - uoppfordret - å tilskrive sin datter for å be om en nærmere forklarelse om hva som hadde gitt henne den oppfatning hun utropte hos Paulsens den gang. At ikke Melby, i det minste, innså et slikt behov for å styrke troverdigheten ville trolig også forundre samme leser.
- 3). Gunhilds referanse til R.s skrivelse av 14/5/1890, fra Eg (i "Bogens Rolle") kunne muligens settes i forbindelse med de antydninger som nevnes på s. 74 i Del 1. av historien.

NB: I den etterfølgende del av korrespondansen blir Gunhild stavet på norsk. D.v.s. vi dropper den ekstra "d'en som danskene har flettet inn.

Forf. Bemerkn. Avsluttet: Heretter fortsetter korrespondansen.

Langetangen 12/2 1907

Kjære Broder og Søster i Herren !

Det er nu med en ikke ringe glæde, at jeg nu tager maskinen fatt, for at sende eder disse linjer, thi det viser seg nu, at mit standpunkt i denne underlige og gamle sag har været rigtigt. Nu kan I jo betragte Gunhilds brev, så får I en rett besked. Eders brev til hende forseglede jeg i all stilhed og lod hende få det, og jeg lagde mærke til hvorledes hun med forundring måtte læse det om igjen, da hun ikke rigtig kunde fatte, at så gamle og prøvede som I er, at I kunde have sådanne anskuelser. Hun lod så Ragna få brevet, og jeg hørte hvorledes de begge udtalte deres afsky for disse gamle løgne. De kom så siden hen til mig og spurgte hvorledes det kunde være fatt med dig, som kunde skrive så. De mente jo at det måtte være noget galt med dig. Jeg gav naturligvis ingen forklaringer for at de kunde være helt uafhengige af mig. Dette var om Søndagen, og dagen derefter så satte Gunhild sig til at skrive det vedlagte brev uden minste foranledning fra min side og ei heller fra nogen anden. Lad det nu endelig blive klart for eder, at dette tilligemed meget andet kun er Djævelske løgne, som er sammenspundne af de frafaldne. Reinertsen har jo både mundtlig og

skriftlig i den mest bestemte ordlag sagt, at det er løgn, og ham må vi vel tro noget bedre på, end alle Sines forestillinger, ja ti tusinde gange mere får vi legge vekten på hans ord.

Da Reinertsen omsider var blevet bekendt med Johan Agers alle skurkestreger og alle de frafaldnes løgne om ham, så skrev han jo det brev, som findes aftrykket i "Bogens Rulle" side 36. Det kan I jo nøye studere, og I vil finde det i et andet lys end tilforn. Han formaner oss jo der til, at vi ikke må gjøre Gud til en løgner og Johan Ager til en sandfærdig Kristi tjener ved at tro alle hans løgne. Det var fra ham, som Sine havde sine fortellinger, og det er mig forunderligt at hun skulde få forpestet også eder med dem, og at I ikke på disse lange 17 år skulde kunne blive befriet før nu, men se nu frem for alt til, at denne spedalskhed grundig kan blive udrenset for at eders sind kan få plads til mere opphøiede og renere tanker om denne mand og hans gjerning. Måtte I også sørge for at alle de andre som er kommen ind på denne gale veg må forandre standpunkt, og hvis det er nogen som vægrer sig for at vende om (bort) fra disse løgne, så skal den samme så visst som Gud lever, og så visst som han har overantvordet mig den høyeste myndighed i hans hus, få dele sin lodd med de frafaldne; thi at sådanne ting får snige sig frem i menigheden er jo tusinde gange værre end de åbenbare og groveste laster, og kan let undergrave den hele bygning..

Angående det skrift, som I har skrevet om, som blev tilbagekaldt, da blev det trykket og uddelt førend nogen fikk en sandfærdig opplysning fra Reinertsen, thi som I ved, blev han fengslet og således afskåren fra forbindelse med de andre. Knud Andreasen troede altså at det var sandt som de frafaldne sagde, og fra dette synspunkt vilde han alligevel forsvere Reinertsen. Men så imidlertid fikk de forbindelse med Reinertsen, og fikk vide, at det hele var djevelske løgne, og det kan da vel ikke forundre nogen, at et sådant skrift blev tilbagekaldt og tilintetgjort.

Ja jeg håber nu at alt vil rette sig igjen, og at retten vil komme tilbage til sine gredser, og jeg er glad for, at dette er kommen frem for lyset, så det kan blive renere i menigheden. Jeg har ofte så levende drømt om Reinertsen, at jeg har fundet ham i et enligt rum, forladt af alle, og min sjæl har glædet sig i en himmelsk fryd over at have fundet ham, og jeg synes at jeg har ført ham med mig hjem og fremstillet ham for vennerne. Mon ikke dette kan sigte noget til den sag, som jeg nu har haft med at bestille? Jeg har før gruet mig usigeligt, for denne sag, at jeg skulde have noget med den sag at gjøre, men nu glæder jeg mig meget derover, idet det har lykkest mig at føre rett og sandhed frem om den rettferdige, som både venn og fiende har tænkt ilde om. Måtte andre tanker herefter fremspire i alles hjerter, og en lysere morgen vil opprindes for oss.

Jeg må nu afslutte min skrivelse, og være I begge på det hjerteligste hilset.

Eders Ven og Broder,

Olaf Melby

Aalborg 25/2 1907

Kjære Forstander !

Lenge har jeg og vi, gået i mørke, og elendighed, stået stille med store prøver og kvaler, på et sted; som i en hvirvelvind. --- Og i sandhed måttet erkende, at Herrens dag er mørkhed og ikke lys, og der er ikke skin på den; ja at solen er skjult i skyen. --- Om jeg gjør rett eller urett i at skrive får du selv dømme; men jeg føler idag det som jeg ikke har følt, siden dit sidste brevs mottagelse. Jeg forstår ikke kjære Olaf helt dette, jeg forstår ikke, at jeg uden at ville det, er kastet ind i denne sag. Men da jeg nu engang er det, - og det er efter din oppfordring jeg har skrevet til Gunhild, så ved jeg, at jeg ingen skyld har deri over for Herren eller dig. Men hvad jeg er kommen til at tænke på er, at jeg måske kunne pådrage mig en skyld eller ansvar, ved ikke at have gjort Gunhild så tydelige spørgsmål som du ønskede, - og det er dette der nu står klart for mig (at) jeg skal gjøre. Især da det er dit eget inderlige ønske, at få fuld klarhed over denne sag. Og for at utfylde min plikt gjør jeg det, hvor nødig jeg end ville gjentage dette jeg nu gjør, og som jeg vægrede mig ved i mit første brev, så vil jeg dog for din skyld og for vennernes, her rette nogle spørgsmål, som må kaste mere lys over sagen.

Jeg har gået som en elendig nedtrykt, og prisgiven skabning. --- Men dette kunde jeg måske bære; men se min kjære trofaste mand går tilgrunde både til legem og sjæl; nei, -- det kan jeg ikke, eftersom det er mig, der har fået hvervet, at spørge Gunhild; og jeg måske for at skåne eder, ikke har spurgt tydelig nok. Min mand er snart kun en skygge, både naturlig og åndelig, alle breve vi har modtaget fra dig, har vi holdt ved oss selv, og vi to ene har stridt striden; for om muligt at skåne de andre; indtil dit siste brev kom, hvor det ikke måtte skjules længere. --- Og jeg selv har stået, som skulle da alt være tabt; thi, lyder det i min sjæl, er der da ikke mere rett i Israel, skal omsvøb og krogveier dræbe mange trofaste sjæle, thi sagen er ikke kommet i sit rette lys. Tro ikke at jeg elsker denne underlige sag, --- nei, ofte har jeg ønsket at jeg var uvidende som det barn der ikke er født, eller som dem i menigheden der aldrig har hørt (om) det. Og jeg tror at min taushed i de 17 svundne år må være bevis nok. --- Kjære kjære Olaf, hidtil har jeg ikke villet eller turdet skrive til dig, men idag vågnede jeg opp med disse ord på læbene, og følte et glimt af Herreus nærværelse som ikke før i de sidste 12 dager, og jeg kan ikke tie. --- O Olaf, du kan ikke være hård, skulle jeg se ud for dig som en fiende, - da tror jeg du gjør som vår kjære frelses. -- Bed for mig, som han bad for sine fiender. --- Og det vil mildne dommen.

--- Jeg er kun en kvinde, det ved jeg vel, men husk på, at jeg er bedt om at gjøre dette; men, -- kan en kvinde ikke også gå i for bøn for Israel. Jeg beder deg for disse sjæles skyld, som jeg så krympe seg under vekten af dit brev.

Undersøg sagen lit nøyere, og lad oss få lit tid. Det er ikke så let at få disse ting ud af tankerne i sådan en håndvending, som er inbrendt gjennem årelang smærte og kamp, og hyklere kan vi ikke være, hverken for dig eller for Herren.

A kjære Olaf! spørge Gunhild direkt og indtrengende; thi således som du skrev, at hun og Ragna undrede sig, ville jeg og flere have gjort, om der uventet havde kommet et brev av dette indhold; men et direkte spørsgsmål må dog blive besvaret. -- Eller i det mindste må disse kvinder sige, at de har bud på at tie, og ikke gjøre alle andre ulykkelige med deres taushed. Du kan tro kjære Olaf, at vi ærer og agter vår hidengangene forstander højt, høyere end du visst kan forstå under disse forhold; og det er med den største alvor og høytidelighed, jeg rører ved disse ting. Og ligeledes agter jeg dig for den øverste i Guds hus, -- hvis bud er mig en lov, og som jeg skylder at gjøre alt for at adlyde det du har ønsket af mig. Din stilling er i øyeblikket ikke lett. God give dig og oss kraft. ---

MINE.

Aalborg 25/2 1900

Kjære Gunhild !

At du undrede dig over at jeg skrev til dig om denne sag visste jeg på forhånd; thi det ville jeg i sandhed også have gjort, da det er første gang vi har drøftet slikt. Men Gunhild, forstå rett, -- det er igrunden slet ikke mig. --- Vel er det min hånd der har nedskrivet det; men det er en andens ønske der har ført den. -- Derfor sagde jeg i mit forrige brev; "Vi kan vel ikke lengere tie", men blot vil jeg sige dig, at det ikke er min mand, ei heller nogen her; og så må du være tilfreds. --- Men skulle du have fået vrangle tanker om mig, eller bitterhed til mig derfor, da gjør du best i at forandre det, ikke mindst for din egen skyld. Jeg vil tage alt som det kommer. Jeg har sagt til Herren, at jeg vil give min rygg til at nedtræde, såvel af venn som af fiende. --- Og jeg får i sandhed lov at gjøre det. -- Og selv om det ikke smager godt når det kommer, da vil jeg dog blive ved, så sandt God giver mig kraft. --- Og selv om jeg skulle blive miskjendt af mennesker, -- da ser dog Herren alt. --- Derfor tager jeg atter fatt, og skriver, da det hvert som er betroet mig, måske næppe er udført kraftigt nok; -- thi den sag som her er blevet berørt, er af største betydning Gunhild. Og jeg vil sige dig forud at vi pådrager oss et stort ansvar, -- om vi ikke udfører det rett, og ikke siger som det fuldt ud er, thi dette gjelder mange sjæles fald, eller oppreholdelse; -- og af hvis hånd mon de bliver krævet. --- Gunhild! - du er jo her fremkaldt for at vid ne, - og husk, ikke af mig, - men af nogen meget større. -- Gå ikke nogen krogveier; thi de vil dog blive set, tidlig eller sent, thi Herren vil og skal åbenbare alt hvad som er skjult i mørke. -- Og vi taler her for den levende Guds åsyn; -- og jeg har troet, at ikke et eneste menneske, som har annammet denne hellige dyrebare sandhed, yovede at sige, - end ikke et eneste ord med omsvøb. ---

Derfor Gunhild, skuff mig ikke, thi det tror jeg, at Herren Israels Gud da vil kræve dig til regnskab. -- - Og du vil forstå at jeg må sige, hvor er det ædle - det rene - det pletfrie - som skal være vårt skjold, - vår klædning, vår pryd-, vi, og jeg, har i sandhed ikke annammet vidnesbyrdet løst; -- men som den store Guds gjerning den er.

Du skriver at dette omtalte barn, var Johan Agers. -- Nuvel! har Severine haft med to mænd at gjøre? det tør jeg ikke sige, - og ved jeg ikke, - men det ved vi Gunhild, både dig og mig, og mange i menigheden i alle lande, - at vår kjære Reinertsen 7 år før den tid, havde set, at hun skulde høre ham til. --- Og sagde han ikke også, at hun var forbillede på den gamle pagt? --

Gik hun ikke også og vred og våndede sig i smærte derover? -- og du ved hvad Reinertsen svarede. --- Du ved også, at de havde et barn i Amerika og han elskede det så højt, og han gikk ved dets båre tidlig og sent og græd. Og at dette barn, som var født i Norge var hans, visste alle i huset; ... og kan du for din samvittigheds skyld, sige andet, end jo, det er hans? --- Han gav det navnet "Sleahammer", eller "Emanuel", -- ikke sandt? -- Og du Gunhild, du var jo selv forbillede på den nye pagt. -- Og Gunhild, du kan ikke negte det. -- Du med flere kvinder kan give det største vidnesbyrd derom. ---

Og Sine har selv fortalt oss Øyeblikkets Gjerning. -- O Gunhild! - hvorfor undrog du dig mit første skånsomme brev, det er dig selv der tvinger mig til at tale og røre videre med disse ting; som jeg ønsker havde været langt borte fra mig. -- Men for egen, og de ulykkelige sjæles skyld, må jeg skrive; lad mig ikke blive nødt til at skrive endnu tydeligere, -- thi jeg forstår som jeg skrev, at tiden er kommen, da der ikke lengere kan ties. --- Vi ved hvilken dåb I fikk, vi ved I var 12 kvinder -- og navnene, -- lad mig blive skånet for at nævne dem jeg nødigst vil, -- og for at åbenbare mere. (Forfatter har i historiens Del I. navngitt 11 kv. som hadde tilstått til menighets-søsken og/eller politi - se Del I for de nærmere detaljer).

Du siger, at Sine ikke er at regne mere end de frafaldne; nei måske ikke nu, men da hun kom her over i 1890, og fortalte oss disse ting, da var hun jo med oss. Hvorfor skrev I ellers "Kjære Søster" til hende? Og hvorfor betroede du hende dine børn? Og hvorfor sendtest hun ellers herover i vårt hus, at vi skulle føde, og sørge for hende og 4 børn, i omrent et halvt år? Disse spørgsmål har vi gjort oss selv. --- Og til sidst har vi, som sidste redningsplanke, forsøgt om vi kunne tro, - at Sine var fra forstanden; men det er vi alle enige om, - er umuligt. Du vil kunne forstå, at ved at sige at der ikke er skeet sådan en "Gjerning", og vi dog ved den er gjort, da giver I oss jo den fristelse, - at I tror det er en kodelig "Gjerning", siden I således skjuler over den, og gjør I det, da kan det jo ikke frelse sjælen. -- Vi ser ikke på det således. --- Forunderlig, - at jeg, - som helst har villet troet, at der aldrig skulle have været skeet noget, og helst har villet ladet denne sag hvile, at jeg, er som en ild, - ufrivillig blev - en kastet ind i alt dette. -- Men jeg vil etter sige, som jeg skrev sidst til dig, har jeg sagt jeg vil være et kar, et dødt ler (leir); -- så lad mig også være det. - Og lad da så også Herren have lov at bruge dette kar til hvad han vil. ---

Du siger til mig, at alt skal ske gjennem forstanderen, og jeg ved det er veien. Men jeg vil erindre deg om, at det ikke er mig selv, der går denne veg om dig. --- Men gjør du kun efter dit eget råd kjære Gunhild, og gå til forstanderen; som jo er i huset, med mit brev, han må vide alt, og se alt, og sig du ham så den nøgne sandhed. --- Da vil det lysne i Israel.

Hilsen

Mine Paulsen.

Hermed afbrydes correspondansen for denne gang, men fortsættes senere. S. PAULSEN.

NB: Div. forfatter bemerkn. til dette siste brev - samt hele 1ste korresp. avsnitt - hensettes til separat side/ark som følger umiddelbart etter nærværende.

Det Bemerkes Som Følger:

1). Den objektive tilskuer/leser/gransker ville trolig forundre seg over hvor det ble av Melbys bebudede "grundige utspørring" av Gunhild - som Mine P.s brev skulle gi ham foranledning/påskudd til å igangsette. Og videre undre seg på om Melby hadde fått "kalde føtter" i det stykke.

2). Når Poulsen, i sitt første brev, gir uttrykk for et inderlig ønske om å kunne bli befridd for den oppfatning, som hadde fått rotfeste hos ham og flere, ("give at du kunde tage det bort også fra mig, sig mig hvorledes") så kunne samme objektive person trolig forundre seg over at Melby kunne tro at en slik "befrielse" kunne bevirkes ved å kjøre frem slike spinkle og overfladiske "lettvintheter" som hans og Gunhilds brever til Poulsens bestod av. A sitere R.s uttalelser, om denne sak, til Poulsen måtte M. vite var hensiktsløst. Poulsen hadde jo i alle år visst hva disse var. Han hadde jo t.o.m. fått personlig brev fra R. om dette - som Melby hadde avtrykt i "Brevboken".

3). Når det gjelder Melbys påstand om at Knud Andreassen "trodde på hva de frafalne fortalte", så blir det i den forbindelse nødvendig å fremlegge et interessant historisk dokument i sakens anledning, som enhver gransker - objektiv eller subjektiv - ville idag kunne få innsyn i. Nevnte dokument er et brev som Knudt Andreassen skrev til amtmannen i Nedenes i Juni 1890 (fra Chicago). Innholdet av denne skrivelse kunne sette Melbys (og Knud A.s senere) påstander i et noe betenklig lys. K.A.s brev var ett, bl. flere, protestbrev som på den tid ble innsendt til å avverge en umyndiggjørelse av R.. Av plasshensyn siteres ikke hele brevet ordrett. Knudt A. innleider brevet med å fremholde at Johan Ager "i den siste tid" hadde "gjort Reinertsen all den uleilighed og fortred" han kunne. Videre: at "grunden herfor ikke er andet end had og uvilje som han har fået til Reinertsen formedelst noe kjærring-sladder som han selv for endel måske tror," o.s.v. (understrekning foretatt av forfatter). Antagelig ville Johan Ager selv vært villig til å attestere at det som K.A. her skriver er riktig. På den tid eksisterte det ingen annen "kjerring-sladder" som verken Johan A.s - eller Knud A.s - tro kunne påvirkes av, enn nettopp de tilstaelser som 8 kvinner fra menigheten hadde avgitt noen få måneder tidligere. Poulsen m.fl. (som ikke kjente til dette brevs eksistens) fremholdt at de var i besiddeise av skrivelser fra Knudt A. som indikerte at K.A. selv - på den tid, og senere - fortsatt trodde på den samme "kjerring-sladder" som han her omtaler (- og trodde - da han skrev "Prøvestenen"). Andre protestskrivere på den tid - som hadde mindre kjennskap til saken enn Knud A. - skrev at Johan Ager hadde beløyet R. (og samtidig trodde de at en "Hellig Gjerning" hadde foregått mellom R. & kvinnene). Mens Knud A. - som hadde nærmere kjennskap til saken enn noen - skriver noe helt annet. Ikke sier han at Johan A. har oppdiktet en løgn om R. Og, slik, beløyet ham. Ikke sier han at Johan A. har skremt/tvunget flere kvinner til å belyve R.. Nei - han omtaler en Johan Ager som tror på noe "kjerring-sladder" som er årsak til at han (J. A.) har fått hat og uvilje mot R.. Skal en rette seg etter innholdet av denne skrivelse fra Knudt A., så kan det ikke være tale om en Knudt A. som trodde på en løgn som var oppdiktet av Johan A.. I stedet må det bli tale om en Knudt A. som trodde på den samme "kjerring-sladder" (kvinnenes bekjennelser) som også Johan Ager trodde på.

Ifølge dette måtte altså J.A.s politianmeldelse vært foranlediget av at Johan A. trodde på fru Dahlstrøm og ikke at han stod i komplott med henne.

Videre: at tilstælsene fra de andre kvinner bestyrket en slik tro. Vi behøver ikke videreføre tankegangen ytterligere. Poenget var å dokumentere at Knudt A. her klart erklærer at Johan A. Ikke har diktet opp løgn mot R. men at det var **kvinnenes** uttalelser - som **BEGGE** trodde på (selv om Knudt A. ikke direkte erkjenner det her). Dersom denne skrivelse fra Knudt A. er, fra hans side, ment å være en saklig fremstilling, så kan den neppe tolkes på annen måte. I hendene på påtalemynnidheten ville den trolig blitt tolket på samme vis. Men det må bemerkes: at der er et betydelig sprik mellom hva Knudt A. her har skrevet og det han fremholder 17 år senere (omtales senere). (Fotostat av det originale håndskrevne brev kan fås på anmodning).

Der finnes ennå flere refleksjoner som kunne hitsettes om skriftet som ovenfor omtales. Men da disse muligens vil passe bedre - og bli bedre forstått - i sammenheng med Knud A.s senere skrivelse - 17 år etter - lar vi dem stå til dette omtales.

4). Det er mulig at den objektive tilskuer/leser/gransker også ville forundre seg over at Melby kjører frem de "store kanoner" (eller "spenner buen") som om saken allerede var avgjort, endog før Poulsens har fått anledning til å uttale seg. Dette foranlediget en spent stemning hos sistnevnte helt fra starten.

5). Mine P. fremstiller det slik, at Sine N. skal ha fortalt henne at de to kvinner Severine og Gunhild, skulle vært utpekt som " forbilleder" på hhv. den gamle og nye pakt. Her kan det ikke utelukkes at Mines hukommelse har sviktet noe - og at det Sine har sagt var at de skulle være **billeder, ikke for-billeder**. Melby påtalte, i senere skrift, at der ikke (med fornuft altså) kunne tales om forbilleder for fullbyrdede ting.

6). Når det gjelder navnet på barnet som fru Ager fødte i Arendal så har det ikke lykkes å finne noen fødselsattest, eller annen fødsels melding, på dette barn. Da det fremkommer av det dokumentariske materiale at også dette barn døde - visstnok i Chicago - så skulle det bli mulig å finne frem til en dødsattest som kunne angi hvilket navn barnet egentlig fikk. Da en ennå ikke har begrep om årstall for dette dødsfall så kan det bli tidkrevende å komme frem til et resultat. Mine P. oppgir to alternative navnemuligheter og barnet kan ikke ha fått begge disse navner. Da det synes å være snakk om alternativer så kunne det lett være at ingen av disse navner ble brukt. Noen svake indisier kunne tyde på at det fikk navnet Peter, men dette er ikke noe som det bør festes tiltro til. Det er kun av kontroll hensyn (bekreftelse eller avkreftelse av påstander) at en vil ofre tid på etterforskning av en slik sak. Eventuelle funn vil bli rapportert.

7). Det ser ut til at Sine N. har fortalt Mine P. at "alle i huset" "visste" at barnet som ble født der, angivelig, var R.s. Også fru Dahlstrøm har sagt det samme, helt uavhengig av Sine, i sin protokollførte forklarelse. Ifølge fru D. så var det angivelige forhold "så åbenbart at det ikke kunne skjules".

8). Det som kalles "Øyeblikkets Gjerning" er et punkt vi ikke har helt konkrete dokumentasjoner på. Skulle mistanken vi har være riktig - om det angivelige som dette kunne sikte til - så unnlater vi helst å omtale det.

9). ".Dåben" som Mine P. omtaler, nevnes det om i historiens Del I. side 49. Det er altså den angivelige "orgie" rundt badekaret som omtales i politianmeldelsen i Arendal.

10). Når det gjelder barnet som døde i Amerika - omtalt av Mine P. - så er der en utførlig forklarelse om dette forhold på sidene, 130-131, i historiens Del I. Etterforskninger i Chicago bragte det overaskende resultat at det viste seg å være to barn som fru Ager hadde født i Chicago og at begge døde på forskjellige alderstrinn. I Gunhilds etterfølgende svarbrev til Mine P. omtaler hun en pike, som var det eldste barn. Men hun visste samtidig meget godt at det ikke var dette barn som Mine P.s omtale gjaldt. Det var et guttebarn, som døde i alder av bare 6 md., som Reinertsen ble mistenkt å være far til. Dette barn hadde nemlig vært både unfanget og født i den tid da ektefellene ble holdt adskilt fra å dele ekteseng. Når Gunhild omtaler at piken, som døde 3 år gammel, var Johan &. Severines, så var dette også helt riktig. Men Mine var helt uvitende om at det bårn, som Sine N.s antydninger til henne gjaldt var en gutt. Hvilket barn var det da som R. gråt over? Det vet vi ikke med sikkerhet. Vi har bare Gunhilds ord for at det var piken. Og det kan jo også ha vært riktig, og at Mine P. har fått noe uorden på sine 17 år gamle opplysninger.

FORJETTELENS VENDEPUNKT

Ser til, at eders hjerte ikke forsager, og at I
ikke frygte ved det rygte, som høres i landet,
og når der kommer et rygte i det ene år, og
derefter et rygte i det andet år, og der er vold
i landet, hersker imod hersker.

Jer. 51, 46

Fortsettelse af Correspondanse

Langetangen i 3 måned 1907

Kjære Mine Paulsen !

Dit brev har jeg atter modtaget, og hører, at du holder på med det samme rør. Hvis ønske tror du du udfører? jo, selve Satans! Da du har sandheden, som Drengen har givet oss ligesåvel som jeg; men da du jo ikke tror, hverken på hvad han skrev til menigheden, ei heller på Amund Waag, hvad kan jeg da vente, at du vil tro mig. Har du ikke lagt merke til, at så snart nogen holder på med det, falder de smart fra sandheden, og bliver kastet ud af staden. Reinertsen sagde selv, at, "Om nogen rører mer ved dette rør, han er udenfor både Gud og oss". Og jeg og vi ser at det har gået så.

Det koster andet kjære søster, at komme frem på veien i denne mørke natt, end at tøyse ned sådant. Husk på hvad Drengen sagde: "Våger ja Våger," og tænk, du som er forstanderens hustru, som jo skal lede de yngre i troen, til fast at stå i Herren og hans sande ord; men kan du ørke, at optage alt de frafaldnes ráddenhed, så kan du, du får mig aldri med dig. Jeg har Drengen og Amund Waag at rette mig efter, og ikke en kvinde. Er du ikke bange, når du ser så mange som farer opp i en luftbalon og sidder og spår, så som Kristine Thomsen og flere. K vinden er v ærst til dette.

Nei, du kjære Mine, vi har nok et større ansvar at pådrage oss, om vi velter oss over i dette spy. Da vilde vi nettop stå den ganske menighed til fordervelse, vår egen sjæl. Ak nei! jeg har gået altfor mange trange sure strid, til at jeg nu skulde sætte min sjæls frelse på spill. Det koster andet at komme igjennem; dog lovet være Herren, som har agtet mig arme verdig, til at blive holdt ilive. Og tænk nu da, som vi er kommen så langt på veien, at vi ser øyensynlig, hvad som er oss af Drengen forkryndt; med jordskjelv og plager her og der. Ak! jeg synes vi måtte være så takknemlige til vår kjære Gud, som har i sin kjærlighed forundt oss, at stå ved på denne Noah dag. Tænk på de mange millioners sjæle, som ikke har fået nåde til at se og tro hvad vi har; men vi får større straff end dem, (vi) som ved veien og har hørt så meget.

Det barn som du taler om (at) han sørgede så for, det var Johan og Severines liden pige på 3 år, som han (R.) havde tuktet og var blevet så snild og lydig, så tog Gud hende hjem til sig, og han græd som et barn; andre så ikke jeg han græd for.

Vær så kjærlig hilset, du og din mand, og mit ønske er, at I må nå målet hvortil vi er kaldt.

Eders Søster

GUNHILD

ForfattersBemerkninger:

Når det gjelder det virkelige forhold om det barn Mine Paulsen omtaler, som døde i Amerika, så er dette gjort rede for i den umiddelbart foregående redegjørelse. Videre er den opprinnelige redegjørelse om dette å finne på side 130 & 131 i Del I. av "Den Ukjente Historie" - under overskrift: "Forsøkte Gunhild Stiansen Å Føre Mine Paulsen Bak Lyset". Hvilket inntrykk en objektiv leser/tilskuer/ forsker kunne tenkes å få av Gunhilds foranstående brev blir omtalt på etterfølgende side.

Forf. Bemerkn. Forts: Fra dette siste Gunh. brev, inneholdende ennå mer av det som Mine P. kaller "omsvøb" (tåkeprat på norsk) - i.o.m. at hun unnlater å svare på det meste som M.P. omtaler - kunne det tenkes at den objektive leser/tilskuer/forsker kunne få følgende alternative inntrykk: (1). Dersom Gunhild ikke - med god samvittighet - var i stand til å benekte riktigheten av det Mine P. hadde fremholdt, så ville Gunhild ta skade på sin sjel ved å innrømme det. (2). Dersom Gunhild var i stand til å gi Mine P. et viktig - og troverdig - vitnesbyrd, som kunne befri Mine P. fra sine daværende oppfatninger, så ville Gunhild, også da, ta skade på sin sjel ved å gjøre **det**. I o.m. at det ene punkt hun gir et slags svar på var en form for sannhet - som egentlig lå utenfor saken - (hun omtaler jo et annet barn enn det saken gjaldt) så kunne annet inntrykk, enn de 2 nevnte, bli vanskelig å finne fra hennes øvrige ord.

Forfatters Bemerkn. Avsluttet: Heretter fortsettes korrespondansen.

Aalborg 15/3 1907

Kjære Gunhild!

Du skrev i dit brev, og talte om den mørke natt. Ja, det er natt Gunhild;--- mørk natt. Og dog lyser månen fra sin plads. Jeg er ene hjemme, ganske ene, min mand er på landet at arbeide.

Med smerte har jeg modtaget dit brev, og i denne stille time vil jeg besvare det. Kun den almæktige Gud er mit vidne, og jeg tør stå for hans ansigt; han kjender alt, ser alt. Og selv om du fordømmer mig, ser han dog i nåde til min ringhed, derom er jeg forvisset. Jeg har jo sagt dig, at jeg udfører ens ærend, som er større i Sandheden end dig og mig. Og dog siger du til mig, at jeg går Satans ærende. Sidst du skrev til mig, henviste du mig til at gå til forstanderen. Om du er gået denne veg denne gang, ved jeg ikke, men jeg rådede dig til det. Men nu du siger rent ud til mig, at jeg går Satans ærende, da siger jeg: gå nu til forstanderen, og han må dømme oss imellem! --- Du må lade mig være udenfor Gunhild, forstå dog det. Havde jeg ikke været nødt til at skrive, havde jeg ikke gjort det; men Herren vil tidlig eller sent, sætte dette på rette plads.

Du siger, at jeg tror hverken Reinertsen eller Waag, hvorfor så dig. Gunhild! Jeg tror dem begge to; men hvorledes tror du Gundhild, det vilde se ud, om der blev talt rett, og de to skulle vidne oss imellem? Nettob fordi jeg og vi, har forstanderes stadtæstelse her på, er det jo umulig at tro dig, men hidtil har vi ikke villet kalde de døde til vidne, men da du selv omtaler at jeg ikke tror dem, vil jeg bemærke hvad jeg har gjort. Husk jeg har sagt dig, at jeg og vi, har tiet i 17 år, og det er ikke vår skyld, (at) der bliver rørt ved disse ting; slett ikke. Kan vi gjøre for, at vi har fået dette i oss? Og vi kan ikke gjøre for (at) det er kommen opp igjen. Tror du, at du har lov at give mig hele skylden, eller tyngden, så gjør det kun, Herren vil en dag befri mig. Vi har gået i stilhed, og Herrens nåde har været usigelig stor over oss, derfor er Dragen vred, og bruger de værste våben han kan finde, men lad ham fnyse!

Aldrig er der kommen direkte bud på oss fra forstanderen, om at tie med dette, men vi har forstået det som best, og gjort det; indtil nødvendigheden bød oss at tale; og hvor vi så troede at gjøre rett i at tale sandhed. Ja det koster at komme på veien, ja du har rett.--- O Gunhild! om du visste Herrens gjerning på min sjæl, min trængsel, min ringhed, min lavhed, og storhed Jeg vedvede at sige storhed, thi alt hvad Herren er og gjør, må kaldes stort. O Gunhild! Kan du virkelig i dit inderste hjerte tro, at jeg vil have dig med til noget slett; -- Du tror det ikke. -

Ja jeg er en forstanders hustru, jeg ved det. Du kan være rolig, jeg tror Herren vil bevare mig; han ransager hjerter og nyrrer, og han ser, og må se alt; og jeg må sige, jeg er glad for at han ser alt. Havde jeg ved dette bedrevet noget syndigt, da skulle nok loven oplyse mig derom. Du kan tro, jeg får ikke lov at dø i synden. Sker der for mig det ubetydeligste feiltrinn i tanke eller ord, da kan du tro, at Herren straks oplyser og tukter mig ved lovens kræven. Og jeg ved, at havde jeg gjort galt i denne sag, og gået i egen kraft, da ville det have brendt mig som en ild. Men jeg er rolig, overladende mig i Herrens hånd, mens hvirvelvinden går over; jeg søger kun hans hellige vilje; han er en nådig og rettferdig Gud, og jeg ved han vil holde mig ilive.

Nei Gunhild, jeg frygter ikke for disse luftbaloner, som fra oss er banlyste, thi Herrens ånd vidner med vår ånd, at vi er af Gud. Og husk dog hele tiden på, at denne (forts. neste side)

skrivning ikke er kommen frem i vanntro. Gunhild! Det glemmer du! Men jeg vil også huske på, at du ikke helt kender sagens sammenheng. Men dette må jo være en ild, som tjener mig, og oss, thi den brender hårdt. Jeg agter ikke denne gang, at bede dig om at tale sandhed; du føler vel nok selv, om du bærer ansvaret både for dig, for mig, og oss alle her; men jeg er ikke blind Gunhild. Jeg forundrer mig over, at du gav dig til at tukte mig, medens du gikk uden om mit brevs største indhold. Hvorfor slog du ikke alt istykker for mine og de andres øyne, ord for ord?

Tror du jeg har gjort dette for mit kjøds lyst, nei dertil er det for kilden en sag; nei jeg siger dig Gunhild engang til,-- jeg har gjort dette på oppfordring, fordi jeg vilde gjøre Guds vilje. En såre vanskelig dag er oprunden, og trods alt hvad jeg end skal gjennemgå, og beskyldes for, så vil jeg dog ønske, at jeg må bære alt og alle i kjærlighed; og at Herren vil tilgive enhver, som ikke ser rett, og at ikke en eneste sjæl skal gå tabt, og at alle må bli bøyet i støvet det lave, og få sin arme sjæl frelst, formedelst Jesu blod, og det hellige vidnesbyrd vi har annammet. Dette må vel være Herrens hensigt.

Kjære Gunhild! Lad oss altid have Guds hellige lov skrevet med ildbogstaver i våre hjerter, da vil den døde og lyse, og Gud får rett og seier; Han være oss alle nådig, det ønsker og beder eders

MINE PAULSEN.

NB: Legg merke til at brev fra O.M. herunder er skrevet før Mines brev ovenfor.

Langtangen 14/3 1907

Kjære Mine Poulsen

I eders fortrykte og smertefulde stilling, vil jeg begynde mit brev med en fredens hilsen til eder, og gjøre eder oppmerksom på, at den gren som bærer frugt, den renser vingårdsmanden, for at den skal bære endnu mere frugt. Således også med eder. Forstå mig ingenlunde så, at jeg opptreder mod eder, som om jeg var nogen fiende, der vilde styrte eder i fordervelse. Nei ingenlunde. Hvor stinkende end eders anskuelse er for mig i denne sag, så bevarer jeg dog en inderlig kjærlighet til eder i mit hjerte, og mit inderligste sukk er, at I måtte ved Herrens almagts hånd blive helt befriede fra disse vildfarne og stinkende meninger, som alene er de frafaldnes værk og oppdikt. Ak hvilken ild der er dem beredt, som har været ophavet til disse forbandede vildfarelser og udbredt dem i menigheden. Herren redde alle sine ud derfra, de som har satt sig fast i dette skarn.

Dit sidste brev til Gunhild, (**NB:** nest siste altså) gjorde mig og oss alle meget ondt at læse, og megen uforstand er deri. Du siger på et sted således: "Hvor er det edle, det rene, det pletfrie." I sandhed må ikke også jeg sige: "Hvor er det edle, det rene og pletfrie sind,? når nogen kan omgås med sådanne tanker om det Høyestes høyeste tjener, ham som vi i ordet ser at være iført de linnedede klæder, de helliges dyder. Betenk, at det er ham som I besudler med urenheder, formedelst eders urene tanker. Og skal Herren kunne frælse eder, så må han få renset eders sjæl og sind fra dem. Når I skal have sådanne tanker om ham, hvor rene tanker skal I da have om andre? Det viser sig jo også i dit brev til Gunhild, at du har ikke de ædleste, reneste og pletfrieste tanker heller om oss, idet det tydeligt Skinner frem i brevet, at du mener, at vi svarer dig med omsvøb og løgn. Herren være mit evindelige og trofaste vidne, at jeg ikke skriver med nogen slags omsvøb, så hvad jeg taler i denne sag, er mit hjertes inderste overbevisning, og det er min fulde og faste hensigt, at få udrydet denne vederstyggelighed af Israels hus, for at ikke den hele menighed skal omkomme, og jeg have ansvaret derfor. Det er jo allerede tagen et langt skridt hen mod ødeleggeløns rand, og ve mig, om jeg ikke skulde stille mig foran den store afgrunds dyb, for at afverge ødeleggelsen. Vil nogen så med forsæt styrte sig deri, så kan ikke (jeg) hjelpe noget derfor, og vil være ren af hans blod. Du beklager dig over, at også de andre skal indvikles deri; sandelig siger jeg dig, at de er meget mere at beklage i den stilling hvori de nu går, thi så lenge de har sådanne ting forenet med troen, kan de neppeligen frelses. Jeg ser nettop deres frelse i, at de kommer frem og bliver luthrede i renseøns ovn.

O hvor ubegribeligt og ufatteligt det er for mig, at den onde således skal have (fortsettes)

fæt lov til at udså dette onde frø i hans hellige vingård. Jeg har ofte i det sidste kaldt til hukommelse det åndens åbenbarede ord, som vår hjemvandrede forstander og broder A. Waag udtalte i sin sidste stund. Hans ord lød nemlig således:

"Herrens helligdoms bolig er besmittet, og jeg visste det ikke." Mon det er denne besmittelse, som ånden der gjennem ham talte om? Det synes mig mer og mere klart, at det er så.

Ak mine dyrebare venner, fly dog i hast bort fra all denne urenhed og redder eders sjæle, at I skal undgå den forbandelse, som er bleven de frafaldnes del. Ak måtte Herren styrke eder, og komme nær til eder i eders hårde og prøvede kamp. Min sjæl har en stor medlidenhed med eder, og jeg opsender et bedende sukk til den høyeste for eder, at hans hånd må være med eder. Fortvivl ikke.

O hvor jeg i min sjæl forbander de frafaldne skurke, som i sin djevelske ånd har påført både eder og de andre denne store smerte og sjælekval. Deres gjengeldelse kommer fra Herren.

Gunhild sendte et brev for en par dager siden, og I vil der finde hendes fulde mening om denne sag.

Værer hilset med en hjertelig og deltagende hilsen.

OLAF MELBY.

Aalborg 19/3 1907

Kjære Forstander !

Takk for den fredens hilsen du sendte oss i våre trengsler. Det gjør godt når der bliver gydt olje i et sår. Kjærlighedsgjerning lærer vi også så yndig af den barmhjertige Samaritan.

Å ja kjære Olaf, den gren der bærer frugt, skalレンses for at bære megen frugt, ja endnu mer end før. Ja lad oss håbe det, at alle oss, som i denne hårde tid, føler den skarpe kniv, må komme til at bære flere, og ædlere frugter. Det er en hård tid, heller ikke mindst for dig, som ikke kjender sagens sammenheng. Jeg tænker på dit første yndige brev, hvor du skrev, at du ville gå hånd i hånd med oss, om det var således. Deri så jeg, og vi, at du ville retferdighed, og jeg frydede mig i min sjæl, og udbrød: Herre! lad nu din tjener fare herfra i fred; så usigelig fyldt af glæde blev jeg, at de ord undslapp mig af min inderste sjæl. De ord som jeg ellers aldrig vover at udtale. Så var det samtidig du bad mig skrive til Gunhild, og hun har holdt dig i blinde, og hvor blev jeg forskrækket, da hun sist skrev til mig, at jeg gikk selve Satans ærende, og det dog er den øverste forstander, der har ønsket det af mig; jeg har tidt nok sagt, at det ikke er af mig selv jeg gjør dette Og nu har jeg vist hende til dig, og så overladt mig i Guds hånd.

Med hensyn til denne sag, da har jeg allerede flere ganger sagt, at jeg helst ville at det var ugrundet, og at der aldrig var skeet noget. Og du vil på den måde kunne se og forstå, at det var best for mig, at tro Gunhild og eder, og gå derefter. Men jeg kan ikke få lov, om det så smagte mig aldrig så sødt. Herren tvinger mig en anden veg, ligesom Bileam og hans aseninde. Det er den forunderligste stilling jeg indtager, jeg nogen gang har kunnet tænkt mig. Men det tør jeg sige rent ud, og Herren ser det; jeg ønsker i alt kun at gjøre Guds vilje. Og det tror jeg også kjære Olaf, at Herren har vist dig. Og så kan vi også være viss på, at alt kommer på rette plads på rette tid og stund. Jeg ser kjære venner, at mit siste brev gjorde eder ondt. Jeg ville nødig smærte eder, I har visst såvelsom oss nok, men læs brevet der medfulgte til dig, og det taler for sig selv. Og det der smærter eder kjære venner, er jeg nødt til at gjentage.

Jeg sagde, hvor er det ædle, det rene, det pletfrie; men husk på grunden jeg sagde dertil Hvis vi med omsvøb førte hinanden bag lyset indenfor menigheden Og derfor må jeg efter spørge det samme idag. Jeg har troet, at vi skulle stå som en åben bog for hinanden, ikke et omsvøb, eller dreining måtte finde sted; men er det ikke således kjære forstander, så må du give mig et nytt bud. O Olaf, jeg har kjæmpet i åringer, lidt, og stridt, været fordømt af Herren, og igjen opreist, for at få denne renhed ind. Denne renhed, der ikke vover at henge ved noget urett med et hårsvæv, eller et støvgran, den renhed, som jo alene kan bestå for Herrens ansigt, og som dette døde bløde ler, (leir) som Herren kan danne som han vill; Herren har af sin (fortsettes neste side)

grund til at spørge: "Hvor er det pletfrie, hos nogen der kan omgåes med sådanne tanker, om den Høyestes høyeste tjener." Jeg har sagt mit vidnesbyrd for lenge siden, det er det samme idag som hin:- at, "Den Guds tjener har ikke gjort andet, end hvad Gud drev ham til." Og gid Herren vil bevare mig og oss for at tro, at han har gjort noget galt; havde han det, ville jeg og vi, jo ikke kunne frelse våre sjæle ved at tro hans vidnesbyrd. Vi tror, at alt er en stor Guds gjerning. Og det (er hva) vi nu drøfter oss imellem, i de to øverste forstanderes huse Om sagen er, eller ikke er; da udfører Herren sit beskikkede råd, hvad enten vi tror eller vi ikke tror; thi vi ved, at Herren ikke trenger til vår hjælp, eller vår tro. Dagen er kommen, og vi ved, at den går ustanselig frem, og til seier. Men gid dog, at vi alle måtte finde Herrens ene rette veg, under denne solformørkelse, og stå med Lammet på Sions Bjerg, på seierens dag. Og det tror jeg vi oppriktig kunne ønske hverandre, vi vill visst, som jeg skrev i et brev: "Ikke hinanden noget ondt." Men det er tærsklevognen ligesom hin dag, der går over landet, og gjør godt arbejde; jeg tænker Gunhild kjender disse ord igjen.

Når jeg taler om omsvøb, er det fordi vi ved, at Gunhild ved bedre end hun taler, derom har vi ingen tvivl eftersom vi foruden alt andet, har forstanderens (Waags) ord derfor. Kan du dog så sige hvad vi skal gjøre, andet enn hvad vi gjør Vi tør ikke tro Gunhild, da vi så tror vi går imod imod Guds vilje, og ikke får nåde til at bestå for hans ansigt. Forstå dog kjære Olaf, at det er næsten en fortvivlet stilling. Skjule det for Babel, det kan fattes Men-- forholdt det sig derimod således som I mener, da ser vi godt, at det er forfærdelig, som du også siger, at vi har troet det vi gjør; men vi kan enda ikke gjøre for det, om det var sådan. Men legg merke til, at Gunhild går jo dog i sit brev uden om sagen; der ville komme andre bestemte ord, om hun var fri, og fast overbevist. Så brevet (G.s) er jo dog for oss, som ved så meget, kun en bekjendelse. Men vi forstår vel ikke hvorfor hun handler som hun gjør. Kjære Forstander! når jeg taler om omsvøb, ser du altså hvad det gjelder. Herren forbyde mig at få sådanne tanker om forstanderen.

Ja Sandheden spredes nu overalt i Danmark i denne tid. I stor trengsel såes sæden, og denne store begivenhed, er ved at formørkes en del, ved dette store, ja største; men vår kjære broder Jeppesen, som reiser, og for hvem det kan være en streng tur nok; aner ikke hvad der lides, og hvad der foregår, inderst in de i det hjerte han sidder over for, når han engang imellem, på sin tur gjester oss. Han føler visstnok at vi er i trengsel, men ved dog ikke hvad, og vi glæder og oppmuntrer ham så godt vi kan. Vi sender så blade ud til ham, til forskjellige byer, og vi modtager daglig 8 - 10 a 16 breve om bøger. Gid Herren deriblandt, måtte finde sjæle, som kan frelses. I håb om, at alt kommer på rette plads, til rette tid; Hilses du og I, med kjærlighed fra eders

MINE PAULSEN.

NB: Også etterfølgende brev fra Melbyer skrevet for Mines siste brev - og muligens før mottagelse av hennes næste siste.

Langtangen 18/3 1907

Kjære Broder i Gud!

Da jeg forstår og ved den hårde trengsels stilling, som din sjæl i denne tid befinder sig i, så vil jeg sende dig nogle ord, da du så at sige til hver tid er i mine tanker. Kjære Broder! tag det dog med mere ro og overladenhed i Guds hånd, og lad ikke dit legemål få bukke under for den store frygt, som er falden over dig og eder. Jeg ønskede meget gjerne, at jeg og vi hellere kunde tales mundtlig med, thi derved bliver det mere fuldkomment end gjennem brevveksling. Men på denne tid er det jo en streng tid at reise, og jeg har desuden meget at varetage her hjemme. Tror du ikke, at det lod sig gjøre til sommeren, at du og din hustru tog eder en lille fritid og besøgte oss, så kunde I jo blive fuldt forvissede om, at der er ingen af dem, som har været huset nærmest, der har sådanne anskuelser og meninger som I har haft. Det ser jo nærmest ud, som at I ikke kan tro andet, end hvad der bliver skrevet herfra om denne sag, ikke er andet end omsvøb, og at vi ligesom med forsæt vilde skjule sandhe- (fortsettelsen på neste side)

-den, men vær forvisset broder, at det er ikke så.

Du husker broder, at jeg for en tid siden sagde dig i et brev, at hvis jeg fandt nogen stadfæstelse på eders anskuelser hos de, som har været huset nærmest, da vilde jeg øyeblikkelig stille mig på din og eders side og underkaste mig dette, men da jeg intet har fundet til stadfæstelse hverken hos disse, og ei heller i skrifterne og skriften, så forkaster jeg det for evigt som det største urenhed.

Jeg er dog meget glad for, at det hele er kommen frem, så at menigheden kan blive ren for dette, og det vil måske anspore oss alle til at rykke længere fremad. Det har været meget hårdt for oss alle, at der skal have været sådanne anskuelser fremherskende i menigheden, men fra min side så ser jeg, at det er meget som undskylder eder alle, thi det er ikke kommen fra eder, men fra disse slanger som var i Reinertsens hus. Jeg kjender eders troe og prøvede sind, og uden dette havde I ikke kunnet bestået, og jeg har den største agtelse for eder, for eders trofastheds skyld, som i sin tid vil finde belønning.*

Vær til slutt i kærlighedens og fordragelighedens ånd hilset, og hilser vår søster Mine. Herlighedens og fredens Gud være med eders ånd for at opholde og veilede eder gjennem alle alle mørke vanskelige og trange pass.

Eders Broder i Herren

OLAF MELBY.

*Omtales v. neste Forf. Bemerkn.

Langtangen 26/3 1907

Kjære Søster Mine!

Jeg har efter modtaget dit brev, og det smærter mig at læse det, idet jeg erfarer, hvor fast disse forvendte meninger har satt sig fast hos dig og eder, ja endog så vidt at I har lavet en troessætning deraf. Ak! hvor skal dette ende? Sandt at sige ser det mørkt og stormende ud, ja som en begyndelse til et nytt uveir over menigheden. Har du og I betænkt det frygtelige og hårde ansvar, som I pådrager eder ved at gjøre eder til talsmænd og forsvarere for en læresætning som denne? I må dog se, at en sådann læresætning er uden for vidnesbyrdet i alt, og I kan ikke der finde nogen støtte deraf. Jeg ser af dit brev, at du og I søger at finde redning og trøst deri, at I mener, at jeg ikke kjender sagens sammenheng, og at I mener, at Gunhild kun taler med omsvøb for at holde både mig og eder i blinde. Jeg siger eder, at her er flere end Gunhild, som har været huset nærmest, og som kan fremstå som vidner i denne sag, og du må tro, at de er ligeså ægte til at tale sandhed uden omsvøb, som nogen af eder er, thi det er dem mindst ligeså meget om at gjøre at tale sandhed, som det er for nogen af eder.

Det er derfor eder et ligeså???? som unyttigt våben i hænderne, når I søger at forkleine hvad Gunhild skriver, og at gjøre det mindre troværdigt. Jeg skal rent ud sige dig, at du læser hendes breve med tillukkede øyne, for at de ikke skal få kunnet rokke din og eders udenom vidnesbyrdet byggede troessætning. Du søger ligfrem at forkleine hendes breves indhold til din og eders påstandes fordel. En sådan fremgangsmåde kan jeg ikke kalde for edel og ren. Du bør betænke, at Gunhild er ingen skribent, så at hun kan få udtrykket sine meninger i de klareste, skarpeste og mest fuldstændige ord, men den samme fejl tænker jeg kan tilskrives nogen hver. Det er denne hendes uskrivekyndighed som du tager anledning af, og som du falsklig mener kommer deraf, at hun ikke vil ud med sandheden, og at hun taler med omsvøb, men deri dømmer du urett, og af et snæversynt hjerte.

Som tillegg til Gunhilds og de øvriges vidnesbyrd og som selve hovedsagen kommer dette, at der er flere steder i skrifterne, som stempler disse meninger for at være den rene løgn, udsprungen fra de frafaldne. Har I ikke læst disse ord i "Bogens Rulle," som lyder så: "Det sees klart, at sverdet blev omvendt, thi se blot hvor disse frafaldne kan gå rolig i sin samvittighed og tro løgn for sandhed." Se side 15, begynd på 7 linje nedenfra. Sig mig, om de frafaldne har troet nogen anden løgn for sandhed, end den samme som I har troet og endnu tror? Siden I mener eder så godt underrettet om alt, så kan I måske fortælle mig, hvad det er for en løgn, som de har troet for sandhed? Sig mig også for hvilke løgne det er, som Reinertsen har stemplet Johan Ager som en løgner? Sig mig ligeledes, hvilke løgn og djevelske beskyldning det er, som Reinertsen i "Bogens Rulle" nederst på side 36 stempler for "En af verdens (fortsettes neste side)

største løgnhistorier"? I, som mener eder at være de best underrettede, kan vel også give den bedste underretning herom.

Du og I alle bør ligeledes gjøre eder begribeligt, at hvis denne sag havde været en læresætning og af en så stor betydning, som I tillægger den at være, at jeg da på ingen måde var blevet holdt i uvidenhed herom.

Hvis jeg ikke forstår feil, så har I endog gået så vidt, at I har satt enkelte profetier i forbindelse med denne sag. I har i alt dette sprunget langt udenfor sandhedens grændsemærker. I dit sidste brev til Gunhild, skriver du på den måde, så at både Gunhild og enhver lett kan komme på den forståelse, som at det er mig, som tror alt dette rør, at du kun er mit redskab til at skrive til hende for at utsørge hende, idet du gang på gang søger at indprænte hende, at det kommer fra en langt høyere i Sandheden. Vel har jeg tilladt dig at udspørge Gunhild, om det virkelig forholder sig således, som I gang på gang har fremholdt og som I så hårdnakket tror, men husk at jeg har ikke bedet dig til at gjøre dig til talsmand og forsvarer for denne sag, såsom der nu er skeet.

Husk! at spørgsmålene til Gunhild er en bisag, men troen på disse ting er hovedsagen. For spørgsmålenes skyld har du ikke gået Satans ærende, men idet du tror disse ting at være sande og af en så stor betydning, så bliver det et andet spørgsmål om du ikke heri er overvunden af den onde, hvilken du visseligen også er. For din tro, ja og for din skrivning udenom spørgsmålene frakjender jeg mig alt ansvar. Dette bør du gjøre dig forståeligt, idet du ikke har adskillet denne sag, så har du, ligesom du beskylder Gunhild, gået udenom sagen. Jeg har derfor engang ikke overragt Gunhild dit sidste brev. Men hvis du fremdeles vil skrive til hende og vedblive med at forsvare disse forbandede læresætninger, så har for mig du friheden dertil, men lad det da gå udenom mig, og lad det stå for din egen regning. Som det ser ud, så vil I ikke stort agte på, hvad der herfra skrives. Jeg ved derfor ingen anden råd og nogen bedre måde at ordne det på, end at som jeg tidligere allerede har gjort, indbyder eder begge til at gjøre oss et besøg til sommeren, for at I da kan få anledning til personlige samtaler med alle dem, som I mener, må have kjendskab til disse ting, og så er det bedst, at sagen får bero indtil da, thi så som stillingen nå viser sig, så er en afgjørelse umulig.

Lad mig få vide, hvor mange der er indviklet i denne sag. Så vil jeg til slutning afbryde med håbet om, at I måtte blive overbeviste om, at I er faren vild fra sandheds veg i dette stykke, og at I igjen må komme på den rette sti. Vær forvisset om mit brevs velmrente indhold, om end buen er strammet noget hårdt. Vær så på det vennligste hilset.

OLAF MELEY.

Aalborg i 3 måned 1907

Kjære Olaf!

Takk for dit brev som nylig er modtaget. Ja vi må i disse dage stå som et knekket siv for Herrens ansigt, og det eneste ønske er snart dette: Sjælens frlse.---- Og den eneste eneste trøst denne: at Herren ser alt. Jeg tænker vi lider hårdt fra begge sider, thi mon der kunde findes en sjæl, som ikke søgte at gjøre Guds vilje? Ak ja! Kasteskovlen er i hans hånd. O Olaf! hvordan du end ser på mig, så tro, at Guds vilje er min høyeste lov. Og jeg må sige, hvorfor, hvorfor er jeg kommen til dette? Du kan være ganske rolig, når du ønsker slutt på, at jeg skriver til Gunhild, da er jeg fuldt enig med dig, thi det må jeg gjentage, at aldrig havde jeg skrevet til hende og talt om dette, hvis ikke du havde ønsket det. Jeg vil ikke tale om noget andet denne gang, end blot dette ene punkt; jeg har ikke noget imod at denne min misjon er endt; men både du og jeg vil at retten skal have sin gang, og jeg har her dit brev liggende, hvori du ønsker jeg skal skrive til Gunhild, og vil anføre ordrett hvad du skrev: "Som I siger, kunne jeg jo meget gjerne tale med Gunhild om sagen, men jeg er snart ligeså bange for at tale, som for at tie, dog er det nok uundgåeligt. Dog vil jeg helst forvente en gunstig og beleilig anledning, så det kan foregå på en grundig måde. En sådan gunstig og beleilig anledning, kunne du kjære søster Mine let berede mig, hvis det ikke synes eder upassende, du kunne jo f. X. skrive"--- her står dit forslag, (du har måske copien) tilsidst siger du: "Hvis du vil gjøre mig denne tjeneste", o.s. v..

Kjære Olaf ! sig mig, hvad skulle en underordnet i menigheden vel gjøre overfor den øverste forstanders ønske,-- andet end oppfylde det? -- Ville det ikke have været opsætsigt og stridende mod retten, om jeg havde satt miig opp imod dette. Du kan tro jeg kjæmpede hårdt nok i og med mig selv, hvad jeg dog skulle gjøre; jeg og min mand syntes jo også litt underlig om det, du kunde dog best have talt med hende, og lignende, det havde jo dog været en mere lige veg. Men alt endte i, at når forstanderen vilde det således, da måtte det være Guds vilje. --- Og,- tag mit brev frem, som fulgte med Gunhilds, og se, efter at have takket dig for de herlige ord i dit brev, --- er de første ord jeg skriver, jo nettop dette, at lægge alt ansvar fra mig; der står: "Jeg er altid bange for, at gå de mindste krogveier, men jeg mener, at jeg kan være ganske rolig, når du ønsker det således, og Herren har brug for det." Da viste jeg dig tydelig min tanke.

Og når du taler om i dit sidste brev: For din skrivning, udenom spørgsmålene, frakJender Jeg mig alt ansvar." Så er det ikke så lett at vide, hvor langt de (spørsm.) går kjære Olaf. Idet du skrev til mig, at jeg til Gunhild skal omtale Sines forklaringer derover. --- Jeg har skrevet mange af Sines forklaringer, men langt fra de kraftigste, eller dem alle; nei dem har jeg udeladt, for at skåne eder, såvel som mig selv, og jeg lod brevene til Gunhild være åbnet, du skulle se alt, og var der noget du misbilligede, kunde du jo have, ligesom jeg ser du nu har gjort, holdt det tilbage. Så jeg kan ikke forstå, at jeg kan have svaret, efter det jeg har skrevet forud. Således synes jeg, at når brevene er lagt her frem, sees det jo med blotte øyne.

Du skriver i det sidste brev til mig, at du har tilladt mig at skrive til Gunhild, men jeg ved aldrig af, at jeg har bedt om at skrive; men læs mine breve, der skrev jeg i det første; at: "jeg ville ikke vedblive at oprise dette smertelige sår, du har jo Gunhild i huset, hun kjender alt til de yderste detaljer." Men kjære Olaf, jeg ved godt, at man kan ikke så godt huske alt ordrett. Ja du har rett, jeg har også, atter og atter sagt, at det ikke er af egen drift jeg skriver; thi jeg troede dog for visst, at hun engang skulde få at vide af hvad grund jeg skrev; og jeg ville jo heller ikke have skylden, når jeg ikke havde den, og hun måtte tillige vide at agte det mere, end om det var egen påfund.. Men jeg mener, at jeg har holdt mig indenfor tilbørlige grenser. Jeg har dog aldrig nævnt nogen. Men nu tilsidst, da hun stempledte mig således, viste jeg hende til dig, og hvem andre skulle, og kunne vel rense mig.--- Men der blev jeg skuffet. --- Da du jo er lige nærvært at stadfæste hendes ord, og lader mig stå med det hele på mig, over for hende.

Men tilgiv mig Olaf, at jeg krymper mig lidt under vegten. Jeg skulle, -- og ville jo bære alt, og måske jeg ikke har rett til, at tale således til forstanderen, selv om jeg havde rett. Men jeg har gjort det, fordi jeg kan ikke forstå bedre, end at det er bedst at fremlegge vår brevveksling, som nu er skeet, men der er sikkert ingen af oss, der har troet, at det skulle have kommet så vidt som det nu er. Jeg forstår ikke rigtig, når du skriver, at spørgsmålene til Gunhild var en bi-ting; troen en hovedsag. --- Ja troen på disse ting er hovedsagen, men den visste du jo nok kjære Olaf, at vi havde, da du bad mig om at skrive og spørge Gunhild; så det måtte blive, - og være,- en stor bi-sag. Gunhilds svar;- ja man skulle jo tro det måtte være en hovedsag, da det var det, der skulle afgjøre det hele. Det føler vi visstnok også alle; thi det er jo det det hele dreier sig om;; havde der ikke bleven spurgt, og negtet, så havde vi jo ikke haft alt hvad vi nu har, (så denne skrivning som blev begyndt har affødt meget) og du vil visst også indrømme, at når man får brev, er det dog en selvfolge at man svarer.

Nei, jeg ønsker ikke at skrive til Gunhild, for min egen regning kjære Olaf, du kan tro du har lettere ved at få mig til å holde opp, end du havde for at få mig til at begynde. Men Olaf, om du visste hvad denne elendige sonderslæde kvinde, som her sidder og skriver til dig, har lidt, og gået igjennem for denne sag, og for at få lov til å tro det, - som du nu ønsker jeg skal tro;-- da ville du forbauses. Kunne du se alt, eller havde du gået vegen ved min side, da kunde vi bedre tales ved. Visste du hvad jeg har lidt, da min mand kom fra Norge; da du var indsat som forstander, og han fortalte mig, at du ikke måtte vide dette, tænk -- dig hvilke fristelser, da jeg jo visste foruden alt andet, at min mand havde talt med Amund, og spurgt om Reinertsens søn, og han svarede, at han var visstnok død, hvilket jo var stadfæstelse på, at han visste han havde en. Du vil. nok kunne tænke dig, at dette kunne føre forskjellige tanker og prøver med sig. Og nu idag står vi overfor disse to forskjellige meninger, af to overforstandere, --- hvem bærer svaret? tror du ikke at vi er ved (fortsettes neste side)

at vi er ved at sønderrives ved at segne under byrden. Min stakkels mand, som snart er gammel, har arbeidet såvel naturligt som åndeligt for at gjøre Guds vilje, og henger ved Sandheden med en urokkelig tro. Og det er en beroligelse, at Herren ser alt og har sett alt Men det er smærteligt, at han ved sit livs aften skal se alt dette; men dog midt i alt ser vi Herrens storhed, og har forvisningen om vår sjæls frælse, og lægger så alt i Guds hånd. Og lad det så efter dit ønske, være mit sidste ord i denne sag nu, og giv at du engang må komme til at se, at mit høyeste mål var at gjøre Guds vilje.

Jeg skulle hilse fra min mand. Du spørger etter hvor mange der er indviklet i denne sag; og så synes han det må være bedst, at sige det til dem han ved kjender den, så kunne de jo skrive til dig, og tale for sig selv.

Kjærlig Hilsen,

MINE

Forfatters Bemerkninger:

1). I Melbys brev, datert 18/3/07, har Poulsen nær slutten innført en stiplet linje (av f. merket *) som indikerer at han her har utelatt en setning fra dette brev. Melby påtaler dette i senere skrift (utenom denne brevsamling). Melby gjengir dog ikke hva innholdet av den utelatte linje var. Dette tatt i betraktnsing - og når en ser på ordlyden foran og etter - så kan den utelatte linje neppe hatt noen vital betydning for den aktuelle sak. Paulsens utelatelse av denne setning har en ikke funnet forklart.

2). Når Mine P. taler om "omsvøb" (tåkeprat) i Gunhilds svar til henne, så var der i hvert fall ett "omsvøb" som var helt ubestridelig - men som Mine P. neppe ble kjent med. Det var Gunhilds svar om barnet i Chicago. Gunhild visste meget godt at barnet som Mines omtale egentlig gjaldt var et guttebarn som døde i alder av ca. 6 md.. Og som hadde vært unnfangen og født i den tid da ektefellene i Chicago var avskåret fra å dele ekteseng. Fremsatte påstander om R.s angivelige farskap (i Amerika) gjaldt altså dette guttebarn - og ikke pikebarnet som Gunh. omtaler. Sistnevnte var nemlig "Johan & Severines". De nærmere detaljer om dette, i Del 1 av historien, nevner at Gunh. var antagelig eneste menneske i Scandinavia som da kjente til dette barns eksistens. Fra det som senere kommer frem er det meget som tyder på at Gunhild hele tiden holdt Melby i uvitenhet om nevnte guttebarn.

3). Det ser ut til at Melby benytter, vekselvis, både "sukkertøy og ris" fortløpende i sine skrivelsér. Den objektive tilskuer ville trolig få det inntrykk at intensiteten av Melbys fordømmelser øker helt ute av takt med hans evne til å fremlegge såpass viktig bevismateriale at han hadde hjemmel for sine sterkeste utfall. Etter hans brev av 12/2/07 - med hans overoptimisme om at de "overfladiske lettvintheter" deri kunne løse saken, så avgir han ikke et eneste bevis bidrag som kunne tjene til sakens løsning. Kunne det tenkes at han mente å kunne "piske" deres tro ut av dem i stedet for å bevise den bort?

4). Melbys bedyrelser om at han og hans kvinnelige vitner kun var de reneste sannhetskilder kommer senere i et nokså underlig lys. Idag vil jo en hvilken som helst objektiv forsker kunne finne ubestridelige bevis på at Melby - i sine senere "krigs-skrifter"- serverer en rekke med bløffer/usannheter på løpende bånd. Spørsmålet blir i hvilken grad disse var fremsatt direkte mot bedre vitende, eller: om kvinnene i hans hus hadde ført ham bak lyset i visse sakers forbindelse? Eller kombinasjon av begge deler? I de nevnte "krigs-skrifter" (som senere i historien blir referert fra - fra begge sider) så er Melby ofte "lett på avtrekkeren" når det gjelder å bruke ordet "løgn" mot sine motstandere. Selv om den andre part var mer tilbakeholden enn M. - når det gjaldt bruk av skjellsord - så fikk dog Melby tilmalte porsjoner av samme ord (løgn) i retur. Dersom danskene og deres norske meningsfeller - på den tid - hadde hatt den fulle klarhet over hvilken grad av bløffing som Melbys påstander inneholdt, så hadde de nok benyttet det omtalte ord mot Melby i en ennå større utstrekning enn tilfellet var. Nærmere detaljer om de usanne påstander finnes i historiens Del 1 - men blir ytterligere omtalt i den del av historien som etterfølger denne brevveksling.

NB: Følgende utredning fra Mine P. er nokså langtrukket og består for en god del av gjentagelser av det som finnes i hennes korrespondanse med Melby. For ikke å gjøre lesningen av dette for kjedsommelig - og for å spare skriveenergi for det etterfølgende - skal vi forsøke å avkorte dette avsnitt ved, etter beste evne, å referere ordrett endel "stikksetninger", samt korte kommentarer om hva som faller mellom. .

NOGLE ORD TIL EFTERTANKE

Nu da correspondancen, som er ført imellem Olaf Melby og oss, efter år og dags forløb kommer frem for alle, og de breve som jeg dengang skrev til Olaf og ligeledes til Gunhild; nu da de kommer frem, og det hvert som O.M. har givet mig, er endt, og slutter her, så vil jeg skrive et par ord for at belyse lidt af den sag, der vedrører mig selv. (Så noen ord om at hennes skrivning om saken ikke må "misbilliges" grunnet at hun var kvinne; en kvinne som hadde fått hvert av O.M. om å skrive).

Det er i løbet af dette år gået således, som Herren et sted siger, at venner skal strides som fiender. Det er gået og udartet sig således, at min mand og mig med flere, med urette er blevet stemplet som løgnere, og som de værste af alle, ja udstødte. (Hun spør venn og "fiende" om de kunne handlet anderledes i hennes sted).

(Flere spørsm. om noen mener hun kunne handlet anderledes). Jeg har visst, at denne omtalte "Gjerning" med Reinertsen var skeet, men jeg har helst ønsket at det ikke var således o.s.v. (videre at hun "ikke har talt om det" o.s.v.). Men jeg troede det Hellige Vidnesbyrd, og måtte --- og ville også tro, at Drengebarnet ikke havde gjort andet end hvad Gud drev ham til. (At hun har gått 17 år i nevnte tro; at hun, if. korresp., var blitt spurgt av L. Riishøy om R. hadde en sønn), men nei, jeg ville og turde ikke sige ham (Riishøy) noget; så er det at sagen kommer frem, og Olaf skriver som I ser han gjør i hans første brev. Vi visste han ikke selv kendte den ting, som han sagde vi ikke måtte tro, thi hans hustru havde jo skjult det for ham; ja hun havde selv sagt til min mand, at han ikke skulle sige dette til Olaf. (Omtaler deretter sitt første svarbrev og "redegjørelsen" og at Melby nå måtte bli fortalt om saken); thi tiede vi nu, fikk vi jo hele ansvaret ind for den levende Gud på oss. (Litt mer om O.M.s uvitenhet om saken og gjentagelser); thi som før sagt, Ragna har jo sagt til Poulsen, om ikke at sige det til Olaf, og hvilke hun jo også tilstår, og har tilstået, idet hun tilføyer, det var fordi han var så ung; (O.M. var 21 år da han ble leder) og tillige skriver hun, at Amund havde været bedrøvet fordi der havde været talt om det her i Danmark. Og Amund sagde slett ikke til min mand, at det ikke var skeet; nei, ei heller at den "Gjerning" var løgn; nei slett ikke, -- ei har Amund nogensinde sagt til oss, -- eller min mand, at vi skulle tie dermed. (Gjentar på nytt om indre kvaler før de skrev til O.M. og gav redegjørelsen - hvoretter Mine blir bedt om å skrive til Gunh.).

Som enhver ser, så siger Poulsen i Correspondancen side ____ "Give at du kunne borttage det også fra mig, sig mig hvorledes!" --- Olaf ser jo også vår oprigtighed og vår nød, idet han skriver så herligt o.s.v. (Heretter at O. M. ber henne skrive til Gunh.). Og jeg skrev, efter endog at have kjempet med det ubegrivelige i, at han ikke selv kunne spørge hende. (Heretter ofres mange linjer på gjentagelser av tankekors som hun bringer frem i sine siste to skrivelse til Melby). (Hun nevner videre at hennes etterkommeise av Melbys ønske at hun skrev til Gunhild førte til at hun ble utstøtt - som takk for hjelpen). Da, ja da vender han (O.M.) plutselig om ---Ja vi ser, at Olaf slett ikke har talt med Gunhild, skjønt jeg nettop skulle skrive til hende, for at give ham anledning dertil; ja da vender hyrden sig om imod fåret, tukter det hårdt, og lader det stå med hele skylden på sig. -- Ja vender det ryggen og siger, nu kan du gjøre hvad du vill. Ja da han har ført det således, at de krogede veier får, eller tager en sådan retning, at hyrden ikke har sett det før han er fanget, og står lige midt i et uføre, hvoraf han umulig kan redde sig uden at blive sett, og blive nøgen, ja da støder han fåret fra sig, selv om det end skal koste dets liv. Er dette rett? (Heretter fremsetter hun noen lignelser om saken; nevner at noen Melby tilhengere mente at O.M. ba henne skrive til Gunh. med det for øye å få henne fanget; hvilket hun mente måtte være svikefullt fra O.M., dersom det var sant; og om det var tilfelle så kunne jo ingen være en slik mann underdanig) o.s.v.

Da sagen gikk således, at Olaf Melby kom her over, sad vi her i vårt hjem, en halv snes mennesker. Olaf med de to mænd, Jeppesen og Johnsen, og nogle få venner,

som tilfeldigt var kommen. Jeg bad Olaf om at forklare mig ordet, han gjorde det ikke; bad dem indstendigt da de gikk, om at komme igjen, de kom ikke. Bad dem at vi skulle sætte oss rolig i bønn til Herren, thi kun der ved ville han gjøre alt klart for oss, og dette samme sagde gamle Johnsen også. Jeg havde forud sagt til Olaf, at vi holdt kun på denne sag, fordi vi ikke turde lyve for Gud, thi så kunne vi frygte vår sjæls fortabeise. Ja jeg råbte i min nød til Olaf og dem, og sagde, vis mig min synd, og jeg vil bøye mig i støvet for Herren og eder. Men de viste mig den ikke Ja jeg råbte i min sjælenød til ham og sagde, kan du Olaf, tilsige mig min sjæls frelse, når jeg giver slipp på dette? O hvilket øyeblikk; der blev dødsstille i stuen, og alvor prægede alle: jeg våvede at lægge min sjæl i den mands hånd;--- kan et menneske gjøre mere? --- Olaf svarede så,- Nei! og tilføyede: "ikke som du står." O tænk kjære sjæle, denne mand turde ikke selv påtage sig det ansvar, som han lagde på andres skuldre, og fordrerde at vi skulle gjøre. Man skulde tro, at dette måtte have åbnet hans øyne for våres stilling ind for Gud; thi det var jo kun for vår sjæls frælses skyld, at vi bekjendte denne sandhed. Og at han tilføyede så: "ikke som du står." Men kjære, det var jo nettop den store betingelse,--at jeg forandrede standpunkt. (Heretter antyder M.P. at når O.M. ikke "med rolig samvittighed" kunne svare ja på hennes spørsmål: så kunne det tyde på at han ikke var helt sikker i sin sak). Og Olaf har dog lukket mig ud, hvad enten jeg holder fast på den omtalte sag, eller jeg kastede den fra mig. Dette for mig ubegribelige, hviler visselig nu på Olaf; thi jeg ved, jeg har ikke synet til døden.

Olaf gav heller ikke Gunhild brevet, (M.s siste) ei heller talte han med hende, der hvor han nettop måtte kunne have fået sandheden at vide, når hun fikk se at det var ham, som havde fået mig til at skrive; men dette forunderlige skjer, Olaf tier, og lader oss to stå, skjøndt han dog kunne frygte vi var bleven fiender.

(Hun gjentar at hun kun har gått O.M.s ærend i tro og lydighet og ber enhver tenke hele saken over: videre at hun ikke nærer nag eller bitterhet til noen lemmer: og at disse må tenke over stillingen hun og mann er kommet i).

Jeg må sige,-- jeg og vi, forstår ikke denne fremgangsråde, og synes den ligner så dårlig vår Herre og Frelsers, thi se, han hjälper og bønhører dem der råbte efter ham, ja og udøste sin kjærlighet over de elendige og fortrykte, - ja faldne Men istedet for at gjøre som Jesus, da kvinden var anklaget for ham, siger: den der er ren kaster den første sten Så er Olaf derimod den første der lader kaste sten på oss og mig, idet han straks efter blandt andet skriver og ytrer sig: "Din falske og svigefulde tunga." Jeg vil derfor her appellere til eder kjære sjæle, såvel til dem som er med mig, som dem der er mod mig Har jeg talt til eder med svigefuld tunga? Har jeg været så ond, som Olaf afmaler mig; O, gå tilbunds i eders hjerter, og vær så opriktige i eders dom, og lad så eder være dommere imellem ham og mig. -- Jeg ved at Herren har givet mig kraft til at leve iblandt eder, så at jeg har været agtet og elsket af eder: jeg har holdt af eder som jeg har kjendt, og I af mig. Intet fiendskab har jeg visst af at være tilstede imellem oss. Gud Herren den almægtige, har selv født sin kjærlighed i mig, og i hans liv har jeg søgt at gå frem og bære alle med varsom hånd så godt jeg kunne. Jeg ved også, at I kan sige om mig, at jeg har ikke lagt ved til ilden; men hjulpen mangen en sjæl til at slukke den; ikke at jeg er feilfri, eller skal rose mig, Nei, for Herren er vi alle skyldnere. Men alt dette gjør den Herre Sebaoth af sin store nåde, og ham alene tilkommer æren. I får dømmme mig, og fordømmme mig, alt som I vil, men Gud kjendes ved mig. Og jeg er forvisset om barnerett hos Gud; hans navn være lovet.

MINE POUlsen.

Aalborg 16 Januar 1908

NB: I foranstående - avkortede - avsluttende oppsummeringer, fra Mine Poulsen, er hun inne på hendelser som har funnet sted i tiden etter hennes sist gjengitte skrivelse til Melby *og før* den dato som hennes "Eftertanker" er skrevet. Bl. a. nevnes visse ytringer fra Melbys side som først vil fremkomme i annen korrespondanse som etterfølger.

I det etterfølgende er det Poulsen som tar ordet, og det innledes med en uferdig skrivelse som var påbegynt på betydelig tidligere dato enn Mines siste brev. Det var et uferdig svar til Melbys brev datert 12/2/1907.

Aalborg i 3 måned 1907

Kjære Olaf!

Dit brev modtaget, og jeg ser, at det er med stor glæde, at du tager maskinen for at skrive til mig og oss.-- Ak! om jeg og vi, kunne have modtaget det med glæde også.-- Du og Gunhild, henviser oss til at læse Reinertsens brev fra Egs asyl, side 36 i "Bogens Rulle", ja det har jeg læst mangfoldige gange; og hvad deri står, er en evig sandhed, og det siger vi ja og Amen til. Men for den som kan se den skjulte ånd i "Bogens Rulle", og i hans breve, og ikke mindst i det han skriver 16 mars 1891 på Arendals sygehus, men som ikke er optaget i "Bogens Rulle." (setningen "henger i luften" - forf.)

Ja når jeg læser henvisningerne, og skriften, da er der nok for mig, og dem, som kan se, at Gud har gjort en stor og lønlig "Gjerning", som fuldstændig har knust hans kjød. Men forstå mig dog rett, jeg vil ikke lære dig, som er den øverste. Nei jeg skriver i den største ydmyghed, frygt og bæven, for at jeg dog ikke skal blive nogen sjæl til fald. Jeg kom ikke hin natt til at svede angstens sved, for min egen sjæl alene, thi Herren vil kræve sjælene af hyrdens hånd.-- Se dog til Olaf, om du kan klargøre for Herren, hvad du har gjort; idet du har drevet de uskyldige sjæle ud af staden. Havde du været dyppet nogle gange i Ildsøen, da havde du ikke gjort hvad du nu har. Men din hustru og Gunhild, bærer deres del, som søger at holde dig i mørket. De ved bedre begge to !! Men hykler for dig kjære Olaf, vil jeg ikke. Gud ser mit hjerte. Jeg er ikke skjult for ham, selv om jeg kan skjule mig for dig. Jeg vil dog endnu engang i håb skrive----

29/3 1907

Kjære Olaf!

Foranstående er skrevet for lang tid siden; og nu har jeg efter modtaget brev fra dig, og takker meget derfor. Jeg har ifølge dit forrige brev, foreholdt dem som kjender til den omskrevne sag, alt. Og ingen af dem kan gå fra at tro, at ikke Herren har gjort en skjult ting, som nok skal komme for lyset engang; selv om den end skal søges skjult. Det ligger jo i de fleste, at de helst ville, at ikke sligt var skeet, og jeg er nu forsåvidt rolig derfor. Den hele sag er i Guds hånd; så hvad enten vi og jeg er udenfor staden eller ei, så ved Herren, at jeg og vi, er ligeså uskyldige kommen ind i disse forhold; og dørfor bier vi på Herréns retfærdige nåde.

Jeg vil nu kjære Olaf, søge at sætte dig over i mitt sted. Jeg har nu levet under tre forstandere, og har de to førstes ord på, at den omskrevne sag er en virkelighed. Den første bebudede mig hårde trængsler. De er i rigt mål,-- og har været,- over min sjæl; og hans og skriftens ord, viser mig tydelig nok, at Herren gør det som kommer imod de fleste.

Det gjør et underligt indtryk på mig, at høre du skriver, du ikke har fundet noget i skriften; gid dog du måtte få øye derfor, og ikke feste tillid til løgner, ei heller til deg selv. Amund talte jeg med derom, og skal jeg nu tro deg og Gunhild, så har Amund jo stadfæstet en løgn for mig; og det tror jeg ikke kjære Olaf. Men bortsett fra, både Gunhild dig og Amund, så kan vi ikke forkaste skriften.--- Og den overbevisning, som er brendt ind i våre sjæler. Og hykler for dig, for at få lov at stå i staden, kan vi ikke, thi Herren veier de lønlige tanker eller ting i oss.

Tro ikke kjære Olaf, at jeg er i et trossigt sind imod deg, nei, og etter nei. Din egen hustru bad mig engang jeg var over hos eder, om at fortælle dette for dig. Var det løgn, -- hvorfor tie dermed? Hun ved nok også bedre besked.--- Men som sagt, jeg er nu rolig i Herrens hånd. Han har taget mig ind i et rom, hvor jeg skulle ønske både dig og dine ind; jeg ved, at I er der ikke endnu.--- Min kjære Olaf! Du skrev til mig om, ikke helt at gå til til legemet. O kjære Olaf, min sjæl og legeme er til idag i Herrens hånd. Men formadelst min angst, fordi jeg visste, at du arbeidede i blinde, tog Herren anledning imod mig, og lod min sjæl i afgrunden i flere dager, så jeg holdt på at forgå; og jeg fikk store brandsår, både på sjæl og legeme. Hvo kan stå for Herren? Det kan ingen, og dog beholde kraft.--- Jeg har før givet dig lidt tilkjende herom, og tør ikke sige mere derom. Men underlig har Herren vist mig den hvide slange; sørge kun at blive ham kvitt, hvad enten han er i den ene eller den anden, ville dog Herren komme imod ham;-- og udfri oss alle; det er mitt ønske, bønn og begjær.

Jeg har villet skrevet for flere dager siden, men er blevet forhindret. Tro dog Olaf, at jeg som helt fra begyndelsen af har haft Sandheden,-- at den er mig meget dyrebar, og særlig;---og ikke mindst nu.--- Dog, de fleste skal se skjævt på mig og oss, for denne sags skyld.

Vær nu rigtig meget hilset i all underdanighed. Gud er mitt vidne, at jeg ikke hæver mig i storheds ånd, men lever stedse i angst og bekymring; for jeg ved, at den onde efterstræber min sjæl fra alle kanter.

Det var også hårdt for mig at høre, at Gunhild skrev til min hustru, at hun gikk Satans ærende, og det jo dog var dit ønske kjære Olaf, at hun skrev. Men jeg ved min hustru er Herrens tjenerinde, og søger i stor underdanighed, frygt og bæven, at udfinde Herrens vilje, og udføre den, selv om det koster meget. Og vær forvisset, Herren holder hende og oss i det lave.

Kjære Olaf! Du ser vi har holdt lenge ud, og har ikke villet tage vår afdøde forstander, ei heller din hustru til vidne i denne sag, men hvad jeg nu har gjort, ved I altså (at) I selv har tvunget mig og oss til.

Din S. POULSEN.

Langtangen i - 3 -- 07. (må være feil dato/md.)

Kjære Venn og Broder Poulsen!

Jeg har modtaget dit sidste brev, som i sandhed har smærtet min sjæl meget at læse, især at erfare hvor lidet mine forrige brever er blevet forstået. Du siger således broder, ja jeg anfører det her ordlydende: "Se dog til Olaf, om du kan klargjøre for Herren hvad du har gjort, idet du har drevet de uskyldige sjæle ud af staden." Ak broder! hvorledes kan du komme på en så aldeles misvisende forståelse af mine ord, så at du kan forstå det der hen, som at jeg allerede har udstødt enhver af eder. Ak! at du kan tro, at jeg har så fattige begre ber om Sandhedens regler. Jeg beder dig derfor meget om, at du og enhver må forandre eders mening i så henseende, thi jeg (har) aldeles ikke hidtil drevet nogen levende eller død sjæl ud af staden for denne sags skyld. Men kan vi ikke alle komme til enighed, klarhed og forståelse af alt dette, så kan jeg i den fulde bevisthed om mit store ansvar som den øverste leder, ikke lade det få gå, og i bestræbelsen for, at vi skal komme til enighed og forståelse, så har jeg jo nu i tvende skrivelser indbudt, både dig og din hustru til at tage et besøg til oss til sommeren, for at vi i alt kan få tales ved. Du må da vel endelig forstå, at hvis jeg havde drevet enhver af eder ud af staden, at jeg da ikke havde gjort så. (d.v.s. ikke innbudt) Ak er det underligt, at mange underlige meninger kan snige sig ind, når opfattelsesevnen skal være sådan.

Du siger ligeledes: "Havde du været dyppet i Ildsøen nogle gange, da havde du ikke gjort hvad du nu har." Ak, jeg skal sige dig broder, at du har aldeles ingen kjendskab til, hvad du her taler, thi jeg skal sige dig som for den levende Guds ansigt, at jeg har været dybere der end nogen menneskeskabning kjender til, så jeg ved i et fuldt mål, hvad Helvedes kvaler er, og hvori de består, så heri skal ingen levende sjæl kunne lære mig. Det var en par års tid førend jeg blev forstander, særlig i et år, som Herren på mangehånde vis besøgte min sjæl og lod mig erfare hårde og forferdelige ting, men også høye og herlige, men jeg har aldrig udbasuneret dette til min fordel, for nogen. Jeg søgte engang at tale til dig og fortelle dig om, hvor hårdt Herren har ført min sjæl, men jeg mærkede snart, at du ikke opfattede mig rett, og Herren tillukkede mit hjerte, så jeg fikk ikke tale mere.

Jeg kan forøvrigt ikke undgå at legge mærke til dit brev i sin helhed, hvilke små tanker du har om min åndelige erfarenhed, men det kan jo også på en viss måde være mig det samme, hvad et menneske vurderer mig for, thi det kommer ikke an derpå, men det var jo godt, om vi alle havde den rette forståelse og syn på hverandre.

Du taler også om den hvide slange iblandt oss, og heder mig såge, at blive ham kvitt, hvad enten han er i den ene eller anden. Ja dette bestræber jeg mig for, og det falder mig jo ikke så besværligt enda, især da jeg har syn til at se den hvide slange. Men der er også en hvid slange iblandt eder. Prøv om du kan opdage ham, og tage dig iagt for den samme.

Hvad forøvrigt sagen angår, så tillukker jeg nu min mund så meget som muligt indtil du og din hustru har været her, thi hvad der bliver skrivet forstår jeg, kun bliver bortveiret i det blå. I må forstå, at det er nidkjærhed for Sandhedens ubesmittelige renhed, som har drevet mig til at spende buen så stramt, thi I vider dette, at det hårdeste ansvar hviler på mig for at holde menigheden ren for alle fremmede læresætninger, og I må tro, at dette er mig ikke en ligegyldig sag, thi var det mig en ligegyl- (fortsettes neste side)

-dig sag, da vilde jeg frem før alt tie stille, og ikke have det mindste dermed at bestille, thi det koster mere end så.

Læs brevet mange gange J!! Jeg frygter for min venn, at din opfatning af denne sag fra først til sidst, er bygget på en ligeså misvisende opfatning som dit sidste brev.

Hilser din hustru, og selv være du meget hilset fra den, som fremdeles er din broder.

OLAF MELBY.

Aalborg 25/4 1907

Kjære Olaf!

Dit brev har jeg for lengere tid siden modtaget, og ser, at du vil trekke den reiste sag imod oss ud, hvilket vi er meget kjede af. Du mener at det skal være til mig og min hustru kommer til Norge. Men der kommer vi måske aldrig, itiden ser det jo ialtfald ikke ud dertil; og jeg synes at den sag er dig tilstrækkeligt belyst; at vi kom derover, var jo kun at gjentage overfor hinanden, hvad som er skrevet oss imellem, og det ville kun volde trengsel påny. Sagen er vist klart og tydeligt fra oss, så vi ønsker nu dens afslutning, da dette liv er uudholdeligt. Men jeg skal etter sige dig; som også er ånden igjennem mine forrige breve til dig; vi søger ikke at gjøre Gud til en løgner, ei heller tror vi noget slett om Reinertsen.-- Nei, og etter Nei! Gud har bevaret oss derfor, og vil fremdeles gjøre det.

Jeg forsøgte i mit forrige brev til dig Olaf, at sætte dig i mit sted, i hvad vi nu har skrevet til dig, hvad jeg har sett og hørt. Men disse store kjendsgjerninger svarer du ikke på, men tager og skriver om ting af mindre vekt. Hvorledes kan det dog være, at du går uden om sagen?--- Det lader sig ikke gjøre Olaf, hverken ved trusler eller lignende, at få mig eller oss bort fra, at Gud har gjort en skjult "Gjerning" med sin tjener, og derom vidner han jo også selv i sine ord. Ja en "Gjerning" er der gjort, det ved både den der bekjender det, og den der negter; og hvorledes de tør negte dette, og derved sætte alle oss i stikken, forstår jeg ikke---

Du skrev i dit sidste brev til min hustru: "I kan vel så sige hvad det betyder, o.s.v.,- I som er så godt underrettet." Olaf! Jeg skal sige dig, vi kan svare dig på det altsammen; dertil har Gud givet oss lys, men du spurgte ikke fordi din sjæl trengte dertil, men fordi bevisningerne var dig overlegne, og du måtte da spende din bue, for at afviske disse overlegne beviser, og legge hån på oss. Du må tro Olaf, Herren har lært oss at se og høre mere, end du måske har tiltroet oss.

Lad vår måde i skrivning være i Christi Ånd overfor hverandre, thi at blive hånet midt i sin smærte, der er dyb, er nær ved at kunne tilføye et ulægeligt sår, og vi ved at Herren ser alt, ja hans øyne ser alt; og hvad enten vi er forstandere eller ei, så skal rettferdighed dog være målesnoren. Men ved sådant som er skeet, er veg for tvylen at komme ind. Hvem har nogensinde skrevet til dig i større ydmyghed, angst og tårer, og i bønn til Gud, end mig og min hustru? Hun var nær ved at bukke under for tyngden mange gange. Og vår eneste trøst er kun, at Herren ser vår uskyldighed i denne sag, og vil dømme alt, og sette alt på rette plads engang, han som leder og styrer alt.

Du har jo hørt om våre trengsler i denne sag; du ved vi har i 17 år, ikke opladt vår mund derom, heller neppe indbyrdes; og det har også glædet oss, at du har beundret vår tro, og sagt, at den i sin tid ville blive belønnet. Du ved også at Smeden skrev hertil, uden at jeg,-- min hustru,-- eller nogen her i menigheden, har spor af skyld deri Du ved jeg spurgte dig, men fikk intet at rette mig efter. Jeg skrev så sandheden til Smeden; og nu kommer der brev fra Amerika, som om vi, særlig min hustru, skulle have hele skylden, og--der tilføyes endog: "hvorledes kan sådanne være af Gud." Så beviste vi, at vi var fri i denne sag. Og nu er alt vendt imod oss.--- Ja endog på Gunhilds ord blev vi udstødt. Således kalder jeg det, og således var det, at jeg skrev til dig sidst; vi kunne ikke få anden mening deraf, selv om ordet: "udstødt" ikke er brugt direkt. Jeg må helst anføre her hvad du skrev: "Måtte I også sørge for, at alle de andre, som er kommen ind på denne gale vei, må forandre standpunkt, og hvis der er nogen, som vegrer sig ved at vende sig bort fra disse løgne, så skal den samme, så visst som Gud lever, og så visst som han har overantvordet mig den høyeste myndighet i hans hus, få dele sin lodd med de frafaldne."-- (fortsettes neste side)

Og da vi havde sagt, at vi ikke kunne, og sagde (fortsatt?) det samme, da følte vi oss således, efter det du tog til vidne var vi jo udstødt. Ordene slog oss så hårdt, at vi var nær ved at fortvivle; og våvede som du ved, af den grund, ikke at sige et ord til dig, eller skrive til dig. Lad dette vise dig Olaf, hvor dyb agtelse vi har for Sandheden og for dig. Men i det sidste brev skrev du, at vi ikke var udstødt, (og beklagede dig over min opfattelse) og det måtte i høy grad glæde oss, hvis blot det første (brev) ikke havde været skrevet; og dog tilføyer du også i dit (siste) brev, at bliver vi ikke enige, så må vi skilles. Frygteligt er det at tænke og høre. Jeg har givet deg beviser for, at Amund selv har stadfæstet dette for mig, og jeg har også din hustrus ord for, at det må være så, og dog skal jeg og vi udenfor--- Ja Amund Waag visste at jeg visste dette, og lod mig beholde troen; og da du Olaf blev indsat som forstander, blev jeg, trods dette,--- indsats som overforstander i Danmark, og som den du skulle rádslæs med i vanskelige tilfælde. Jeg må spørge, hvorfor udstødte han mig ikke istedet? hvis jeg havde haft skyld eller synd i dette. Og husk, jeg er ikke den eneste, der har talt med ham derom. Disse store ting må du virkelig tage i betragtning, og ikke lade oss stå med sådant et læs, (last?) som vi slett ikke kan gjøre for (at) vi har fået. Du skrev til min hustru, at vi gjør det til en læresetning; en læresetning bliver jo omtalt som sådan, men det kan det altså ikke være, da vi har gjemt dette i vårt hjerte i 17 år---

Stans dog din raske fart Olaf, og tænk dig nøye om; det er ondt for flere end oss;-og fristelserne vil for mange blive uovervindelige. På denne måde splittes hele menigheden; og det alene på Gunhilds ord. Det forunderer oss også, at du holdt min hustrus (siste) brev til Gunhild tilbage.- Derved ser det jo ud for oss, at du vil skjule dig bag min hustrus rygg, for at Gunhild ikke skal få se, at du har fremkaldt skrivningen. Min hustru viste hende jo deri til dig. Og nettop ved at sige, at det var dit ønske, (at) der blev spurgt, ville det rette jo dog komme frem; da hun (Gunh.) jo dog agter dig høyere end hende; (Mine) og hvorledes står min hustru nu? Hvilken skygge er der ikke uforskyldt kastet på hende, overfor kvinderne, skjøndt hun har skrevet i den største ydmyghed, for Gud og eder, så intet behøvdes at skjules. Havde hun gået frem i krogveie og løgn, i sin skrivning, da havde der været mening i at holde brevet tilbage, og straffet hende, som du da visselig også gjorde, og enda hårdt. Vi alle overveiede din fremgangsråde imod oss, og tro oss om du vil eller ei, så såe vi, at fremgangsråden imod oss, er ikke rettfærdig. Hidtil har vi jo troet, at det var fordi du ikke kjendte sagen, men det vil du ikke kjendes ved i dit sidste brev. Du ved også godt Olaf, at når vi spørger dig om et og andet, så tier du og svarer ikke, hvordan kan det så heller blive andet end som det nu er. Men min og vår trøst er, at Herrens gjerning skal bestå, om end forvirring reiser sig. Og vi tror endnu, at Herren har oss i sine hender.

Det er en forunderlig tid for oss,- lad det dog få en ende. Jeg nødes til at åbne mit hjerte for menigheden, da min sjæls sorg sees på mit legeme. Lyve for Gud kan jeg ikke, eller fornegte hans gjerning, da lider jeg heller min Mesters forsmædelse: sådan måtte mine brødre hin dag.

Vær hilset med brevets sandhed, og rettfærdighed. Jeg skal få de andre sødkende til at skrive til dig, angående den sag; så gjør du med oss hvad du vill.

S. POULSEN.

Forfatters Bemerkn:

På side 59 i Del 1. av "Den Ukjente Historie" beskrives - kortfattet - den troes-dilemma som den hele menighet (utenom de frafalne) var kommen i, etter at R. var anholdt, alle kvinnene hadde tilstått og Thingbergs & Andreassens budskap var blitt utbredt. Etter at endel av kvinnene hadde tilbakekalt sine tilstælser eksisterte der fortsatt en slik troes-dilemma hos et betydelig antall lemmet, såvel i Norge som i Danmark. Nevnte lemmet mente å ha gyldige grunner for å betvile troverdigheten av kvinnenes tilbakekalleser. S. Poulsens brever - særlig de to siste - er et dokumentarisk skoleeksempel på hvordan troes-dilemmaen i denne fløy nødvendiggjorde at de fikk seg "skjenket" et spesielt "åndens lys" som var i stand til å finne "dype skjulte åndelige meninger" i det som ellers syntes å være klare bokstavelige uttalelser - på både åndelig og timelig plan. (Omt. mer utførl. etter korresp. avsluttn.)

E F T E R V Å R U D S T Ø D E L S E

Hermed Nogle Betraktninger.

NB: Også på S. Poulsens "betraktninger" blir det nødvendig å foreta noen avkortninger - av samme grunn som oppgitt i anl. avkortn. på Mine Poulsens "eftertanker".

(Poulsen benytter de 3 første § til å appellere til både hans venner & motstandere om å foreta en upartisk vurdering av saken, basert på den fremlagte korresp.. Han påpeker at det ikke er han eller hustru som har fremkalt saken, men at det var Melby. Dersom han selv hadde vært skyld i å fremkalte saken til åpen debatt kunne han forstått at Melby kunne hatt anklagepunkt mot ham, men ikke når han er uskyldig blitt trekt inn i saken av Melby selv. Videre uttaler han at: I tiden etter at Melby trekte saken frem til diskusjon, så har han (Poulsen) blitt "ytterligere stadfestet" i troen på at "Gjerningen" er skeet". Etter noen videre bemerkn. som er ca. parallel av hans brevers innhold kommer så følgende):

Ragna sagde til mig, som I har hørt, om at tie stille for Olaf om denne sag. Jeg gjorde det;-- jeg tiede ligeså lenge som jeg kunde forsvare det over for Gud.--- Ja jeg har tiet med det, og med meget mere som jeg har hørt,- indtil jeg var nødt til at tale,-- hvis jeg ikke ville sætte min sjæl på spill, og bære hele ansvaret.

Jeg ved, at jeg har aldri sat mig opp imod Olaf Melby, han kan ikke med rette sige det, og heller ikke havde jeg begyndt denne sag. Men trods (at) vi kun havde gået den veg han (Melby) selv førte oss ind på, så udstødte han dog alligevel mig, min hustru, og de øvrige af menigheden, som var med oss i troen; og det skjøndt jeg havde sagt ham, som vi læser i corresp., at jeg havde talt med Amund, og hans svar var stadfæstende for mig.. Så ser I nu, at jeg står imellem to forstandere, som skulle sidde på Davids stol, og så har de dog hver sin mening om den samme ting. Og nu bag efter hører jeg, at flere har talt med Amund om samme ting, og han har ikke negtet det, ei heller udstødt dem derfor; men trods alt,- og alle beviser, blev vi udstødt da Olaf kom her over til Danmark. Og så tillige, læg mærke til dette:

Jeg blev udstødt imod Reinertsens anordning og lerdom!!!

For det første var jeg ikke falden fra troen, thi jeg havde, og har den samme tro, som jeg hele tiden har haft og stået med i Amunds tid, og med Amunds fulde vidende. Mærk dette !!! Og hvilket Ragna jo også har stadfæstet.--- Og for det andet, hvis jeg var falden fra troen, så siger Reinertsen i B.R side 20: "Vil han ikke vedkjendes sin fejl og fald, vill han for det første blive at tilskadesætte, indtil det bliver bekjendt for flere forstandere, og af dem undersøgt, og at disse også har haft omvendelser og forligelses samtale med den tilskadesatte."

Dette er fuldstændigt forbrigået, hvilket dine egne ord Ol:af, i dit udstødelsesbrev til oss skal vise dig.--- Du skriver i din Bog Nr. 1 ("Herrens Røst Fra Sion" Nr.1), at Poulsen var således tilskadesatt, men det gør du kun for at give det udseende af, at du bruger de samme ord der, som er brugt i "B. R.". Det sees klart, at det kun er for at redde dig, og skjule dig selv Olaf; dette skal stadfæstes af dine egne ord i udstødelsesbrevet, som her følger: "Vår skilsmisse er fuldt afgjort, og du Poulsen har ingen tjeneste mere at udføre i Guds hus. Olaf Melby". Dette er ordrett. Dette ser vi er ingen tilskadesættelse,-- Hør ordene:

Skilsmissen er fuldt afgjort, du Poulsen har ingen tjeneste mere.---

Hør !! Du skriver "mere" altså uden det mindste håb, eller tanke om at forandre det.--- Jeg må spørge Olaf, kan det være klarere? Nei, dine egne ord har nu stemplet dig som Reinertsens buds overtræder, og det enda, hvor det gjelder, ikke alene min, forstanderens sjæl, men hele menighedens, og det er mange. Ja nu har du dømt dig selv Olaf, og dit ondskapsfulde hjerte er sett, og skal blive sett, thi den almægtige Gud ser og åbenbarer dine krogveier, og dine løgnaktige beskyldninger imod mig.

Nu fortsetter vi sætningen i din Bog Nr. I: "Og han har siden ved sin trodsige og formørkede ånd, aldeles udstødt sig selv."

Hvorfor siger du nu det Olaf? Det er kun formular og figenblader du dækker dig med, idet du siger jeg har siden udstødt mig selv. Hvorfor alt dette? Herren fandt Adam da han havde skjult sig, og han finder også dig.-- Husk! Du skrev: "Vår skilsmisses fuldt afgjort." (Vi hopper over Adams utjagn. fra paradis). Og ligesom du forvrenger dette, så forvrenger du også mangt og meget andet; men hvad nytter det at skrive og skrive alt. (Hopper over gjentagelse av at Melby har gått mot R.s bud). Men et par punkter, som du vil sætte på mig og mine nærmeste, vil jeg endnu berøre, nemlig hvor du side: 38, 39, 40, i din Bog Nr. I, søger at sætte alt sammen således, som om jeg har stået under min hustru og Jens Larsens formynderskab. Dette vil jeg vise, er ikke sandt, thi du fordreier dette ligesom udstødelsen.

Du skriver: "Til dette sagde han, at han først ville tale med sin hustru om." O, at du ikke skammer dig Olaf, men siger en så stor og komplett løgn. Jeg ser nok, at du vil søge at tilsmudse både min hustru og mig. Du siger jeg står under min hustrus formynderskab. Så jeg vil derfor her give en forklaring over den dag du var her hos oss. (altså lste besøk da Melby var der alene) Du kom om morgenens, og efter du var kommen, var du inde at hilse på min hustru, som den dag var syg, og så lidt efter viste du mig et brev, som Ragna havde sendt dig hertil, hvori der står, at Reinertsen havde sagt, "Sådanne stød kan der ventes flere af." Og så var du her hele dagen, uden at du talte et ord om den store sag. Jeg mente dog, at du skulle begynde selv, men nei---- Da det så lakkede ad aften, kunne jeg ikke vedblivende tie, men sagde så til dig: skal vi ikke tale om den store sag, hvortil du svarede, jo det kan vi i aften, som vi så også gjorde. Så det er slett ikke min skyld, dette, når du siger: "omsider". Nei, dette skildrer du så groft Olaf, dette, at jeg skulle spørge min hustru, og våvede mig til at have en samtale; Du ved godt, at det ikke var fordi jeg skulle stå under hende--- men fordi hun var syg, jeg måtte se om det var passende at vi kom derind; dette naturlige forvrenger Olaf så ilde; og både du Olaf, og enhver, ved godt, at vi ikke kan tale om sådan en sag ved siden af børnene og de andre unge mennesker, derfor gikk jeg; havde jeg tænkt, at du kunne have fået så mange ilde tanker om dette, så kunne vi have gået et andet sted hen, men jeg har visst gjort det som en selvfølge, menende at du dog også ville tale med hende, da det jo var hende som havde gået dit ærende, og igrunden havde haft mere med sagen at gjøre end nogen anden. Det ser ud af det her skrevne, som du ikke engang ville have talt med hende, før hun blev udstødt (Så litt mer kritikk om forvrenging. Videre mener Poulsen at Melby ikke har mye han skulle ha sagt om kvinnelig formynderskap. Han mente at Melby selv hadde - i en viss forstand - satt seg under Mine P.s formynderskap da han ikke engang kunne tale med Gunhild uten å be om Mine P.s hjelp o.s.v. Hopper forbi den øvrige retorikk i samme lei. Hvoretter kommer følgende):

Nei, min hustru er ikke skyld i at jeg tror denne "Gjerning", den har jeg så fast i mig selv; hun visste såvel som mig, at den var skeet, men hun har helst villet troet og ønsket, at det ikke var således, og har heller villet haft mig derfra, end dertil. Så hun er fuldstendig uden skyld; legg vel mærke dertil. Så hun står snarest på din side; men da du opfordrede hende til at skrive gjorde hun det, og talte da sagen som den fuldtud er. (Taler videre om Mines hengivenhet og høye aktelse for O.M. hvilket hennes siste utrop til O.M., i sjælenød, skulle bevise): Du har her et stort stort bevis, og dog udstødte du hende O Menneske! hvad har du gjort?--- Og hvad gjør du?

Og ligesom min hustru er fri, så er også Jens Larsen. Hvorledes kunne han være formynder eller leder, eller den fornemmeste årsag i denne sag? Når han ikke visste om denne sag, før den varkommen langt hen; ikke et ord hørte han om det, før du skrev til oss, at vi (måtte) sige dette til dem, der kjendte til denne sag, og det endskjøndt min hustru og mig besøgte ham i hans hjem mens sagen var aller hårdest for oss, så sagde vi dog ikke et ord;--- blot for ikke at løbe foran dig, eller synde i noget. Så Jens Larsen og min hustru er fri for dine beskyldninger. Jeg står på egne fodder, indfor den levende Gud !!!

Du skriver, at J. Larsen taler om denne sag af hevn; men jeg kan sige dig og eder alle, at det er ikke sandt. Han har kun skrevet sitt første lille stykke, da Olaf havde udstødt oss, og sperret oss all adgang til at tale til ham, for at vise dem som ville se, at vi ikke i egen styrke havde reist oss imod Olaf eller Herren; han (J.L.) har ikke forført mig nu, og heller ikke første gang denne samme sag var på tale,--- thi jeg visste det før ham. --- Han visste det ikke før han hørte det i Maler A. Thor- (forts.)

-sens hus; og da Thorsens hustru så hørte, at han ikke have visst det før, udbød hun: "Så har jeg vel gjort galt i at sige dig det."-- Hvortil J. Larsen svarede: nei jeg tror ikke det skader mig. Hun blev alligevel siden ængstelig, og gikk her ud til mig (for å spørre) om det var meget galt hun havde gjort, da han ikke visste den ting før. Så vidt jeg erindrer, trøstede jeg hende med, at det var tilgivligt, især da det lod til, at han kunde bære det. Så det er fra Anthon Thorsens (at) J. Larsen har det,- og hvorved han og oss kom til at tale derom; havde det ikke bleven sagt der, havde han vel idag stået uvidende som så mange andre. Og det var sagt ham bestemt. Og Thorsens har ikke hørt det fra oss her i Danmark, men de visste det fra Norge da de kom her, thi de havde det jo fra pålidelig kilde.

Så nu ser du Olaf, og I, at I bedømmer oss forkjært, men hvor forunderlig er ikke dagen idag De mennesker som er skyld i at denne mand J. Larsen ved, at denne "Gjerning" er skeet med Drengebarnet, de samme mennesker reiser sig nu imod ham idag; skjøndt det var ikke med tvivl de fortalte ham det, men fremholdt det som noget ganske bestemt.

Jeg vil slutte og endnu engang sige dig, og eder alle hvad jeg før har sagt, at den "Gjerning" og "Tegn" som er skeet, - er en urokkelig sandhed; og jeg tror og er viss på, at Gud har dreven denne sin tjener Aanen Reinertsen i alt.-

Og derpå sætter jeg min sjæl og legeme i pant I!!

Og hvilket jeg allerede forlengst har gjort; jeg står ikke i dette stykke som en haltende mand, eller som dig Olaf, der ikke turde tilsige min hustru sin sjæls frelse da hun ville kaste disse ting, hvilket du lett ville kunne have gjort, om du havde den fulde forvissning, og selv forstået, at hvad vi troede var galt. Kun det skal bestå som er bygget på klippen Christus. Men vi har nu sett, og vil siden få endnu mere at se, hvad grund du har under dine fødder.

S. PAULSEN.

Aalborg i Januar 1908

FORJETTESENS VENDEPUNKT

Nr. 3.

Det dyr, som du så, har været og er ikke, og skal oppstige af afgrunden og fare bort til fordærvelse, og de skulle forundre sig, som bor på jorden, de, hvis navne ikke er skrevne i Livsens Bog, fra verdens grundvold blev lagt, Når de ser Dyret som var og er ikke, endog det er.

Åbenb. 17, 8.

Mens den correspondance, som jeg nylig har udsendt, fremkom, var der hengået et 1/2 års tid; og alle vil nok kunne forstå, at det har været et lidelsesår for oss alle; og ikke minst for mig. Jeg var da også så svækket til legemet, og så medtaget, så jeg, dengang vi var bleven udstødt, følte mig ligefrem lettet; og jeg tænkte på Herrens tjener, da han blev nedkuet og lå på asylet, hvor han havde en rolig sjælstilstand. Jeg var som ham nedkuet uforskyldt. Og jeg havde lidt, stridt og kjæmpet; og var ilighed med ham miskjendt; men min trøst var denne, at Herren kjender alle ting. Og selv om Olaf Melby udstødte mig, så er Gud den sidste dommer, og jeg lagde hele min sag i hans hånd, og som sagt følte hvile.

Men det varede ikke lunge, før der blev forsøgt på at forstyrre den, thi til ondt er alle hender rede. En 14 dags tid efter udstødelsen, sendte Olaf Melby brev til mig, som han kalder krydderi, og ligeledes et til min hustru. Djævelen under jo ingen sjæl fred, det ved vi; men disse breve kom frem i en så giftig ånd, at de ikke var til at tage feil af. Disse breve vil jeg nu her nedskrive, de passer godt til den Bogs Indhold (nyeste nr. av "Herrens Røst Fra Sion") som Olaf nylig har udsendt, og som jeg siden i bladet vil omtale lidt. Der er også flere, som har skrevet til Olaf, og hvis breve nok kunne fortjene, at blive optaget, men bliver ikke det endnu lidt.

Hermed kommer så resten af mine og Olaf Melbys sidste breve. Og enhver får så bedømme, om der findes Guds ånd i Olaf Melbys breve. Jeg har forsøgt og søgt, men ikke fundet ånd; og ikke kan jeg forstå, at Olaf eller nogen, tør formaste sig som de gjør. Jeg synes det er forfærdelige ord af en mands mund, som skulle være leder. Jeg kan ikke få ud, at rett og rettfærdighed bruges som målesnor. Som I vil se, er der nu bleven sammenstillet et selvlavet pengespørsmål, som skal trenge den store sag i baggrunden. Dog må vi, for at få alt i rekkefølge, først tage et brev til af Olafs, som blev oss tilstillet kort før vår udstødelse, og som vi altså ikke forinden fikk tid til at besvare, men som nu her vil blive belyst.

Hermed Brevet:

NB: Når det gjelder Bibelsitatet under tittelen, så tar forfatter ikke ansvar for hvorvidt Poulsen har gjengitt dette nøyaktig ordrett etter Bibelens original. Det gjengies kun ordrett etter Poulsens fremstilling. Evt. avvikelse fra ordrettethet har dog neppe forandret den grunnleggende mening i verset. Poulsen var ikke altid helt nøyaktig i sine såkaldte ordrette gjengivelser - noe Melby også beklager seg over - men. der har ikke vært påpekt noe spesifikt tilfelle hvor Poulsens unøyaktighet har ført til forandring av den originale teksts tilskittede mening. Så noen direkte skade (forvrengning av mening) har vel disse "glipp" neppe medført.

I de "krigs-skrifter" som senere ble utvekslet mellom de to splittede partier, så beskyldte de hverandre gjensidig for å være i nært slektskap med "det dyr som vi venter skal komme" (slik refererte de til "Jordens Dyr" med de to horn). Poulsens Bibelsitat under denne overskrift kunne tyde på at han allerede nå begynner med antydninger i den retning.

For å få rette forståelse av enkelte ting som Melby omtaler i det første etterfølgende brev finner vi det nødvendig å hitsette det vitnesbyrd fra Jens Larsen som Melby refererer til. Dette blir da gjengitt først - før Melbys brev som omtaler det.

NB: Den redegjørelse fra Jens Larsen som gjengies i etterfølgende, gjelder det som Melby omtaler i en setning som lyder slik: "Ligeledes, hvis Gunhild havde talt løgn til Elisabeth, (J.L.s hustru) hvorfor blev hun da ikke refset derfor?" Larsen har forklart samme episode i minst to forskjellige skrivelser. Den etterfølgende gjengivelse er fra hans siste skrivelse om saken.

J. Larsens Forklaring: "Som jeg før har fremholdt, så talte også jeg, da jeg og min hustru var i Norge, selv med Amund der om. Denne min samtale med ham derom, blev foranlediget ved en strid, som min hustru og Gunhild, som om dagen var ene i huset på Bjørnevegen der i Kragerø, havde sig imellem om denne sag. Min hustru, som var vel vidende herom, mente i fortrolighed at kunne bemærke derom til Gunhild, eftersom Gunhild jo selv havde været en af de 12. Men ved bemærkningen derom af min hustru, tabte med engang Gunhild helt besindigheden, og overfusede min hustru med stygge grovheder. Min hustru lod hende da forstå, at således skulde hun ikke tale, thi hun visste mere og bedre besked derom end hun, Gunhild, anede. Så taug (tiede) Gunhild; men begav sig straks efter ud på Langtangen til Amund, for at fortelle ham om striden. Men der blev aldeles intet rettet på denne strid, eller foretaget noget derimod af Amund; kun sagde han en dag til mig: "Nå Elisabeth og Gunhild havde sig nok en liden strid forleden." Hvortil jeg svarede ja, idet jeg føyede til, at det var just heller ikke noget lidet, striden dreide sig om; men dertil taug (tiede) Amund påfallende stille, hvorover jeg meget forundrede mig. Så rettede jeg spørsmål til ham, og sagde, hvad mon dog denne "Gjerning" skal tjene til? Men Amund vægredede sig ved at udtale sig derom, og undslog sig for videre samtale med mig derom; dog sagde han noget efter til mig: "Jeg tror i er meget for at tale om sådant over i Danmark." Hvortil jeg svarede nei, det var vi ikke; og jeg foreholdt ham da hvorledes jeg fra først af og første gang fikk det at høre i Maler A. Thorsens hus, og at jeg straks derefter talte ganske lidt med Poulsen derom. Så (tiede) Amund fremdeles.

Må vi nu ikke fremdeles spørge: når Amund var øverste forstander og leder, og han hørte at vi troede på denne "Gjerning", og han selv skulde være overbevist om at det var løgn, var det da ikke hans absolute pligt, at foreholde oss og lægge det på sinde, at vi måtte ikke tro sådant? Jo visseligen! Men han gjorde det ingenlunde, uagtet dette, at min hustru og Gunhild endog var kommen i strid derom. Det nytter ikke at I vil sige, at jeg lyver, thi at det er gået til, som her sagt, det være vidnet, som for Guds og de hellige engeles åsyn. Det står derfor til evig tid fast, at troede vi i dette noget galt, da har Amund ansvaret derfor, efterdi han lod oss roligt forblive i troen derpå, og vi er sandeligen fri.

Hvorledes kan dog noget tænkende menneske lukke sine øyne og øren for sådanne kjendsgjerninger?!" **Her sluttes J.L.s forklaring.** (Han refererer dog i samme forbindelse om Waags samtaler m. Signe Nielsen, og m. G. Andersen, Drøbakk, om samme sak. Signe Nielsen forteller om sin samt. på s. 52 i Del 1. av historien. Vi skal i senere del av hist. referere G. Andersens samtale m. Waag).

I Melbys etterfølgende brev synes han ikke å gi uttrykk for noen tvil, om at J. Larsens beretning om foranbeskrevne hendelse ikke var riktig. Men senere - da det syntes at Melby ikke kunne bruke nevnte hendelse til å bestyrke sin egen argumentasjon - så lot han trykke endel bemerkninger som var myntet på å skape tvil om J.L.s fremstilling. **Heretter følger Melbys brev.** (Brevet som Poulsen kaller "giftig" kommer senere).

Langtangen 26/5 1907

Kjære Poulsen!

Efter at have modtaget dit brev af 26/4, samt de øvriges breve, som i sagen er indviklet, så skal det være mig tilladt, at give gjensvar, for endnu en gang at belyse mit standpunkt i sagen. Som jeg tilforn har udtalt, så stadfæster jeg det også idag ved den levende Gud, at dersom de, som har været huset nærmest, og som til daglig har hørt ord af Herrens tjeners mund, kan ved sin sjæls salighed bevidne, at eders meninger og udtalelser om den omskrevne sag, er overenstemmende med sandheden og virkeligheden, da skal jeg i ydmyghed i støvet bøye mig derfor; men på den anden side, så stadfæster jeg det lige så helligt og dyrebart, at jeg aldrig i evighed bøyer mig for de bevisninger, som I hid- (fortsettes neste side)

-til er fremkommet med, thi de er alt for overfladiske og sandgrunden alt for lig, thi når regnskyllene falder an dermod, så skjelver bygningen i alle sine sammenføyninger, og grundvolden svigter så intet kan bestå derpå.

Jeg skal her vise dig noget af hvor lidet holdbare eders bevisninger er:

For det første, så tror I at kunne indbilde mig, at Amund har været enig med eder, og haft samme synsnåde på sagen, som I, blot fordi at han har givet eder undvigende svar på eders talemåder, men følgende vil vise eder, at så ikke var tilfeide. Der var nogle af de frafaldne som vilde ind i menigheden igjen, men da de vilde tro og fastholde disse forskjellige omtalte ting om Reinertsen, så stødte han dem bort. Hvorfor gjorde han det, hvis det havde været sandhed?

Ligeledes da Amund sidste gang kom hjem fra Danmark, så havde han talt med bekymring til Ragna om alt eders snakk om disse ting. Hvorfor skulde han være bekymret derfor, hvis I havde stået på rettens og sandhedens grund?

Hans hustru (Ragna) bevidner ligeledes, at hun aldrig har haft eders synsmåder på sagen. (**NB:** I Ragnas tilstælse står der: "**Hun har troet at hun har handlet efter Guds vilje og at hun ingen synd har begaæet ved at give sig hen.**" - side 50 Del 1- If. Signe Nielsens vitnesbyrd - s. 52 Del 1 - skrev Ragna deretter brev hjem til Romunstad "at hun var en af dem som var med i den "Guddommelige Gjerning". En har ikke funnet et eneste sted i "krigs-skriftene" hvor fru Nielsen har vært imøtegått, eller tilbakevist, om nevnte brev. En fullständig fortelse av hele Signe Nielsens vitnemål syntes å være målet.)

Førvrigt så vidner jo Jens Larsen i sit sidste brev til mig så skjønt om, at Amund ikke har været enig med eder, idet han skriver ordlydende således: "Men da vi så, at det skulde skjules for oss, ja at Gunhild endog vilde gjøre det til løgn for oss, ja da svant fortroligheden bort for oss, og vi blev så ene med våre tanker-."

Tror I, at de havde blevet ene med sine tanker, hvis det havde været sandhed? Nei da er jeg i min sjæl fuldt forvisset om, at Amund med den største glæde havde delt fortroligheden med sådanne, som viste tilbøyelighed til at tro det. Det kan I stole på.

Ligeledes, hvis Gunhild havde talt løgn til Elisabeth, hvorfor blev hun da ikke refset derfor? Men det blev hun ikke.

Ligeledes søger I at gjøre det til et bevis, at Ragna talte til dig Poulsen og bad dig, at du ikke skulde bebyrde mig med dine talemåder. Hun skriver nu selv til dig og gjør dig rede for, hvorfor hun talte så til dig. At I kan tage sådant for noget bevis, det synes mig, at det mere ligner en lumpen falskhed af eder for at føre mig bag lyset, for at få mig på eders side, men det skal ikke lykkes den hvide slange iblandt eder at få det så til. Ligeledes søger I at gjøre Gunhilds vidnesbyrd til en ligefrem løgn, og det synes mig rent ud sagt, som en uforskammethed, idet I aldrig kan bevise, at hun nogen gang har haft eders mening om sagen, og hvorledes kan I da vide, at det er løgn, hvad hun har skrevet til eder? (**NB:** Gunhilds mann vidnet i forhørsretten at Gunh. & 3 andre kvinder hadde skrevet brev til Chicago, at "Gjerningen" var et faktum. Gunh. benektet ikke skrivningen, men kunne ikke "erindre" bruk av den ordlyd hennes mann omtalte.) (Del 1 .s.93). Nei, hvad hun har skrevet er hendes faste overbevisning, og det vil kun komme til at forøge eders dom og smærte, at I søger at redde eders egne meninger ved at stemple en oprigtig, tro og i erfarenhedens skole prøvet Herrens tjenerinde for en løgner. Kom også ihu, at hun har pleiet Reinertsen til hans dødsstund, og hendes vidnesbyrd tager I for en løgn, men Sines for en sandhed?

Sines forklaringer må I aldrig tro, at I får mig eller nogen anden i menigheden/sandheden til at fæste nogen tiltro til, thi hun har forlengst bevist, at hun er udgangen fra oss fordi, at hun ikke var af oss. Hendes liv beviste sig snart at være som hendes tale blandt eder, nemlig fyldte af urenheder fra Helvede. Sådanne er de vidner og vidnesbyrd, som I fæster tiltro til, O du menighed i Aalborg.

Som det stærkeste og mest afgjørende bevis fra min side kommer Reinertsens ord på hans dødsleie, til en kvinde fra Drammen. Hun var hos ham lige først han døde. Han spurgte hende da, om hun troede disse ting som vi nu mellem oss har drøftet. Hun svarede ham, at hun ikke visste, hvad hun skulde gjøre. Han svarede da med sin ånds hele styrke og sagde, at han der lå lige for døden, og du kan forstå sagde han, at jeg da ikke vilde negte for det, hvis det var sandt. Jeg kjender kvinden og hendes mand meget godt, da jeg i lengere tid har logeret hos dem. Jeg har dog ikke visst om denne samtale, før nu i det sidste.

Forhånd mig ikke mere for kjære Poulsen, at eders beviser er så overlegne, at jeg (forts. n. s.)

ikke kan svare på dem. Jeg synes ligefrem at de er så svage og kraftesløse som noget kan være, så de kan engang ikke kaldes beviser, men opspind. Om de havde været så overbevisende, at de ikke kunde modsiges, da har jeg så megen ærefrygt for det hellige, at jeg bøyer mig for all rett og sandhed, men dette synes efter dine sidste breve at dømme at være smått bevendt med eder, thi de synes mig i sandhed at have en meget mørkblind farve. Et mere udtommende svar på dine sidste breve kan jeg gjøre mundtlig, ja gjennemgå dem punkt for punkt, om så fornødiges, og efterdi du på en ligefrem sårende måde har afvist at komme her til, så skal dog ikke (jeg) gjøre det som du. Jeg har også andre ting end disse at tale med dig om, og kan der ikke ved en mundtlig konferanse mellem oss blive en forandring i mange synsmåder, så ved jeg ingen anden vej at gå, end at klargjøre sagen for de øvrige forstandere, såsom vidnesbyrdet siger, og tillige indkalde flere vidner, såsom Knud Andreasen og Magda, der var gamle kjendte i Reinertsens hus, dog for din egen del kjære Poulsen, så gjør jeg det ikke gjerne, da jeg indtil nu har haft den største agtelse og hengivenhed for dig, men min pligt mod Sandheden, skal dog seire over alt og over alle følelser.

Fatter dog et andet sind kjære Poulsen, thi du har kommet langt på en vei, som har ledet dig til smærte og afvei, og du hører nu efter Herrens forjættelse røsten bag dig som siger: "Denne er vegen, gå(r?) på den." Det vil ellers blive dig hårdt at stampe imod brådden.

Tilslut, vil I modtage en hilsen, så sendes den. Jeg håber, at vi snart får tales mundtlig ved, og håber jeg at det krogede må kunde lade sig rette.

OLAF MELBY.

Svar På Brevet.

Olaf begynder i sit brev med, at hvis kvinderne kan stadfæste våre ord med sin sjæls salighed, da vil han tro. Men var det ikke meget rigtigere, at de stadfæstede sine egne ord ved sin sjæls salighed, og sagde noget bestemt, at det er aldrig skeet.

Men så er der også det beklagelige, at de engang før har sagt en så stor usandhed. Vi har ikke søgt at indbilde dig, at Amund havde samme synsrnåde som oss, men vi har ligefrem fortalt dig, ja endog beivist dig, at han har stadfæstet for oss, at Reinertsen havde et barn; hans ord kan ikke rokkes, og det at han skrev, det gjaldt jo Babel, og hvad kommer vel Guds gjerning dem ved. Således kunde det se ud til, at han havde tænkt, efter det han svarede oss. Og når du tager det som et bevis imod oss, at de sjæle som kom og ville ind i staden, de måtte ikke komme når de troede denne "Gjerning", så stadfæster det jo endnu mere, at "Gjerningen" er skeet, thi se, de måtte gå igjen,--- de turde og kunne altså heller ikke lyve, eller fornegte hvad de med bestemthed visste, og det har dog været alvorligt for dem, eftersom de var kommen over (for) at gå og bøye sig.

Jeg har som før sagt, talt med Amund om denne "Gjerning", og engang i samtalens løb, spurgte jeg ham (hvor) der var blevet af Reinertsens barn, hvortil han svarede: det er visst død. Nu vil enhver af oss lett kunne forstå, at havde Amund ikke visst, at der var et barn, ville han dog virkelig have spurgt, ---hvad er det for et barn du taler om;--- men nei,---han svarede, at det var visstnok død. Og vi må dog alle indrømme, at det var en stor stor stadfæstelse, at høre af forstanderens mund. Ikke sagde han at det var løgn om denne "Gjerning", ikke sagde han at jeg ikke måtte tale om det, ei heller talte han om udstødelse; nei slett ikke, og ligeledes talte jeg med ham om, hvor det var underlig med de 12 kvinders betydning, og han indrømmede med mig og sagde, ja det er også underlig; derom var vi enige og lige gode venner. Hvad synes du dog om dette Olaf--? Enhver vil dog her af kunne se, at jeg umulig kunne komme til at tvivle på om "Gjerningen" var skeet eller ej; nei, Amund talte som (om) det var en selvfølge.

Jeppesen har søgt at bringe dette i tvivl, da han talte med våre venner i Kjøbenhavn, idet han udtrykte sig: "Har du hørt Poulsen har talt med Amund." Dette såvel som alt andet vil han have gjort til løgn. Men her i Olafs brev, har hans hustru nu selv givet deg Jeppesen og eder alle bevis for, at jeg har talt med Amund om denne "Gjerning"; og Amund lod mig stå i troen Dette er et stort vidnesbyrd for mig og eder alle, ja for eder alle.

Du siger også at Amund var bekymret.--- Hvorfor var han bekymret? - sig mig det Olaf! Ja sig mig det, Ragna og eder alle som kan, hvorfor var han bekymret--?

Havde det været løgn, så havde han ikke nødig at være bekymret, thi løgn skal jo udryddes, og han vilde da med det samme have vist mig tilrette, det ved vi alle, Amund var dog ikke så sendrektig.

Men jeg skal sige eder, Amund og jeg, levede jo på samme tid, da Reinertsen blev fengslet, han kjendte så vel, at jeg visste, at "Gjerningen" var skeet, så Amund kunde jo umulig finde på, at billede mig noget ind, som ikke var sandt. Vi visste det, og kjendte det begge to !!!

Så nå ser 1, at Amund har sin del i at min tro er stadfæstet. Ragna har givet mig og eder alle bevis; thi alt hvad jeg siger idag, vil I stemple som løgn. Jeg vil nødig, nei slett ikke sætte noget på Amund. Men som en ting er, sådan må den jo være og er det, som der skrives i Bogen Nr. 2., at Reinertsen har sagt om udstødelse. Og når Amund har et sådant bud, og ikke giver mig dette tilkjende, men taler med mig, og lader mig stå i troen, så har han jo hårdeligen overtrådt Reinertsen's bud, og jeg og vi er uden skyld. Men istedetfor at udstøde mig og oss efter Reinertsen's bud, så talte Amund med mig om disse ting, og fortalte det for Ragna, og som nu idag har vidnet, at et par måneder derefter, satte han Olaf og mig til at vælge imellem til øverste forstander, og om Olaf tog på det som Ragna syntest han skulde, så skulle jeg være øverste forstander i Danmark og Olafs rådgiver i vanskelige tilfælde; dette har Ragna selv sagt til mig, og tillige også skrevet om her til menigheden i Danmark efter Amunds død. Og ligeledes ser du Jens Larsen siger, at Amund lod også ham stå i troen, det er jo nettop bevis for, at det er sandhed. Men her skimtes jo som noget haltende ved Amund; det er vel dette som har været underligt for Jens Larsen. Og mange hører jeg nu, som har talt med Amund derom. Hvorfor har han da ikke tilintetgjort det?? Ragna bad mig som før er sagt, ikke at sige denne "Gjerning" til Olaf. Hvorfor sagde heller ikke hun, at det ikke var skeet, eller at det var løgn? --- nei, slett ikke; og hvorledes kan du kalde det lumpent af oss, vi har jo slett ikke kaldt denne sag frem; og vi har ikke kaldt Ragnas ord til vidne, ei heller Amunds, før i de sidste breve, da vi nødtes dertil.

Det er beviserne der gjør Gunhilds ord til løgn, og ikke mindst Amunds ord, det er ikke oss; og at hun har haft samme mening som oss, kan sees hun havde, da hun bekjendte, thi da troede hun og de, at det var en åndelig "Gjerning", derfor bekjendte de vel frimodigt.

Nu vil I vel sige som sædvanligt, at det var tvungen, og det kan også have været hårdt nok i de dage hvor Johan Ager grasserede, men hvorfor skulle de dog tilstå, fordi en frafalden, en som var udstødt af Reinertsen, talte for dem. Nei! Nei!-- Men Olaf, skal Sines forklaring kaldes falsk og løgn, fordi hun, som I siger, er falden fra; så er og skal Stine Johnsens jo også kaldes falsk og løgn, thi hun er også falden fra; og det var hende der skrev i "Stridsmanden" og tog kvindernes tilstælse tilbage, så efter det, så er jo også dette fuldstændig falden til jorden.

Og lad oss også være ganske ærlig, og overtenke, hvorledes kunne dog 12 kvinder blive enige, ja så enige om at lyve, det er forfærdeligt at høre. De var 6 kvinder i huset, (en sannhet med modifikasjoner) -- og at deriblandt ikke skulle finnes en eneste, som ville tale sandhed, når det var således som I siger, men sige en stor stor løgn om sig selv og om Herrens tjener; og hvis denne løgn så kunne have gavnnet ham, så kunne det enda bedre forstås;--- Men Nei! Den kunne jo da kun skade ham. Ja skade ham,- Sandheden--- og kvinderne selv, sett ligefrem med fornuftens, ja holde Herrens tjener i fengsel.

Kan I dog ikke se, at dette er så kompromitterende for kvinderne, som det på nogen måde kan være. Men husk på at jeg tror at Herrens tjener var drevet af Gud i alle ting.

Når du taler om hvad Reinertsen svarede en kvinde, så kunne han jo lett svare hende således, thi han var jo den dag skyldt for en kjødelig gjerning af de frafaldne, og det kunne han dog ikke sige var sandt; og forøvrigt var det jo en tvivlende kvinde han talte med, hun svarede ham ikke ilighed med hvad Peder (Peter) svarede Christus: "Vi tror du er Christus den levende Guds søn." Der var tro; men tro og vanntro, kan ikke bære lige meget. Når du nu læser dette svar på dit brev Olaf, og ikke mindst det om Amund, så må du dog indrømme, at her er overlegne beviser. Qg så er der dine egne ord, som du slett ikke har holdt,- og som du ved jeg holdt mig til, da du var her, at du skulde opfylde, eller stå ved, dette nemlig, at du ville gjennemgå brevene punkt for punkt med mig; hvorimod du godt ved, du neppe talte til oss. Den der hovedsage- (fortsettes næste side)

-lig talte den lille stund I var her, det var jo Jeppesen, og han kjendte ikke sagen; og så var der Johnsen, han kjendte den heller ikke;--- thi han sagde selv i alles nærværelse, som du hørte: "Jeg forstår det ikke, Jeg forstår det ikke!"

Du ønsker at det krogede må lade sig rette. Ja det vil jeg i sandhed også ønske; og det krogede kan lade sig rette,-- når retten blot må rette det krogede.

S. POUL SEN.

Her følger de to af Olafs før omtalte breve: .

Langtangen 24/6 1907

Til Poulsen.

Da jeg nu er kommen hjem igjen til mit faste sted, og jeg på min reise har fået se, hvilken ægte Johan Agers efterfølger du er, så skal jeg ikke undlade at hilse på dig, for end mere at få krydret din giftige ånd. Jeg må i sandhed sige, at jeg i evighed ikke havde troet, at en så mørk persom som du, mere skulde få fremstå inden vår mitte, thi jeg troede, at Judas efterfølgere vilde have nået sitt toppunkt i Johan Ager, men som det viser sig, så overgår din ondskab endog hans.

Jeg er så heldig, at jeg har i besiddelse en afskrift af et brev, som du skrev til vår gamle broder Guldager nogen tid før Lauras begravelse. Der viser din skalkhed sig på det nøyeste tilsyn, og jeg kan gjerne være dig rigtig takknemlig for dette brev, thi derved har du for mange af vennerne rigtig åbenbaret og brendemærket dig selv. Jeg er også så heldig, så jeg mindes dit brev, som du skrev til mig den 9/1 dette år, som på det nøyeste er i samklang med det, du har skrevet til Guldager. Særlig bemærkelsesverdige er følgende ord, som ordrett er anførte, og lyder således: "Jeg sagde til ham (altsaa til Guldager), at nu skulde han da holde tilbage at ikke han kom til at mangle til at leve for, og nu har han jo heller ikke flere løse penge."

Det er mærkverdig, hvilken interesse du hele tiden har haft for Guldagers penge. At du har været bange for, at han skulle komme til at mangle midler til at leve for, det kan du ikke få indbildt hverken mig eller nogen anden. Men det er nok dig selv, du har haft omtanker for, så at du kunde få røvet til dig det meste af hans eiendom efter hans død. Derom vidner Guldagers testamente, som jo i virkeligheden er dit og din hustrus værk, istedetfor Guldagers direkte og bestemte vilje; thi han har aldri ment, at noget skulde tilfalde eders uguadelige børn, såsom testamentet lød på, thi da kunde det jo og det med større rett, tilfalde hans egne uguadelige slægtninger. O for hvilken skjendsel I har pådraget eder selv. I kunde endog feldes for den verdslige domstol for eders fremgang. O hvor ligt eders pengebegjærligheds ånd er Judas Iskarioths og Johan Agers.

Guldagers ønske har været, at hans midler skulde være til ordets udbredelse. Men I har fået vendt (det) således til, så at det skulde blive eders og eders uguadelige børns eiendom, og istedetfor at lade dem tjene til ordets udbredelse, så har I tænkt at benytte dem til spekulationsforetagender med bygning. Forsvar eder mod dette I forbandelsens børn om I kan og formår, og prøv kun at redde eder ved at sige, at jeg taler løgn, thi at drive en sandfærdig til at være løgner, er jo eders tilvandte måde at redde eder på.

Du siger ligeledes i brevet, at Guldager nu ikke har flere løse penge. Nei du fikk nok rasket til dig alle de løse penge han havde, og fikk dem satt ind i en bank i Aalborg på 3 måneders opsigelse. Se hvilken ræv du er. O for hvilken forbandet afsky for alle jordens slægter du vil blive.

Helvede vil annamme dig og dine

ligeså visst, som det annammede Korah, Datán og Abiram, hvis du ikke i hast omvender dig. I dit brev, som du skrev til Guldager nogen tid før Lauras begravelse er det, som at du advarer ham for at give mig noget mere til hjælp til sandheden. Guldager har af sit ædle hjerte skrevet til mig og sagt, at jeg blot kunde skrive til ham, når jeg var i forlegenhed, og dette har jeg gjort, og han har altid hjulpet af et villigt hjerte, hvorfor Gud vil lønne ham. Men jeg forstår nu, at dette må have været dig til en torn i øyet, hvilket dit hele brev bærer vidnesbyrd om. Du siger således til (fortsettes neste side)

ham, om han bare kan svare til det med all den pengesnakk. O for hvilke afskyelige ord. Det var sandhed mere på sin plads, om du med skamfuldhed havde begyndt at tale til ham om din egen uforskammede pengesnakk, thi du har jo endog gået så vidt, så at gamle Guldager har sagt disse ord til dig:
"Jeg synes du bliver mig noget for nærgående Poulsen!"

Kan du erindre dig dette du gamle skalk! Begynd også at tale noget om Knudstrups vummelige pengesnakk i Kjøbenhavn, thi han kan ikke komme nogen nær uden at han skal krangle og låne, for at han kan få holdt sin med forfengelighed og overdådighed udstyrede leilighed i sin fulde glans. Nei, dette tier du stille med, og kan du få dekket over deres uguadelighed og få forsvarer dem, så gjør du det med fornøyelse, og selv irettesætter du dem ikke, da du selv finder behag i sådant, og selv efterligner dem med forfengeligt udstyr. At Guds knusende hånd endeligen har ramt sådant forunder mig ikke.

Lauras begravelse bærer også et skjønt vidnesbyrd om, hvorledes din og din hustrus ånd er blevet fyldt af Dragens forpestede værk. Det luktede således med dyrets stank af eder, så det var helt en vummelse for de rettfærdige som hørte og så eder. Sig mig, hvor i skriften du finder nogen støtte for, at Guds folk skal holde en smigrende tale over en død, ligeledes salmesang og bønn. Sådant har ikke eksisteret i Guds hus, men har hørt hjemme i Dragens leir, og alt bærer vidnesbyrd om, at du er blevet en ægte Drageunge, hvem den bedste plads i Ildsøen vil blive tildel, fordi du har forsøgt at fordærve Guds tempel, og du ved, at den som vil fordærve Guds tempel, ham skal Gud fordærve. Det vil end mere forøge din pine, at du har været en stjerne i Guds Søns høyre hånd, og i lighed med den faldne stjerne på hin dag, nu nedfalden fra nådens himmel.

Jeg har meget mere at kunde skrive til dig om, og meget mere af din ondskab at kunne åbenbare, men jeg slutter for denne gang, og kan jeg hilse dig med, at du senere hen i det fulde lys skal blive fremstillet for menigheden i et trykt skrift, så at alt Israels hus, så lenge verden står, kan få se dig og din afslutning på helligdommens vei, at være ligestillet med Korah, Datan og Abiram, samt Judas Iskarioths og Johan Agers, til en skræk og en advarsel for alle. I sandhed, nu kan vi se, hvorledes Herrens helligdoms bolig har været besmittet, såsom Herrens tjener Amund Waag udtalte på sitt dødsleie.

Den af Gud udkårede til at redde menigheden fra eders horagtige løgne og vederstyggelige Dragehellighed.

OLAF MELBY.

Aalborg 9/7 1907

Svar til Olaf Melby.

Dit brev af 16/6-07 (feil dato en eller annen plass) er modtaget, og ser jeg at du vil hilse på mig, efter at du er kommen hjem til dit faste sted, for at krydre min giftige ånd siger du. Ak Olaf! Tror du ikke det er din egen ånd du krydrer, ved i ondskab og løgn, at overdenge mig og oss sådan, men det er godt at du er synlig, ellers kunde det se slemt ud for mange. I dit onde hjerte har Satan lagt en snare, for at fange min sjæl; men jeg klynger mig fast til min frelser, i tro og håb på, at han vil befri mig, også fra denne snare; thi om jeg skulde benytte mig af samme ånd som du, da kom jeg opp i kjødets sasseri(?), og blev da overvunden af den onde. Thi i sandhed er det løgnagtige indhold af dit brev, af en så ekkel natur, at der skal Guddommelig kraft til at stå det for.

Nu skal jeg i den ånd Gud har givet mig, og så godt jeg erindrer, give dig det sande indhold af testamentets oprettelse, og for Guds ansigt står jeg, han ser alt, og for ham er jeg ikke skjult. Det er jo særlig pengene du slår om dig med. Jeg har for lenge siden bedt Guldager om, at tage mit navn ud af testamentet, da jeg dengang følte, som før sagt eller skrevet, at det er godt at blive løst fra alt jordisk; og det er måske det brev du taler om, som der skal gjøres så galt, men som ikke er det, når der ikke sees på det med vrang øyne og ondt hjerte. Da jeg tænkte at han vilde blive bedrøvet derover, (som jeg også senere erfarede han blev, thi han græd derfor) tilføyede jeg såvidt jeg husker: "Det er ikke sådan (at) jeg vil forsmå dit gode hjerte, om du gav mig noget, måske jeg kunde modtage det; men jeg ønsker eller begjærer (fortsettess neste side)

intet." Kan du dog ikke se Olaf, at det er for at mildne lidt på dette uventede,-- og så forstå dog rett Olaf,-- tager en mand sitt navn ud af et testamente for at berige sig-?

Heller ikke ved jeg, at Guldager har sagt til mig, som du skriver,

men Satan er vred, thi Gud har løst mig, og sat mig ind i et løndoms rum, som jeg før har sagt dig, hvor du ikke er; dog, gid du var der, da havde du ikke gjort mig det onde du nu gjør; men det skal vel så være.

Med hensyn til testamentet, da visste jeg ikke (at) der skulde oprettes et sådant. Der kom brev til mig om at komme derned, Guldager havde gjort testamente med sin slægt; men dette fortrød han, og havde talt derom til vennerne og til min hustru, som da var der nede; så deri er vi fri ind for Gud, for dine grove beskyldninger. Jeg husker tydelig da der blev skrevet det at børnene skulde arve oss, at vi protesterede derimod; men herredsfogden henvendte sig til Guldager, og han sagde, at sådan skulde det være, og jeg tror ikke, at det kan ordnes anderledes efter deres verdslige lover. Og dine børn var jo også inde under samme rubrikk; og jeg fortalte dig alt om testamentet, da du var i Hjørring; Husk det var på veien til Svanelunden, ja husk efter om vi ikke også hjemme fortalte dig om, at børnene blev skrevne som arvere hvis vi vare døde.

Ligeledes de penge, som Guldager skulde have her til Aalborg, da blev der også sendt bud efter mig, om jeg vilde komme derned og tage dem med mig herud, alt dette skeet, uden påvirkning fra vår side; så over for Gud er vi for dine beskyldninger fri. Det at jeg har frygtet for at Guldager skulde få fristelser igjen, som han neppe kunde stå for, og derfor skrevet til ham og til dig, er af den grund, at du i vinter skrev til ham om at få penger, (og det ved du jo selv var ikke så få) da udbrød han:

"Ja det bliver jo som i sekterne, det er kun om at få penge!"

Og det var ham en stor fristelse; men dette har han måske ikke sagt dig. Jeg synes da jeg dengang skrev litt til dig om pengeforholdet, som du omtaler, at du kunde have kommen i tanker om, at det kunde også blive for meget at trenge på, derfor skrev jeg som jeg gjorde, og som jeg kan forsøre; jeg vilde give en lille hentydning, men dog ikke gjerne blotte Guldager. Men ak! For hensyn og for alt, får man jo idag skjendsel og utakk til løn. Dog skrev du jo snart igjen efter penge til at kjøbe land for. Tænk nu over, om du ikke synes det er dig selv, der er den største årsag til fristelser for den gamle Guldager, og til at jeg har skrevet som jeg har. Hvad penge der er sendt fra Guldager til sandheden, er sendt dig, og jeg har bedt dig om at takke Guldager for modtagelsen; kan det være mere reelle beviser--?

Da min tid er knapp, skal jeg lade min hustru skrive om testamentet, og de ting hun kjender. Hvad begravelsen med Laura angår, da har jeg ikke holdt nogen tale, jeg sagde kun i få ord, at hendes hjerte ikke var modtagelig for ond opfattelse af ord fra andre, og det er en sandhed, og ikke som du skriver smiger, men for oss at efterfølge. Og hvad det angår med at vi sang ved hendes båre, da skal jeg gjøre dig opmærksom på, at det har vi gjort her før, og jeg skrev til dig derom, du sagde ikke at vi ikke måtte sådant. Sangen har du jo tilstedt, og endog givet regler derfor, hvordan vi i menigheden skulde synge. Jeg er ikke bevisst at jeg har handlet på egen hånd uden om dig; men nu kan jeg jo gjøre det, dog for Gud står jeg fremdeles, og hans vilje er min lov.

Du kalder mig skalk, og opfordrer mig dog til at vise dig, hvor der i den hellige skrift findes støtte for at holde sang og lovtaler over en død.-- Ja Olaf, i dit udstødelsesbrev skulde der jo ikke mere være nogen gjerning for mig i Guds hus at gjøre; men forunderligt nok, forlanger du dog endnu en tjeneste af mig, og jeg skal også efterkomme dit ønske; men det ser mig lidt underlig ud, idet du har sagt, at jeg ingen tjeneste har i Guds hus at gjøre, og du alligevel beder mig gjøre dig en tjeneste, da stiller du dig jo således for oss, at vi må tro du ikke er i Guds hus.

Til støtte for nævnte, skal jeg blot nævne et eneste, som tilstrækkelig bevis. Se 2 Sam. Bog 1, 17-27. der står, at David sang en klagesang over Saul og hans søn Jonathan da de vare døde; og David kaldte den Buen, og befalede at den skulde læres Juda børn. I denne sang går David over til at udtrykke sig i lovtaler, og siger således:

Saul og Jonathan vare elskelige og liflige i deres liv, de bleve

heller ikke adskilte i deres død; de vare lettere en Ørne, de vare stærkere end løver."

Se her Olaf, således kunde David i lovtale og sang sige om Saul, da han var død, og Saul var enda agtet som en falden mand i Israel. Hvorledes er det med dig Olaf, at du siger skalk til andre, og selv viser du dig som den blinde, der ikke ved hvad der står i den pakts bog hvoraf Guds hellige skulde tage vidnesbyrd; føler du ikke du må skamme dig, når du siger at sådant ikke har eksisteret i Guds hus, men hørt hjemme i Dragens leir; efter dine ord, skulde jo David være en drage, og hans hus Dragens leir, og når du kan stemple David således, da er det ikke så underligt at du kalder min ringhed for skalk; jeg skal just ikke kalde dig for det samme, uden forsåvidt som at dine udtryk falder (tilbage) på dig selv. Jeg lader mig ingenlunde såre af en sådan. (P. hilser videre m. "Jesu Siraks Visdom" 22, 14-19. Etter litt mere snikk-snakk kommer følgende):

Du siger det var en vemmelse for de rettfærdige ved Lauras begravelse, at høre sangen og hvad jeg i de få ord sagde; men det er ikke sandt Olaf; men det er blot dit onde hjerte, der får det så til, og som regjeres sådan nu.

Vi (har) nylig haft begravelse her, og der var 30 mennesker med af våre, som tror Sandheden; men som efter din dom skal i Ildsøen. Kan du virkelig tro, at Davids nøgler henger på dine skuldre, du som har vist dig, at gå tvers mod hvad Gud har forordnet, og bruger urettfærdighed til målesnor, og fremdeles taler i ondskab og bitterheds ånd. Nei Olaf, du vil nok få erføre det lengere hen i tiden, at Guds nøgler på Davids skuldre, skal være i rettfærdighed. {NB: Dette lang trukne må vi forkorte}

Det Bemerkes: Melby svarte Poulsen, (i et senere skrift) i anl. Davids sang, at det helst var P. som ikke kjente sine skrifter i.o.m. at David ikke var tilstede v. Sauls & Jonathans begravelse, og følgelig ikke fremførte sin klagesang der. Det er dog et merkelig historisk faktum at Melby selv senere tok i bruk de samme skikker som han fordømte Poulsen for. Hvordan han da bortforklarte at det ikke længere var en "Dragens Skikk" vites ikke. (Poulsen påtaler pånytt Melbys fremgangsmåte i anl. "saken" og hvordan den - if. Pouls. - ble uriktig behandlet da Melby kom til Danmark for dens "avhandling". Videre er han inne på Knudstrup saken som Melby nevner. Han mente det var K.s barn som stod for "forfengligheten" i huset; at Knudstrups var i alvorlige økonomiske vanskeligheter og på sultens rand. Men Amund Waag hadde forbudt menighetsfolk å hjelpe Knudstrups grunnet at de angivelig sultet for å kunne opprettholde nevnte forfengelighet og høyere boligstandard enn nødvendig. Deretter beretter han følgende): "Men du kan tro, at det har krympet mig senere, at da Knudstrup, du og jeg, engang fulgtest ad, gikk vi hen på et spisehus hvor jeg betalte mad for oss to; medens jeg lod Knudstrup gå hjem, som vel også trengte til spise; det var dengang du var der, og skulde ordne en sag." (Forteller så litt om egne møbler, som var gamle og "ormstukne", og at hans barn hadde gitt penger til nye m.v. Videre at han ga så meget til menigh. at han selv kun hadde et sett tøy, og at Waag anbefalte han måtte beholde noe mer for seg selv. Så fortsetter han som følger): "Men lad oss nu vende tilbage, for at belyse mit og min hustrus liv i Sandheden; da kan enhver som vil være ærlig, ikke få dit brev til at stemme som sandhed om oss.

Vi har udsendt Sandheden til tusinder af mennesker. All hjælp som er indkommen, er sendt til Norge. Og bortsett fra, at menigheden har hjulpet til i det sidste, så tænk dig Olaf, i omrent 20 år har jeg holdt skolen oppe. Holdt lærerinde, ladet hende lære sprog m.m.. Holdt lokale, varme, bøger og alt hvad dertil hører. Det er ikke for andres gods det er holdt; men for egne midler, og for Guds sandheds skyld. Undskyld jeg siger sådan, men du med din løgn tvinger mig dertil. Mig og min hustru har stået som vært for søskende, som i mange år har været i hundrede vis i vårt hus, som har spist og boet her undertiden i dagevis, i uger, ja i måneder. Mon det er for intet det er bekostet eller opholdt.----

Du tvinger mig til at skrive som jeg gjør. Jeg har ofret tusinder til Sandheden, Gud til ære, mit kjød til fordaervelse. Jeg har arbeidet tidligt og sildigt, mit legeme er opslidt og svækket,--- mon Gud er urettfærdig, at jeg skulde gå tilgrunde for en urettfærdig mands dom? (P. fremholder videre at det hverken er Judas eller Agers ånd som har drevet ham frem. Og videre at hans tro har hele tiden vært den samme som idag - altså etter 1890 o.s.v.. Så fortsetter han): "Bliv du kun ved i dit løb, og skriv du kun i skrift om mig Olaf, som du truer med, om du synes, så får vi da høre lidt. Det er jo også forsåvidt det første du har skrevet i dit forstanderembedes tid. Men når (fortsettes neste side)

Guds tid kommer, da får vi også høre. På ham bier jeg, og vil jeg tålmodig håbe på. Siden min hustru skrev, er vi kommen i tanker om, at vi talte med dig i Hjørring om testamentet.

S. POULSEN.

(Her Olafs brev til min hustru)

Før Brevet Begynnes Bemerkes Følgende: Som det klart fremgår av de siste to brever så har brevvekslingen nå - for det meste - forlatt. det opprinnelige tema og utviklet seg til en skitt-kastings konkurranse - spesielt fra Melbys side. Av den grunn hadde vi vurdert å passere forbi disse avsnitt. Imidlertid så finnes der visse historiske informasjoner innflettet i den nevnte "konkurransen", som kan tjene til utfyllende bakgrunns-stoff, både hva personer og tidligere tiders skikker angår. Etterfølgende brever Melby/Mine Poulsen, inneholder ikke særlig meget i nevnte retning, men disse blir delvis gjengitt for å dokumentere visse trekk ved Melbys vurderinger. Melby var ikke sen om å oppdage brist i logikk hos enkelte av motpartens argumenter. Men rett som det var kunne han fremsette lignelser hvor han ikke gjennomskuet sin egen brist i logikk. For hans tilhengere og ukritiske lesere så kunne disse lignelser - ved første blick - virke besnærerende, men ville neppe passere ukritisk forbi en objektiv granskning. Hans følgende brev til Mine P. avslører minst ett slikt tilfelle, og vi skal muligens etterpå belyse et annet tilfelle som ikke heftet til dette brevet. Så til brevet:

Langtangen 28/6 1907

Til Mine Poulsen.

Det var et stort held, at Karen Knudstrup gav mig det brev, som du har skrevet til hende, thi deraf får jeg end mere lære at kjende din falske og svigefulde tunge, som kan tale dannede, lækre og velbehagelige ord, som er glattere end olje, ja at du er ligesom de øvrige falske kvinder, både sektsamfundene og de naturlige, men ligesom disses, så vil også din ende blive bitrere end malurt, skarpere end et sværd, også dine fødder, dine åndelige gange, (vil) gå ned til døden, ja holde fast ved Helvede. Se i Brevbogen side 97, der vil du finde din og eders falske åndsretning på det nøyeste afmalet. Også dette ords bokstavelige mening kan du tage til dig, thi således er du, som det der findes skreven. Det er hvad enhver af Guds folk herefter agter dig for, fordi du, ligesom Mirjam, har reist dig opp mod Herren og hans salvede.

I dit brev til Karen siger du, at det lyder underligt, at den forstander, som i 20 år har ledet menigheden i Aalborg, er udstødt. Sandelig må det ikke lyde ligeså underligt, at Johan Ager, som lige fra det første har afskrevet nesten hvert ord af Drengens mund, skulde udryddes af Herrens helligdom og blive til en skam og evig vemmelse. Dette lyder ligeså underligt. o.s.v.

Her Må Det Bemerkes: Å trekke en parallel mellom disse to tilfeller er å slippe saklighetens tøyler temmelig løs. Forskjellen er markant. Johan Ager hadde fullstendig mistet troen på Reinertsen som Guddommelig sendebud, og han ønsket ingen videre samkvem med menighetens folk. Poulsens tilfelle var det stikk motsatte. Han hadde ikke mistet troen på R. og han ønsket fortsatt samkvem med menighetens folk. Det virkeligt underlige i dette tilfelle var at Melby ikke maktet å skaffe tilveie det fornødne bevis som kunne befri Poulsen & Co. fra en smertelig troes dilemma som ingen mengde med "piskeslag" fra Melby kunne lindre. Mer om dette senere. Når dette er sagt kunne det også være på sin plass å nevne at de fleste lesere vil formodentlig oppdage at den disciplinerte saklighet ikke markerte seg som en sterk side hos noen av partene i denne strid. Så tilbake til brevet:

(Melby beklager seg videre at Mine uttaler uvitenhet om gunnen til deres utstøteise; at hun klager over hvor kort en tid Melby & Co var hos dem da utstøteisen fant sted; videre at de er henvist til Ildsøen & yderste mørke, uansett om de betrakter det som maktbud eller ei. Omtaler deretter at han aldri tar kvinner på råd, men derimot kan kvinnene benyttes som vidne; hevder at Mine "ikke eier evne" til å se forskjell mellom rollen som vidne kontra rådgiver. **Det avsluttende kan være av historisk interesse og gjengies ordrett):** Forts. neste side:

(Melby omtaler Mines "hypnotiserede medhjelpere" og fortsetter): For dem kan du jo herefter vedblive med at spille (dine) kunster, men oss bedrager du ikke mere. Spill nu flittigt og syng vakkert, så at man kan komme dig ihu. Få dig nu et orgel til dine afgudiske sanger, såsom eders tanker har været, thi nu er i jo fri og eet med Paven i alt.

Jeg har forøvrigt meget mere at kunne sige dig, men lad mig nu få ha noget også til en anden gang, thi jeg tenker nok at I vil fortsette eders mod Herren og hans Sandhed påbegyndte nedrivelsesværk, men hans knusende hånd skal endnu mere ramme eder.

Den Guds tjener som I foragter.

OLAF MELBY.

(Svar herpå)

Aalborg 5/7 1907

Til Olaf Melby.

Dit brev av 28/6 har jeg modtaget, og vil herved besvare det; dets første begynnelse er, (at) du skriver, din falske og svigefulde tunge. O Olaf! tør du virkelig sige det, da får du gjøre det, hvo kan forhindre dig; men Olaf, Gud ser alt, og han dømmer også alt. (Hun fortsetter med gjentagelse av flere tidligere fremsatte tankespråk, bl. a. at de ikke var skyldig i å bringe saken til overflaten, og derfor ikke skyldig til utstøtteise; at i tillegg til andre kilder så hadde også Thorsens kommet fra Norge og fremholdt samme syn; likeledes beklager hun O.M.s behandling av hennes "nødrop" til ham, og at han ikke overholdt andre løfter da de ble utstøtt o.s.v. Da polemikken hovedsaklig dreier seg om punkter tidligere fremholdt hopper vi videre til hennes omtale av **det historisk interessante punkt**): Ikke har jeg villet have orgel, ingen kan med rette sige det. Jeg ved med en rolig samvittighed, at hvad jeg har gjort, er gået veien om forstanderen først, - og så var jeg trygg. Men formedelst jeg har gjort det, så vil du vel kunne forstå, at jeg er bleven ganske overvældende forundret, da jeg ser, at dette heller ikke er til at stole på. Thi se, først siger du, at sangene jeg sendte, er i alt med evangeliet stemmende, og sangen skal ikke borttages fra det hjerte hvori Herren har udgydt sin lovsang ...m.m. Og så siger du virkelig nu her, og kalder dem ugodelige sange.---- Hvilken af delene skal jeg og vi dog nu tro er af Guds ånd.---- Sådan noget er det jeg må sige jeg ikke kan forstå. (Hun viser deretter til hvilke tjenester hun og mann har utført i menigheten og kommer også inn på Guldagers testament m.v. Resterende polemikk inneholder lite av konkret historisk interesse, så vi hopper til avslutningen):

I håb om at du kan se, at her ikke er brugt svigefulde ord, men grundige beviser, vil jeg slutte og sige, -- nei vi vil ikke nedbryde Guds hus, og derfra vil Herren bevare oss.

MINE POULSEN.

Det Bemerkes: Av Melbys/Mine Poulsens foranstående brever synes det tydelig å fremgå at **Orgelet** var betraktet som et vederstyggelig instrument. Og det hadde det vært i vel 24 år (1883-1907). Orgelets omtale i korrespondansen dokumenterer hva **John J. Jeppesen** - som den gang var ung gutt - har bevidnet i en rekke forskjellige skrivelser; nemlig: at orgelet den gang var betraktet som "et Dragens Instrument m.v." Men i likhet med tidligere nevnte ("Dragelige") begravelses seremonier så ble også det "vederstyggelige" orgel innført i menigheten - under samme lederskap som i 1907 fordømte begge disse "Dragefenomener". Tid og sted da disse respektive ting først ble tatt i bruk har vi ikke tidfeste nøyaktig, grunnet mangel på dokumentasjon.

I forbindelse med foranstående kunne det tenkes at en spøkefull objektiv tilskuer ville hevde: at her blir evolusjonsteorien bevitst. Nemlig: at både "Drager og deres redskaper/skikker" - gjennom "evolusjon" - gradvis forvandles til engler og engleskikker m.v.

Umiddelbart etter Mine P.s siste brev, publiserer Poulsen en ytterligere redegjørelse om Guldager og testament saken. Dette begynnes på etterfølgende side:

GJENDRIVELSE AF LØGNEN OM TESTAMENTET

Med hensyn til den penge og testamentsak, som Olaf i foregående brever slår om sig med, og som Jeppesen også søger udbredt, alt for at tilsmusse min person, nu da den store sag kom frem. Da vil jeg, da flere af eder har læst en redegjørelse om testamenetet, kun her kort berøre disse ting; og så af Guldagers egne ord vise eder hvor urettfærdigt der gårde frem imod oss. Jeppesen taler om, at vi vilde bygge villa for Guldagers penge, men det er ikke sandt, det er nettop modsatt. Der havde været talt om, at Guldager ville bygge herude, og så skulle skolen være hos ham. Men ved at tænke derover, turde vi ikke således tage og bygge for hans midler, og vi afslog det, endog, så Guldager blev kjed af det derover. Nettop blev det afslået den gang, som Jeppesen siger at vi talte for at få ham her ud, og det har Guldager et brev fra oss, som beviser. Men alt bliver forvrengt idag, og ikke mindst det om testamentet. Men jeg vil sige eder, at Amund var den første, der beilede til Guldagers penge; idet han og mig engang besøgte Guldager dernede, da slog Amund Guldager på skulderen, og sagde: "Nå gamle, skal Gud have din sjæl, skal han vel også have dine penge!"

Da jeg hørte Amund udtalte dette, blev jeg forskrækket, thi Guldager havde da kun stået i Sandheden i kort tid; og jeg tænkte, mon hans tro kan bære dette.

(Også dette må vi forkorte på): (Poulsen fortsetter med en delvis gjentagelse av innholdet av forrige skrift om samme sak; han påpeker at uansett hva han hadde foretatt seg i sakens anledning så hadde han "blitt hudstrøgen"; videre: at Melby & Jeppesen prøvde "af all magt" å få han beskyldt for å prøve å berike seg av G.s penger - endog han hadde fått sitt navn fjernet fra G.s testamente. Da der også hadde vært utsprett andre onde rygter om at Poulsen angivelig hadde bedradd Guldager for 10-12 tusen kroner, så siterer P. fra et brev fra Guldager hvor sistnevnte sier at en slik beskyldning er direkte løgn. Deretter inkluderer P. i samme skrift en skrivelse rettet til Guldager hvor han forklarer sitt syn på "sagen" og gjør rede for sine tidligere uttalelser til G.: han hadde sagt at G. "ikke skulle lade sig forstyrre af de omreisende predikanters løgne om Reinertsen". G. hadde svart: "Du siger dengang det var løgn, og nu vil du jeg skal tro det er sandhed". P. svarer altså den vanlige versjon; nemlig: at det var løgn når det beskyldtes at en kjødelig "Gjerning" hadde foregått; men at sannheten var at det var en hellig "Gjerning"; gjør i den forbindelse følgende uttalelse: "Gud har gjort en Gjerning med sin tjener,- og ikke tjeneren med Gud". Brevet består forøvrig av en videre prosedyre om "sagen" - uten noe nytt - og endel mere småsnakk om penger o.s.v.. Da der ikke er noe mer av historisk interesse å hente derfra, avslutter vi videre referat).

Hva Hendte Tilslutt Med Guldagers Penger? Siden Guldager og hans penger utviklet seg til å bli et hett stridspørsmål mellom Poulsen & Melby, kunne det jo være av historisk interesse å bringe på det rene hvor disse til slutt havnet. En er i besiddeise av minst to skrivelser fra John J. Jeppesen med likelydende fremstilling av saken. Så vi skal her referere hva Jeppesen har å fortelle i den anledning.

Jeppesen Forteller Følgende: At hans far hadde kjøpt Guldagers hus, hvor de alle bodde for en tid. Guldager bodde visst sammen med dem i huset og fikk fornødent mat og stell. Den fullstendige avhendelse av Guldagers gård innbragte - if. J. - over kr. 40 000.-. G.s familie forsøkte å få tak i disse penger men J.s far reiste da sammen med G. til Norge - hvor G. visstnok hadde tenkt å forbli - og overleverte nevnte penger til Melby. Så siterer vi: "Som jeg forstår var det Guldagers mening at Melby skulle bruge dem (pengene) for udbredelsen af vores skrifter, men en del blev visst brugt for den strid (M.) havde med Poulsen i Aalborg. Men efter at Guldager døde kjøbte han (M.) jo den fine gården (Kurdøla) (som) han havde indtil han solgte ud og reiste til Canada. Ja Melby var en merkelig mand at ville bruge disse penge for hans (egen) interesse istedetfor for menigheden." (Han forteller ennå mer om Melby & et penge krav mot J.s mor, i anl. samme sak, som er så lite flatterende at vi ikke gjengir det). Vi kan ikke innestå for riktigheten av Jeppesens fremstilling. Men etter dens historiske innhold så måtte han ha bedre forutsetninger for å kjenne denne sak enn noen annen - utenom Melby selv altså. Det er i hvertfall på det rene at Melby kom til Amerika som en velstands mann, (etter datidens normer) som hadde betydelige finanser til kjøp av flere tusen mål skogland og opprettelse av et sagbruk. Men dette hører til i den senere historie hvor slike utviklinger omtales i betydelig mer detaljer.

(Melby omtaler Mines "hypnotiserede medhjelpere" og fortsetter): For dem kan du jo herefter vedblive med at spille (dine) kunster, men oss bedrager du ikke mere. Spill nu flittigt og syng vakkert, så at man kan komme dig ihu. Få dig nu et orgel til dine afgudiske sanger, såsom eders tanker har været, thi nu er i jo fri og eet med Paven i alt.

Jeg har forøvrigt meget mere at kunne sige dig, men lad mig nu få ha noget også til en anden gang, thi jeg tenker nok at I vil fortsette eders mod Herren og hans Sandhed påbegyndte nedrivelsesværk, men hans knusende hånd skal endnu mere ramme eder.

Den Guds tjener som I foragter.

OLAF MELBY.

(Svar herpå)

Aalborg 5/7 1907

Til Olaf Melby.

Dit brev av 28/6 har jeg modtaget, og vil herved besvare det; dets første begynnelse er, (at) du skriver, din falske og svigefulde tunge. O Olaf! tør du virkelig sige det, da får du gjøre det, hvo kan forhindre dig; men Olaf, Gud ser alt, og han dømmer også alt. (Hun fortsetter med gjentagelse av flere tidligere fremsatte tankespråk, bl. a. at de ikke var skyldig i å bringe saken til overflaten, og derfor ikke skyldig til utstøteise; at i tillegg til andre kilder så hadde også Thorsens kommet fra Norge og fremholdt samme syn; likeledes beklager hun O.M.s behandling av hennes "nødrop" til ham, og at han ikke overholdt andre løfter da de ble utstøtt o.s.v. Da polemikken hovedsaklig dreier seg om punkter tidligere fremholdt hopper vi videre til hennes omtale av **det historisk interessante punkt**): Ikke har jeg villet have orgel, ingen kan med rette sige det. Jeg ved med en rolig samvittighed, at hvad jeg har gjort, er gået veien om forstanderen først, - og så var jeg trygg. Men formedelst jeg har gjort det, så vil du vel kunne forstå, at jeg er bleven ganske overvældende forundret, da jeg ser, at dette heller ikke er til at stole på. Thi se, først siger du, at sangene jeg sendte, er i alt med evangeliet stemmende, og sangen skal ikke borttages fra det hjerte hvori Herren har udgydt sin lovsang ...m.m. Og så siger du virkelig nu her, og kalder dem ugodelige sange.---- Hvilken af delene skal jeg og vi dog nu tro er af Guds ånd.---- Sådan noget er det jeg må sige jeg ikke kan forstå. (Hun viser deretter til hvilke tjenester hun og mann har utført i menigheten og kommer også inn på Guldagers testament m.v. Resterende polemikk inneholder lite av konkret historisk interesse, så vi hopper til avslutningen):

I håb om at du kan se, at her ikke er brugt svigefulde ord, men grundige beviser, vil jeg slutte og sige, -- nei vi vil ikke nedbryde Guds hus, og derfra vil Herren bevare oss.

MINE POULSEN.

Det Bemerkes: Av Melbys/Mine Poulsens foranstående brever synes det tydelig å fremgå at Orgelet var betraktet som et vederstyggelig instrument. Og det hadde det vært i vel 24 år (1883-1907). Orgelets omtale i korrespondansen dokumenterer hva **John J. Jeppesen** - som den gang var ung gutt - har bevidnet i en rekke forskjellige skrivelser; nemlig: at orgelet den gang var betraktet som "et Dragens Instrument m.v." Men i likhet med tidligere nevnte ("Dragelige") begravelses seremonier så ble også det "vederstyggelige" orgel innført i menigheten - under samme lederskap som i 1907 fordømte begge disse "Dragefenomener". Tid og sted da disse respektive ting først ble tatt i bruk har vi ikke tidfeste nøyaktig, grunnet mangel på dokumentasjon.

I forbindelse med foranstående kunne det tenkes at en spøkefull objektiv tilskuer ville hevde: at her blir evolusjonsteorien bevist. Nemlig: at både "Drager og deres redskaper/skikker" - gjennom "evolusjon" - gradvis forvandles til engler og engleskikker m.v.

Umiddelbart etter Mine P.s siste brev, publiserer Poulsen en ytterligere redegjørelse om Guldager og testament saken. Dette begynnes på etterfølgende side:

GJENDRIVELSE AF LØGNEN OM TESTAMENTET

Med hensyn til den penge og testamentsak, som Olaf i foregående brever slår om sig med, og som Jeppesen også søger udbredt, alt for at tilsmusse min person, nu da den store sag kom frem. Da vil jeg, da flere af eder har læst en redegjørelse om testamentet, kun her kort berøre disse ting; og så af Guldagers egne ord vise eder hvor urettfærdigt der gårde frem imod oss. Jeppesen taler om, at vi vilde bygge villa for Guldagers penge, men det er ikke sandt, det er nettop modsatt. Der havde været talt om, at Guldager ville bygge herude, og så skulle skolen være hos ham. Men ved at tænke derover, turde vi ikke således tage og bygge for hans midler, og vi afslog det, endog, så Guldager blev kjed af det derover. Nettop blev det afslået den gang, som Jeppesen siger at vi talte for at få ham her ud, og det har Guldager et brev fra oss, som beviser. Men alt bliver forvrengt idag, og ikke mindst det om testamentet. Men jeg vil sige eder, at Amund var den første, der beilede til Guldagers penge; idet han og mig engang besøgte Guldager dernede, da slog Amund Guldager på skulderen, og sagde: "Nå gamle, skal Gud have din sjæl, skal han vel også have dine penge!"

Da jeg hørte Amund udtalte dette, blev jeg forskrækket, thi Guldager havde da kun stået i Sandheden i kort tid; og jeg tænkte, mon hans tro kan bære dette.

(Også dette må vi forkorte på): (Poulsen fortsetter med en delvis gjentagelse av innholdet av forrige skrift om samme sak; han påpeker at uansett hva han hadde foretatt seg i sakens anledning så hadde han "blitt hudstrøgen"; videre: at Melby & Jeppesen prøvde "af all magt" å få han beskyldt for å prøve å berike seg av G.s penger - endog han hadde fått sitt navn fjernet fra G.s testamente. Da der også hadde vært utsprett andre onde rygter om at Poulsen angivelig hadde bedradd Guldager for 10-12 tusen kroner, så siterer P. fra et brev fra Guldager hvor sistnevnte sier at en slik beskyldning er direkte løgn. Deretter inkluderer P. i samme skrift en skrivelse rettet til Guldager hvor han forklarer sitt syn på "sagen" og gjør rede for sine tidligere uttalelser til G.: han hadde sagt at G. "ikke skulle lade sig forstyrre af de omreisende predikanters løgne om Reinertsen". G. hadde svart: "Du siger dengang det var løgn, og nu vil du jeg skal tro det er sandhed". P. svarer altså den vanlige versjon; nemlig: at det var løgn når det beskyldtes at en kjødelig "Gjerning" hadde foregått; men at sannheten var at det var en hellig "Gjerning"; gjør i den forbindelse følgende uttalelse: "Gud har gjort en Gjerning med sin tjener,- og ikke tjeneren med Gud". Brevet består forøvrig av en videre prosedyre om "sagen" - uten noe nytt - og endel mere småsnakk om penger o.s.v.. Da der ikke er noe mer av historisk interesse å hente derfra, avslutter vi videre referat).

Hva Hendte Tilslutt Med Guldagers Penger? Siden Guldager og hans penger utviklet seg til å bli et hett stridspørsmål mellom Poulsen & Melby, kunne det jo være av historisk interesse å bringe på det rene hvor disse til slutt havnet. En er i besiddeise av minst to skrivelser fra John J. Jeppesen med likelydende fremstilling av saken. Så vi skal her referere hva Jeppesen har å fortelle i den anledning.

Jeppesen Forteller Følgende: At hans far hadde kjøpt Guldagers hus, hvor de alle bodde for en tid. Guldager bodde visst sammen med dem i huset og fikk fornødent mat og stell. Den fullstendige avhendelse av Guldagers gård innbragte - if. J. - over kr. 40 000.- . G.s familie forsøkte å få tak i disse penger men J.s far reiste da sammen med G. til Norge - hvor G. visstnok hadde tenkt å forbli - og overleverte nevnte penger til Melby. Så siterer vi: "Som jeg forstår var det Guldagers mening at Melby skulle bruge dem (pengene) for udbredelsen af vores skrifter, men en del blev visst brugt for den strid (M.) havde med Poulsen i Aalborg. Men efter at Guldager døde kjøbte han (M.) jo den fine gård (Kurdøla) (som) han havde indtil han solgte ud og reiste til Canada. Ja Melby var en merkelig mand at ville bruge disse penge for hans (egen) interesse istedetfor for menigheden." (Han forteller ennå mer om Melby & et penge krav mot J.s mor, i anl. samme sak, som er så lite flatterende at vi ikke gjengir det). Vi kan ikke innestå for riktigheten av Jeppesens fremstilling. Men etter dens historiske innhold så måtte han ha bedre forutsetninger for å kjenne denne sak enn noen annen - utenom Melby selv altså. Det er i hvertfall på det rene at Melby kom til Amerika som en velstands mann, (etter datidens normer) som hadde betydelige finanser til kjøp av flere tusen mål skogland og opprettelse av et sagbruk. Men dette hører til i den senere historie hvor slike utviklinger omtales i betydelig mer detaljer.

Det kan tilføyes at striden mellom Melby & Poulsen hadde mer eller mindre ebbet ut på den tid som (if. J.J.) pengene ble overlevert Melby, så det kan ikke ha vært nevneverdig meget av beløpet som ble brukt til det formål.

En skal samtidig ikke underslå å nevne at Melby (i et senere skrift) påtalte Poulsens påstand om Amund Waags angivelige uttalelse til Guldager (om penger) - og mente at P. enten løy eller hadde sviklende hukommelse. Melbys begrunnelser - som vi ikke gjengir v. denne anl. - kunne ved første blikk virke sannsynlige/troverdige. Men da han (M.) i samme forbindelse beskylder Poulsens vidner i saken for å vidne falskt - ved at Melby **grovtt forvrenger** hva de egentlig hadde bevidnet - så blir en betydelig mer skeptisk til M.s øvrige påstander om saken. Det blir vel helst å måtte stå som påstand mot påstand. I rent historisk sammenheng er nok dette punkt uvesentlig i seg selv. Det er helst som troverdighets prøve at det kunne ha en viss misjon. Poulsens troverdighet har det vært liten mulighet til å finne kontrollpunkter på. Derimot er en rekke av Melbys påstander/uttalelser grundig kontrollerbare - og han har blitt funnet "for lett" på en rekke av disse. Det er derfor lite tenkelig at en objektiv tilskuer/gransker ville prøve Poulsens troverdighet mot uttalelser fra en mann som på en rekke kontrollerbare punkter har bedrevet alt fra markante fordreininger av fakta, til direkte usanne uttalelser/påstander. Hans første beskyldninger mot Poulsen i "testament saken" kunne synes å være en av disse tilfeller.

Resten Av "Vendepunkt Nr. 3": Inneholder ikke særlig meget av historisk interesse. Noen videre reel korrespondance fremkommer ikke. Men vi kan i korthet nevne at **K.B. Jeppesen** hadde forfattet et skrift, rettet mot Jens Larsen, hvori K.B.J. insinuerer at **Mine Poulsen** hadde fått et uekte barn før hun ble gift. (Vi ser ingen grunn til å foreta noen ordrett gjengivelse av hverken dette skrift eller Mine P.s svar). Mine P. forfattet da et indignert svar på dette skrift, hvori hun på overbevisende måte renvasker seg fra denne insinuasjonen. K.B.J. innrømmer deretter at dette var bare noe han hadde greppt ut av luften - basert på tvilsomme rykter - for å gi Jens Larsen "noe å profetere om". Noe mer skulle ikke behøves nevnt om disse to skrifter.

Etterfølgende avslutningen av polemikken om sistnevnte sak, så bruker Poulsen flere av de siste sider i "Vendepunktet" til å sluttprosede hele sakens gang. Hvilket han gjør under en overskrift som heter:

E F T E R S K R I F T:

Vi skal ikke ofre særlig meget tid på nevnte etterskrift - og aldeles ikke gi noe ordrett referat. Til det er det alt for fullt av gjentagelser av tidligere prosederte synspunkter. Som sagt så prosederer han hovedsaklig på de urettferdigheter han mener at Melby har begått gjennom sakens gang, og at han og hans menighet er uskyldig utstødt på grunn av en sak som de selv ikke har fremkalt. Han nevner at han under sakens gang skrev brev til en mann i Amerika (Knudt Andreassen) som han mente kunne bekrefte hans syn "men...visste ikke at hans hjerte var ondt". (Vi skal omtale Knudt A.s brev til Poulsen litt senere - med Poulsen & fl.s innvendinger mot innholdet). Han antyder også at Melby neppe hadde berettigelse for å kalte sit skrift "Herrens Røst" (Fra Sion) når man tok i betraktning alle skjellsord og navnkallinger som fantes deri. (Dette skrift (H.R.F.S.) hadde begyndt å bli utgitt før alle "Vendepunktene" var blitt distribuert). Videre nevner han å ha hørt at Ragna hadde kommet på den tanke at begge hennes ektemenn - Waag & Melby - var "de tvende vidner". Han twilte på at skriften ville "kjendes ved" en slik påstand. (At skriften ikke ville kjennes ved slikt hadde han nok rett i. Men derimot er det tvilsomt om Ragna virkelig hadde den tro han omtaler. Det går nemlig tydelig frem av alle skrifter på den tid, at Waag og Melby var betraktet å være 2ndet & 3dje vidne (engel) i Abenb. 14 men IKKE "de tvende vidner" av Abenb. II. Til tross for denne tydelighet i skriftene så var der nok et par individer som hadde misforstått dette, og fått det til at de (W.& M.) skulle være "de tvende vidner". Melby har dog mange år senere bestemt nektek at han og Waag skulle være de tvende vidner). Nær ved slutten så omtaler Poulsen de ord som Waag var tillagt å ha uttalt på sitt dødsleie; nemlig: "Herrens Helligdoms Bolig er besmittet, og jeg visste det ikke". Dette insinuerer P. å kunne sikte til det troes syn som Melby & tilhengere nå hadde. Dette var jo nonsens da Waag i såfall ikke ville utnevnt Melby til overforstander. Men Melby forsøkte å anvende de samme ord mot Poulsen & Co. - og det var heller ikke en holdbar anvendelse. For da er det klart at Waag ville annulert Poulsens utvelgelse som øverst i Danmark. **Slutt "Vendepunkt 3".**

GENERELLE BEMERKNINGER

1). Poulsen & Co.s Troes Dilemma: kunne vel i et "nøtteskall" oppsummeres som følger: Det kan ikke herske spor av tvil om at disse - med Poulsen & hustru i fremste rekke - var dypt og alvorlig overbevist om at Reinertsen var et Guds sendebud - ren og ubesmittet. Men så oppstår den situasjon at Poulsens m. fl. - uten å ønske det - blir konfrontert med en rekke opplysninger som indikerer at Reinertsen har utført en "Gjerning" med 12 kvinner i menigheten. Disse opplysninger kommer fra både menn og kvinner i menigheten - som fortsatt tror på R. - og de virker så overbevisende at Poulsen & Co. ikke kan avvise dem. Derfor finner de - motstrebende og under store kvaler - å måtte akseptere det som en fullbyrdet kjensgjerning at "Gjerningen er skeet". Her oppstår dilemmaet. Begge overbevisninger er nå så fast rotfestet at de ikke kan gi avkall på hverken den ene eller den andre. Men lar det seg kanskje gjøre å forene disse to motstridende overbevisninger? Svaret finner de bl.a. i "Prøvestenen" fra Knudt A. og andre vidnesbyrd fra folk som har gjennomgått de samme kvaler. "Gjerningen" må nødvendigvis være "hellig" og noe som Gud har "tuktet" R. til å utføre. Men hva så når Reinertsen i bestemte ordlag nekter for at der har vært en "Gjerning"? Juridisk sett så har jo nektelse av skyld - fra anklaget eller tiltalt - aldri vært betraktet som et bevis. Men der hvor troen råder vurderes det på andre måter. Hvorfor ble da ikke Poulsen & Co. overbevist av R.s nektelser? Vitnesbyrdene/indeiene de hadde fått var så overbevisende at R. måtte forståes på en annen måte enn hva han bokstavelig ga uttrykk for. Det måtte forståes slik at det var en kjødelig "Gjerning" som R. nekter for. Samtidig måtte der forståes å ligge "dype åndelige erkjennelser" "skjult" i både hans skriftlige og muntlige uttalelser, som erkjente at en hellig "Gjerning" hadde funnet sted. Og der lå jo samtidig den baktanke at R. kunne umulig komme ut og åpent erkjenne en "hellig" "Gjerning". For slike kunne jo komme verden - og påtalemyndigheten - for øret, og der ville det jo aldeles ikke bli rett forstått. Følgelig måtte hans erkjennelser om den "hellige" "Gjerning" ligge skjult i "kode" - i et "dypt åndelig språk" som bare kunne forståes av de som hadde "fått åndens rette lys". Dette beskriver problemstillingen når det gjelder Poulsen & Co.s troes dilemma. Detaljene om hvordan de kom i berøring med forholdene som denne oppsummering omhandler er belyst andre steder i dette skrift - og i historiens Del 1.

Det Kan Bemerkes: at der også senere i menighetens historie dukker opp tilfelle, hvor det blir funnet fornødent å bortforklare Reinertsens klare bokstavelige uttalelser - og i stedet finne "dype skjulte åndelige meninger" i disse.-----

2). Melbys Klare Oppgave: når han stilles overfor ingrediensene i Poulsen & Co.s dilemma, måtte trolig bli å skaffe tilveie sterke, viktige - og troverdige - bevis som kunne tilintetgjøre alt det som Poulsen & Co. hadde bygget sine oppfatninger på.. Å kjøre frem R.s bokstavelige uttalelser om saken, burde Melby ha forstått, ville være en nyttesløs takikk - i utgangspunktet altså. Men istedet for å konsentrere seg om å fremføre overbevisende holdepunkter så virker det som om han for det meste beskjeftiget seg med å demonstrere sine talenter som "buespenner". På papiret så gjør han også inntrykk av å være ekspert i "bue-spenning", men "skyteferdigheten" stod ikke i samsvar. Han greide nemlig ikke å "felle det bytte som han fofulgte". I en del andre saker som Melby behandlet (men ikke alle) så bar han preg av å være både overbærrende og langmodig. Det kunne se ut - ihvertfall for hans tilhengere - at han også i dette tilfelle demonstrerte slike egenskaper. Men da det ved denne anledning syntes å virke mer som et overflate inntrykk som fordekte en overhengende trussel, så kunne en ellers fortjent ros neppe bli ham tildelt. Samtidig skal en ikke unnlate å nevne at Poulsen hadde unektelig tegnet et mer sympatisk figur, dersom han hadde etterkommet Melbys invitasjon om å møte opp i Norge (og senere i Danmark).

Men sett fra Poulsens side kunne hans atferd i dette stykke bedre forståes. Trolig mente Poulsen at han hadde grunn til å frykte, at Melby - i Norge - ikke ville ha noe overbevisende nytt å frembringe. Og da Melbys eneste andre alternativ i såfall var å fullbyrde den truede utstøteise, så kunne Poulsen neppe se grunn for å reise til Norge, bare for å bli utstødt. Det viste seg da også at dette sannsynlig ville blitt utfallet av en Norgestur - slik det ble da Melby istedet tok Danmarks tur. Så Poulsens anta-

-tte betenkelskheter ville muligens ikke vært ubegrundede i dette tilfelle. : Forannevnte bør derfor tas med i betrakting når, hans opptreden i denne sak bedømmes.

En Alvorlig Brist i Melbys Logikk: skulle vi også omtale. I den forbindelse må det vises til hans uttalelse i flere brever (bl.a. 1/2 & 26/5 1907) hvori han uttaler at han skulle "gå hånd i hånd med" og "bøye seg i støvet for" Poulsens anskuelser, dersom det kunne fastslåes at "tingene" forholdt seg slik som Poulsen & co. hevdet - både teologisk og bokstavelig. Med a.o. så ville han vært fullt villig til å slutte seg til Poulsens tro dersom f.e. hans egen hustru hadde tilstått til ham det samme som hun gjorde til politimesteren. Og her kommer vi altså til den alvorlige brist i hans logiske tankegang. Etter hvert som saken tilspisset seg brukte Melby styggere og styggere ord om Poulsens anskuelser. En av de benevnelser som han til slutt lanserte var "Horevise". For å holde oss bare til dette ord. i etterfølgende illustrasjon, så burde Melby vært minnet om at han hadde jo selv sagt seg villig til å "syng" på samme "vise" dersom han bare fikk et slikt bevis som eksempelvis ble nevnt. Den første svikt i logikken ville jo være at intet faktisk var endret ved at Melby "sluttet seg til troen". Dersom det var en "Horevise" før Melby evt. kom til en slik tro, så måtte den like fullt være det etter at Melby hadde sluttet seg til. Eller trodde Melby at det var en "Horevise" bare så lenge som Poulsen & Co. var de troende - og at det plutselig ville bli til en "Englevise" dersom Melby sluttet seg til de samme rekker. Ennå verre ble det når han senere lar det bli trykt i sine skrifter; at: dersom den omtalte "Gjerning" virkelig hadde hendt med Reinertsen, da var han (R.) en "fordømt mann". Og at Poulsens m.fl. kunne da ikke frelse seg ved å tro på en fordømt manns lære. Men Melby hadde jo sagt seg selv villig - under nevnte forutsetninger - til å tro på den "Gjerning" som gjorde mannen fordømt. Mannen måtte jo være like meget fordømt uansett om Melby trodde at "Gjerningen var skeet" eller ikke. Eller hadde Melby trodd at han kunne befri et menneske fra fordømmelse bare ved at han selv begynte å tro at den fordømmende "Gjerning" var et faktum? En troesendring av nevnte art ville bety at Melby da - nødvendigvis - måtte slutte seg til den teologiske tankegang som han da holdt for narr. Det er nesten ubegripelig at Melby kunne finne på å uttale seg slik. Og samtidig utøse de heteste fordømmelser over andre som trodde på det samme som Melby også kunne tenkt seg å gjøre - på nevnte premisser. Den egentlige "brist" lå dog helst i det forhold at han (Melby) ikke kunne fremsskaffe beviser som kunne befrie Poulsen & co. fra sitt dilemma. Hadde han det kunnet gjøre ville ordbruket virket mer legitimt. (Blant de fordømmelser som ikke kom frem (grunnet avk. Corresp.) var M.s titulering av Poulsen & hustru som "Forbandelsens Børn" i forb. med hans beskyldninger vedr. Guldagers testamente).

Poulsen & Co.s Beviser: bedømte Melby å være nokså elendige - etter hans mening (brev av 26/5 1907). Etter alt å dømme så var vel Poulsens aktelse for Melbys "beviser" ennå lavere enn Melbys aktelse for Poulsens.

Ragnas Spesielle Rolle: var - i forbindelse med det som Poulsen omtaler som "kompromitterende for kvinnene" - den mest kompromitterende av alle. Dette grunnet at hun var eneste kvinne som hadde tilstått for R. ble anholdt. Og ifølge hennes egen forklaring i forhørsretten så kunne hun ikke vært utsatt for annen trussel enn at hun risikerte tiltale og straff som delaktig i et (angivelig) utuktig forhold. Men at hun - ved forhåndstilståelse - kunne unngå både slik straff og medfølgende omtale i avisene. Detaljene er omtalt i historiens Del I. forøvrig. Så vi dyeler ikke på det. Poenget er at den mann som, tidlig i korrespondansen, sverget ved alt som var helligt, at han ikke drev med noe slags "omsvøb": han gjorde sitt ytterste gjennom hele saken for å holde et "omsvøb" over Ragnas rolle. Menneskelig sett var det forståelig men ikke akkurat i samsvar med hans bedyrelser. Og så er da spørsmålet; "hvor meget - om noget - hadde han fått greie på når det gjaldt Ragnas rolle"?

Hva Hender Så Videre? Innledningen til denne "correspondanse" var datert 14/1 1907 & Poulsens utgivelse av den er datert november samme år. På etterfølgende sider skal vi omtale den videre utvikling - slik den vil fremgå av et Melby-produusert skrift som benyttet overskriften "Herrens Røst Fra Sion" - og motforestillinger mot dennes innhold fra Poulsens tilhengere - (mest fra Jens Larsen).

NB: Sluttelig bemerkes at det ser ut til at vi har omtalt "barnet i Chicago" flere ganger enn strengt tatt nødvendig. Det skyldes manglende tilbakeblikking i tidligere skrevne bemerkninger.

HERRENS RØST FRA SION NR. I.

Kommenteres Hermed

Innledning

Etter at Poulsens og menigheten var utstøtt så var der en viss Jens Larsen, i Poulsens menighet, som påtok seg å utsende et skrift med titte! "Lysglimt Gjennom Mørket". Dette ble utsendt før Poulsens korrespondanse ble utsendt. Vi kunne kalle det et klageskrift eller "krigsskrift". Da dette kun var begynnelsen på en rekke skrifter fra begge sider kunne det muligens være mest dekkende å kalle dette det første "krigsskrift" fra Poulsen & Co.s side (korrespondansen ikke beregnet). En langvarig åndelig "stillingskrig" syntes med dette å være begynt. Svar på dette "Lysglimt" kom da i form av første "krigsskrift" fra Melbys side, som bar ovenforstående tittel. Fra Melbys side skulle der i alt bli utgitt 10 hefter m. denne tittel (ca. 50 sider hver) samt noen små hefter m. diverse overskrift. Fra Poulsen/Jens Larsen & Co. utkom et større antall med varierende titler og sidetall. Disse var maskinskrevet og stensilert, mens Melbys skrifter var vanlige trykte utgaver. Håper dette vil klare seg som innledende orientering. Vi går nå videre og kommenterer skriften som ovenfor er omtalt.

Vi Kommenterer Som Følger:

Det ville ligge helt utenfor rammen av dette historiske skrift å påta seg en gjengivelse av det totale innhold i alle de 10 hefter m.v. som bærer denne tittel. Vi skal derfor nøye oss med å kommentere noen hovedpunkter i de forskjellige nr. Kanskje like meget publisere Jens Larsens m.fl. sine svar på de Melby påstander som fra deres syn ikke var stemmende med fakta. Her følger Nr. 1.

Det var først i dette skrift at Melby begynte å bringe frem momenter som kunne vært både avklarende og avgjørende for hele saken - dersom de hadde vært troverdige. De ble ikke funnet troverdige av Poulsen & Co. og det er også tvilsomt at en objektiv og uhildet observatør/gransker ville kommet til noe annet resultat. Vi skal forsøke å belyse hvorfor.

Vi skal ikke ved denne anledning hefte oss bort med omtale av Stina Johnsens og Sine Nilsens profetier/skriverier, at Stina var 7nde engel og Sine N. og Ragna de "tvende vidner" og at de skulle flytte menigheten til Jødeland. Dette er omtalt før.

Derimot skal vi belyse og sitere en hånlig tiltale som Melby retter mot en av Jens Larsens påstander. Vi siterer: "Videre siger Jens Larsen, at Ager havde indvilget deri, nemlig i at hans hustru skulde overlades til Reinertsen. Kom nu frem med dit bevis her på. Vor har du det henne? I din egen indbildning måske, thi noget andet steds kan du ikke skaffe det fra. du får give oss hans (Agers) skriftlige ærklæring herpå, og det er nok en liden sag for en kar som du er" Her var Melby farlig langt ut på "grenen" og han var heldig som ikke dengang fikk den avsaget. Både Melby og Jens Larsen kunne fått Agers attest på dette, ved å henvende seg til Arendal politikammers arkiv, og lest hvor Ager vidner nettopp dette i sin forklaring. Samt at hans hustru hadde fått 2 barn med R.

Dette var bare et eksempel av flere som viste at Melby hadde langt mindre kjennskap til sakens mange sider, enn det han forsøkte å gi inntrykk av. Og samtidig brukte han betydelig spydigheter mot den andre part, som han mente ikke hadde særlig forutsetninger for å kjenne den. Ikke så å forstå at det bare var fra den ene side i "krigen" at der kom hån og spydigheter. Også fra den andre side kom der slike frem. Men det blir først belyst i etterfølgende historie.

I det forannevnte tilfelle så var Melby heldig i o.m. at Larsen ikke fikk hengt han ut ved å fremskaffe dokumentet som var etterlyst. Men det ser ut til at M. var mindre heldig med et av sine andre utspill. Og dette utspill var en av de punkter som kunne vært et meget viktig bidrag til oppklaring av saken. Melby lanserte nemlig den påstand: at der var ennå 6 av de opprinnelige 12 kvinner i menigheten og at disse angivelige seks kvinner kunne gi troverdige vidnesbyrd om saken.

Ifølge Melby kunne disse seks: "ved sin salighed bevidne, at de intet i så henseende har haft at bestille med Reinertsen". Dersom Melby virkelig kunne produsere 6 kvinner i menigheten som kunne underskrive på et slikt vidnesbyrd, så ville det vært et sterkt "kort" på hånden, og et viktig bidrag mot sakens løsning. Men for å gjøre saken kort: Hans påstand var ren skjær bløff !! Der eksisterte overhode IKKE seks slike kvinner i menigheten! Vi har på side 13 i historien redegjort for alle de 6 "amerikakvinnene", hvor det går klart frem at 4 av disse var frafalne, en var enten død eller totalt forsvunnet. Og den 6te, Gunhild Stiansen var i Norge – i Melbys hus i 1907. Hva fantes ellers i Norge? – utenom Ragna Aslaksen/Waag/Melby – som også bodde i Melbys hus? INGEN! Her bør nevnes: at av de opprinnelige 8 kvinner som tilstod til politiet i Arendal så var der nå kun 2 stk. igjen i menigheten - **og begge av disse bodde i Melbys hus.** Vi skal ikke underslå at der i Montana fantes en kvinne, som neppe ville vidnet noe "ved sin salighet". Hvor Melby skulle hente de seks nevnte kvinner fra, når foranstående taes i betrakning, er vanskelig å forstå. Det som ihvertfall var 100% sikkert var at en kvinne ved navn Karen Marie Hedemark nødvendigvis måtte være en av disse seks. Og ikke bare det, men en av de fornemste blant disse seks.

Melby hadde en overaskelse i vente. Ikke lenge etter at han hadde lansert sin påstand så utkommer der et skrift hvor den nevnte kvinne fremstår og "vidner ved sin sjels salighet" ("vidne(r) for Guds hellige Åsyn"). Men hun vidner akkurat det motsatte av hva hun skulle gjort ifølge Melbys påstand. Hun vidnet at hun hadde utført en gjerning med R.. Hennes vidnesbyrd er opprinnelig gjengitt i historiens del 1., men i forkortet form. Vi gjengir da herunder skrivelsen i sin hele form.

VIDNESBYRD TIL OLAF MELBY, fra

Karen Marie Hedemark, en af de 12 kvinder.

Jeg vil herved sende dig nogle ord, eftersom jeg hører af Jens Larsens brev, at Poulsen med menigheden blev udstødt, blot fordi de tror, at den "Gjerning" som er skeet ved Reinertsen, er Guddommelig og hellig. Jeg forunder mig storligen på, at Ragna og Gunhild, som var med i udførelsen af "Gjerningen", tør fornegte den sandhed, hvilke jeg kan bevidne, som selv har været med i udførelsen. Så hver den som fornegter denne "Gjernings" sandhed, udstøder sig selv fra Guds Menighed.

Så jeg tør vidne for Guds hellige Åsyn, at "Gjerningen" er sand og Hellig, Amen.

KAREN MARIE HEDEMARK.

(I Del 1. av historien siteres det dessuten en form for vederheftighets attest fra hennes daværende forstander - som uttaler at han anser henne for å være en troverdig kvinne).

Denne skrivelse var trolig nokså pinlig for Melby. Han svarte K. Hedemark på dette (M.s fullstendige svarskrivelse blir gjengitt i etterfølgende historie) og gjorde forsøk på et par forskjellige måter å tilintetgjøre hva hun hadde vidnet. Han ble imøtegått og motbevist på alle punkter. Ved denne anledning skal vi kun nevne hans ene såkalte "argument". Melby skriver bl.a. følgende: "her har været tale om 12 kvinder, men du må da altså være den 13nde" o.s.v. Hva Melby her skriver - samt hans tidligere nevnte påstand - gjorde det klart at han ikke hadde særlig begrep om hvem som egentlig var de 12 kvinner som opprinnelig var i søkerlyset. Altså utenom de to som bodde i hans hus. Dersom Melby på forhånd visste om K.M. Hedemarks påstander - før han skrev sin påstand om de seks - så kunne hans påstand virke ennå mer tvilsom. Men det er ihvertfall sikkert at "Kaia" Hedemark måtte blitt plasert fremst i rekken av et slikt sekstall - dog etter Ragna og Gunhild. **Etter ovenforstående var ihvertfall K. M. Hedemark ikke lengere en av de kvinner som fortsatt var i menigheten.** Og det ville vel blitt skjebnen til enhver annen som hadde fremkommet med lignende vidnesbyrd. Hva K.M.H.s videre skjebne var må vi komme tilbake til.

Nå da der var kommet et slikt vidnesbyrd fra en kvinne på "den andre siden", så kunne det forventes at Melby ville kjøre frem med kraftige vidnesbyrd fra disse kvinner som han mente ville "vidne ved sin sjels salighet" at intet var "hendt". Men slike vidnesbyrd uteble. I alle sine 10 nevnte skrifter produserte ikke Melby et eneste vidnesbyrd, fra en eneste kvinne som "vidnet ved sin sjels

(korrig. siste linje s. 79) M.fremviste ikke en eneste kvinne som "ved sin salighet bevidnet" etc.

Knudt Andreassens Brev Til Poulsen - Omtaler "Prøvestenen"

Det er før omtalt at Melby i dette skrift bragte frem momenter som kunne vært både avklarende og avgjørende for sakens oppklaring. En av disse ville da vært kvinner som "vidnet ved sin sjels salighet" at der ikke hadde vært noen "Gjerning" mellom dem og R.. Som før nevnt så uteble disse vidnesbyrd fullstendig. Der var kvinner som undertegnet vidnesbyrd om andre ting. Men ingen som vidnet noe som helst "ved sin sjels salighet" i anl. "Gjerningen" - utenom K. Hedemarks vidnesbyrd i "motsatt" retning. Derved bortfalt dette moment og den vekt det kunne hatt. Det andre som kunne vært et viktig bidrag til sakens avklaring var Knudt Andreassens vidnesbyrd - bl.a. om "Prøvestenen" - i hans publiserte svar brev til Poulsen. Vi har i historiens Del I. sitert første del av K.A.s brev til Poulsen, hvor han omtaler omstendigheter forbundet med kvinnenes tilstælser. Det er tidligere påpekt at denne del av hans forklaring er bekreftet av andre dokumenter, og må derfor - i hovedtrekkene - ansees å være tilnærmet riktig. I hvert fall det riktigste bilde blant de div. versjoner som kom ut. Når det gjelder siste del av hans forklaring så blir det nok vanskeligere å få hans ord til å stemme med hans egne - dokumenterte - uttalelser og handlinger på den tid. Vi siterer i etterfølgende ordrett fra "Herrens Røst Fra Sion":

"Da nu som sagt Johan Ager begyndte at udbrede sine djævelske beskyldninger, var det, at jeg skrev den lille lapp "Prøvestenen" og sendte til mine forhenværende venner og troesbrødre for om muligt at få dem til at stanse og holde fast ved sandheden. Jei må nu tilstå **at jeg selv var i en tvivlende stilling om sagen på den tid**. Jei kunde ikke få noget visst at vide fra kvinderne, sålænge Johan Ager og disse mænd var i huset. Nu visste jeg, at (R.) havde profetiske nådegaver, og jeg så også af skriften at Gud i gamle dage havde sat sine tjener og profeter blandt folket til tegn. Jeg visste også at folket idag havde bedrevet hor med den store skjøge ligesom det historiske Israel bedrev hor mod Herren ved at forlade ham, og jeg tænkte, måske Gud havde sat Drengen til et tegn ligesom han gjorde med Hoseas på hin dag, men **jeg havde ingen beviser for at så var tilfældet**. (Hopper over Hoseas omt.) Vad jeg søgte var, at opmuntre mine venner og troesbrødre til at holde fast ved vidnesbyrdet og ikke støde sig, selv om der skulde være noget virkligt i, vad Johan Ager rørte om. Men da han og de andre to var flyttet ud af huset, og jeg fikk mere anledning til at nøyaktig undersøge sagen, **blev jeg aldeles forvisset om**, at kvinderne havde ladet sig skremme, særlig af det siste punkt (trusel om legeundersøkelse) af de før omtalte trudsler **til at sige ja til noget, der aldeles ikke havde fundet sted**. Og da dette blev klart, var der ingen grund for, at "Prøvestenen" skulde være blandt folk, derfor blev den tilbagekalt da Amund Waag kom til Arendal, efter at jeg var sent til Amerika." (uthevet skrift i samsvar med originalen).

For den uinngivde, ukritiske - og uengasjerte - leser, så kunne denne fremstilling virke både som en tilforlatelig og sannsynlig redegjøring for Knudt A.s befatning med "Prøvestenen". Og der er vel enkelte, av nevnte kategori leser, som i tidens løp har betraktet dette som en av de "avklarende" vidnesbyrd i sakens anledning. Dette til tross for at ordlyden i "P" ikke gir inntrykk av at der taes noen forbehold om konklusjonen den bygger opp til. Det opereres ikke med verken "om", "men" eller "dersom". Det kunne virke som om det bygges opp til den bastante konklusjon at det har hendt: "En hel Guds Gjerning". Dette i seg selv ville ikke vært noe fellende motbevis. Men i Danmark var de i besiddelse av dokumenter (håndskrevne brev fra både Gunhild Stiansen & Knudt A.) som satte K.A.s forklaring i et tvilsomt lys. De omtalte skrivelser var utferdiget netopp på den tid da K.A. påstår at han hadde fått en annen "avklaring" fra kvinnene enn det som fremgikk av "Prøvestenen". De nærmere detaljer om dette kommer vi senere tilbake til.

Poulsen & co. frembrakte ikke de fulle detaljer, om ovennevnte, med det 1ste. De kun meddelte at der eksisterte slike skrifter, forfattet av K.A. på et tidspunkt da han, angivelig, skulle fått avklarende opplysninger som gjorde "Prøvestenen" "uaktuell". Derimot unnlot de ikke å påpeke at K.A. hadde, siden den tid han omtaler, også skrevet andre dokumenter ("Samlingens Hest" m.v.) som de mente viste tydelige tegn på at han fortsatt hadde samme tro som "Prøvestenen" forkyndte. Til

dette kunne tilføyes: Hvorfor meddelte han ikke da de frafalne i Amerika - da R. sendte ham dit - at han nå hadde klare bevis på at R. hadde blitt falsklig beløyet - heller enn å forfatte "Samlingens Hest"? (Vi har tidligere bemerket at dette kunne virket for "tynt" i Chicago miljøet - men en bekreftelse fra alle de frafalne kvinner der - som nå alle nektet - kunne jo endret inntrykket ??)

Foruten det som er nevnt i det foregående eksisterer der en rekke andre momenter som kunne tyde på at Knudt A. aldeles ikke hadde fått noen ny anskuelse fra kvinnene, etter at Ager m.fl. hadde forlat "huset" i Arendal. Bl. a. følgende opplysninger: "Prøvestenen" ble ikke tilbakekalt grunnet noen "avklaring" som Knudt A. hadde gitt til Amund Waag. Den ble tilbakekalt først nærmere 2 md. senere da Waag kom til Arendal og som utfall av kvinnenes tilbakekallelser. At Knudt A. ikke meddelte om noen "avklarelse" til Waag bevises av følgende: Knudt A. reiste til Amerika 25/4/1890 (ant. 24/4 fra Arendal.). Men! Den 29/4/s.å. - **Merk!** Så skriver A. Waag til A. Hedum at "Det er sandt at Reinertsen har gaaet i rent ægte med 12 kvinder" o.s.v. (kommentar til dette skulle være overflødig). Der er heller ingen tegn til at Thingberg - som daglig besøkte huset - hadde fått noen "avklarende" meddelelse fra Knudt A. Som den nærmeste K.A. var i kontakt med ville det vært naturlig å meddele ham om en slik utvikling - dersom det da hadde funnet sted en "utvikling". Utra fra det foranstående ville det ikke virke urimelig om noen hver mistenkte at K.A.s hukommelse hadde sviktet på dette punkt. Som ikke ville være urimelig etter 17 år.

De videre opplysningene som Poulsen/Larsen & co. har henvist til kommer vi tilbake til. I mens kunne det være på sin plass at vi her trykte Melbys svar til "Kaia" Hedemarks skrivelse - etterfulgt av Jens Larsens svar til Melby.

Kronborg 18/8 1907

Til Karen Marie Hedemark

"Jeg har modtaget dit brev, og paa en vis maade være du takket derfor, thi derved viste du mig riktig Hulheden i Eders forraadnende Opfatning af Guds Tjeners Gjerning, og hvorledes I er forr-aadnede af den onde engel, Mennesker, fordervede i Sindet, forkastelige med hensyn til Troen; du siger, at du kan bevidne, at du selv, har været med i Udførelsen.

Hvad er det du har været med til at udføre? Du burde nøyere have beskrevet det; her har været Tale om 12 Kvinder, men du maa da altsaa være den 13(de) saafremt det er de Æktesskabelige hemmeligheder, som du mener du har været med til at udføre.

O du løgnens Aand. Tro dog ikke at nogen er så fattige og enfoldige paa Guds Kundskab, saa at du kan faa os til at tro din ligefrem beviselige Løgn; du har jo ikke engang tilhørt Rejnertsens hus; og trods dette har du været med i Udførelsen. Naar du har været i Risør og Rejnertsen i Arendal, saa maa da denne Udførelse være foregaaet, maaske med en ny Opfindelse paa Elektrisitetens Omraade. Eller maaske det er nogle Marerit, du har haft; og disse har du vist ikke havt saa faa.

Sandhedens og Rettens Haandhever.

OLAF MELBY"

Hør hvordan Olaf kalder denne Kvinde for en løgnens Aand, og vil gjøre gyldende, at hendes Bekjendelse er en ligefrem beviselig løgn, blot fordi hun ikke tilhørte Rejnertsens hus, d.v.s. ikke som for Eksempel Magda og Gundhild, m.fl., der til stadighet var i huset. Men nu skal jeg sige Olaf rentud, at Karen Marie Hedemark opholdt seg i Rejnertsens Hus hver dag i en samlet Tid af ca. 3 Uger. Ja se, det er en Kjendsgjerning som det ikke kan nytte Olaf at ville sparke fra sig; det er en Sandhed som ogsaa baade hans hustru og især Gundhild kan bekrefte. Men hvor bliver det da saa af Olafs bespottelige Ord og Formening om, at Rejnertsen benyttede sig af Elektrisitet til den omhandlede Gjerning? Jo den hører den forvrengende Aand, den graahvide Engel til, og skal fare bort med den.

(JENS LARSENS SVAR)

SVEINUM T. DOKKENES GIR K. HEDEMARK TROVERDIGHETSATTEST

Sveinum Thorsens innlegg i skrift kalt "Sions Forløsning" er på hele 3 (tre) tettskrevne sider så vi kan ikke ofre så megen plass som dette ville opppta. Vi skal derfor bare ta med noe av det som kunne virke mest interessant. (**NB:** Det faller for vanskelig & tidkrevende å følge de danske stavemåter til punkt & prikk, så vi skal i dette - & fremtidige – referat forsøke å forenkle dette en smule. **Heretter: Utdrag Fra Sveinum Thorsen Dokkenes' Innlegg Til: Olaf Melby**

"(...) Når du for eks. kalder Jens Larsen for en "Idiot" saa er dette en løgn, for han er da slett ikke en idiot. Og naar du kalder ham Satans førstefødte saa (er) vel dette ogsaa en løgn; thi Satan har vel haft børn paa jorden før J. Larsen, og saa maa han da heller være den sidstfødte.

Du siger ogsaa, at jeg har skjeldt kvindene på Romundstad for "letsindige". Men ordet: "letsindig" har jeg ikke sagt i den tanke, at skjelde dem, men for at betegne hvorledes de forholdt sig naar vi talte om "Gjerningen" ved Å.

Reinertsen, eller om jeg skal sige: i Omtaleform. Men jeg skal her lade brevet aftrykke, det hvori du mener, at jeg har skjeldt dem for letsindige; saa kan enhver bedre bedømme selv, om det er skjeldsord eller ikke." **Hermed Brevet:**

----- Dokkenes den 1 November 1907

"Kære Broder og Forstander!"

(Vi hopper forbi 2 innledende avsnitt, hvoretter følgende gjengies)

"Angaaende den omhandlede sag med Herrens Tjener Å. Reinertsen, da ser det i sandhed ud til at Herren handler underlig med dette folk, ja paa det aller underligste, som Herrens ord siger, og som han siger, at han vil gjøre en Gjerning i eders dage og I skulle ikke ville tro den naar den fortelles eder. Og hvilken Gjerning er det han vil gjøre, er det denne, som nu tvistes om? Det er underligt, at ikke dette kan blive fuldstendig opklaret siden her er så mange, som har været med fra Å. Reinertsens tid. Men kvinderne på Romundstad siger, at det er løgn, at Reinertsen havde disse omtalte kvinder. **Og Kaja Hedemark siger, at hun har selv været en af disse, og vistnok flere andre også.** Og efter hvad jeg har lært Kaja Hedemark at kjende, saa maa jeg tro, at hun siger sandhed, Og at Herren kunde gjøre en saadan Gjerning med Å. Reinertsen, er heller ikke ganske utrolig; men spørgsmaalet er: har han gjort det eller ikke? Naar jeg taler sammen med kvinderne paa Romundstad om denne sag, saa taler de altid med saadan letsindighed, at jeg maa ganske gyse ved at høre dem tale saa letsindig om saa viktige ting; (han beklager seg over at de altid "skraaler" når han spør). (...) Og saaledes er det hver gang vi taler derom, ligesom de med denne skraal vil bortfeie alt, saa jeg ikke skal faa tag i noget. (Brevet avslutter etter 2 avsnitt - & fortsetter en hel A-4 side knyttet til øverste tekst).

(Sign.) Sveinum Thorsen, Dokkenes"

NB: Sveinum T. Dokkenes hadde avløst Olaus Nielsen som forstander i Laget/Risør området. Han var således Karen M. Hedemarks forstander.

I det 3 sider lange innlegg som foranstående er hentet fra, får en inntrykk av at S.T.D. er ikke helt på "bølgelengde" med Melby, og er på vei å gli helt over til Poulsen/Larsen fløyen (som hadde publisert hans uttalelser). Han syntes ikke å være fornøyd med måten Melby håndterte saken på. Men – av en eller annen ukjendt grunn – så endte han til slutt på Melbys side. Mer oplysning om denne "kursendring" har vi for tiden ikke.

Det bør her nevnes at referatet om hva K.M. Hedemark fremholder for Melby ikke var noe nytt hun hadde funnet på i 1907. Det fremgår av historiens Del 1 at hun har helt fra den 1ste tid da saken oppsto - 1890 - betrodd disse ting til menighetssøksken. I første rekke da til Signe

Nielsen , som var daværende forstander Olaus Nielsens hustru. Vi kan ikke ofre plass på å sitere disse betroelser – på nytt – i dette skrift, i.o.m. at de er omtalt i historiens Del 1.

Som enhver sikkert har merket seg så får man fra de siterte skrivelser et bestemt inntrykk av en ordkrig , men ikke en vanlig ordkrig i diskusjonsform, Her har vi en ordkrig hvor skjellsord, eder & forbannelser sitter "løst i munnen" på alle kanter – ikke minst på O.Melbys side. Et skoleeksempel på dette kunne være noen ord som Melby ytret til Sveinum T. Dokkenes. Det vil erindres at S.T.D. ble beskyldt for å "skjelde på kvinderne" m.v. men han fikk selv noen ord fra Melby som han erklærte "misnøye " med . I etterfølgende siterer vi denne ordveksling:

"Når jeg siger, at det står mig noget uklart, hvorvidt Sagen skal skjules eller ikke, saa siger du: *"I overenssstemmelse med Aabenb. 10, 6, sverger jeg ved ham, som lever i all evighed, som skabte Himlen og hvad derudi er, og havet og hvad derudi er, at vi søger ikke at skjule sagen, ej heller eksisterer der nogen sag, som skal skjules, vi er oss ikke bevist derom. Det er en Helvedes løgn, som I opdiger og som I skal faa svare for."*" (Sveinum T. svarer) :

" Jeg kan ikke tro, at du er berettiget til at sverge saaledes på den ting (.....) det gavner ikke meg noget om du sverger ulovligt"

Før vi forlater H.R.F.S. nr.1 skal vi bemerke at Melby & co. ikke er alene om å fremholde uholdbare påstander. Men i akkurat dette nr. er der noen som bør påpekes. Melby hevder på et slags skråsikkert vis at Jens L. ikke var i besiddelse av noen kopi av Knudt A.s skrift "Prøvestenen". Der tok han storlig feil. Danskene hadde sørget for å bevare denne teksten & trykke den påny. Ikke bare det. Kopier ble t.o.m. sendt til Norge etter en del år. Slik vi forstår Melby så skulle Reinertsen også blitt vist et kopi av dette skrift. Vi har ikke funnet noen slags dokumentasjon som understøtter en slik påstand. Han påstår også at R. ikke bodde sammen med Agers i Norway, men kun etter flytting til Chicago. Dette stemmer aldeles ikke med inntrykket vi får av redegjørelsen i "Tempelsvøben" nr. 14 - godkjent av R. - s. 115 spalte 2.

HERRENS RØST FRA SION NR. 2

Kommenteres Hermed

Nr. 1 var skrevet i Sept. 1907 og Nr. 2 er datert Desember samme år. I dette tilsynelatende tomme tidsrom har det – etter all sannsynlighet – funnet sted en hittil ukjendt hendelse. Denne må vi senere komme tilbake til. Imens så har nye stridstemaer blitt introdusert på "slagmarken ". Det begyndte med et brev som vi herunder skal sitere fra. Først litt forhåndsinformasjon: I Drøbakktakten bodde der tre familier som var menighetslemmer. Navnene var hhv. G. Andersen, O. Baltzersen og - Ingebretsen. Der oppstod noen stridigheter mellom Andersen & Baltzersen om en båt som visstnok var blitt skadet og der kunne ikke oppnås enighet mellom de to om hvem som skulle betale for hva. Har ikke den fulle klarheten for hånden. Otto Joelsen skulle visst påta seg et megler oppdrag i sakens anledning, men dette var visst heller ikke vellykket. Det ser ut til at Melby hadde kommet på andre tanker for å få en endelig løsning på saken. Det omtalte brev er datert i april men konsekvensene av det kom ikke frem i "lyset" i H.R.F.S. før desember s.å. – etter at Jens Larsen hadde publisert det i november.

Langtangen 19/4 1907

Til G. Andersen.

Jeg har modtaget dit brev af 5/4 og ser jeg at pakkerne er modtaget i god stand. Jeg har nu atter lavet en pakke indeholdende nogle Tempelsvøber og Brevbøger, og saa snart jeg faar anledning sender jeg dem. Jeg har også andre pakker at sende, det er utroligt hvor meget der skal til all den post (porto?). De brevbøger som jeg sender er af dem, som vi engang satte bind paa, men jeg tror, at det ogsaa gaar an at sette bind paa dem, vi har ikke tid og ikke plads til at

legge op nye nu.

Hvad forøvrigt besvarelsen af dit brev angaaer, saa vil jeg denne gang kun indskrenke mig til at bede dig i vor Herres Jesu Navn,, at du tager dig i akt for at iføre dig en klædning, som ikke tilkommer dig, thi ellers kunde det i hast komme til at gaa dig som den, der i Bryllupshuset fantes iført andre klæder. Ja jeg vil også bemerke lit om nogle linier i dit brev, som lyder saaledes :

"For at undgaa noget lignende, vil jeg bede dig i den Herre Zebaoths Navn, til ikke at sætte nogen til vidne eller dommer over mig, som er ringe aktet i menigheden".

Du husker vel, at du har skrevet saaledes, som jeg her ordret har anført. Jeg skal nu her samtidig anføre for dig et par ord fra Paulus, og de lyder saaledes: "Naar I nu have sager om timelige ting, da sætte I dem til dommere, som er ringe aktede i menigheden". Se 1 Cor. 6, 4.

Hvem skal jeg nu lyde, dig eller Paulus; thi du kommer jo her og beder mig at gjøre stik imod hvad han lærer mig, og det mest bespaatlige er, at du beder mig i den Herre Zebaoths Navn at gjøre det. Du skulde skamme dig Andersen, baade for mig og Gud og menigheden.

(Vi avbryter her resten av skjendeprekenen som Andersen fikk.)

Andersen "kapitulerede" ubetinget denne gang og får deretter et svarbrev fra Melby hvorfra vi siterer en setning: "Jeg modtok i gaar dit brev, og det var mig det kæreste brev, som jeg nogen gang har modtaget af dig....." Men etter at Jens Larsen hadde publisert Melbys brever til G. Andersen så brøt der ut stort opprør i Poulsen/Larsen fløyen. Dette fant de å være en uhyre feil tolkning av de omtalte vers i 1 Cor. 6, 4. m.v. Selv om de eldre Bibelene hadde en ordlyd – på dette sted – som kunne mistolkes, så ville den sunne fornuft tilsie at Paulus, i disse vers, bebreidet Corintherne for at de gikk til verdslige domstoler (som var "ringaktet" i menigheten) når de skulle få dømt i tvistigheter seg i mellom (muligens saksøkte de hverandre?). (Nyere oversettelser av Bibelen - synes uten unntak – å ha en ordlyd som ikke kan misforstås på dette punkt. (Både Engelske & Norske).

I Danmark (også Norge) var de ikke sene om å skrive til dels lange manuskripter som omhandlet denne feiltolkningen og brukte dette som "våpen" mot Melbys dømmekraft m.v.. Men hva så med Melbys tilhengere. Var de alle enige med Melby? De hadde ikke noe valg. Han var jo øverste leder, og en skriftfolkning fra hans side måtte jo være Guddommelig inspirert. Dette var jo hva en var forpliktet til å tro & mene – selv om man hadde grunn til å mene noe annet i dette tilfelle. Skulle noen komme ut med en offentlig "betenkning" som ikke samsvarer med Melbys "fastsettelse" i denne sak, så kunne den samme forvente et utrygt liv i menigheten !

I lys av foranstående betraktnng så kunne det ansees som litt "komedie" i saken når en av Melbys tilhengere forfatter et manuskript som langt på vei var en støtte til synet som Melbys motstandere forfektet – og sluttelig kommentere at "slik var det" og "ikke som du sier (N. N.)" for deretter å "legge ord i" (N.N.s) munn, som på ingen måte stemte med hva N.N. hadde hevdet..

Så kommer vi til Otto Joelsen. Når det gjaldt teologien i R.s lære så var han vel menighetens mest standhaftige veileder gjennom tid - spesielt på temaet om de "Tvende Vidner"- et tema som stadig var gjenstand for nye og avvikende oppfinsomheter i tidens løp. (Otto J. måtte gi Jens Larsen en leksjon om nettopp de Tv. Vid. - uten at dette kurerte J.L, for sine syke teorier). Men – som Melbys nærmeste og mest betrodde støttespiller – hva skulle han gjøre? Og hva mente han selv. Uansett dette: Han kunne ikke svikte sin plikt som Melbys mest betrodde støtte. Følgen var at han i H. R.F.S. nr. 2 måtte trå til med en støtteerklæring til M.s versjon. Så tilføyer han: "Dette er efter min mening, vad Paulus i dette stykke mener". Lengere nede sier han dog: at der finnes varianter av N.T. oversettelser som ikke alle gir samme inntrykk – eller stemmer med hverandre o.s.v. Det synes dog klart at samtlige kjente oversettelser på vår tid fremstiller Pauli ord som en bebreidelse mot Corintherne for å bruke verdslig domstoler når de skal løse "tvister".

En mer interessant del av H.R.F.S. nr.2 kan bli den nyutvikling som Melby omtaler på s. 1.

Det var kommet for Melbys ører at Poulsen og Larsen hadde vært i Norge på besøk til meningsfeller der – bl.a. Olaus Nielsen og Gustav Andersen. Undertiden hadde de fått kjennskap til at Melby hadde, på et tidligere tidspunkt, tatt kontakt med familien Dahlstrøm. Nå kom Poulsen og Larsen på den tanke: Når Melby kunne kontakte Dahlstrøms da ville det vel ikke være noe mer synd om også de gjorde det samme. Som sagt, så gjort. Et fullt referat vil bli presentert.

Melby hadde altså fått kjennskap til dette besøk – muligens via J.Larsens egen reportasje og var ikke sen om å komme med sine bebreidelser på s. 1 i H.R.F.S. nr 2.

For å friske opp hukommelsen: Det har for det meste vært Johan Ager, som den hårdeste skyts har vært rettet mot når det omtales anmeldelse av R. for den angivelige "Gjerning". Det var imidlertid Dahlstrøms som var hovedanmelder. Slik det ble anmeldt så hadde verken Ager eller Dahlstrøm kjennskap til at noen angivelig "Gjerning" var under "utførelse" før fra Dahlstrøm "åpnet" seg da alle 3 var kommet til Kristiania (Oslo) fra Arendal. I hht. anmeldelsen så ble begge menn (A.& D.) svært oppbragt av det fortalte. Følgelig reiste de begge straks tilbake til Arendal for å anmeldte dette. Det var Dahlstrøm som var hovedanmelder og han beskrev så godt han kunne alle de detaljer som fra Dahlstrøm hadde berettet om. Det eneste Ager hadde å meddele var at han – angivelig – hadde gått med på å la R. "ta hånd om hans kone" - med 2 barn som utfall.

Her Overlater Vi Ordet Til Jens Larsen Vedr. Dahlstrøm Besøket

"Men hvor blev vi ikke overveldet af forundring-, Vi fikk selv leilighed der, til at læse Olafs brev til Dahlstrøm, hvori Olaf endog saa ligefrem udtrykker tillid til Dahlstrøm m.m.--- Og – hvad enten vi nu bliver troet eller ej,--saa maa vi dog nu rentud bekjende for alle mennesker, at det indtryk vi fik af disse mennesker, Dahlstrøm og Hustru, det var rent overveldende; thi efter de skildringer som vi ellers var vandt til at høre om dem, troede vi, at det maatte være nogle særlige frekke og ondskapsfulde mennesker.—Men nej, vi fandt dem ganske anderledes. - - Dahlstrøm bekendte dyrt og helligt, at han troede endnu paa vidnesbyrdet; og fremviste for os skrifterne, som han endnu bevarede. Tillige vidnet han dyrt ved sin sjels salighed, at det der var skeet – med Rejnertsen, var en uafvigelig og uomstødelig sandhed. Og, sagde Dahlstrøm videre, nu tilbyder Olaf, at jeg kan komme med i menigheden, naar jeg vil fornegte dette; men det er umuligt, jeg kan ikke fornegte dette. Dahlstrøm sagde ogsaa, at han var aldrig bleven udstødt af Rejnertsen; (man kunne vel si "Teknisk Set") fremholdt hvorledes at han bestandigt siden, havde bedet og bedet, tidligt og sent anraabt Gud om, at klare dette underlige ved Rejnertsen, op for sig. Hvor skulde jeg, sagde han, kunne finde nogen behag, eller fordel ved at sige og paastaa som jeg gjør, hvis jeg viste det var løgn; da min egen hustru har været med i Gerningen, er det jo en forsmædelse i menneskers øjne, og som, da jeg endnu bekender vidnesbyrdet, helst for min egen del – hellere end nogen anden, maate skjule; men det kan jeg ikke; det er Sandhed! Sandhed! ja Sandhed! Heretter avslutter J. Larsen slik:

Nu bør enhver nøje betenke hvad her er fremholdt: og Olaf kan være rolig --- der er ingen ulykke sket ved, at vi opsøgte Dahlstrøm.

MER DETALJER: MELBYS FORSØK PÅ Å "KUPPE" DAHLSTRØM TIL MENIGHET

Vi gir ordet igjen til J. Larsen: *Ved hjælp af Uhrmager Hedum med hustru i Kristiania , m.fl. blev der forsøgt og udøvet en særlig vennlig omgang med Gustav Dahlstrøm og hans hustru. De blev paa en snedig maade lokket – som det syntes, for at faa dem til at komme med i menigheden og paa møderne igjen.--- Dahlstrøm som ikke anede, at det hele var en felde; paaskønnede og gengeldte venligheden; blant andet, tilbød Dahlstrøm Hedum, at betale husleie for ham, da denne som jevnligt trykkedes af fattigdom, (?????) og var trengt for det fornødne; og Hedum tog derimod.---*

Nu var det forberedende arbeide gjort til, at Olaf kunne tage anledning til at skrive

til Dahlstrøm, og som han saa ogsaa gjorde. Jeg har som før beskrevet, set dette Olafs brev, og han udtrykker sig deri til Dahlstrøm, og siger, at han havde lenge ventet paa, at faa en anledning til at skrive til ham, og var nu glad for at have fundet en saadan. Olaf gaar derefter over til at berøre -rygterne om Rejnertsen; foreholder Dahlstrøm, at de maate jo være logn, ja udtrykker sig til Dahlstrøm ordret saaledes:

**"Jeg tror at du kjære Ven, kan give et
kraftigt vidnesbyrd i den retning." (—)**

Her setter vi punktum for den ordrette del av J.L.s beretning. I egne ord forklarer vi følgende:

J. Larsen mente at Melby forsøkte å lokke en eller annen uttalelse fra Dahlstrøm som kunne virke vaklende og dermed kompromitterende. Dahlstrøm svarte imidlertid skriftlig og fastholdt at tidligere navngitte kvinner var involvert i en (angivelig) "Gjerning" med Reinertsen. Melby gjengir en del navner på s. 27 i H.R.F.S. nr.1 - som sitat fra en skrivelse som J.L. anser som D.s svar til Melby.

Ifølge J. L. ble det også gjort forsøk på å få kompromitterende uttalelser fra fru Dahlstrøm. Det hadde aldri - på noe tidspunkt, eller fra noe hold - under sakens gang vært hevdet at fru Dahlstrøm skulle hatt et barn med R. Likevel så skulle Melbys "speidere" (J.L.s benevnelse) ha forsøkt å få fru D. til å undertegne en erklæring om at hun ikke hadde hatt noe barn med R. Hun syntes til å begynne med at dette var så fåelig at hun nektet å skrive under. Men etter meget mas så ga hun etter og skrev under på slik erklæring. Hva skulle dette tjene til?

Med dette avslutter vi referansen av denne beretning fra Jens Larsen.

Foranstående har omhandlet to nye "stridstemaer" som var kommet inn i bildet siden H.R.F.S. nr. 1 ble utgitt i september. Nevnte "temaer" har altså vært "tolkningskrangel" om betydningen av 1ste Corintherbrev 6, 4. Og etterfulgt av J. Larsens referat fra et besøk hos G. Dahlstrøm da J.L. & Poulsen var på Norgesbesøk. (Melby fordømte dette Dahlstrøm besøk).

Resten av nr. 2 dreier seg for det meste om brever fra forskjellige menighetslemmer som skriver støtteerklæringer til Melby og fordømmelser mot Jens Larsen og hans "Lysglimt". Hadde der fremkommet noe i disse skrivelser som ville kastet et avgjørende lys på stridighetenes løsning så ville vi publisert det her. Men å gjengi hele innholdet i hvert enkelt H.R.F.S. nr. ville - som vi tidligere har sagt - ligge helt utenfor det omfang som dette historiske skrift kan dekke.

TILLEGGET TIL HERRENS RØST FRA SION NR. 2

Dette tillegg utgjør minst 6 A-5 sider og kan ikke taes med i sin helhet. Det inneholder imidlertid en del avgjørende informasjon om lederutvelgelsen som ble foretatt ved Amund Waags død. Der har - både under denne strid (samt muligens senere i historien) - dukket opp påstander om at Melby ikke hadde blitt tildelt det absolutte og ubetingede lederskap fra Amund Waag. Innlegget vi henviser til skulle gi en ubetinget bekrefte på at Melby var tildelt menighetens lederskap på like ubestridelige vilkår som A. W. fikk da han ble utvalgt av R.

Det er hovedsakelig Otto Joelsen som redegjør for begivenhetenes gang. Først forteller han om lederutvelgelsen. Da Waag ble klar over at han ikke ville overleve sin sykdom tilkalte han folkene i huset og meddelte at han hadde utvalgt Melby - som da var på arbeide i Sverige - til å være hans etterfølger. Da Poulsens navn ble nevnt avviste han dette alternativ. Han skal ha sagt at Poulsen "ikke var skikket" (sistnevnte uttrykk muligens myntet som et "stikk" mot Poulsen). Det kom nemlig - på samme tid - frem at Poulsen skulle være overforstander i Danmark - og "een, vem Olaf kan rádføre sig med". Hvilket også stemmer med hva Poulsen selv hevdet i "Correspondansen". Joelsen avviser at Ragna hadde fått mandat til å "vurdere og velge - etter hennes bedømmelse" om hvorvidt Melby var best skikket - slik Poulsen hevdet. (Vi kan ikke helt utelukke at Ragna - bak kulissene - kunne ha fortalt noe slikt til Poulsen. Men offentlig har hun ikke bekreftet noe slikt).

Joelsen kunne videre fortelle at Waag overlot styrelsen av menigheten til ham inntil Melby kom tilbake fra sitt arbeide i Sverige. Han mente at dette skulle være et videre bevis på at Ragna ikke hadde fått noe "styringsmandat" forbundet med valget av leder. For øvrig nevnte han at der var flere som ønsket ham-selv som neste leder. Men at disse var lite kjente med Melby. Han informerte disse om at han ikke hadde noe ønske om å bli leder og anbefalte Melby som den rette – som også han støttet. Joelsens tilhengere syntes å akseptere dette fullt ut.

Joelsen forteller videre at: Ved Waags begravelse var "en større del" av menigheten møtt frem, både under og etter begravelsen. Poulsen var også der tilstede. Etter seremonien ble spørsmålet om Melbys utvelgelse bragt opp, slik at enhver kunne uttale seg. Der syntes ikke å være noen som var utilfreds, eller imot utvelgelsen. Heller ikke Poulsen hadde noe å innvende imot. For øvrig: Ragna og to andre kvinner som var tilstede da Waag utpekte Melby, har alle signert attest på at saken er rett beskrevet av Joelsen og bevidnet at de hørte Waag utvelge Melby. I hht. hva Joelsen m.fl. bevidner så kan det neppe herske tvil om at utvelgelsen var ubestridelig!

Det er i dette samme "tillegg" at Joelsen omtaler Melbys vandel i den tid han var mannskap om bord i barken "Liv" hvor Joelsen var kaptein. Han beskriver M.s vandel som "plettfri". Se for øvrig tidligere omtale om dette på s. 12 i historien.

H E R R E N S R Ø S T F R A S I O N N R. 3

Denne "RØST" er oppdelt i en "forløper" og et hovedskrift. Vi skal ikke ofre for meget tid på dette nr. Men "forløperen" har i hvert fall et innlegg, som er egnet til å forundres noe over. Det er A.Hedum som skriver 1st. – og det gjelder J. Larsens omtale av ham i hans omtale av Dahlstrøm besøket.

Det 1ste han bringer opp er at : dersom J. L. skulle vært en sann Kristi Tjener, så ville han sagt til Dahlstrøm at han måtte jo holde hans "vennetjeneste" til Hedum "hemmelig". Slik skulle jo foregå anonymt & ikke utbasuneret. Han mente videre at han gjorde D. en "tjeneste" ved å ta imot denne gave, da det muligens ville "lette D.s åndelige byrde" – foruten at han mente at han – over tid – hadde spandert mer på D. enn omvendt. Han mente videre at det var D. som "listig" forsøkte å komme inn i menigheten. Ikke omvendt. Melbys brev unnlater han å kommentere.

Men så kommer noe veldig ille: Han forteller at D. hadde bodd hos ham i vel et halv års tid da R. var på Gaustad. Og da: *"Men vad jeg og min familie har lidt for hans udannede råhed, ved Gud bedst. Ikke har jeg i mit liv kjent et menneskes ondskaab så til bunds (.....) han skylder mig meget mer,* (enn gaven) både åndeligt og materielt" Kan dette være muligt? Kan Reinertsen ha tatt så feil? I Brevboken (D.H.V.) s.244 står: "...det er Herrens vilje, at Dahlstrøm skal være for det første som en opsynsmand hos eder". Lengere ned på 1ste sp. *"Men du Hedum og Dahlstrøm skal være eet i råd; dog nu er Dahlstrøm som forstander"*. (Dahlstrøm var arbeidsledig da de siterte ord var skrevet). Videre på s. 250 sp.1: *"Jeg elsker særlig dette, at du og Dahlstrøm forbliver som en sjæl i Herren"*. Og likevel skal vi tro at Dahlstrøm – på den tid – var så ondskapsfull som Hedum påstår? Hvorfor sa ikke Hedum ifra? (Vi kan tilføye: I hht. andre dokumenter vi har så skal der visst ha vært en - såkalt – hemmelig forbindelse mellom Hedum og G. Andersen, Drøbakk, og at H. hadde lånt penger fra G. A. – mens "striden" pågikk.

Neste innlegg i "forløperen" er en skrivelse fra A. Thingberg. Selv om den inneholder endel uriktige fremstillinger så hopper vi forbi den. Vi skal kommentere Thingberg i forbindelse med hans senere innlegg.

Siste innlegg i forløperen er fra Thoresens på Kongsberg. Disse kommer med en annen forklaring om Maren Dahlstrøms erklæring om at hun ikke hadde fått barn med R. If. A.T. så hadde en kvinne på Kongsberg – angivelig - hevdet at M.D. hadde fått barn m. R. Dette gjorde M.D. så arg at hun skrev en benektede erklæring. Da det gikk lenge før noen hentet den hadde hun revet den opp. Men da hun ble forespurt sa hun seg villig til å skrive en ny. Denne mente A.T. å være i besiddelse av. Hvem er det som har forklart seg uriktig?

En Ettertanke Vedr. Dahlstrøm Besøket

Ved en glipp unnlot vi å ta med en ytterligere opplysning tilknyttet til Dahlstrøm-besøket. Nevnte oppl. stammet fra et brev som J. Larsen skrev – som svar – til Peter Jacobsen i Amerika. Dette brev lå en annen plass i documentsamlingen og ble følgelig avglemt i 1ste omgang. For å gjøre dette mest mulig kortfattet skal vi referere i egne ord – hovedsakelig.

Peter Jacobsen hadde skrevet et innlegg i et nr. av H.R.F.S. (som vi ikke helt sikkert har identifisert) som – if. J.L.s svar – kunne tyde på at P. J. hadde fått kjennskap til Poulsen/Larsen besøket hos Dahlstrøm, og ville bebreide disse for dette. Til dette kommenterer J. Larsen: At han & Poulsen hadde nylig fått kjennskap til at Dahlstrøm fortsatt trodde på R,s lære og var angrende for at han hadde medvirket til å anmeldte R. (han var jo ”hovedanmelderen”). Hadde han fortsat vært å klassifisere som ”en av de frafalne” ville de ikke ha besøkt ham – if. J.L..

Så skal vi hitføre et sitat fra G. Dahlstr. som J.L. gjengir i skrivelsen : ”...da min egen hustru aabenbarede for mig, at hun, saavelsom ogsaa de andre kvinder, havde saaledes levet og været til Villie, - da løb forstanden og kjødets forbudelse af med mig, o.s.v.” . J.Larsen spurte da videre om han var sikker på at hans hustru ikke hadde løyet for ham. Til det svarte han at han hadde forlangt å få se hennes ”underliv” for å konstatere om håret var avklippet der. Det kunne han forsikre at det var!

Sluttsummen var at han nå var kommet til den tro at dette var en ”Gjerning” som Gud hadde drevet R. til. Og hans ubesvarte spørsmål mener han å være: ”Hva gavn kunne han ha av å stå fast på sin opprinnelige påstand (vedr. ”Gjerningen”) dersom den var løgn?”

HOVEDSKRIFTET I H. R. F. S. NR. 3: Dette skrift legger hovedsaklig opp til å være en sammenhengende oppramsing av 50 angivelig løgner som Jens Larsen skal ha gjort seg skyldig i. Grunnet Melbys spesielle oppskrifter på hva som skal klassifiseres som løgn, så måtte en gjennomgåelse av dette skrift innebære: at vi måtte analysere hver eneste av disse påståtte løgner for å konstatere om/hvor der fantes berettigelse for bruket av ordet ”løgn”. Dette har vi ikke tenkt å befatte oss med.

Vi skal på ingen måte påstå at J. Larsen ikke er opphav til uriktige påstander. Det er han uten tvil. Det samme kan også – beviselig – sies om Melby. I den ordkrig som her beskrives så sitter ordet ”løgn” svært løst i munnen – ikke minst hos Melby. Den minste feiltagelse belønner Melby med ordet ”løgn”. Dersom enhver påstand hadde blitt saklig analysert og drøftet så kunne aktørene muligens kommet frem til en slags ”justert” forståelse. Men slik det her foregår så blir hvert eneste tema som debateres utsmykket med ”teologiske eder & forbannelser” (uten selv å ha lest hele H.R.F.S. serien vil det kanskje være vanskelig for en leser å bedømme hvilken side hovedtyngden av disse besvergelser kommer fra).

Det viser seg også at debantantene (om vi skal tør å kalle dem det) ikke holder seg til sak men tyr til navnekalling og nedverdigelse av personlige egenskaper, for å ”styrke” seg i debatten. I forbindelse med sistnevnte skal vi her fremvise noen av navnene som O. Melby har ”døbt” Jens Larsen med: ”Forbandelsens Sønn” ”Indbarkede Djævel” ”Løgnens Afkom” ”Akitofel” etc. Dette som et lite eksempel. Eksempler på annen form for person-nedverdigelse kommer senere.

Vi skal gjøre kun to bemerkninger knyttet til innholdet av hovedskriften H.R.F.S. Nr. 3.

1. På sidene 3 & 4 i omtalte skrift fremsetter Melby ”hans” versjom om hvordan alt gikk for seg på den tid da R. ble anmeldt for utuktig forhold med kvinnene i huset m.v. Kort sagt: Melbys versjon er fullspekket med BEVISELIGE usanne påstander om hvordan alt forløp. Dette er – for en god del – omtalt i Del 1 av historien . Det var ikke tiltenkt å nærmere belyse det her. Ogå senere i samme skrift fremsetter han usanne påstander knyttet til den samme tid.
2. I Danmark fantes en mann , Chr. Jensen , som ”kvitterte” med å ramse opp 20-25 løgner han ville tillegge Melby . Samt, hevdet at ”Olaf Melbys Røst Fra Kronborg” var rette navn på skriften som Melby kalte ”Herrens Røst Fra Sion”.

HERRENS RØST FRA SION NR. 4

Komenteres Hermed

Også dette nr. er et sammenhengende angrep – fra Melbys side – mot Søren & Mine Poulsen. Det er en gjennomgåelse av hele ”Correspondanse” fremstillingen hvor han pånytt dreier på tingene for å passe sin versjon. Vi kan ikke befatte oss med en gjennomgåelse av alt dette. Vi refererer isteden til hva som fremkommer i omtalte ”Corresp.” og de bemerkninger som der er anført i tilknytning til dennes innhold.

Der er imidlertid minst et par (muligens flere) punkter i dette nr.4, hvor Melby gjør så grove overtramp at det nødvendigvis må avsløres – hvilket vi herunder skal gjøre.

Punktene vi sikter til fremkommer på side 22 i nr. 4 , spalte 2. Der omtaler Melby en bevidnelse som hele menigheten i Aalborg hadde utferdiget til å støtte Poulsens versjon av en, angivelig, bemerkning som A. Waag (if. Poulsen) skulle gjort til en Guldager i Ølgod (omtalt i ”Corresp.”). Melby refererer bare sluttordene i bevidnelsen: ***”Poulsen lyver ikke i det ovennevnte punkt, dette være hermed bevidnet”***. Deretter bemærker Melby som følger: ***”Først gjør du det ilde med selv at lyve, og siden gjør du det mange gange verre, idet du, ligesom Jesabella, stiller falske vidner frem for at få frijort dig selv. Dine vidner må altså have hørt ordene og seet tildragelsen siden de kan fremstå som vidner (.....) Du og Amund var altså efter din løgn helt nede i Ølgod og dine vidner i Aalborg (.....) men alligevel kunde de høre Amunds ord etc....???”***

Melby fremholder altså at bevidnelsen inneholder en slik påstand. Det gjør den nemlig ikke. Hovedtemaet i bevidnelsen lyder nemlig slik: ***”Poulsen TALTE DEN GANG OM DET IBLANDT OS HER I MENIGHEDEN, og udtalte sin frygt for, om Guldager kunde staa for det, saaledes som Amund havde sagt til ham; og dette staar endnu klart for os i Menigheden her”***. Hele bevidnelsen inneholder en del mer enn foranstående, men de siterte ord utgjør hovedessensen i det som var bevidnelsens hensigt. Poenget er: En leser som ikke hadde kjennskap til hva bevidnelsen VIRKELIG inneholdt kunne bli forledet til å tro at den hadde en helt annen ordlyd – som kunne forsøre den utskjelling som Melby deretter overøser dem alle med. Vi kan selvsagt ikke innestå for hvorvidt den virkelige bevidnelse er sann eller ikke. Den har i hvert fall et helt annet innhold enn hva Melby forsøker å skape inntrykk av. NB: Melbys utskjelling etterfølges av Melbys egen versjon av hendelsene vedr. omtalte Waag/ Guldager ordveksling. Selv om hans versjon kan virke tilforlatelig, så vet vi ikke om vi tør tro ham – spesielt etter at vi har referert Melbys neste oppglop på samme side/spalte!

Som ovenfor nevnt bringer Melby et annet moment inn i de utskjellinger som han fullfører mestepart av den nedre del i samme spalte med. Han bringer på nytt Karen M. Hedemarks navn inn i bildet. Han hadde den 18/8 1907 skrevet et svar til hennes tidligere skrift hvor hun, i sterke ordelag, fremsatte en bekjennelse om å ha deltatt i ”utførelsen” av ”Gjerningen”. Melbys svar (jfr. S.53) gikk ut på at det måtte være noe nytt på ”Elektrisitetens Område” som kunne sette henne i stand til å ”utføre en ”Gjerning” i Arendal, når hun bodde i Risør. J.L.svarer dette på samme side, med at hun hadde jo oppholdt seg i ”Huset” i Arendal i sammenhengende 3 uker. Det er lite sannsynlig at Melby ikke hadde fått denne informasjon ihende ved Maitiden (datoen på nr.4) det etterfølgende år. Likevel kommer han pånytt og tilskriver hennes bekjennelse dette ”noe nytt” på El-området. Og samme klassifisering anvender han også på bevidnelsen fra Aalborg menighet – som han forsøkte å fordreie innholdet av.

Det kunne muligens passe å avslutte kommentar til nr. 4 ved å frembringe Melbys – denne gang helt korrekte – fremstilling av hva menighetens regler var på den tid når det gjaldt bruk av blomster, bilder m.v. Vi siterer fra S.15 **”...thi først er Knudstrup Guds ords overtræder, fordi han har blomster, billede og forfængelighedens tomme skrab i sit hus”...etc.**

Et Forbigått Inlegg i H.R.F.S. Nr. 2: Kommenteres

Det dreier seg om et innlegg fra Marie Gundersen begynnende på S. 42 i ovennevnte nr. av denne serie. Marie G. Er en av dem som hadde betrodd seg til forstanderhustru Signe Nielsen. Vi anfører 1ste del av hennes innlegg herunder.

"Efterdi også jeg engang er blevet påført disse falske beskyldninger, så finder jeg det fornødent at skrive imod denne løgn, som den onde med sin slangegift har påført Guds sandhed, og jeg skulde ønske, at disse linjer måtte komme i deres hender, som har hørt og troet disse avskyelige løgne." Vi slutter her og lar en av dem som hun – etter sigende – skal ha betrodd seg til. Nemlig: Den ovennevnte Signe Nielsen. Hennes bemerkninger etterfølger, innhentet fra et hefte titulert "Sions Forløsning" som svar til M.G.s innlegg "i Olafs rrøde bog nr.2".

"Ja jeg hadde nesten glemt dig, men da jeg hørte dit navn nevne i Olafs skrift, kom jeg til at huske på den gang jeg var i Arendal, den gang jeg var hos Jens Leth, da hans moder døde: og du husker vel hvor fortrolige vi to vare i vår samtale om de dages tildragelser. Vi fortalte hinanden alt hvad vi havde på hjertet. Men du ikke skulde huske nu, vor samtale om Reinertsen og den Gjerning. Du bekrefstede da for mig, at du var en af dem, som var med i denne Gjerning. Jeg spurgte dig, om Reinertsen ikke talte om nogen udtydning derpå; hvortil du svarede nei, men du sagde, at han da leste så meget (i) Hoseas 2 Cap. Sidste del. Jeg spurgte dig, om du havde fortalt det for nogen anden, hvortil du svarede nei: jeg sagde da, men når nogen spørger dig, hvad siger du så? da negter jeg, men du er så bestyrket i sandheden, og vi så gode venner, at dig kan jeg så godt fortelle det hele. Ja, således svarede du mig den gang.

Jeg må sige, at jeg blev helt forskrækket da jeg fikk høre dit brev i Olafs skrift, og så at du vilde gjøre dig selv til en løgner. Du ved vel, at du ikke kan bedrage Gud, som kjender og ser alle våre gjerninger både lønnlige og åbenbare.

Du fortalte mig også, at Maren Vego var så forarget og vred på Ragna, fordi hun gikk hen og giftede sig, for hun mente, at når Ragna havde haft med sådan en mand at gjøre, at hun da skulde holde sig ren.

Jeg må sige, jeg kan ikke forstå, at I, som har været med i denne hellige Gjerning, tør vove eder at negte, og gjøre Gud til en løgner. Men vid nu, at Herren staar for Gjerningen, og fører det til lyset, som mørkhedens børn troede at kunne skjule. Du husker det sikkert vel, og må bekjende det om du vil; men det bliver vel med det, som med det øvrige, det er så let at sige, Signe lyver!

Ja du husker det nok, hvis du vil, og hvis Herren vil give dig nåde dertil, da må du visseligen bekjende hyad der er sandhed. Hvorfor vil du lyve så heslig på dette trofaste Herrens vidne? Først går du hen og bekjender det, siden fornegter du. Du blev ikke tvungen til at bekjende for mig, som de andre kvinder siger de blev, men du havde din egen frie villie. Ja lyvet har du, derpå behøver jeg ikke at tvile. Men hold du kun med de løgnere, du ved hvor de lande skal.

Jeg husker, at Karen Hedemark fortalte, at da hun var i Arendal hos Reinertsen, da holdt han så meget på, at tale med hende om denne Gjerning; så spurgte hun ham, om hun ikke kunde blive salig om hun ikke var med og udføre denne Gjerning; hvortil han svarede og sagde, jo, men du vil få et større mål af nåde, om du også deri underkaster dig Guds vilje.

Så nu vil du forstå, at vi har nok af beviser, at denne Gjerningen er sand; derfor kan det slet ikke nyte nogen af hele dit følge, at tilbagedrive disse ting, dertil har vi formange beviser".

SIGNE NIELSEN
Laget pr. Risør

(Avskriften har blitt en blanding av dansk/norsk gammel - & ny – språkform, men er forhåpentlig forståelig. Marie G.s svar kommer senere)

HERRENS RØST FRA SION NR. 6.

Komenteres (ut av rekkefølge)

NB: Grunnet at Marie Gundersen svarer Signe Nielsen i nr.#6 har vi hoppet forbi nr. #5 - midlertidig. Dette for å få fortløpende sammenheng i ordvekslingene mellom disse to. Marie G.s innlegg følger:

Til Signe Nilsen.

Jensvar på dit angreb på mig.

Du siger: "Jeg må sige, jeg kan ikke forstå, at I som har været med i denne hellige jerning tør vove eder til at nekte". Jei skal sige eder i sandhed. Der findes ikke et menneske skabt, der kan bevise, at jei har været med i nogen sådan jerning. Jei har stået for retten og bevidnet sandheden. Men den vil ikke I, I horepak tro, så det er ret, at I tror løgn for sandhed, og den spedalskhed skal ikke vige fra eder og eders hus evindelig. Jeg kan aldrig huske, at jei har sagt noget sådant, som du siger. Vorledes kunde jeg sige det, som ikke er skeet? Men det er, som et gammelt ordsprog siger, at tyven tror, at alle stjeler, og horen tror at ingen ørlig er. Men jeg husker, at du havde en masse sladder og ondskab om alle og enhver, især om Amund og hans hustru og den hele familie på Romundstad. Men du har nu fåt din løn, idet du blev udkastet som et ådsel. Ja både du og din mand, tobak og snushandler Nilsen. Jeg kan godt erindre, Signe, at du sagde, at din mand var gruelig letsindig og glad i kvinnfolk. Jei tenker nok, at det er ham, som har opreist de tolv stammer, som Kaia Hedemark skyter af. Ja han har måske opreist mer end 12 også. Jei blev meget forundret engang, da jeg var hos eder; thi Nilsen bad mig komme og sætte mig i hans fang. Du Signe hørte det. Jeg blev forarget i min ånd og tænkte: Du er vist en uhæderlig person. Du kan vist ikke bestå for Gud. Skriv nu og lyv i eders ondskap alt hva I formår; thi dertil har Herren sat eder nu. Thi vid at i dag skal der blive en dag, som der aldrig tilforn har været. Og om I, I Satans børn strider til I revner, skal I ikke få indbilt mig om eders "hellige jerning" og opdigtede horeløgn; thi jeg kjender eders ondskap, da Gud har ladet mig se den. Og som slangen der kom in i Edens have har I båret avind til Guds trofaste vidner, både til Amund Waag og Olaf Melby. Nu vil I ophøie eder selv og indtage pladsen, men Herren som har oine som ildsluer så, vad der vilde ske, og han gav eder sin vredes vin at drikke, og nu drikker I og bliver drukne, og så synger I på horevisen og sovner ind i en evig søvn og ikke oppvågner mer. Nu vil du Signe med dine beviser og dit følge lande i jordens dyreste huler i lighed med Kora og Dataan.

Marie Gundersen,
født Abrahamsen.

Her er så meget "grovts skytts" at man ikke kan unnlate å kommentere det.

En kvinne, Marie G., som i sin tid inngikk, og i lengere tid levde, i et utuktig forhold med sin arbeidsgiver, Jens Leth.- og som nå - fortsatt levde i utuktig samboerskap (med Melbys tillatese): Hun kunne vært bedre tjent med å holde en lavere og mer ydmyk profil dersom hun hadde noen "sannheter" å forkynne til en forhenv. nær veninne!

Så til noen av hennes påstander: "Umulig for noen å bevise hun var med i "Gjerning". Hun har helt sikkert rett! Det ville vært like umulig, som for henne å BEVISE at hun IKKE hadde vært med i sådant. Dersom hun (eller noen annen) hadde "rent mel i posen" så burde de - på en REDELIG MÅTE - se til å "gjøre seg ren av andres blod" (spesielt tidligere venner). Hva kunne M.G. - kortfattet - sagt? Vedr.Signes påstand om hva hun angivelig fortalte henne: Dersom Signes påstand var åpenbart usann, da var der kun et svar: "Det er LØGN, jeg har aldri sagt noe slikt!" Ikke: "jeg kan ikke "huske". Ville hun så være "ren av Signes blod," og hennes standpunkt var rent innenfor Gud.- da ville hun sagt: "Jeg tar Gud til vidne på at jeg aldrig har vært involvert i noen slik "Gjerning" som du omtaler. Disse få ord kunne tjent en reell hensigt - i motsetning til den mengde "grums og forbannelser" som hun oppvartet med.

Mon vi finner et svar fra Signe N. på dette. Det kommer - om så - på neste side.

Forts. H.R.F.S Nr. #6

Da der ikke kan finnes noen svarskrivelse fra Signe Nielsen skal vi isteden gjengi noen "bemerkninger" fra O. Melby, som finnes i samme skrift umidelbart etterfølgende Marie G.s innlegg. Dette at Signe N. gjør en liten bemerkning, om O.M.s uttalelser (vedr. hennes mann), men intet mer, kan tyde på at hun hadde lest M. G.s innlegg men ikke aktet å besvare/kommentere det. Nå er ikke det som O.M. sier om hennes mann noe særlig tiltalende. Tvert imot, det er rent ut en grov karikatur – i ord – med den åpenbare intensjon av å være person-nedverdigende.

Melby kommer 1st inn på O. Nielsens, angivelige, interesse for kvinner (omt.også i M.G.s innlegg) og antyder, som grov spørk, at det var vel han som Kaia Hedemark hadde "utført "gjerningen" med. Deretter fortsetter han slik: *"Aa! Du store syn! nu synes jeg at se, vor rasende du bliver i sindet. Ja nu synes jeg at se, vor dine knyttede næver med de afkappede fingre fægter i veiret, som havde du vinger. Dit ansigt blir dødningeblik af harme, så skummet fråder om munden, og dine ben blir meget urolige, så du løber op og ned, frem og tilbage, høyt og laft i det raskeste trav. Som en stormvind er du nede på sagbruket, hvor arbeiderne får høre din omtågede jerne at udømme sit rasende indhold jennem de skummende læber; men har du ikke dem at udøse dit raseri over, da løber du runt i dit eget hus, så dørene slænges ustanselig op og smældes ijæn, og du holder et leven som var der en brautende djævel i ver eneste krog. Ja således er der en meget almindelig måde for dig at optræde på, og det er jo ikke så underligt, at du har fået dig gardiner for vinduerne, så du bedre kan skjule din optræden."*

Hva Melby i det etterfølgende nevner, om at O.N. - ved en anledning - "ville myrde" Amund Waag, er vel noe overdrevent. Men det synes bekreftet fra andre hold at O.N. – ved noen spesielle tilfeller – var i voldelig humør mot A. Waag. Slikt kan neppe karakteriseres som "normal" oppførsel og der har – etter senere utvikling å dømme – ligget spesielle forhold bak. Melbys ordkarikatur av O.N. var åpenbart ikke ment som noen vennlig morsomhet – men det stikk motsatte. Dersom Nielsen i det hele tatt utførte seg tilnærmet slik Melby beskriver da måtte det dreie seg om psykiske problemer. Problemer som han ikke hadde da Reinertsen utnevnte ham til forstander i Laget området. Og vi kan her – forhånds-meddele – at Nielsen åpenbart hadde psykiske problemer over lengere tid. Han ble nemlig, etter en tid, innlagt på sinnsykeasyl. Vi kan ikke i skrivende stund angi tidspunkt, men kan muligens senere få dette konstatert. Vi kan da samtidig meddele at også et kjent navn, fra Melbys leir, omsider gikk fra forstanden, og måtte innlegges. Hvem dette var vil fremkomme i historiens Del 3.

I Olaus Nielsens tilfelle tyder meget på at alt dette styr med den angivelige "Gjærning" og at omtalen av denne skulle forties – i Norge altså – og dermed bli et "under jorden" tema: At dette var en medvirkende årsak til hans mentale problemer virker ganske sannsynlig.

Andreas Thingberg: Er en mann vi må vise litt oppmerksomhet. Spesielt siden han har skrevet et par innlegg i H.R.F.S. Det 1ste innlegg var i form av en "forløper" til nr.#3 og siste innlegg er i henværende nr. Thingberg er behørig omtalt i historiens Del 1, hvor han la for dagen en tilbøyelighet til å gjøre "kuvendinger" under sakens utvikling. Det er mulig vi må gjengi hans berømte brev til Maler Aronsen fra 27/3 1890. Han forsøker i henværende skrift å forklare hva som han bygget sine opplysninger i dette skrift på. Vi skal ved denne anledning gjengi den del av hans innlegg i herv. skrift som omtaler det skrift som vi foran omtalte. Deretter skal vi publisere hvilke reaksjoner som Poulsen/Larsen tilhengerne hadde til A.T.s forklaringsforsøk.

"Den af Jens Larsen, mod mig citerede skrivelse af 27 – 3 – 1890 til maler Aronsen i Laurvig, vedkjender jeg mig i hele sin elendighed. I vankundighed og uvidenhed skrev jeg den, og det er altså vankundighedens og uvidenhedens frugter, som Jens Larsen bryster seg af. Enhver som er beskjælet af Kristi sande ånds lys og liv, vil uden vanskelighed kunne læse mellem linjerne i omtalte brev, og jennemskue en egenmægtig høi og bydende ånd, som ingenlunde lader sig forene med Kristi sind. Se! dette vil jei forbigå. Men! nu beder jei alle og enver som denne skivelse er kommen i hænde, at de vil opmerksomt læse vad jei før har skrevet i Herrens røst fra Sion nr.3., dernest omtalte brev, som eders horelærer vederkveger og styrker

sig på, samt noe lægge merke til brevets årstal og datum; så vil I uden vanskelighed finde; at dette brev er avfattet og skrevet af mig i mørkhedens time, og i forvirringens verste periode. Da Djævelen i Johan Ager var slæt ned som et lyn i blant os, og Herrens udvalgte tjener, Drengen var os frarøvet, og vi stod alle som lamslæde i mer eller mindre grad, og da ikke mindst jei, vilket dessverre hele min fremfærd bevidner, både i den tid, og siden i (mange år)..."

Vi har funnet å ville hitføre den del av Thingbergs brev som har befatning med hva han omtaler ovenfor. Det finnes herunder. Deretter skal vi publisere en skrivelse fra Melby som også er relatert til både dette Thingberg brev og Knudt Andreassens "Prøvestenen". Melbys skrivelse har tittelen "Sions Vegterrøst" og er ikke en del av H.R.F.S. men en slags komplettering til denne. Etterfølgende dette vil vi da publisere kommentarene fra Poulsen/Larsen gruppens forskellige kommentarer. Det vil for det meste dreie seg om Jens Larsen.

DEN "VITALE" DEL AV THINGBERGS BREV 27-3-1890

De Forlangte Opplysninger Skal Her Gives Deg i Sandhed

Kvinderne som du taler om er ikke 11 men 12, hvilket betegner de 12 Israels stammers opprettelse i sin tid: at disse betegnes ved ægteskab er, at Guds Menighed skal atter i tidens fylde fremstaa af 12 hovedstammer, som skal have Jesum Christum til husband og Herre i sin midte, og alle skal elske og tjene ham ligesom hustruen sin mand.

At disse ægteskab ikke er indgaaet efter eget ønske og kjødeligt begjær er klart og indlysende, da de aller fleste af dem er saadanne som slett ingen fornøyelse kan have for kjødelige mennesker, men meget mere det modsatte.

Ligeledes er det med afkledningen og afklippningen, den skeete fra Reinertsens side under modstand og strid og i bønn til Gud om at maatte undgaa "Gjerningen", men intet hjalp, det maatte gjøres til tegn paa at hvad som før har været udført i kjødet ad den veg har været udenfor Guds befaling og som saaledes urent. Dette skeede en tid føren han gikk i ægte med dem, og hans haand rørte ikke ved nogen af dem, men han maatte dog være iblandt dem og paase at det blev udført.

Den strenge dom, som du omtaler, for at aabenbare "Gjerningen", er en løgn av disse Satans engler: han har selv forudsagt at det skulle aabenbares i sin helhed, men paa hvilken maade var ham ikke kundgjort.

Hvad de løgnaktige profetier angaar, da kjender vi slett ingen saadanne, og ere vi i va ar sjel forvisset om at heller ingen saadanne findes, og du ved at naar den uguadelige skal dømme over den rettferdige saa udkommer der forvendt dom. Johan Ager, Gustav Dahlstrøm og Larsen har nu helt overgi vet sin sag i politimesterens hender, denne skal nu skaffe dem rett imod oss. Er vi nu af Satan, da strider jo Satan for at aabenbare sig selv i oss, men det tror vi ingenlunde.

Reinertsen er paa sygehuset her i byen og vi faar ikke lov at tale med ham for tilfeidet.

Nu kjender du det hele, og nu ved du at enhver pagtsomskiftning medfører en forandring i husholdningen, og tillige ved du at den som ikke følger med Guds anordninger i omskiftningen bliver udenfor pagten og udenfor Gud, og faar sin del med sjørlevnerene udenfor staden. Du ser ogsaa, at hvad Reinertsen har gjort, har han gjort for at betegne hvad som skal komme i Guds hus og rige paa jorden, men han har ikke lært eller paabudt noget saadant i menigheden.

S I O N S V E G T E R R Ø S T

Atter har løgneren i Brønderslev udsendt sådanne papirer, som er oversmurt med den mæg, som Dragen jennem ham har udtømt. Denne gang har løgneren aftrykt et brev, som blev skrevet af Thingberg i hans vankundighed i mørkhedens time, og herpå vil jei nu give løgnprofeten et lidet foreløpig svar.

Vor mange gange og på vor mange måder skal vi få råbt ind i eders forbandede og døve øren, at vi negter ikke for, at der er fremkommen sådanne skriverier som "Prøvestenen" og Thingbergs brevs sørgelige på egne tanker og meninger grundede indhold. Vi har jo frit og åbent bekjendt at de greb til disse meninger som den eneste redningsplanke i den store forstyrrelsens tid, vor det var umuligt at kunne få rede på nogen ting: thi med Reinertsen selv kunne de ikke få nogen samtale. Men når de fik samtale med Reinertsen, og de fik forklaret sig for ham, vorledes de havde troet og tænkt, da fik de vide, at det var i høieste grad forkjært og tvert imod sandheden og virkeligheden, og da er det en selvfølge, at de forkastede sine forkjært anskuelser. Men vor latterlig jør du dig ikke selv, du forbandede løgnprofet, som nu bryster dig af at have deres forkjært og forlatte meninger til at være store beviser for din horelærdom. Tænk! vilke beviser! Disse mænd har aldrig nektet, at de jorde sig skyldig i den store misjerning, at de ved skriverier i egne tanker og meninger forsøgte at forsvare Reinertsen og vidnesbyrdet; thi i sin iver for manden og for vidnesbyrdet jorde de ligesom Peder, da han forsvarte sin Herre med sverdet. Som ærlige og retsindige mænd, så har de erkjendt sit store feilgreb, men så ærlig og retsindig er ikke du, du forbandede løgnens usling; thi selv om du gribes i de mest åbenbare løgne; så er du dog for stiv til at gå til erkendelse om din misjerning, men du udspekulerer tvert imod nye løgne og forvrængelser for at kunne få retfærdigjort din ondschap, som endog overgår en onds(?) handeler, og så som du er, så er de fleste af dine øvrige kamerater, som endog ikke skammer sig for at efterfølge Jesabella i at stille falske vidner frem.

Når du løgnprofet nu frembringer Thingbergs brev, så formaster du dig altså til at tage det til store beviser for din horelærdom, det nemlig, som de formedelst Reinertsens tilrettevisning og formaning omventes ifra. Jo, vi skal riktignok sige, at I tager nydelige beviser. Se, et sådant skammelig spy, som andre er omvente ifra, det vender I eder til, akkurat som soen vender sig tilbage i den skidne sole igjen. Ja rod kun i spyet så meget I orker; thi det kan passe for sådanne søvndrukne efter nattens svirelag fortunlede. I er intet andet værd.

At talen om de 12 kvinder er den største humbug, det kan den, som endog er dummere end et svin kunne forstå; thi der var ikke 12 kvinder i Reinertsens hus. Men at der formedelst denne mangel på kvinder kan opstå nogen vanskelighed i din horelærdom, det forstår nok ikke en søvndrukken idiot som du, du som engang ikke forstår å jøre forskjel på talen om prøveelser og et syn, på fremtid og fortid, på Gaustad og Eg, på sandhed og på løgn, på det nerværende og det tilkommende, på bibelens håndskrifter i grundsproget og oversættelser og således videre ?????? i det uendelige; men om du og dine kamerater er nedsunken til en sådan formastelig, dyrisk lavhed, så er der dog ikke alle som er det; thi Herren kjender sine, og han kjendes af sine, og vil ligeledes bevare sine for at nedsynke til en sådan dyrisk lavhed som du og dine kamerater er.

Du Lars, den sortes, sørn, du skal nok senere hen få mer til svar; men dette skal få være nok for det første. Nu kan du indtil videre få skubbe dit store og virksomme tryne for at jælpe den sorte mand og den rene jomfru i hans seng, de, som har efterfulgt Jesabellas fremgangsmåder i at stille falske vidner frem.

Herrens dom, forbudelse og angst med en frygtelig forventning om den kommende ulægelige dag, vori nådens dør for evigt er stengt være løgnens usling i Brønderslev og hans ligesindede tildel. Men Herrens nåde og fred være over Sion og enver angrende, oprigtig og til omvendelse ledet sjel.

Sandhedens talsmand,

Olaf Melby

På neste side begynner komment. av. Thingbergs & Melbys skrivelser.

MELBY OG THINGBERG SKRIVELSER ANALYSERES – KRITISK

Før vi slipper til ”motdebatantene” finner vi å måtte sette litt klarhet i noen av Melbys ukorrekte historiske påstander. Knudt A.s ”Prøvestenen” & Thingbergs ”Maler Aronsen” brev ble skreven henholdsvis: en litt usikker 22/03 – 1890 for ”Prøvest.” og 27/03 s.å. for ”Aronsen” brevet. R. ble anholdt 10/03 s.å.

Det er IKKE korrekt når Melby påstår at begge disse to senere fikk snakke med R. og deretter fragikk hva de hadde skreven. Der finnes ikke en eneste dokumentasjon som viser at Knudt A. i det hele tatt fikk tale med R. etter hans anholdelse & til han døde. Der ble ikke tid. INGEN hadde fått tale med R. i tiden før 24/04 da Knudt A. (etter smuglet skriftlig order fra R.) forlot Arendal for å reise til Chicago. (Det var mange måned før tegn til endret tankegang vistes).

Når det gjelder Thingberg: Den første dokumenterte kontakt som noen hadde med R. var den 19 mai. da Thingberg besøkte han på Eg Asyl. Ved dette besøk ble der tale om at kvinnene skulle tilbakekalle sine tilstælser. Thingberg skulle medvirke til at dette ble utført. Omkring denne tid hadde T. skrevet til Waag at ”kvinnene hadde løyet – R. var uskyldig”. Men denne tanken varte ikke lenge hos Thingberg. Han kunne vanskelig slippe tanken om at en ”Gjerning” hadde funnet sted – slik kvinnene før hadde fortalt ham. Og når R. ikke hadde erkjent noe om en ”Hellig/Åndelig” gjerning da må Thingberg ha trukket den slutning at det var en ”Kjødelig” gjerning som hadde funnet sted. Da forhørsretten ble satt flere uker senere så hadde Thingberg kommet til den konklusjon at kvinnene løy da de kalte sine tilstælser tilbake. Og nettop dette vidnet han da for retten.. (Dette var bare en hukommelses oppfrisker fra detaljene i histor. Del 1.)

Det gikk altså mange mange år før Thingberg søkte tilbake til menigheten. Inn dit kunne han ikke komme m.m. han frakjente seg enhver tanke om at en ”Gjerning” hadde funnet sted!

Utfra foranstående må det ansees klinkende klart at det bare er i Melbys fantasi at der kan finnes den illusjon at begge nevnte menn fragikk sine skriftlige fremstillinger straks etter at de hadde ”samtaalt” med Reinertsen.

KOMMENTARER FRA DANSKENE

Chr. Jensen: ”Ser du heller ikke at han (O.Melby) lyver, der hvor han siger til Mine Poulsen: ”Vel har jeg tilladt deg at skrive til Gundhild” o.s.v. medens det jo dog er beviselig at Olaf tvertimod opfordrede hende dertil ”??

”Ser du heller ikke videre, hvorledes Olaf benytter sig af saadanne til vidner, som mener sig altid at have været løgner og ugrundelig hvadenten han stod i menigheden eller ikke, saasom Thingberg lader forstaa om sig selv. Du bør påny betragte Thingbergs brev til Aronsen. Vel har nu Thingberg ynklig fornegtet ---dets sandhed; men han har ikke bevist hvem det var han havde det fra, at Rejnertsen havde selv sagt , at Gjerningen skulde omsider vorde aabenbaret (m.v.) Fra de frafaldne kunde han ikke have det, thi saaledes vilde eller kunde de vel ikke sige.”

Jens Larsen: ”Skulde Thingbergs brev være ”møg af Dragen” saa er det jo gennem Thingberg. det er udtømt, og ikke gennem mig.”

”Olaf siger virkelig at Knud og Thingberg grundede deres meninger paa egne tanker. Maa vi ikke spørge: Hvorledes skulde Thingberg af sig selv fatte saadanne tanker, saa han kunde svare de spørgende, som havde forstaaet at der kun var 11 kvinder, og sige, der var ikke 11, men 12 kvinder?--- Se hvilken presis rettelse! Se dog med hvilken sikkerhed han svarer! Ja se hvor fast han svarer spøgeren og siger: ”De forlangte oplysninger skal her gives dig i sandhed!” Se hvorledes Thingberg videre i samme fasthed taler om kvindernes Afklædning, og Afklipningen, (paa ******) som ogsaa Knud omtaler. Og alt dette, siger Olaf, grundede de paa egne Tanker og Meninger; Utmuligt! Umuligt! De kunde heller ikke have det fra de frafaldne, thi dem skjelder Thingberg jo i brevet for løgnere, og saa kunde Thingberg da ikke fremholde noget fra dem , og sige til de spørgende at de forlangte oplysninger ”skal her gives dig i Sandhed” ””

(J.L. har meget mer å si om dette tema – både før & etter – men vi må hoppe til et annet)

Fortsettelse J. Larsens Kommentar:

Kun disse tilleggs-ord til temaet på foregående side før det nye begynnes: "Hvis det "virkelig" var deres "egne" tanker og meninger, der laa til grund for deres handling, saa var deres tagen afstand derfra, jo en let sag, og saa vilde de også kunne gjøre det med klarhed, og saa kunde man ogsaa tage den til følge, og dermed være ferdig". Han stempler deretter påstanden om "egne tanker og meninger" som løgn.

J. L. Bytter tema – Kommenterer nå om "Kvinneantall": "Olaf siger videre: 'At talen om de 12 kvinder er den største humbug, det kan endog den som er dummere end et svin kunne forstaa; "Thi; siger han videre, "Der var ikke 12 kvinder i Rejnertsens hus". (.....) "Men at der formedelst denne mangel på kvinder, kan opstaa nogen vanskelighed i din horelærdom, det forstaar nok ikke en sovndrukken idiot som du...."(.....)

Olaf kommer altid smukt fra sine ord, - ikke sandt?—De bugner jo altid af visne grøntsager, bukketer og valent flesk. —Vi skal nu pille lidt derved. (.....). Olaf vil ikke vide af, at der var 12 kvinder i Rejnertsens hus. Hvad det angaar med tal paa de kvinder, der kom i huset hos Rejnertsen, da overstiger dette sikkert langt 12; men det som det her drejer sig om, er, hvor mange af disse kvinder der blev medindraget under det visse tal 12." Vi forkorter: Han mente at Olafs "brennpunkt" var at dersom det ikke, daglig, var 12 kv. I huset, så var tanken om 12 kv.deltakere i den, angivelige "Gjerning"en"svinedumhed".(...)Olafs måtte å argumentere på".

SIGNE & O. NIELSENS SVAR-ORD TIL MARIE GUNDERSEN

Nå Funnet: Se Herunder

Ovennevnte finnes i et ellers nesten to-sidig skrift. Vi gjengir kun omtalen av Marie G.s skrift.

Det er med forundring vi læser Marie Gundersons skrivelse da hun kan så frekt fornegte, hvad hun saa tydeligt har fortalt min hustru, som ogsaa vi kan bevise og bevidne med flere kvinder, som har fortalt os om den Gjerning, som striden drejer sig om, som er skeet med Drengen. Om saa du sprak af harme, saa siger min hustru, at det er en evig sandhed, som ikke kan rokkes. Hvad var det, som Olaf Melby udstøtte dig for, Marie, samt Jens Leth? Da Olaf fortalte, at du angrede saa, og havdeaabenharet dig selv. Dette maatte være noget hæsseligt. Du Marie, skjelder mig ud for Snus og Tobak Nielsen, det ler jeg kun af, for saadan ting har jeg ikke brug for. Men hvis du Marie, elsker disse ting, saa kan du henvende dig til din menighed, saa finder du begge deler i brug der. Herrens forbudelse være over alle dem, som findes efter Sakarias 13, 8 vers. Men Herrens velsignelse over alle dem efter 9 vers. Amen. Se, nu er skilsmissedagen kommen, og Herren selv er kommen, for at skille de kloge og daarlige Jomfruer fra hverandre; og tiden er kommen, at venner skal stride mod hverandre, lig fjender. Dette sees nu klart at være tilfældet.

(Har forsøkt mest mulig å gjengi lik originalen som var trykt på dansk).

HERRENS RØST FRA SION NR. 5

Vi skal Helt Forbigå Denne

Vi lovet tidligere å komme tilbake til nr. #5. Men har funnet at det ikke var hensiktsmessig å omtale det eneste tema i denne som var av interesse. D.v.s. ikke på nåværende tidspunkt. Kortfattet: J. Larsen har beskyldt A.Waag for å "forvanske lærdommen" grunnet noen uttalelser som Waag har gjort på side 36 i "Den Råbende Røst". Problemet er at J. Larsen har oppfunnet en forkjetring av de Tvende Vidners forståelse (en meget alvorlig synd if. R. s. 214 i Domsb.) som fraviker R.s forklaring av samme. Joelsen fremholder for J.L., i nr. 5, endel av R.s forklaring om de Tv. Vidn., som svar på J. L.s anklage mot Waag. Vi skal noe senere forklare om J.Larsens kjetteri, i anledning de Tvende Vidner. Derfor sløyfes nærmere omtale av nr. #5 nå.

Herrens Røst Fra Sion nr. #7: Passerer vi også helt forbi uten annen kommentar enn å meddele at den i sin helhet består av utskjellingsbrever til Poulsen og Larsen fra forskjellige av Melbys tilhengere. Der er intet av historisk interesse i disse – med unntak av en samtale mellom J. D. Jacobsen & Ludvig Larsen som er omtalt i Del 1. Følgelig: ingen grunn for omtale av nr. #7.

HERRENS RØST FRA SION NR. 8

Kommenteres Her

Første del av dette nr. er støttebrever til Melby og utskjellinger mot Poulsen/Larsen. Men så kommer vi til en skrivelse fra Jørgine Stefansen som det kunne være interessant å se på. Vi gjengir ikke hele hennes skrivelse men kun den delen som kunne virke interessant; *"Da jei nu har lest dine lysglint, Jens Larsen, må jei få lov at bemerke et par ord. Det er nesten hårreisende at se vor megen lagn og forvengelse der fremkommer derijennem. Også i Drøbak fortalte I, at det var Ragna som politiet først hentede til politistasjonen, og at det var hende som var den første, som bekjente den grusomme logn, som I søger at lægge på dem; men da blev min ånd hed, og jeg sagde: Aldrig i dette liv vil jei tro dette; dette er den største logn som er opfundet. Men I forsikrede at det var så."* For å gjøre dette kortere: G. Andersen, Drøbak kom så innom en kvell og fortalte henne at Ragna IKKE var den første. Hun mente hans ord var *bevis* på at de andre løy!

Hva var så den virkelige sannhet? Den er følgende: Ragna VAR den første. Hun ble ikke hentet inn av politiet. Hun gikk dit tilsynelatende frivillig – sammen med Ager & Dahlstrøm. Dette hendte for Reinertsen ble arrestert. Hennes forklaring gjengis ordrett fra politijournalen; herunder:

"Fremmøtes derefter pige. Ragna Aslaksen, 23 aar gammel fra gaarden Romundstad i Holt sogn. Hun var kommen hertil byen i august maaned sidste, for efter Reinertsens anmodning at pleie en syg, og havde hun i sin første uge etter sin ankomst hertil boet i hus sammen med Reinertsen. (samme hus som de øvrige lemmer) Allerede et par dage etter at hun varkommen hertil havde Reinertsen sagt at hun skulde være hans hustru og havde også i gjerning forsøkt at vise hvad det vilde sige. Komp. havde imidlertid i begyndelsen sagt nei, men havde hun tilsidst ladet sig overtale under paavisning af forskjellige skriftsteder, og givet efter, vidstnok under nogen modstand den første gang. Senere har han oftere havt samleie med hende. At Reinertsen også skal staa i forhold til andre kvinder ved hun intet om. Hun har troet at hun har handlet efter Guds vilje og at hun ingen synd har begaægt ved at give sig hen."

"Opplest og vedtaget...." "Underskr. Holfeldt" (Politimester i Arendal)

Det ovenstående var opprinnelig presentert i Del 1. Det gjengies her for å lettere kunne sammenholde dette med hva denne Jørgine S. hadde innbilt seg å være de sanne fakta, om hvem som var den 1ste som forklarte seg. Det fremgår også i Del 1 at Ragna, etter dette, hadde skrevet hjem til Romundstad og fortalt at "alt var riktig" og at hun hadde vært med i å utføre "en Guddommelig Gjerning". Dette i hht. en forklaring fra Signe Nielsen – som aldri har vært imøtegått eller besvart fra Melby eller hans tilhengere. Det gikk også frem i Del 1 at de øvrige kvinner hadde forklart seg 2 dager senere (12te mars if. Rettsprotokollen) (Ragnas forkl. & R.s anholdelse er datert 10 mars – alt 1890). Som forklart i Del 1 så kunne ikke avhørsprotokollen for 1890 finnes. Følgelig var det ikke mulig å presentere forklaringene til de øvrige kvinner.

Før vi setter sluttstrek for denne betenkning, knyttet til Jørgine S. sine overbevisninger, kunne det falle naturlig å spørre: Hvor mange av disse detaljer, knyttet til Ragna, har hennes to ektemenn, Waag og Melby fått vite – om noe? Svaret får vi selvsagt aldri.

I det hefte av H.R.F.S. som vi heri omtaler er vi nærværd slutten av 1908 (27/11/1908).

NB: Det etterfølgende nr. er, ganske merkelig datert 4 dager tidligere d.v.s. 23/11, men feilen kan muligens være at det er operert med feil månedstall, slik at rett dato ville være 23/12-1908. "Krigens" begynnelse kan settes til 14/1- 1907 (Melbys 1ste brev), hvilket innebærer at den nå har rast i ca 2 år. Nå synes en slags slutt å nærme seg, men samtidig synes slagene å bli skitnere.

"Krigens" Blir Skitnere

Første skitnere slag kommer i en skrivelse fra Melby til Gustav Andersen, Drøbak, som vi gjengir (i hvert fall deler av) i det etterfølgende:

Til G. Andersen, Drøbak.

"Da jei erfarer, at du fremdeles ynder at jøre dig bemerket med dine skrullede skriverier, som er noget af det dummeste og elendigste vrøvl, der kan sættes på papir, så skal jei jerne være dig bejælpelig med at jøre dig lit mer bemerket, end du formår at selv få jort." (Den som har lest noen av G.A.s skrivelser ville muligens forstå grunnen for den beskrivelse Melby her bruker – Vi hopper forbi en setning og forts.) *"Jei ser, at du, ligesom den Satans lænkebundne træl i Brønderslev, ynder at aftrykke breve, vori vi åbenbarer eders skam, og det har naturligvis ikke vi noget imod. Nei, vi skal tvertimod være eder bejælpelig hermed, og jei lader derfor nedenunder aftrykke to breve, som jei har skrevet til din hustru. Jei håber, du ynder, at de bliver ligesom de øvrige, fremdraget for alle"...* (Vi hopper forbi flere setninger)

"Nu kommer de breve, som jei straks foran lovede deg:"

Til Elise.

"Din halvanonyme skrivelse har jei modtaget,"....(For å komme til sakens poeng, uten gjennomgåelse av uinteressant tekst så hopper vi over godt og vel en hel spalte og fortsetter)

"Du kommer også med truende ord som disse: "det kommer nok over dig selv" og mer sådant. Jeg skal sige dig Elise, at vis jeg var en ligesindet med den Satans lysepæle i Brønderslev, så at jeg ved alskens historier tragtede efter at få nedrakket eder. Da var det mig en let sag at fortælle al verden om din mands hæslige sygdom, og tillige mange andre historier som måske ikke engang du kender til."

Det fremkommer av den øvrige korrespondanse mellom Melby og Elise Andersen, at hun, på et tidligere tidspunkt, hadde betrodd til Melby at hennes mann hadde en kjønns-sykdom – hvilken type har ikke vært nevnt. Spørsmålene som kunne dukke opp i denne forbindelse er bl.a.: Når og hvordan har han fått den? Hadde han den da han ble opptatt i menigheten av R.? Om så: Visste R. om det? Slike spørsmål får man neppe svar på i dag.

Men hadde Melby helt mistet fatningen? Han offentliggjorde her en betrodd ytterst privat opplysning. Noe som – ifølge hans egne ord ovenfor – han ikke ville gjort, dersom han ikke: "var en ligesindet med den Satans lysepæle i Brønderslev." Nå, når han likevel har "fortalt all verden" om dette betrodde: så har han jo gjort seg til "en ligesindet med... Satans lysepæle" etc. Ordene faller tilbake på hans eget hode. Foretok han denne "avsløring" uten nærmere gjennomtanke om at det "ville komme over hamselv" slik han siterer Elise ovenfor. I den forbindelse kan vi da sitere fra en av de siste avsnitt i brev nr. 2 til Elise Andersen:

"Angående din mands sygdom og mere sådant, da kan jei nok forstå, at det er dig om å jøre at få pynte noget derpå; men det blaender ikke mine øyne. Forøvrigt kan du endnu være tryg i den retning; thi jeg har endnu ikke bestemt mig til at være sådanne hemmeligheders åbenbarer; thi at åbenbare betroede ting er mig en vederstyggelighed. Så fortsetter han med å si at det "ikke var han som hadde begyndt krigen på den måte, det var den Satans ..etc/deres kamerat, som hadde gjort det". Videre: *"Han har udbasuneret betroede ting, så I har intet at undskynde eder med, om også vi jør det samme"*. På slike premisser er det altså ikke

vederstyggelig å begå en "vederstyggelighed" – når motparten angivelig har gjort det. Vi har ikke sett at Melby, eller noen annen har påvist noen "betroede ting" som har vært "udbasunered". Om så: Hvem har betrodd hva – til hvem, og når var det "udbasunered". Vi prøver å finne det.

HERRENS RØST FRA SION NR. 9

Komenteres Her

Der blir ikke så stort å kommentere fra dette nr. Dette grunnet at saken blir i dette nr. ytterligere tilgriset. **"Vi ved, at flere af eder har uhelbredelige seksuelle sygdomme"** synes å være Melbys hovedbudskap i dette nr. Han fortsetter: **"så er det let begribeligt, vorfra eders seksuelle halucinationer kommer"**. Disse bemerkninger fremsetter han etter at han først har foretatt en oppsummering av historiske beretninger om religiøse bevegelser i eldre tid (også i senere) som hadde kombinert sin religion med alskens seksuelle utskeielser og orgier m.v. Dette etterfulgt av noen betrakninger fra endel psykologiske betrakninger m.v. Utfrå dette mente han nå å kunne stille "diagnose" på hans motstandere: d.v.s.Poulsen/Larsen gruppen.

Så sier han videre: **"Særlig betegnende er det, at de, som er mest angreben af seksuel sygdom, er de mest ivrige til at udbrede og støtte den nypåfundne horelærdom, der skal sammenblandes med religion og guds frygt."** Melby "diagnoserer" her Jens Larsen, som å være den "mest angrebne af (uhelbredelig) seksuel sygdom". Det virker nesten som han sier dette i fullt alvor. Eneste måte for J.L. å parere en slik påstand måtte være å presentere en legeattest.

Som et lite apropos til dette skal vi foregripe de historiske begivenhetenes gang og meddele at Jens Larsen - med sin "uhelbredelige" sykdom – overlevde Melby med flere år.

Resten av nr. #9 består i all hovedsak av en nyoppstilling av en del av de tidligere påståtte løgner som han har beskyldt Jens Larsen for – til dels med rette. Dog kunne vi være tilbøyelig til å tro at løgn ikke altid er det rette ord. **Dersom man – mot bedre vitende – fremsetter en usann påstand, da er det ubetinget en løgn. Dersom man i god tro og overbevisning fremsetter en påstand, som er usann, da er løgn – muligens – for sterkt?. En "usannhet" ville muligens være et mer passende uttrykk?** Eller skal enhver usannhet klassifiseres som løgn - uansett om den er fremsatt i god tro eller ikke? Vi bare spør. **Etter Melbys bedømmelser var enhver feiltagelse løgn. Tar man dette til følge så hadde nok Melby et betydelig antall løgner som hans regnskap kunne debiteres med – så vel som Jens Larsens m.v.**

Vi unnlot å nevne at resterende del av nr.#9 også inkluderte noen støttebrev til Melby m.v. Disse har ikke innhold som tilfører nye historiske opplysninger. Omt.av nr.9 endes hermed.

HERRENS RØST FRA SION NR. 10

Kun Begrenset Kommentar

Dette nr. består I all hovedsak av ca. 11.5 sammenhengende sider av utskjellinger som Knudt Andreassen retter mot Jens Larsen. Plus noen dikt til ufordel for hhv. Larsen og Poulsen. Selv om Knudt A.s budskaper til J. Larsen hadde vært i moderate toner – noe de ikke var – så ville det vært meningsløst å referere noe derfra da der ikke fremkommer noe historisk nytt deri. Skulle noen være interessert i innholdet av nr.#10 spesielt så ville det være best å lese den selv.

Nr. #10 er den siste i serien som heter H.R.F.S. men bare 2 dager etter at nr.#10 var trykt så ble et – såkalt – aller siste hefte trykt og utsendt. Det fikk navnet "Gjensvar Fra Mig og Otto Joelsen" og var trykt 15/ 04 – 1909. I dette hefte blir Jens Larsen lyft i bann. Der skulle ikke være mer nåde for han. Men Poulsen og de øvrige skulle få tilgivelse dersom de ville komme tilbake til Melbys menighet. Det ser ikke ut til at noen av dem tok imot tilbuddet. Jens Larsen hadde koka i sammen en forkjetret versjon av de Twende Vidners betydning. Men hans versjon kunne ikke

harmonere med hva Waag hadde fremstilt i "Den Råbende Røst" side 36. At J.L. stadig terpet på at Waag hadde "forvansket" lærer har vi vel før vært inne på. Likeledes at vi senere skal komme med en forklaring på hva han hadde kukt sammen om de Tvende Vidner – hvilket vi også skal. Det var ikke bare angrepene mot Waag som telte imot Jens Larsen. Det var vel like meget at han opptrådte som en slags "hærfører" for den danske gruppen under Poulsens forstanderskap. Det så ikke ut til at han tok denne bannlysningen særlig høytidelig.

MELBYS UKJENTE AMERIKATUR

Den første indikasjon vi kom over, som kunne antyde at Melby hadde vært på Amerikatur var i en skrivelse fra en mann i Amerika ved navn Edvard Trapp (Trapp er tidligere introdusert i historien). I skrivelsen, som er stilet til E.J.Andersen, sier Trapp: "...der gik til store udgifter for at tage imod Melby". Når kunne så dette vært? Det vi da visste var at Melby hadde begynt å veksle brevkorrespondanse med Trapp så tidlig som 1908/09. Følgelig måtte Amerikaturen være foretatt før den tid. Så var vi heldig å få opplysning fra en niese til Melby at hun hadde opplysninger fra amerikanske arkiver at Melby hadde flyttet til U.S.A. i 1907. Dette var selvsagt ikke korrekt. Derimot kunne dette være svaret på når han tok denne ukjendte turen. Den såkalte åndelige "krigen" begyndte tidlig i 1907 og var fortløpende aktiv til ca. midt i juli md.. Mellom midt juli & september var der noen ledige stunder, men muligens ikke lange nok til å dekke den tid han ville brukt på en Amerikatur. Derimot så syntes der å være lite trykkeaktivitet i tiden mellom september og desember i 1907. (Der ble ikke trygt noen H.R.F.S. i tiden mellom september og desember 1907) . Følgelig skulle der være god grunn til å tro at turen fant sted en eller annen gang i løpet av dette tidsrom. Utan at vi vet hvor lenge oppholdet varte.

Det som var spesielt med denne turen var at han stiftet bekjentskap – tilsynelatende et meget nært bekjentskap – med førnevnte Edvard Trapp. Historien vil vise at Trapp fungerte som Melbys høyre hånd og nærmeste venn, etter at begge var kommet sammen i Oregon. Ja også som "etterretningsagent" innen menigheten der. Dette skulle være tilstrekkelig om disse "parhestene" for nå. Men vi kommer til å høre svært mye derfra senere.

Det er mulig at Melby også traff andre menighetslemmer i Amerika for 1ste gang. Vi vet ikke om han noen gang hadde truffet E. J. Andersen for denne reiste til U.S.A. Heller ikke om han tidligere hadde truffet Jacobsen familien. Han hadde følgelig gode grunner for å ta en slik tur til å bli kjent med lemmere som han muligens aldri hadde hilst på før. Slik lar vi saken stå for nå.

HVA HAR ELLERS HENDT MELLOM 1907 OG 1909 – I NORGE ?

August 1907: *Olaf Melby* får Tinglyst skjøte på, Gnr.14 Bnr.34. Dette Bnr. var utskilt fra Bnr. 5 og – så vidt vi kan se – var dette den tomt som i 1994 ble bortfestet til Hans Stefanus Amundsen Waag. Nå var hele det disponerte areal blitt til een fast eiendom og feste bortfalt. Gården fikk fra den tid navnet "Kronborg" og Langetangen falt bort som postadresse. Melby er nå blitt medeier, sammen med Hans S.A.Waag (som i tidens løp endret etternavn til Melby).

Desember 31, 1908: *Karen Marie Hedemark* dør d.d., 75 år gml., begravet: 5/01/1909
Vi har ikke opplysninger om hvor hun ble begravet.

Des. 1907/Jan.1908: *John Torjusen* (jfr. D.H.V. s. 203) død, nærværd 80 år gammel. Da han hørte om premissene for Poulsen & co.s utstøtelse, reagerte han negativt mot Melbys handling og ble utstødt. Når Melby fikk høre om hans død, fortelles det, at Melbys uttalelse var at: "Herren slog ham ihjel forleden aften".

Året 1909: *Menighetens Iste Sangbok:* Trykkes og ugis av Olaf Melby. Hefte nr.1 bestod av de 16 første nr. med register på baksiden av omslaget. To andre kompletterende hefter ble deretter trykt og distribuert. Vi vedlegger fotostat kopi av et meget velslitt omslag.

Song

Gods intended

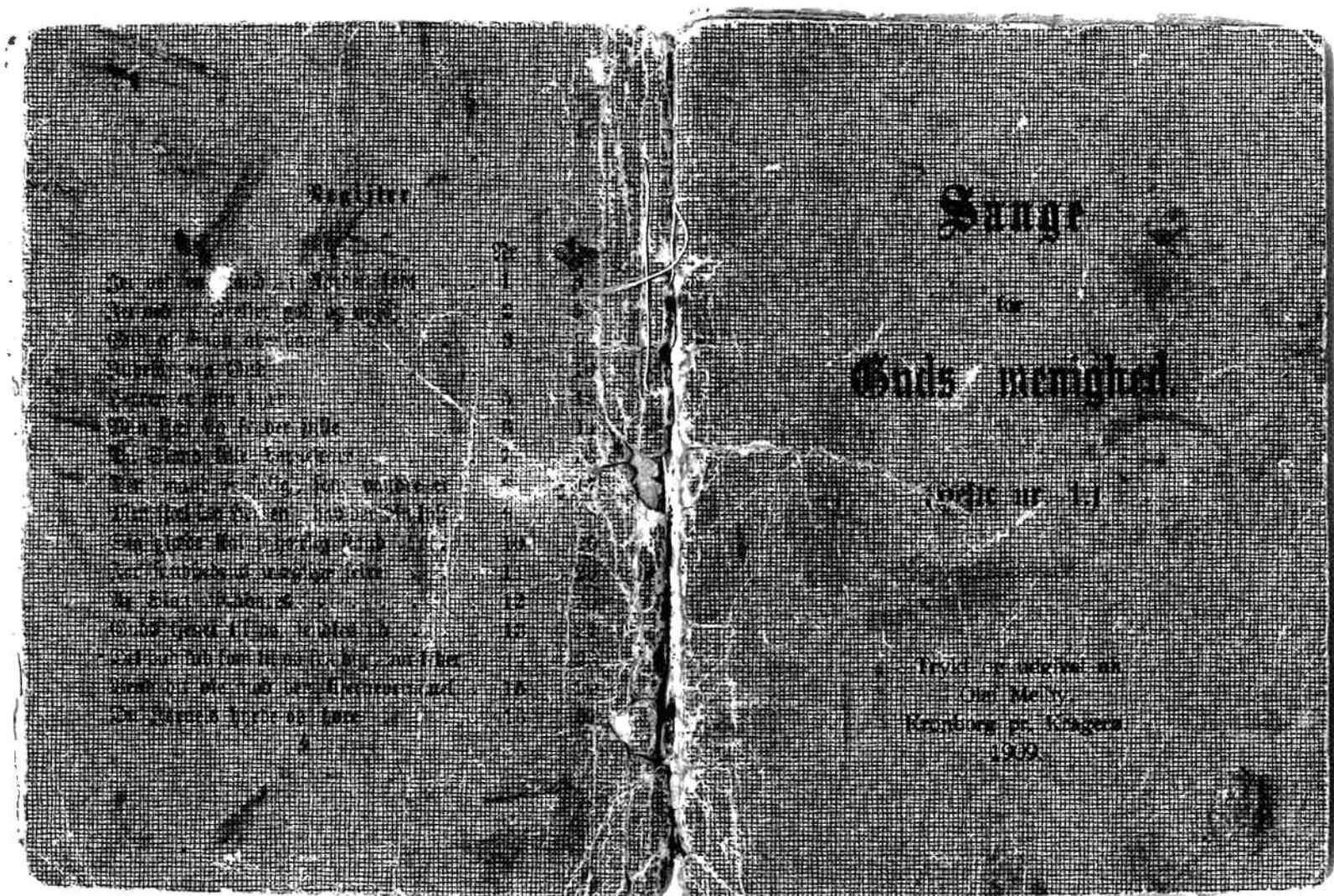
Open 13

David C. M. Morris

Open 13

Ronald W. M. Morris

Open 13

OG HVILKE NYHETER FRA MONTANA 1907-1909 ?
Ikke Stort - Dog Meget

År 1907: I dette år er det registrert at Forstander E. J. Andersen har kjøpt et gårdsbruk på 40 acre (160 Mål). Dette er i og for seg ikke noe oppsiktsvekkende. Det kan derimot det etterfølgende være!

Forut For 1907: Skal følgende ha funnet sted: Vi fullfører heretter den setningen (eller deler av den) som vi siterte fra i forbindelse med Melbys ukjente amerikatur. Edvard Trapp var skriveren. Innholdet sikter til et tidspunkt for Melbys besøk -- men var skrevet flere år etter dette besøk. Her er den del av setningen – stilet til Forstander E. J. Andersen – som muligens vil vekke oppsikt: *Lit længere hen (.....) siger du, at der gik til store udgifter for at tage imod Melby. Disse udgifter bestod sig vist i en seng? Du syntes vel, at du kunde ikke godt lægge ham i den seng, som du stjal på Pedersens creek.* (Han skal ha gjort et innbrudd der og stjålet både seng og komfyr). (creek = krik, større bekk etc.)

Vi kommer til å berette mye mer fra Montana om ikke så lenge.

TO STYKKER JENS LARSEN I DANMARK

Begge disse Larsener var medlemmer av menigheten. Dette kunne medføre en del forviklinger, ikke minst i den tid som den åndelige "borgerkrig" raste på sitt værste. Leserne vil ha oppfattet at den J. Larsen som lå i strid med Melby var en "Sten og Billedhugger" fra Brønderslev Dk. Eksakte opplysninger om hvor den andre hørte hjemme har vi ikke for hånden. Han skal visstnok (med forbehold) ha vært en slags reisende agent. Det skal, angivelig, ha florert rykter om at J. L. nr.1 var "skurkete" (sannsynlig uten grunn). J. L. nr.2 syntes at en god løsning på saken var at han forandret etternavn til "Boholt" - formodentlig et gårdsnavn. Og denne Jens Boholt figurerer videre i historien. Han giftet seg omsider med Anna Knudstrup som var første barnelærerinne i Poulsens menighet, i Aalborg. De fikk fire barn, som vi senere skal få høre litt om – tre sønner og en datter. Alle utvandret til Amerika men Anna Boholdt ble nokså tidlig enke.

JENS LARSEN FEILAKTIG BESKYLDT FOR Å TRO HAN VAR TVENDE VIDNE ?

Ved forskjellige anledninger har Otto Joelsen konfrontert Jens Larsen med den beskyldning at han mente seg å være een av de Tv. Vidner. Men dette har Joelsen også påstått til andre menighets folk. Melby har muligens påstått det samme. Noe konkret tidspunkt eller personlig skrift fra J. L. har dog aldri vært påvist – så vidt vi kan se. Derimot så skriver J. L. i et av sine skrifter – det berømte "Lysglint Gjennem Mørke" – følgende: "Efterdi at pladsen og tiden er sterkt fremskreden, saa vil jeg nu haste med at afslutte; men til efterretning for enhver ærlig og bekymret sjæl, vil jeg som foran sagt, endnu en gang sige, tro ikke at jeg mener mig at være ej heller at blive nogen af de tvende vidner, eller noget saadant af alt hvad der raabes efter mig." Han utbroderer videre at han verken ønsker eller tror så høyt om seg selv. Dette var skrevet i november 1907.

Vi har ikke merket at han senere har kommet med noen uttalelser som kunne tolkes som en motsigelse av foranstående ord. Utfra disse ord er det vanskelig å forstå hvordan Joelsen, evt. Melby, kunne finne sine påstander berettigede.

Der finnes dog et skrift fra noen år senere, hvor han virker noe mindre beskjeden i denne saks sammenheng. I dette skrift omtaler han at der var folk i Melbys menighet som hadde kommet til å tro at Amund Waag og Olaf Melby var de Tvende Vidner. Denne tilbøyelighet viste seg i noen av de støtteskrivelser til Melby, som var publisert i H.R.F.S. Problemets var at verken Melby eller Joelsen tok skritt til å korrigere denne misoppfatning som de begge visste var uriktig. I nevnte skrift påpeker J. L. at if. skriften kunne verken A.W. eller O.M. være Tvende Vidner. Helt Riktig! Til en hypotetisk spørger svarer han: Han ville ikke unndra seg tjenesten hvis pålagt.

J. LARSENS FORKJETREDE TVENDE VIDNER SCENARIO

Noen Innledende Bemerkninger: Helt fra menighetens første stiftelse i Chicago har de "Tvende Vidner" vært det store forventningstema. Drengen og de tvende åndelige vidner "Lov og Evangelium" var altså kommet på plass. Men noe var manglende! Drengen skulle ha to "hjelgere" – to "armer" – som R. betegner dem for i Db. side. 457. Og een ting med disse var klart: Menigheten skulle ikke vente på at disse skulle komme fra en oppvoksende slekt innenfor menigheten. De skulle komme UTENFRA! Hvorfor? Det forklarte R. på side 594 DB.. "Josva (det ene vidne) "var iført skidne klæder" (falsk tro og lære). For å innta embedet som vidne måtte han få forståelsen av R.s lære (få på seg "rene klæder") etter å ha avkledd seg de skitne. D.v.s utmeldt seg fra det falske samfunn han sto i. Her ligger der ingen grunn for misforståelse. En ytterligere forsterkelse av dette punkt finnes på side 209 Db. Her forklarer R. at: en mand "skal komme og få forståelsen af denne åbne bog" - d.v.s. Domsb.

Når det var klart at de måtte komme utenfra så ble forventningen styrt i riktig retning. Var der noen "kandidater" i sikte. Det kunne virke slik. Allerede i den 1ste tid i Chicago skal R. ha sagt til menigheten at han forventet at pastor Wettergren i Arendal kunne vise seg å bli en av de tvende vidner. Kvalifikasjonene var tilstede. Han hadde riktignok nylig etablert den 1ste Frikirke i Arendal. Men etter at R. hadde vekslet brev med ham et par ganger så hadde W. kommet med en slags innrømmelse overfor R. D.v.s. at under visse forutsetninger kunne han gi R. rett. Dette fant R. oppmunrende og tente håp hos ham om at her var et mulig Tvende Vidne.

Men slik gikk det ikke. Derimot så dukket det opp en konkurerende menighet i Chicago hvor stifterene – man og hustru – påsto at DE var de Tv. V. som Åpenb. 11 taler om. Dette virket forstyrrende på menigheten og R. måtte gripe inn med noen beroligende ord.

Enkelte røster(inkludert J. Larsen) har forsøkt å benekte at R. hadde uttalt forhåpninger om Wettergren som Vidne. Det er dog et faktum at ikke et eneste menneske – som ville hatt kompetanse til det – har noen gang benektet at så var tilfelle.

Tiden gikk og "uautoriserte" vidner begyndte å dukke opp. Den 1ste var denne Halvorseth som mente seg å være et Tv. V. og at han skulle være R.s etterfølger istedenfor Waaag. Noen av de "uautoriserte" var helt sinnsforvirret; andre hadde feilaktige forståelser av ordet. Vi skal i historien straks berette om bevegelse som dukker opp & påstår at de – "Historiske" – Tv. V. ikke engang skulle være naturlige menn. Dette tross at R. hadde t.o.m. en mann i sikte.- foruten hva han skriver i "Tempelsvøben" nr. 4, side 25 i den "gamle". Her står det klart: at de har TO betydninger – 1st og fremst lov & evangelium :"for det andet tvende mend, Herren opreiser i lighed med Serubabel og Josva (.....) Vad tid disse mend fremstår og på vilken måde, vil Herren vise, når han sender dem". Kan det sies klarere - uten å tegne bilder??

Her bringes både Josva & Serubabel inn i bildet. Disse var forbildene for de "to vitner" (Tv. Vid.) i Åpenb. 11. Ikke bare R. – men Bibelen selv – identifiserer disse som forbilder & "ekvivalenter," opptrædende i to ulike tidsepoker. Bibelen setter samme identitet på disse to par. Den omtaler dem som "Tvende Oljetrær" sammen med "Lysestake" i både Sakarias 4, & Åpenb. 11. Og her nærmer vi oss et hovedpunkt i J. Larsens forkjetring. Josva & Serub. var virksomme/samarbeidet på et og samme tid - ikke i to ulike tidsepoker. Det går klart frem av både R. og Bibelen at de Tv. Vid. i Åpenb. 11 – som J. & S. var forbilder for – også skal være samtidig virkende - i hele 6te engels tid. De Tv. Vid. er egentlig et **embete** som to menn skal utføre. Disse menn skal dog ikke leve i 1260 år. Når en dør trer en ny inn i embetet. På samme vis er "Drengen" også et embete som utføres av suksessive utøvere. R. forklarer alt dette meget godt på side 207 i D.H.V. Men MERK! De **førstefødte** til hver av disse embeter har en **helt spesiell oppgave å utføre**. Hva denne skulle være, for de forventede Tv. V. omtales ikke her.

Nå til Jens Larsens forkjetninger: R. forklarer side 43 Db. at de Tv. Vid. er 2 av de 4 dyr. Lærsen ville splitte disse 4 dyr opp til 2 puljer av 2 hver slik at en "profet" og et "vidne" skulle virke i 6te engels tid. Og det andre på i 7nde engels tid. Og "profeten" som skulle "parres" med et Vidne skulle være "Drengen" i hhv. 6te og 7nde engels tid. "Drengen" (6te & 7nde engel) skulle altså ansees som to av de "fire dyr", som skulle deles i to "puljer". Ikke raft at J. L. raste mot A. Waags forklaring om "Lammets syv horn" og anklagde han for å "forvanske lærdommen".

Forts. Forkjeting av Twende Vidner

Poulsen og Larsen var "våpenbrødre" i striden mot Melby når det gjaldt "Gjerningen". Men var de forlikt i spørsmålet om hva R. forklarer om de Twende Vidner. Det var de åpenbart ikke. Der utviklet seg direkte splid, som best illustreres fra den herunder stående skrivelse fra Poulsen. Larsen kviet seg ikke for å publisere dette – med de fordømmelser mot ham, som Poulsen fremsatte. Videre kommentar reserveres til etter gjennomgang av Poulsens skrivelse.

Aalborg den. (ingen dato)

Kjære Marie og Niels Nielsen,

Dit brev, Marie, har vi modtaget og ser, at I vil takke om vi svarer eder. Men glæde os med eder kan vi ikke. Følg den rene lære og vejledning Gud har givet os gennem Drengen, om I det gjør, da faar i glæde eder med os. Den er så ren og klar ligefrem fra Gud selv. Men den lære I nu har anammet fører eder til fortabelse tilligemed dens lærermester. Du henviser os Marie, til at læse side 595 nederst, om du havde læst om paa 596 side kunde I dog se at der staar: "De twende Vidner som nu skal fødes og som skal følge kirken, er ogsaa disse Oljebørn o.s.v. Se dog kære gamle venner, at de twende vidner hører kirken til. Læs nu ogsaa side 600 anden spalte, og se stolens sted, Nordenland. Se nu paa 601 side de to mænd, der tager Kvinden paa sine skuldre og fører hende imod øst hvor stolen var. Læs nu ogsaa side 211 første spalte forneden, der staar: Disse Twende Vidner er ordets twende Vidner og profeter som skal følge kirken, ogsaa skal Drengens sæd følge med. Nu skal disse have sin tid at virke i, som er samme tid som Dyret. Ja dette tidsrum af aar er Menighedens tid i Hedningeverdenen o.s.v." Læs lidt længere ned paa siden, kan i dog ikke se at Vidnerne hører kirken til og skal følge den i Hedningeverdenen det visse aars tal. de får da en nedkuelse og opstaar da i Jødeland efter Drengens forklaring.

Ja venner, om I udleilige eder hid til mig, skulde Herren vise eder større vished i sagen om I giver Pagtens Aand ret, det er den jeg ved Guds naade forsvarer. Læs nu ogsaa Tempelsvøben side 85 nederste afsnit og om paa 86 første afsnit, saa faar I se, at I skal slet ikke skille de 24 eldste fra hverandre for at faa 12 til Hedningene og 12 til Jøden. Vær dog ikke med til saadan sonderrivelse af det hellige Vidnesbyrd. Hele den lære J. Larsen praktiserer, er det mest Dragevrøvl der tænkes kan. Drengen har forklaret vidnesbyrdet klart og tydeligt og det trænger aldeles ikke til omdannelse, men kunde Satan faa det sonderrevet og faa sjælene riktig drukken af horevinen, saa de ikke kan se forskjel på sort og hvidt, saa har han sit offer bundet for tid og evighed. J. Larsen, der er udløbsrende for slig lærdomsstof, kan umulig undgaa fortabelse saa vel som dem der anammer hans lærdom. Jeg ønsker at nogle, om mulig dog fik sit aandelige øye aabent før det er forsildig. Herren er stærkt i nærhed af os, og ve dem der ikke har aagret med sit pund paa retferdig maade.

O venner dog ! Tag min advarsel til eder fra Herren og overvej nøye, ringakt ikke eders sjæle, og vær hermed hilset med Kristi Kærlighed, og hils ogsaa Marie. I hilses fra min hustru. Her sendes den ønskede Bogens Rulle.

S. Poulsen .

Ser man bort fra uoverenstemmelsene i anledning "Gjerningen" så ville Poulsens foranstående skrivelse utløst full harmoni og erkjennelse hos samtlige andre ledende personligheter (Waag, Melby, Joelsen m.v.- Ja, t.o.m. R.) som denne del av historien har omtalt. Dette utfra innholdet i de uttalelser (ikke alle sitert heri) som de har fremkommet med. Vi kunne bl.a. ha sitert Joelsen fra H.R.F.S. nr. # 5 men vil ikke forsspille unødig plass på dette, da det i hovedtrekk er en gjengivelse av R.s uttalelser på s. 43, sp.2 i Db.

Larsen unnløt – som vanlig – ikke å svare, men vi finner ingen hensikt med å gjengi hans nærmere 2 sider av famling og vrøvl, inneholdende samme sluttfasit som omtalt på foregående side. Kort sagt: Han lager til en blanding av max 50% R.forkl. Og tilføyer 50% egne tolknninger.

Som en siste bemerkning til foregående sides innhold: J. Larsens "forklaringer" virker, ved første blick, besnærende. D.v.s. for tilhengere som ikke gir deres egne grundige undersøkelser. Og mange vet ikke engang hvor de skal undersøke. Fasiten blir at de sluker rått alt som faller i smak - bare det kommer fra en såkalt ledende skikkelse som de har fattet tiltro til i andre forbindelser. Og J. L. hadde blitt en slik skikkelse, da han viste seg å være en skarp debatant i andre forbindelser. Når - som nevnt på foreg. side - J. L. opererte med en meget stor prosent av tilføyde egne "vrier", anvendt på R.s forklarelser, må det forventede resultat bli: at et "helt folk farer vill" grunnet "egne tagne meninger om ordet" (fritt oversatt). Men tro hvem de som Poulsen skrev til, valgte til slutt å tro på?

Sluttelig melder vi at der - i mange år - var dyp splid mellom J. Larsen og S. Poulsen.

THORVALD HANSEN ENTRER SCENEN

Hvem var Thorvald Hansen?: Ennå en gang må vi ty til en Jens Larsen skrivelse som en delvis besvarer av spørsmålet. Første gang vi finner et fast spor om T.H. er i et brev som J. L. skrev til G. Dahlstrøm og Hustru 10/8 1910. Vi gjengir kun den del som omtaler T.H..

Kjære Broder i Herren med Hustru !

(.....) "Det ser ud som at vi fremdeles skal splittes i endnu flere delinger. Det er nogle som paa Sjælland her i Danmark, en ung mand - ja vel nok hen imod de 30 aar; og saa hans moder, og mulig en enkelt av hans sødkende, samt en gift kone, hvis mand efter sigende ogsaa skal have begyndt at ville høre efter Sandheden. Den unge mand hedder Hansen, og de boer i byen Næstved, maaske I har hørt ham omtale. De siger at de tvende Vidner er kommen, samt de 4 dyr m.m. Denne Hansen har skrevet et brev til H. C. Andersen, hvilke brev ogsaa er blevet mig tilstillet; jeg lader dette brev følge her, saa kan i selv deraf se, hvor forskruet de er blevne i deres tænkemaader om Sandheden. Jeg skal siden sende eder noget mer af hvad de har skrevet, samt hvad jeg har svaret dem derpaa".

Til ovenstående kan vi tilføye følgende: Thorv. Hansen var ansatt av S. Poulsen som hjelper i hans stenhuggeri bedrift. Han hadde visst begyndt å tro på R.s lære etter Poulsens påvirkninger. Etter alt å dømme var det før den store lange striden begyndte. Han var fortsatt i arbeide hos Poulsen da "krigen" brøt ut, og fulgte med i hva som foregikk fra begge sider. Etter at det hele var - tilsynelatende - kommet til ende så gjorde han seg opp en slags status over saken. Hans konklusjon var at Guds Ånd ikke var med verken Melby eller Poulsen /Larsen. Om han da umiddelbart forlot sin jobb hos Poulsen, eller ble sagt opp av samme, grunnet hans nye holdning, er ukjent.

Nå hadde han utpekt seg selv til noe stort. Han kom til - og forkjyndte - at han skulle nå danne en menighet som hadde en bestemt hjemmel i skriften. Denne hjemmel fant han i Sakarias 13, 8 & 9, hvor det står "Og i hele landet, sier Herren, skal to tredjedeler utryddes og omkomme, bare en tredjedel skal levnes der" 9v. "Og denne tredjedel vil jeg la gå gjennem ilden og rense den, som en tenser sølv etc."

T. Hansen mente altså at de to tredjedeler som skulle utryddes var Melbys og Poulsens respektive menigheter. Mens den tredjedel som skulle bli til overs og være Herrens utvalgte: Det var det samfunn som han nå skulle danne! Og hvilken teologisk grunnvoll skulle denne bygge på? Det skal vi i hovedtrekkene oppstille herunder.

Om "Gjerningen" var et hovedpunkt vites ikke. Men hans standpunkt var: "Gjerningen" hadde funnet sted: De Tvende Vidner - var kun Lov og Evangelium - intet mer: Jordens Dyr - var noe uklart, men på eet tidspunkt utpekte han en Sosialistisk Regjering i Danmark som oppfyllelsen av dette skriftpunkt. De to sistnevnte var de to profetiske hovedpunkter som hadde vært et forventningstema for menigheten. Disse hadde nå T. H. foranlediget å være oppfylt. Intet mer å vente på i den retning!

I tilfelle det skulle være av interesse skal vi navngi noen av medlemmene som i sin tid sluttet seg til hans "menighet" – i hvert fall for en begrenset tid. Navnene vi oppgir er ikke nødvendigvis det fullstendige tall, men kun de som vi har fått oppgitt fra tidligere medlemmer. Foruten Hansen selv, med hustru, har vi fått følgende: Oda Hansen (Piramo): Odas 4 søskener: Verner, Gerda, Ester, Hilda: Odas far, Johan Hansen; Kristian & Marie Hansen m.barn Albert, Eivind, Astrid, Alfrida: (Ingen av disse, angivelig, ikke i slekt med T.H.). Kristine Jensen m. søn, navn ukjent: T.H.s bror Robert & Hustru Dorthea + 2 barn Erik & Esra: Amanda Hansen: P.Petersen: Klara Sloth: Flere har vi ikke for hånden. Hvorvidt de personer som J. Larsen omtaler er inkludert i de ovennævnte vites ikke. (T. H. hadde også barn & andre søskener).

Flere år senere skulle en mann ved navn Oluf Bertelsen bosette seg i Næstved. Hva som deretter hender blir omtalt i historiens Del 3 – hvor vi også får høre mer om Thorvald Hansen.

MENIGHETENS OPPBRUDD I MONTANA BEGYNNER

Ved begynnelsen av 1900 tallet syntes alt å være myntet på at Race Track i Montana skulle være et "blivende sted" for menigheten i U.S.A. Israel Strøm (tidligere omtalt) hadde avstått 4 mål, fra sin 320 mål eiendom, som skulle brukes som gravsted. Den ble beregnet for i alt 7 menighets "enheter" hvorav Strøm var den ene. Det tydet på at permanente forankringer var tilsliktet. Men det skulle vise seg at mange "skjær i sjøen" skulle dukke opp. De værste blir omtalt litt senere. En av disse var dog et problem med forurensninger fra Anaconda kobber-smelteverk. Utslippet fra dennes skorstener la seg på gårdbrukernes vekster og årsakte betydelige tap. Lokale gårdbrukere anla 2 rettssaker mot Anacondaverket men tapte begge ganger.

Edvard Trapp (tidl. omtalt) hadde ved år 1909 fått nok. Han hadde fått tilnavnet "potetkongen", antakelig grunnet at han dyrket hele sine 160 mål som poteland – men tapet ble for stort grunnet nevnede forurensninger. I 1909 solgte Trapp sit bruk til en ved navn Hasselgren (som ble dårlig betaler) og flyttet til staten Oregon – nærmere bestemt v. byen Eugene. Vi har aldri greid å få svar på grunnen til at han valgte nettopp Oregon (samt Eugene) som nytt bosted. Der flyttet han omkring et par ganger før han fant permanent bosted. Mer om Trapp i hist. Del 3.

Trapp var altså den aller første men flere skulle følge. Imens begyndte en omfattende korrespondanse mellom Melby og Trapp. Vi gjengir herunder det antatt 1ste Melby brev i serien.

Langtangen den 3 nov. 09.

Kjære Broder i Herren,

Edv. Trapp !

Jei har for længere tid tilbage modtaget dit kjærkomne brev, for hvilket du takkes. Jei hører, at du, ligesom ogsaa Edvin, finder klimatet paa det nye sted at være udmerket, ja maaske bedre end paa noget andet sted, hvilket glæder mig. Ligeledes glæder det mig, at der er billigt land at faa saa meget man vil have, saa at gjerne hele menigheden kunde faa plads, om det saa skulle være. Som du maaske har hørt, saa har jei isinde at komme til eder en tur i besøg, og det vil da være mig kjært at sætte mig ind i forholdene, og maaske det kan lede til megen velsignelse og gavn for Israel, i de dage som stunder til, og som vist ikke er saa langt borte. Jei har længe været betængt paa at reist nu i vinter, i desember maaned, men mange omstændigheder nøder mig til at vente til vaaren, hvilket jo ogsaa er det beste; thi da faar man mest at se af alt som vokser paa marken.

Jeg ser, at du har hørt om Knuts udtalelser i hans brev til mig. Knudsens udtalelser er ikke saa ilde ment som de er blevet farvet for at være, og fra min side fæster jei mig ikke ved noget saadant, saa verken du eller Knudt er sat i nogen miskredit hos mig for denne sags skyld. Ligeledes beder jei dig, at du heller ikke maa have nogen skjev tanke til Knudt; thi som foran sagt, saa er ikke hans udtalelser saa ilde ment, som de har fået farven for.

Du takkes meget for kartet over Lane co., (herred navnet) som jei har modtaget. Hilser Edvin meget, samt enhver af vennerne. Vær du og dit hus paa det jærteligste hilset,

Eders broder i Herren, Olaf Melby

Vi Beveger Oss Fortsatt i Tidsrommet 1909-19011

I foregående brev fra O.M. til Edv. Trapp – formodentlig det 1ste etter T.s ankomst til Oregon – nevner O.M. at han hadde fått et brev fra Knudt Andreassen. Samt at dette, av enkelte hadde blitt oppfattet å være ”ilde”. Hvilket Melby ville dempe ned på. Men hva var det K.A. egentlig skrev om (han var ennå i Montana) som kunne både virke ”ilde” og innvikle Trapp? Vi drister oss til å gjette at K.A. skrev noe ufordelaktig om E. J. Andersen og samtidig antydet at Trapp opptråtte som en forsvarer av samme mann. Hvilket O.M. syntes å ville glatte helt over. Det er av hensyn til hva etterfølgende historie bringer frem at akkurat dette punkt prøves belyst!

Å gjengi alle Melbys etterfølgende brever – i sin helhet – ville være altfor plass – og tid – krevende (der er mange). Men hver av dem kan inneholde enkelte informasjoner av interesse. Disse skal vi, etter fattig evne, forsøke å formidle i ordrette bruddstykker eller fritt referat. Der kan mangle brev i den fortløpende serie, men vi må nøye oss med hva som er disponibelt. Det neste brev vi har etter 3/11/09 er: 12/4/10. Han har fått Trapps brev ”for lang tid siden”, men grunnet sykdom ikke maktet å svare tidligere. Trapp har problemer med å få betaling fra Hasselgren, som kjøpte gården hans i Montana. Melby forsøker å opptre som mellom-mann. Meste delen omtaler H. og at han ønsker et annet betalingsopplegg. Vi får nok høre mer om H.

Noe merkelig ved disse tidligste brevene er at de bruker adr. Langtangen istedenfor Kronborg – som han ellers har brukt helt siden 1907. Neste brev er datert 25/07/10. Hasselgren problemet fortsetter: så sier Melby: ”*Jeg har meget ondt for at kunne give mit samtykke til, at gaa til den verslige øvrighed for ved deres magt at tvinge ham, da dette i vidnesbyrdets ord er forbudt os at gjøre.*” Han anbefaler å prøve alle tenkelige alternativer. Så får vi en nyhet: ”Nå er jo ogsaa Jacobsens familie kommet til eder i Oregon. Som jeg forstaar er der trubel mellom dem og Andersen, men det lader sig vel med tiden læge, saasom alle andre saa.” Avsluttshilsen.

Vi går nå til et udatert brev hvor han omtaler mottakelse av et brev datert 11/7 formodentlig 1910, og muligens mottatt straks etter at han hadde postet foranstående? Det er fortsatt Hasselgren som er problemet. I den forbindelse utdypes han de samme meninger som han fremsatte i forrige skrivelse. Vi siterer: ”*Du ved selv, at Reinertsen paa mange steder i brevene i brevbogen strengelig har forbudt os, at søge hen til verdslige øvrighed og denne verdens rigers ret.(....) Jei ved ogsaa, at Waag negtede flere at indgive sine gjeldsfordringer til sagførere*”. Han har fortsatt ønske om å besøke Oregon men at det fremdeles er for anstrengende. Slutthilsen.

Nå får vi ennå et udatert brev. Om det passer i rekkefølgen er litt vanskelig å bedømme. Han sier: ”*Det er ondt, at det i Oregon skal være saa vanskelig med skolen; thi der er det jo nesten verre end paa noget andet sted. Havde jei vist dette, saa ville jei ikke tilstedt nogen at reise dertil*”; Vi avslutter der og tar med noen avsluttende ord. Merk Disse! ”*Jei har nylig haft brev (fra) Andersen, Montana, og dette glædede mig meget; thi jei har altid i min aand holdt meget af denne mand. Du siger, at du tror, at Andersen er ”blevet meget misrepresentet” til mig. Naar saa er skeet har jeg aldrig taget det i betrakning, da jeg ved, at mange vil gjerne have lit at feile paa opsynsmanden*”. Deretter noen få ord før slutt hilsen.

Også neste brev er uten dato; skyldes kanskje uforsiktig kopiering. Her høres det ut til bedring med Hasselgrens problemene. Det følgende kan bli en ”brikke” i det historiske forløp vi nå bygger opp. Så Merk! ”*Angaaende Jacobsens, da forstaar jei, at de har modvilje mod Andersen, og jei ser af dit brev, at de bruger en uforskammet mund mod vennerne i Montana. Lader os paavirke dem i sagmodigheds aand for at ogsaa de kunne blive sagmodige etc.*” (....) ”*Min tillid til min broder og medtjener Andersen er ikke rokkes*”. ”*Angaaende skolen; da er det mig en stor glæde at høre, at dine barn endnu ikke er begynt paa den; thi det er mig som et sting gjennem hjertet, naar nogen af vaare børn begynder at gaa der;*” etc. Sluthilsning.

Forts. Melby/Trapp Korrespondanse 1909 – 1911

Kronborg, den 4 mai 1911: Problemer med Hasselgren igjen. Disse hopper vi forbi. Så følgende: "Jei hører, at Ferdinand har været hos dig for ikke saa længe siden. Saavit jei har hørt, saa lever han vel tilligemed de øvrige venner, med undtagelse af Oluf og Berthe; thi de har jo tilslidet sig selv formedelst sine fremgangsmaader; men jei haaber og tror, at Herren vil nedbøye dem i støvet til atter at ydmyge sig under hans riges septer. Det er jo ondt, at verden paa den maade skal faa anledning til at nedrakke menigheden".

"Jei ser, at du heller ikke siden dit forrige brev har talet med Jacobsens familie. Det har været mig til stor bedrøvelse at ærfare om al den trubel mellom dem og Andersen. Jei har søgt at megle fred og paavirke til forsoning (.....) men ligesom med Moses, saa ser det ud for mig, at jeg kun skal blive mistroet og tænkt ilde om for denne min gjernings skyld---" Etter noen utfyllende bemerkninger så kommer avslutnings hilsen.

Et brev datert 14/11/1911 Hopper vi forbi. Det utgjør kun en prediken - intet historisk .

Kronborg, den 27 des. 1911: Etter noen innledende bemerkninger kommer følgende: "Det glæder mig ogsaa at se, at du har formået at undgaa skolen ved at leie en kvinde fra Babel, som er kyndig i de verslige fag, som fordres, for at hun kunde lære børnene; thi denne ordning er saare meget bedre end at lade dem gaa paa skolen blant hele den hob af uguadelige børn; (....) Jeg er derfor fornøiet med den ordning, som du har fundet, og saa kan der omsider blive en anden og bedre maade".

Jeg ser, du saa smaat har haft tanker paa at vende tilbage til Montana. Nei, jeg synes ikke du burde gjøre det; thi om du vandrer i lydighedens veie, saa maaske Herren omsider kunde kalde dig til en eller anden tjeneste i sit hus.

Jei er ogsaa fornøiet med den maade, som du fik ordnet med Hasselgren paa, idet du fik solgt mortgagen (pantobligasjonen) til en bank: thi saa blev du fri fra alt klus med den uguadelige og løgnaktige mand. Heretter følger noen linjer med åndelige formaninger og betraktninger. Så kommer følgende:

Angaaende Jacobsens, da er de endnu ikke helt indtagne, men betragter dem ikke som fiender. Oluf Andreassen skriver jeg til, at han paany vil blive indtaget i menigheden. (Når og hvorfor hadde Jacobsens vært utsatt? Var det Andersens utstøtelse av dem i M. som ennå gjaldt?)

Over tilstanden i Montana er jei bedrøvet; thi jei synes, at der raader en modvillig aand, som ikke vil underkaste sig i lydighed og ydmyghed. Jei har dog ikke talt om dette til nogen anden; thi jeg har hidtil holdt denne sorg for mig selv. Etter avsluttende hilsninger omtaler han "Et lite skrift" som var under arbeide: Muligens kan etterfølgende "sendebrev" være dette skrift.

M E L B Y S M I N I A T Y R - S E N D E B R E V 1911

I nevnte sendebrev tar Melby opp den "Store Trengsel" som ifølge Domsbasunen skulle inntrefte etter at "de 45 år" var utløpt – d,v,s, året 1926: (R. gir i een forklarelse et slingringsmon på plus eller minus fem år). Melby fremholder at tiden stadig dro nærmere og at menighetens folk burde i god tid gjøre tiltak som gjorde dem best forberedt til å møte denne store og alvorlige dag.

Kort sagt: Hans hovedråd til menigheten var å komme seg ut av byene – som ville være de farligste steder å bo under forventede krigshandlinger m.v. Steder på "landet", dels avsides slike, mente han at det var tryggest å søker seg til. Videre: at han selv nå hadde sikret et slikt sted (Kurdøl) hvor han snart skulle flytte.

I Melbys nærmeste omkrets var der to familier som reagerte nærmest momentant. Frantz Pettersen var 1st ute og fikk 8/2-1912 tinglyst eiendommen, "Sandåker," Gnr.1 Bnr.2 . Neste mann ute var Otto Joelsen som fikk tingl. eiendommen, Moen, Gnr.1 Bnr.5 den 11/4-1912. De to nevnte betalte kr. 3 000.- hver for sine eiendommer. Melbys eiendom, Bnr.1, tingl. 20/2- 1912 kostet kr. 25 000.- Etter at Knudt A. + Anton T. kom med var der 4 nære nabofamilier; eksklusive Melby. K.Andreassen og A. Thorsen kom ikke på plass før flere år senere. Omtales i Del 3.

MENIGHET DANNET I NORDFJORD (Ca. 1912)

Vår kilde, Josef Bjørhovde, kunne ikke gi noe eksakt årstall for menighetsdannelsen i Nordfjord. Men han ”kapslet” det inn til å være senest 1913 og tidligst 1910. Siden siste foregående dokument gjelder hendelser senest i 1912, velger vi å operere under dette årstall.

Foregangsmannen – som også ble lokale leder – var en mann ved navn Baltser B. Lien. Han ble dog, av de fleste vi kjenner derfra, vanligvis bare omtalt som ”Baltser” – hvilket kunne lede en til å tro at dette var etternavnet. Ifølge J. Bjørhovde så bygde denne Baltser sitt hus på Bjørhovde eiendommen. Og det var formodentlig derfra han utdelte skrifter og holdt møter m.v. Dersom Nordfjord menigheten skulle vært omtalt, så måtte det vært i et eller annet av Melbys skrifter, og noen slik har vi aldri kommet over. D.v.s. fra den tidligste tid.

Baltser gjorde etter alt å dømme en bra jobb når det gjaldt hvervning av medlemmer. Vi skal prøve med en kort oversikt: Blant de eldste var der John og Brita Wiik. Av kjente barn hadde de tre døtre, hvorav to ble gift med menn i menigheten. De fleste nye lemmer kom fra den yngre garde. Av disse kan nevnes 5 ungdommer som svarte til navnet Egge: 2 som hadde navnet Manseth. Navnet Løken var også med – uten at vi kjener antall. Fornemst av alle var vel navnet Bjørhovde, bestående av både eldre og yngre. Det var en Bjørhovde, Samuel, som ble utnevnt til forstander på stedet etter Baltzers fratredeelse. Vi vet også av andre personer hvis etternavn ikke kan erindres. Nordfjord menighet og dens medlemmers ulike skjebner vil vi høre mer om senere.

UTVANDRING TIL ”KVINDEN” I VESTEN

„Kvinden“ -- den legemlige menighet – omtaler R. ganske grundig i Dombsbasunen. Han omtaler også at ordet har en dobbelt betydning – d.v.s. en ”åndelig” og en ”historisk”. Den ”åndelige” kvinde betegner Guds ånd og ord. Den ”historiske” kvinde er altså den synlige, legemlige menighet - bestående av levende lemmer. Det er sistnevnte vi skal omtale – i samsvar med hva R. har forklart i Db. side 600 & 601 m.fl. På disse sider fortelles om en ”kvinde” som sat på en ”stol” i ”Vesten” (Amerika) (if. Hermas syn). Da R. reiste fra Amerika til Norge var det at ”Stolen” ble flyttet fra ”Vesten” til ”Østen” (Norge). Men ”kvinden” (menigheten) ble stående igjen. Hun hadde en misjon å utrette – en innsamling. Det står i fete boksstaver **”samle dig fra vesten”** på s. 600. Når misjonen i vesten var ”fullkommen” så skulle de ”Tvende Vidner” (bokstavelige men av kjøtt og blod) få det ”embete” å flytte ”kvinden” til det sted hvor ”stolen” var (Norge). ”Kvinden” kunne altså ikke flyttes fra vesten før de Tv. Vidner hadde inntrått i sin plass for å utføre ”embetet”!

Foranstående fremstilling er – beviselig - helt i samsvar med hva Reinertsen, Waag, Melby (samt Joelsen) urokkelig har fastholdt – i hele sine tider. Dette forklarer da også hvorfor menighetslemmer i Norge m.v. kunne, uten hindring, utvandre til Amerika (U.S.A. & Canada). Vi har tilfeldigvis en Melby skrivelse som nettop omtaler en utvandringssak. Denne gjengir vi herunder:

Brevet er en avskrift fra originalen utsendt fra Kurdøla i 1912

Kjære søster i Herren,

Gundhild Jeppesen !

Dine kjærkommende breve har vi modtaget, for hvilket du takkes. Jei ser at du må flytte til I juni, og at saaledes gjerne vilde vide, om der var nogen sted for eder herover. Havde jei været i den stilling at jeg kunde, saa skulle jeg leiet eder Kronborg for en billig pris, hvilket ville ha passet godt: thi saa kunde Sigfred haft sig en beskjæftigelse i byen og saa komme hjem paa aftenen. Men det er mig desverre umugeligt: thi jeg maa forsøge at faa det solgt saa hurtig som muligt for at kunne faa klaret de mange udgifter.

Forts. Gundh. Jeppesen Brev

Jeg forsøger nu at avertere det. Nogen anden plads ved jeg ikke at kunne skaffe eder saa hurtig, som til første juni.

For dine sønners skyld tror jeg nok, at det var heldigt at komme til Canada, særlig hvis I vil have tanken henvendt paa at faa eder en Farm eller jordeieendom, thi en eiendom er jo meget lettere at komme til derover end her. Men da maa dine sønner have den til sammen. Hvis du og dine sønner har lyst til at reise derover, saa har jeg intet imod det. Maatte Herren være med eder og bevare eder, baade til sjel og legeme.

Vi lever alle vel heroppe, og vi er alle tilfreds, og vi er enige om, at noget bedre sted kunde vi vanskelig have fundet.

Hils Marie Jørgensen meget; samt enhver af de øvrige venner og vær du og dine sønner meget hilset fra mig og os alle.

Eders broder i Herren

Olaf Melby

Dette var altså omtalte brev.

Senere skal vi få direkte uttalelse fra Melby som i større grad bestyrker hva ledelsens syn på dette med "samling i vesten" innebærer. Hvilket er ensbetydende med at det er der "Kvinden" var å finne.

For øvrig skal vi ikke unnlate å nevne at vi her har kun henvist til et enkeltstående tilfelle. Der foregikk en rekke utvandringer, til vesten, helt fra ca. 1900 og frem til den heromtalte tid. Og den fortsatte i mange år fremover. Den vil senere bli omtalt – dog muligens i Del 3

For å følge utviklingen fortløpende – frem til en klimaks – må vi igjen gå tilbake til noen Melby brev. Vi har etter to stykker med med uidentifisert dato, men tror de er i korrekt rekkefølge. De må være fra 1912 eller 1913. For å ekspedere disse hurtigst mulig skal vi gi korte kommentar til de deler som ikke hitsettes helt ordrett. Så til det 1ste brev:

Brevet kommenterer innledningsvis at Trapp har mistet en av sine mindste barn. Og det virker som om ingen kom til barnets begravelse. Så ordrett videre:

"Som du vel let kan forstaa, har ikke jei givet ordre til nogen om, at de ikke skulle møde frem til dit barns begravelse. De har vel alle været optaget hver med sit. For øvrigt synes jei at forstaa, at de øvrige sanhedens venner har indtrykket af og er bange for, at du holder med Andersen i hans uretfærdige fremgangsmaader, saa at de for den sags skyld holder sig tilbage; thi de ser jo, at naar han kan gaa saa svigaktig frem baade mod mig og menigheden, saa er det ikke andet end Djævelen som er den herskende i ham, (...) Det skulde glædet mig, at jei kunde kommet en tur til Amerika; thi jeg tror da, at meget kunde rettes." Så: Avsluttn. Hilsen.

Så til brev nr. 2 – som mangler side 2: Innledningsvis omtales at Trapps hustru er syk og at de "fremdeles var i trængsel for skolen" Deretter noen bemerkn. om at han kan lite gjøre med saken. Så kommer neste avsnitt, lydende slik:

"Jeg er i det hele meget bedrøvet over Andersens fremgang i Montana, idet det synes, at baade han og Julia vil vandre paa sine egne veie, men maaske Herren endnu kunde give dem rum til omvendelse. Jeg ønskede helst, at de vilde komme hjem til Norge, men uden min tilladelse har de flyttet til Minnesota, og de gjør heller ingen som helst rede for sig angaaende Strøms land, skjøndt de meget vel er vidende om, at jei sidder i store vanskeligheder." (.....) "Jei vil endnu drøie nogen tid med at aabenbare deres stilling for menighederne; thi jeg vil endnu se, om Jesus kunde blive den raadende over dem, saa at de kunde vende om fra sine veie og gjøre ret og retferdighed." "Jei har nu trykket og udsendt.." er siste ord på arkets bunn.

Et Siste Melby Brev Til Trapp Kan Vi Påbegynne Her

Dette brev er datert 14 Desember 1914. Krigen i Europa er i full gang. Første del av brev-

-et er viet de mange sørger han har vært påført av dem som har stridet mot ham, og nevner bl.a. Poulsen og hans tilhengere. Likeledes at disse kunne forvente store straffedommer m.v. Største del av siden blir viet til dette sistnevnte. Når det nærmer bunnen kommer etterfølgende:

"Ogsaa i disse dage ser det ud for, at jei skal have den sorg at se, at een af de gamle venner drager bort i en ond og haard gjenstridighed, nemlig E. J. Andersen i Minnesota. Hans hjerte ser meget haardt og gjenstridigt ud, saa jeg har liden forhaabning om ham, at han staar til at frælses; thi for de som paa denne store trængsels dag kommer udenfor, blir døren sikkerlig lukket for evigt. Det kunde gaa an for Andersen saalenge han kunde tvinge andre til at gaa ydmygelsens lave vei, men naar han selv skal gaa den, da bliver det for haardt, og der er endog ikke gaaet frem med tiendeparten af den strenghed mod ham, som han har udøvet over andre." Dette er siste brev i denne samling hvor der er nevneverdig tale om Andersens stilling. Resten av brevet vies til litt omtale av krigen (første verdenskrig) og frykten for at Norge & Sverige kunne bli innblandet. Etter noen åndelige bemerkninger, omtaler han personer han m.fl. har nylig skrevet til. Deretter avsluttende hilsninger.

UKJENDTE "TEMPELSVØBER" KOMMER FOR DAGEN TO STYKKER NR 41 + EN STK NR 42

At der eksisterte een „Tempelsvøben“ nr. 41 var ikke ukjent – men at der var to stykker, fra ulike forfattere var en overaskelse. Når det gjelder et nr. 42 så hadde vi hørt rykter om det, men plutselig og uventet fikk vi en i syne. Et eksemplar vedlegges i denne Del 2.

Det var i en av J. Larsens brever at vi først fikk spor på en ukjent "Tempelsvøb" nr. 41 Den beste måte å beskrive innholdet er å gjengi J. L.s brev i sin helhet – herunder.

Brønderslev 8/2- 15

"Kære venner i Sandheden, G. Andersen og Hustru !

"Eders kærkomne brev er i dag modtaget Og det er rigtigt at nu er der fremkommet nyt-ja vi kan jo godt sige stort Nyt. Andersen har ikke sendt mig bladet, men han har sendt nogle stk. til Poulsen i Aalborg, og han lod et komme til vore venner i Sundby, og dette har jeg lest. I ønsker at høre hvad jeg synes om dette blad.. Ja, paa en maade synes jeg ikke saa godt om det, og det er for det første fordi, at Andersen deri ansører flere stk. af Rejnertsen, uden at sætte hans navn under. Hvem der ikke kender forholdene, de maa jo faa den tanke, at det er Andersen, der er forfatter til disse, og dette er meget uheldig. Og dernest gør det mig ondt, at Andersen netop velger det dyrebare navn: "Tempelsvøben" til tittel for bladet, og saa deri fremfører ting, som man maa vegre sig ved at byde ud til folk at læse under denne tittel. Havde Andersen blot valgt et andet navn til bladet blot føreløpig til det allervørste Snavs mod Olaf, saa havde det været bedre. Dog kan det maaske nok gaa aligevel. Vi kan jo ikke andet end glædes over, at Olaf nu aabenbares endmere, og det vil sikkert tage til indtil han bliver udryddet.

Og saa ved vi det skal komme, som skriften lover os, at Josva skal blive fremholdt og set og tage styret og Guds herlighet da blive set og tilbedet. Skriver du til Andersen saa bebreid ham dog ikke noget foreløbig." (Her hopper vi over flere linjer som berører andre ting.) "Jeg haaber du sender et blad af Andersens Tempelsvøbe til Knud Andreassen straks. --Maaske nu snart Olaf maa vandre i fjængsel –Ja gjengeldelse over ham skal komme fra vor Gud. Send ogsaa et blad af Tempelsvøben til alle de af Olafs venner du ved, selv om de kommer tilbage, det gør jo intet.

Vennlig hilsen til eder alle fra os alle her.

E. og J. Larsen

Siste Melby brev vi refererte fra var datert 14/12-14, bare litt over 1,5 md. tidligere enn J. L.s brev er datert. Det tok jo, på den tid, en viss tid for noe slikt å nå fra Montana til Norge & deretter frem til Larsens kontakter. En kunne spørre: Visste Melby om dette allerde i des.1914 ?

Før vi gjør oss helt ferdig med J. Larsen, så kan vi hitføre noen kortere tilleggs bemerkinger som han kom med – delvis som tillegg til et senere brev datert 1/3- 15. I tidligere side av historien bemerket vi at der hadde vært en slags hemmelig kontakt mellom Hedums og G. Andersens – som jo hadde valgt motsatte sider under ”striden”. Likeledes at H. skulle ha lånt penger fra G.A. Dette omtaler J. L. i det skrift vi nå skal sitere fra. Vi tar da like godt med de få ord han bemerket om dette. Vi siterer herunder:

”Ja har du lånt Hedums penge da maa de vist nærmest regnes for tabt.—Jeg synes at forstaa at de er vakkende sjeler, uden grundvold for verken timeligt eller aandeligt.” (If. O. Joelsen kom fra Hедum aldri ”helt med” i menigheten) Neste uttalelse i samme skrift:

”Det Andersen nu lader fremkomme i Tempelsvøben, lyder jo næsten som eventyr, men nu kan det snart blive bar bund og menigheden selv vælge den rette mand, eftersom der skrevet staar”. Deretter følgende to korte meldinger:

”Jeg lader her et brev følge fra E. J. Andersen i Amerika. H.C. Andersen skrev til ham og fik saa dette svar, som han saa har sendt her over til mig at se. I bedes sende mig det tilbage naar I skriver igjen. Denne E. J. Andersen bekræfter jo rentud, at ”Gjerningen” som vi tror paa, er sandhed, men at han er forbudt at udtales sig derom”.

”Nu har Olaf udsendt et brev igjen, han sendte et til Poulsen i Aalborg; og deri bebuder han, at der senere vil fremkomme et større skrift, som skal belyse Andersen for noget skrekkeligt noget --. Vi kender jo nok Olafs svartekost saa vi kan jo omtrent tenke oss hvordan det kommer til at se ud.

I hht. ovenfornevnte Melby skrivelse til Poulsen , så kan det hermed meddeles at vi er i besiddelse av det ”store skrift” som skulle avsløre E.J. Andersen. **Dette skrift heter også ”Tempelsvøben ” nr. 41** - og det inneholder sjokkerende avsløringer som vi snart skal omtale.

Imens: Litt mer om E.J.A.s versjon nr. 41. Det vi med sikkerhet vet om dets omfang er følgende: Det må nødvendigvis bestå av et 8 siders hefte som er nummerert fortløpende etter siste sidenummer i Tsvb. Nr. 40 (den gamle). Når dette kan med sikkerhet konkluderes så bevises det av sidetallene i E.J.A.s ”Tempelsvøben nr.42” som fortsetter sine nr. etter siste nr. i det foregående E.J.A. nr. 41. Nr. 42 – som vedlegges Del 2 – inneholder ikke et eneste ord av kommentar – eller motsvar – til det O. Melby fremfører i HANS utgave av nr. 41.

Vi håper å kunne engang oppspore en kopi av E.J.A.s nr. 41 etter ytterligere ettersøking.

”TEMPELSVOBEN NR. 41” - MELBYS UTGAVE

Forstander E. J. Andersen Opplærer Menigheten Til Å Stjelle

Dette skrift – ovenfor omtalt – utkom den 5/9-1915, som kan gjettes å være nærved 8-9 md. etter E.J.A.s nr. 41 ble distribuert. O. M.s utgave er, i hovedsak, viet til et motangrep mot – og avsløring av – E. J. Andersens handlemåter som forstander i Montana (I 1ste del av numret skrev O.M. noen profetiske betraktninger, som han senere angret på). Dette skrift består av ca. 7.5 sider med medlemmers vitnesbyrd mot E.J.A. og hans ”Tyvesvøben”, som det ble kalt. Å gjengi alt dette ordrett ville være – om ikke uøjrlig – i hvert fall uhensiktsmessig og upraktisk. Vi skal derfor velge ut de deler av nevnte innlegg som kan gi et slags forståeligt bilde av det hele.

Før vi setter i gang ovennevnte referat så fristes vi til å reflektere: Hvordan går det an å få til en slik forførelse som overskriften omtaler? Formlen synes dog å være ganske enkel og kan anvendes på mange plan – om dog mindre grove enn dette tilfelle. **FORMLEN:** 1: Man tar et skriftsted: misrepresenterer dets betydning for menigheten: 2: forfører menigheten til å tro; at allt ansvar for evt. feil hviler på ledelsen – og – at lemmene er fritatt fra alt ansvar dersom de adlyder et ulovlig lederråd! Slik har det åpenbart foregått i dette tilfelle – men det er neppe noe enestående. Pkt. 2. er gyldig regel i *militærvesener* flest. Det har overhode ingen Bibelsk gyldighet. Var det bibelsk gyldig så ville alle Pavekirkens lydige tilhengere unngå fortapelse.

Referat Av Vitnesbyrd Mot E.J.A. i "Tempelsvøben" Nr. 41

Som en første bemerkning før vi hitsetter forklaringene: Hvilket skriftsted brukte E.J.A. for å forføre menigheten med? Det nøyaktige bibelsted og ordlyd på samme finner vi ikke gjengitt i omtalte dokument. Ut fra det vi har hørt skal ordlyden – med stort forbehold – være noen lunde slik: "Alle ting hører Guds folk til. Det være seg under himmelen eller på jorden så er alle ting eders". Går vi til K. Andreassens skrivelse i nr. 41. finner vi hans gjengivelse av hva E.J.A.s fremstilling av nevnte skriftsted var – ordrett: "*Alle ting hører oss til og vi kan tage det i besiddelse, når vi får anledning*". Dette var altså hans oppskrift – hentet fra Bibelen - som menigheten trygt kunne/skulle følge. Videre kommentar overflødig.

Herunder utdrag fra de ulike vitnesbyrd/motsvar til E.J.A.

John D. Jacobsen: "*Han er et menneske som jeg nærmest må ligne som en slange, da han kan snu og vride sig fra alt, han har gjort og talt. Ja han kan godt fortelle noget i dag og i morgen sige, at det er den største løgn*". "*Jeg og min broder (Fred) har selv seet ham komme ud af saloner i Anaconda, Montana, med spand øl. Vi har også seet både ham og Julia Hansen drikke tilsammen i byen og på andre steder*". "*Eftervert fik han menigheden oplært til at gjøre stygge ting og at stjæle hvad som helst, så som skyde heste, kalve og griser, brække ind i huse, tage komfyrer, sengestede, sække, vognhjul, tage ulve af andre folks fælder, blåse op fisk med dynamit, gå i folks huse, når de ei var hjemme og lægge stinkende dyr og menneskelort i sengen. Nu høres det vel nesten utrolig ud for dem som ei har hørt eller seet det. Men det er ikke alene mig, men mange andre som kan bevidne det*". (Vi kan senere omt. noen O. Joelsen ord om dette). J.D.J. har mye mye mer, men andre må slippes til. NB: J.D. Jacobsen omtales også som "Jacob".

Knudt Andreassen: "*Du vender også din onde skrivning mod Jacobsens hus og begynder med at beskydde dem for at de stjal griser fra naboen. At du ikke er stat hovedkuls ud af menigheden for mange år tilbage er et rent under. Først sidder du og lærer dine løgne i Herrens navn, og når du da har opnået dit anslag og ført menigheden på afvei og sat det hele i forstyrrelse, da vender du dig om imod dem og vil rive dem i stykker som svinet. Jacob lod sig forlede af din slange-lære til at stenge inde en liden smågris som kom ranglende alene, og da han ikke øyeblikkelig meldte det for dig, som var "Hoved for tyve-læren" blev din vældige majestet fortørnet og kaldte ham "tyv". Du sagde til mig, at "det havde været i sin orden altsammen, blot han ikke havde søgt at holde det skjult for dig". Det var altså ikke synd af Jacob at tage grisen, men at holde det skjult for dig*". (Det ble sagt fra J.D.J. at E.J.A. forventet altid å få "andel", ellers ville han bli sur).

"*Du vil domme Jacob som en "grise tyv", men vad navn vil du da bruge for den store gris, som du fik fat på? Vil du også være "grisetyv" eller skal vi sige, som du brugte at sige i Montana, at du blot "lånte" den? Jeg og du var jo til sammen og kjørte den hjem til dig på natten. Du hadde rigelig med flesk den vinter..*

Fred P. Jacobsen: "*Han (E.J.A.) begynder sit lagnstof mod Melby og andre og os med tittelen: "Den sorte hånd åbenbaret i lyset", Det er en udmerket titel når den anvendes på ham selv; den kunde ikke passe bedre, efterdi redeligheden er gået til grunde, ja aldeles udryddet af hans mund. Nu skal vi altså høre om Eriks sorte hånd åbenbaret i lyset. Nu var det altså om denne Jacobsen-familien, som er dig såmeget ivedien. De stjæler grise siger du. Men Erik vor er der dog bleven ivedien med dig? Du har jo forandret navnet på din "tyve-lærdom"! Du pleide jo at sige at du "lånte", når du stjal hestekjød, brekkede ind i folks huse og stjal alle møbler, ja endog den seng dusov i, og dynamitten du bare kunde undvære 8 stenger af, og propperne du og Julia stjal i Anaconda, og hele les med bretter du stjal i Champion" etc. etc* (Fred, i likhet med alle andre kommer inn på saken om Israel Strøms gård som, angivelig, skulle vært testamentert til Melby som både Fred og John D. signerte på som vidner. Denne saken må vi forklare nærmere i egne ord for å gjøre det helt forståelig. Ikke alle forhold er tatt med i de inlegg som refereres).

Forts. Vitnemål fra "Tempelsvøben" Nr. 41

Edvard Trapp: "Det er bleven os tilsendt fra Canada en af Erik Andersens svøber, og vi ser der hans store vildfarelser og løgne. Ja, lyve og stjæle det ved jeg og enhver, som kjender ham, at han er flink til, Jei har været under hans piskslag omtrent 16 år. Holt jei ikke af dig Erik, som en sør sin fader? Da alle andre klagede over dig, tog jei ikke da din part (da jei viste, at de fleste liker at finde feil ved forstanderen) og jei skrev til Melby med allehåndede undskyldninger for dig, og skrev jei ikke til dig i håb om, at du vilde omvende dig og gjøre ret og retfærdighed, men ak nei, ak nei! du forblev verre istedenfor bedre, og du kom nerved at drage mig og mit hus med dig ned til det nederste Helledømte. Men takket være Gud og alle retfærdiges fader, han åbnede mine øyne og lod mig se din store vildfarelse. (Dette skulle bevidne fra E.Trapps egen munn at det var sandt slik Jacobsens og andre hevdet. Han dekket over for Andersen i det lengste – kunne det se ut til – slik at Melbys tillit til E.J.A. ble mer eller mindre unødig forlenget). Det øvrige som E.T. bebreider E.J.A. for er sistnevntes beskyldninger om at Trapp, angivelig, forsøkte å bedra en sakfører for hans salær i forbindelse med en felles rettssak som gårdbrukerne anla mot kobber-smelteriet. Det syntes imidlertid godt gjort at Trapp ikke hadde undertegnet noen avtale med advokaten i denne forbindelse.

Olaf Melby: Denne løgner og bedrager har også sendt sit skrift til nogle i Kragerø, og han udtalte i et onskapsfuldt brev, at jeg ikke skulle kunne vise mig på Kragerøs gader for skams skyld; thi så skulle han nedrække mig i sit onde skrift. Jei har mange, mange gange været i Kragerø siden hans løgnskrift kom, men ikke har jei seet en eneste, som har taget den minste notis af hans skrivning; thi her findes ikke det menneske, som kan bevidne at jeg har bedraget nogen i nogen måde. Men anderledes er det med Andersen; thi han har ikke det beste ord på sig fra den tid han boede her. (.....)

"Jei skal her anføre et lidet stykke fra hans skrift, samt efterpå forklare det virkelige forhold, og enhver vil deraf få et klart billede af manden i hans forrådede ondskab. Hans fremstiling lyder således:"

"Så fik denne Jacob, som var så god en stridskjempe over Sina Nilsens løsaktighed, han fik lyst til at bedrive utukt med en ko (ku), og siden solgte han den samme ko til en af våre brødre (Charley Gunther). Da blev jeg alvorlig harm, og støtte ud hele familien."

"Han skriver ligeledes videre og forteller, at han skrev til mig derom og beklagede sig: men at jeg ikke vilde respektere hans dom. At ikke Helledømte og Jorden har opladt sin mund og nedslukt et sådant ondskabens uhyre; thi dertil er han i sandhed moden." (Melby forteller at han aldri har mottatt slik melding fra E.J.A. og fortsetter) "Men jeg skal her fortelle om en sag, som jeg ikke ville respektere hans dom i. Som I af foranstående venners vidnesbyrd har seet, gik han selv i proses og ledede ligeledes hele menigheden i proses mod et kobbersmelteri, som lå i distriktet og forårsagede en del skade ved røgen. De tabte sagen gang på gang. Så hendte det sig, starks efter en domsafsigelse, at en af brødrene Jacobsen skrev til mig og meddelte mig i korthed, at de etter havde tapt sagen. Jeg skrev da tilbage og fremholdt, at vi helst burde holde os udenfor sådanne sagsanlæg, og ikke befatte os noget med dem, da det strider mod vidnesbyrdets regel. En anden sag er det når det gjelder vårt forsvar overfor angribere. Ovennevnte broder lod da Andersen få læse mit brev; og med en såre forskrekkelse blev de vidne til et raserianfald af ham, hvis lige skjelden kan findes hos mennesker; men helst hos vildyrene på jorden, og i dette raserianfald støtte han dem ud af menigheden, ikke alene ham som havde forsyndet sig så såre og skrevet til mig men den hele familie skulle stødes ud." (Melby fikk kjennskap til utstøtelsen men ikke, da, til raseriet. M. skrev deretter pent til E.J.A. med en befaling om å ta dem inn igjen. Hvilket han da gjorde. Men "naget" vedvarte inntil han senere støtte dem ut igjen – årsak ukjent).

Så til Melby igjen: "Om denne sag er det, som jeg ikke har villet respektere hans dom i, og ikke således som han forvrenger det til, at det gjelder en sag af sodomitisk art, hvilken sag jeg ikke, (....) har nogen slags underretning fra ham (om); men sådan må han gibe til de uhyrligste løgne for selv at afviske sig sine egne misgjerninger." Vitnemål hermed avsluttet!

OPHØRS-REGNSKAPET MONTANA MENIGHET

Selv om vi trekker fra et lite prosentall for overdrivelse så er det svært skremmende opplysninger vi blir konfrontert med i de vitnesbyrd som vi i "Tempelsvøben" nr. 41 har fått lese. Av ting som kunne vært mer detaljert ville være opplysningen om at det var ubebodd hus som E.J.A. brøt seg inn i. Men dette utgjør neppe noen formildende omstendighet (om der overhode fins noe slikt i denne sak) da de stjålne varers verdier måtte likevel være betydelige. Det mest skremmende er dog at en person, i betrodd åndelig embete, kan misrepresentere et skriftord og deretter bruke sin "embetsrang" som "bevismiddel" for hvordan hans "får" skal anvende skriftordet. Dersom slik manipulering kan føre til så grove handlinger som de vi har blitt presentert for- hva kunne da ikke hende på et "finere" – dog åndeligt like farligt – plan?

Før vi går videre i "regnskapet" kunne det vært betimelig å nevne at der i hele Melbys forstandertid ikke var trykt et eneste eksemplar av "Tempelsvøben" for offentlig utdeling. Nr. 41 var altså den Iste – men denne var åpenbart ikke ment for offentlig beskuelse. Og det var vel kanskje "tilfeldighetene" som førte til at nr. 41 ble trykt. Hadde det ikke vært for at E. J. Andersen fikk den innskytelse at han skulle trykke sitt nr. 41 ("Tyvesvøben) og masseutdelt den: Ville da Melby funnet noen grunn til å utgi hans nr. 41? Hvis ikke ville etterslekten gått glipp av kjennskap til det meste av de hendelser – som i dag kan tjene til skrek og advarsel.

Hva gikk så for seg under avviklingen av Montana som menighets-sted. Vi hadde opprinnelig trodd at de fleste menightsfolk ennå var tilstede i Montana i 1915, da nr. 41 ble utgitt. D.v.s. med unntagelse av Trapp og Andersen selv. Slik var det ikke. I 1915 var der ikke – så vidt vi kan se – et eneste menighetslem igjen i Montana. Hvor ble det av dem og når. Vi kjenner til tre mennesker som døde og ble begravet i den kirkegården menigheten hadde etablert der – uten en forsvarlig vegforbindlse. Disse var Israel Strøm og hustru, samt E. J. Andersens hustru. De bortflyttede – i noenlunde tur og orden: Edv. Trapp 1909, Familien Jacobsen 1910, Oluf Andreassen & Berte 1911, Charley Gunther , Julia Sanders , Knudt Andreassen 1912 , E. J. Andersen 1912 , Julia Hansen 1912 , Jens Leth & Marie Gundersen ,

. Det som er helt på det rene med E.J.A. er at hans salg av eiendom – 2 eiendommer - er tinglyst i 1912 , samme år som Knudt A. også solgte. Det ser ut til at disse to var de siste som solgte ut der. Og gikk hver sin vei. Andersen gikk helt andre veier enn de øvrige. Han slo seg ned på et sted ved navn Underwood i nabostaten Minnesota. Han gikk dog ikke alene. Med seg hadde han Julia Hansen, som, if. O.Joelsen, ble forført av Andersen og som var i hans hus da hun døde. Hun hadde visstnok vært husholderske for EJA etter at hans hustru døde. I tillegg hadde han med en nordlending v. navn Peder Hejberg Norman. Sistnevnte hadde visst et nag mot Melby. I sitt nye sted – eller nær det – hadde E.J.A. minst et par andre tilhengere , begge med etternavn Solberg som avgir vitnesbyrd i hans "Svøbe" nr.42 (vedlagt). Den "stjålne" eiendom må vi omtale før vi avslutter med EJA.

Tidligere i historien har vi nevnt at en Israel Strøm kjøpte et 80acre (320 måls) gårdsbruk i Montana i oct. 1900. Men allerede i juli 1902 tinglyser han en skjøte til E.J. Andersen, for denne eiendom. Der oppgies også en kjøpesum som er \$30.- høyere enn hva han betalte for den i 1900. Så kommer spørsmålet: Var den oppgitte kjøpesum et fiktivt beløp – uten skattemessige følger for Strøm? Var det slik, da kunne det tyde på at han skjøtet eiendommen til EJA uten betaling slik at EJA hadde hjemmel for å selge den og overlevere salgsummen til Melby. Men hvorfor da oppgi en kjøpesum i det hele tatt? I o.m. at Jacobsens har hevdet at de undertegnet et testament, som vitner, så skulle det tyde på at ovennevnte var hensikten. Hvis Strøm, derimot hadde mottatt en real kjøpesum så ville det jo vært denne som han skulle overlevere til Melby.

Strøm fortsatte å bo der så lenge både han og hans hustru levde (i hht L.Meyer). Videre: så tyder alt på at EJA drev denne gården helt til 1909 da han kjøpte ennå en gård i sitt navn.

Muligens hadde han tjent såpass på driften av Strøm-eiendommen at han nå hadde råd til å kjøpe enna et bruk. Nå hadde han to bruk, hvorav, i hvertfall det ene, var ubetinget hans eget til å leve av. Følgelig skulle bruket, som Strøm skjøtet til ham, stå fritt til å selge og levere salgssummen til Melby – dersom det var slik det hele var tiltenkt å skulle gå for seg. Men i 1912 solgte E.J.A. begge brukene uten at Melby fikk noe av salgssummen. Såfremt da: at den kjøpesum som var oppført på skjøten fra Strøm i 1902 bare var et fiktivt beløp, da er det berettiget å si at E.J.A. stjal eiendommen som – if. vitner – skulle være testamentert til Melby.

Etter alt det vi i foregående vitnesbyrd etc. har fått høre om E. J. Andersen så er vi blitt fristet til å foregripe begivenhetenes gang, i det at vi her forteller litt mer om hans fremtidige foretagender. Se, i den forbindelse, etterfølgende:

E. J. ANDERSEN & PEDER NORMAN UTROPER SEG TIL "TVENDE VIDNER"

Vi forteller ikke alt om E.J.A.s videre gang – bare den del som har med overskriften å gjøre. Det øvrige må taes med i Del 3. Følgende er da i hht. hva kilden, Otto Joelsen, har fortalt i en av sine brever til Oluf Bertelsen, Danmark.

Som nevnt i forangående omtaler av E.J.A. så flyttet han til Underwood i Minnesota, sammen med Julia Hansen og nevnte Peder Norman., mens de fleste øvrige reiste til Oregon. Det var fra Underwood at Andersen sendte ut sine to "Tempelsvøber" nr. 41 & 42. Hvor lenge han fortsatte å "operere" i Underwood sier Joelsen intet om - men det var noen få år. Joelsen sier kun at han også der ble "åpenbaret" og måtte "omtrent" rømme fra Amerika. Siden han var svensk av opprinnelse valgte han å returnere dit. Og han fikk denne Peder Norman med seg. Så sier Joelsen: at derfra:"sente disse karer mig et brev, hvori de ærklærer, at nu var de, de tvende vidner, og alle som ikke adlød dem skulde ijelslås. (O. Joelsen ordrett). Resten må vente til Del 3.

OLAF MELBY REISER TIL AMERIKA (CANADA)

Vi har før omtalt at Melby hadde flyttet fra "Kronborg" (Langetangen) I Kragerø og til "Østre Kurdøl" beliggende i Sannidal ved Merkebekk stasjon. Videre at han hadde betalt 25 000. kroner for denne eiendom, hvis kjøp var tinglyst 20/2 1912. Han var etter alt å dømme godt tilfreds med denne eiendom, men ut på året 1915 får han beskjed om at gården måtte avstås tilodelshaver – tross at han hadde blitt forsikret & garantert at intet odelskrav ville oppstå.

Odelstakst ble avholdt og denne lød på kr.18 500.- vesentlig mindre enn O.M.s opprinnelig kjøpesum. Overodelstakst ble forlangt og denne medfforte en økning av bare kr.400.- slik at Melby måtte la eindommen gå for kr. 18 900.- eller vel kr.6 000.- mindre enn han hadde betalt ca. 4 år tidligere. Han eide åpenbart ennå (sammen med stesøn Hans Stefanus Waag) Kronborg/Langetangen, bestående av Bnr. 34, 12 & 8. Dette til tross så uttaler han at han ikke visste hvor han "skulle vende seg". Nå var vel problemet at han ikke ønsket å gå tilbake til "byen" – hvor han tidligere hadde anbefalt at menighetsfolk skulle flytte bortfra. Og nå var V.krigens full gang.. NB: Kort etter at nedenstående brev var skrevet ble det 18/10- 1915 tinglyst salg av nevnte Bnr. "På egne vegne og som fullmekting for Hans Stefanus Amundsen Waag" kr.3700.

MELBYS BREV TIL MENIGHETEN VEDR. AMERIKAREISE

Kurdøl pr. Kragerø, den 9 okt. 1915

Til mine venner !

For at I alle kan vide hvordan vaar stilling er, vil jei tilsende eder nogle ord.. Som I alle husker, kjøbte jei for snart 4 aar siden en eiendom her oppe i landet, og vi har glædet os over og forventet, at vi her skulle leve under den store trængsel, den, som allerede nu er begyndt. Denne eiendom er nu bleven mig fratagen efter den saakalte odelslov, skjønt jei havde baade garanti og.

forsikringer for at saa ikke skulle ske. Det er saaledes udøvet en troløs og uretfærdig handling mod mig midt i disse saare vanskelige tider, hvor man knapt ved, hvor man skal vende sig hen for sverdets eg og for trængselens gru. Jei maa derfor kjære venner, gjøre mig rede til at forlade dette sted, og jei reiser snarest mulig herfra, men hvor henne jei etter kan finde et sted til min faste bolig, det ved jei ei nu; men Herren sørger nok derfor. Mine tanker er vendt mot den lille **flok, som Herren** har samlet og **skal samle i vesten**, for at jei blant stederne i vesten kan finde mit ophold, indtil Herren har sønderbrudt og forandret Nordens skikkelse saaledes, at Norden kan mottage det folk, som rettelig skal eie landet ifølge Herrens ord.

Denne trængsel som er kommen over mig, at jei mod min vilje maa forlade dette sted, som har været os alle saa kjært, kan synes os ubegribeligt, men Herren har sikkerlig en mening dermed, som vi endnu ikke kjender og endnu ikke forstaaer; thi han siger, at som Himmelten er høiere end Jorden, saaledes er mine veie høiere end eders veie, og mine tanker høiere end eders tanker. Mange er den retfærdiges ulykker, siger David, men Herren udfører ham af dem alle.

Jei skal senere hen skrive en felles skrivelse til eder for at meddele eder om mit nye opholdssted, som foreløpig antagelig bliver blandt vennerne i Inwood, Man., Canada.

Lev alle vel og vær hjerteligen hilset fra eders broder og forstander,

O 1 a f M e l b y .

(NB: Når vi – I hevet skrift – har fremholdt ordene ”flok som Herren skal samle I vesten”, så er det for å henlede oppmerksomheten spesielt dit. Disse ord utgjør klart en ytterligere stadfestelse på at ”Kvinden” var fortsatt i ”Vesten”. Der finnes ikke et eneste ord fra verken Reinertsen, Waag eller Melby som tilsier at ”Kvinden” (den legemlige menighet) noen gang har vært flyttet fra vesten (Nord Amerika). Når – i tillegg – det er profetert - av R.- og bekrefstet av senere ledere, at de ”Tvende Vidner” var de embetsmenn som skulle besørge ”Kv.s” flytning (Domsb. S. 601) så kunne det ikke vært foretatt i o.m. at ingen ”autoriserte” Tv. V. har ennå fremkommet)

Der har vært røster som har antydet at der var andre grunner enn odelsloven som ført til at Melby reiste til Amerika. Det er dog helt på det rene at odelsloven var gjort gjeldende (jf. odelstakst) så denne utvikling var uten tvil medvirkende. Skulle spørsmål reises, så måtte det være hvorfor han ikke fikk utskilt en annen eiendom i samme område. Knudt Andreassen kom jo til noen år senere og fikk utskilt (fra odelshaveren Johan Kurdøl) en eiendom som kostet 18 000 kroner – nesten like mye som Melby fikk i odelstakst. Noe svar får vi selvsagt aldri.

Vi har ansett året 1915 som passende tidspunkt til å avslutte denne Del 2 av historien. Der kan nok være noen begivenheter som det er glemt å ta med. Bl.a. var der noen flere opplysninger om utvandringer og omrokkeringer i Danmark. Grunnet ufullstendige opplysninger skal vi forbipassere dette punkt her, og heller ta det opp i begynnelsen av Del 3

SLUTT HISTORIE DEL 2

NB: Der vil medfølge en del kompletterende dokumenter, med ulike titteler, og upaginert.

ETTERSKRIFT NR. 1:

Et par bemerkninger om innholdet i Melbys brev (ovenfor) samt hans innledende ”profetiske” betraktninger i ”Tempelsvøben” nr. 41. NB: Melby skal flere år senere ha gitt uttrykk for at han angret på det han skrev i TSVB da det jo ikke var i samsvar med evangeliske holdepunkter m.v.

Når det gjelder brevet så kommer han i skade for å begå en av de samme feiler som tilfellet var i skriftet. Han tolker den ”trengsel” (1ste V.-krig), som da var begyndt, som om den representerte begynnelsen på den ”profetiske store trengsel” - tross at skriften ikke var oppfylldt. Dette er i hvert fall inntrykket vi får.

VEDR. DIVERSE TILLEGGS-SKRIFTER

I det etterfølgende gjengir vi noen originalkopier skreven av Jens Larsen – alle i forbindelse med de stridigheter som pågikk i flere år. Utgivelse av H.R.F.S. opphørte tidlig på 1909 tallet – uten at Melby hadde oppnådd noe som helst i retning av å fremkaffe tyngende bevismatriell som kunne virke troverdig for hans motstandere. Hans argeste motstander, Jens Larsen, ville ikke gi seg med å fremføre sine argumenter. De fleste av disse hadde vært stensileringer på gammelt gulnet papir, som det ikke kunne kopieres original tekst fra. Men i 1912-1913 m.v. kom han ut med dokumenter i profesjonelt trykk. Vi avkopierer i etterfølgenede 3 slike dokumenter. Originalene var trykt i A-5 format. Vi fant det mest praktisk å forstørre disse til tilnærmet A-4 format før avkopiering. Dette skulle gjøre noe av det mindste trykket lettere leseelig også.

NB: Da han i en av nevnte skrifter (det etterfølgende) refererer flere ganger til skriften "Prøvestenen" har vi herunder avtrykt det utdrag av denne som var fremstilt i Del 1 av historien. Da dette er bare en del av hele skriften vil ikke alle de sitater som J.L. fremkommer med finnes i dette utdrag.

UTDRAG FRA "PRØVESTENEN" AV KNUD ANDREASSEN

"Ligeledes ser vi blandt andet at David, som var en mand efter Guds hjerte, tog sig flere hustruer, ja endog en anden mands hustru tog han til at være hans egen: og manden gikk grædende efter da han mistede sin hustru. Se 2 Sam. Bog 3, 14-17. Og der står ikke at David syndede i sin gjerning, men tvertimod giver Gud ham det vidnesbyrd at han var rettferdig i alle sine veier, uden i den ene ting, at Urias blev dræbt og (han) tog hans hustru til ægte. Nu maa i ikke forstaa mig saaledes at jeg vil holde ved den gamle afskaffede Jødepakt. Nei: pagterne, anordninger, husholdningen og skikkene omskiftes i tidernes fylde; men jeg vil her blot paapege hvorledes Gud har ført sine vidner underlig i gamle dage, og hvo af oss kan forbyde ham idag at gjøre ligeledes. Lader oss derfor ikke forarge oss over Guds krogede føreiser, men bøye knæ for ham i aanden.

Men nu kommer vi til stødepunktet. I som tro, ved at Gud har oppreist Aanen Reinertsen til at være hans vidne. Men nu kommer vi til saadanne stødepunkter som skal prøve om vi har den sande tro paa hvad vi har hørt. Billials raadgiver, nemlig Johan Ager, har nu skudt de onde pile fra den værste kant de kunde komme. Hvad ham angaar, da har vi skriften for hvad er skeet. Læs 55 Ps. 13-16. Men angaaende Reinertsen, da er det en hel Guds gjerning hvad ham er vederfaret, thi gjennom trengsler har Gud pisket ham til "Gjerningen". Men Ager afmaler det modsat af hvad det er, og hans fremfart mod oss er kjødelig og voldsom. Men hvad som er skeet med Reinertsen, har Gud gjort til et tegn og de 12 stammers opprettelse, som i sin tid skal komme. Men det ser forvendt ud for kjødsindet. Men saa slutter vi og siger,- Har Gud i gamle dage ført sine vidner underlig, da kan han gjøre det samme idag, thi dersom vi har troet at manden er af Gud, da maa vi ogsaa tro at hans gjerninger ere Guds.

Vi som er til overs her har aldri været saa bestyrket i troen som nu. Det vilde være godt brødre at ransage den 88 og 89 Sal. som stadfestelse paa at saa maatte det gaa med Reinertsen: thi han er jo tagen fra oss for en tid."

Nu hilses i alle med Kristi troes fylde.

Eders Broder KNUD ANDREASSEN

MIT REGNSKAB FOR GUD OG MENNESKER.

Endnu et Par Ord med paa Vejen til
mine Venner, dem som elske Sandhed.

—o—

Som vi fra Tid til anden nu længe har hørt hvorledes vore Modstandere hoverer i sin Blindhed; og som flere Venner tillige ogsaa længe har ønsket, at jeg vilde fremsætte et lille Overblik over de mest væsentlige Grundpunkter i den Sag hvorom der har været stridt og tildels vel endnu strides, saa vil jeg ogsaa nu efterkomme dette Ønske.

Om een af Modstanderne, nemlig Smed Riishøj i Canada, har vi jo hørt om, hvorles han skriver til nogle her i Danmark og hoverende siger: »Hvor blev der af den forherligede Jens Larsen,« m. m. Er det ikke besynderligt at høre en Mand som ham, der jo dog vil gjelde for at være noget, udtale sig saaledes. Mit sidste Skrift: »Sions Forløsning« No. 7. vilde han jo ikke læse; saa længe han ikke har læst det, er det meningsløst af ham nu at spørge efter mig, som han gjør. Lad ham læse det, og han vil da finde, at jeg ikke er langt borte. Han lader ogsaa sin Fryd tilkjende om, at jeg og Poulsen er bleven skilte, og han fortæller endog rentud om, at i sin Tid skrev han til Poulsen om, at han gjorde bedst i og lade mig fare, ellers vilde jeg omsider bide ham i Hælen. Og saa siger han: Dette er altsaa nu sket.

Her maa vi atter forundres over Smedens blinde Nidkærhed. Han siger, at jeg har bidt Poulsen i Hælen. Men nu er der Grund for os til at spørge: Hvorledes da? Smeden var jo selv imod Mine Poulsens Sange, og da jeg af samme Grund, (altsaa ogsaa er imod Sangene) forlader eller gaar fra Poulsens, fordi de ikke vil afstaa fra dette Vrange, saa siger Smeden virkelig, at jeg bider dem i Hælen. Paa den Maade ræsonerer og bedømmer Smeden; men det viser ingenlunde at han er sund i sit Omdomme. Man kan derfor let forstaa, at den store omstridte Sag er langt vanskeligere for ham at bedømme ret. Jeg tilføjede ikke Poulsens noget personligt ondt da jeg gik, men mindede dem

blot atter og atter om den Guds Ords Grundvold, som de krænkede med deres Sange. Saaledes gjorde Smeden ikke, da han forlod Poulsens. Nej, da fremsatte han det imod dem, som han ikke selv forstod, elendige Ting, som slet ikke kom den foreliggende Sag ved og som derfor blev giftigt, og han overøste Poulsens med Personlig Urenhed. Lad Smeden bevise, at jeg har gjort, som han, saa kan han sige jeg har bidt Poulsens i Hælen, men heller ikke før. Hvorfor Smeden er saa haanlig og bitter overfor mig kan jeg ikke tænke at haveanden Grund end en slags Misundelse. Hans Personlige Standpunkt overfor mig er dog af mindre Betydning. Men det som er Hovedsagen er dette: om Gjerningen, Tegnet ved Herrens Vidne, Aanen Rejnertsen, det som alleregentligst har skilt saa mange ad; det er dette, som vi først og sidst maa se paa og blive forvisset om, om det er sket eller ikke sket. Vi skal denne Gang se derpaa kort, men i et saa klart og afgjørende Lys som aldrig før. Lad os her først anføre nogle af de hidtil mest kendte Holdepunkter for vor Tro i denne Sag:

- 1) »Prøvstenen.«
- 2) Kvindernes Bekendelse.
- 3) En af de 12 Kvinder, Sine Nielsens Beretning derom til Menighedens Forstander i Aalborg.
- 4) Amund Waags Bekræftelse til Poulsen om det samme.
- 5) En af de 12 Kvinder, Karen Marie Hedemarks Bevidnelse indtil Døden paa, at det var Sandhed.
- 6) At Ragna, som jo ogsaa var af de 12, søgte at formaa Poulsen til ikke at tale til O. Melby om de Ting.
- 7) At jeg ogsaa selv har talt til A. Waag om den samme Gerning uden at han saa meget som gjorde Forsøg paa at lade mig forstaa, at det skulle være Løgn.

Alt dette tilligemed meget mere, har givet mer end tilstrækkelig Grund til at tro, at det, betragtet i Andens og Troens Lys, var Sandhed i og efter Guds underfulde Raadslagning; men at være EN AF VERDENS STØRSTE LØGNHISTORIER efter Vantroens bespottelige Beskyldninger om, at det var Mandens Køds eget Værk og Lidenskab.

At Smed Riishøj med flere, saa let kan gaa alt dette forbuden saa meget som deraf at finde mindste Anledning til nærme-

re at undersøge det, er ubegribeligt; endog Rejnertsen selv undlod ikke i aandelig Mening til Troen at pege i sine Breve fra Fængslet paa, at det skete maatte opfattes efter og i Skiftens Lys. Lad os blot til Eks. nævne, at i det Stykke: »Vor forfølgelses Grundkilde,« anfører han de Ord: »Ser til, at I ikke nu støder Eder paa de mørke Bjerge og I skulle forvente Lyset, og han skal gjøre det til Dødens Mørke.« Og i Brevet fra Egs Asyl beder han Gud give aabnede Øjne til at se det rette, og peger blandt meget andet ogsaa for os paa Aabenb. 6, der just handler om Solens Formørkelse. Han peger tillige der paa Aabenb. 11, 1. — Just det Vers, der omhandler Maalestokken, der skal gives til Josva. I Sandhed saare forunderligt! Thi denne Gjerning er heller ingenlunde nogen daarrlig Maalestok for Templet, de sande Troende. Ja, der er som sagt meget at standse for og at faa Bekræftelse af, som vi senere skal se netop ogsaa fra Skriften.

Men trods alt dette og mere til, saa siger jo dog vo're Modstandere, at det hele er blot Misforstaaelser, Tvangsvidnesbyrd og Løgn. Nej, siger de videre: Knud Andreasen, Gundhild Stiansen, Andreas Tingberg; dem som var i Huset sammen med Rejnertsen. Dem maa vi tro, og de vidner jo alle tre om, at det hele er Løgn. Men lad os nu blot en eneste Gang til, se og undersøge disse:

Tvende Vidner,

KNUD ANDREASEN og A. THINGBERG,
samt
Kronvidnet,
GUNDHILD STIANSEN.

Knud fremsætter i sit Vidnesbyrd i Olafs første røde Bog Undskyldning for hvorfor han troede, der var noget sket af hvad Ager sagde, hvorfor han udgav Prøvestenen, osv. Paa Side 19 siger han:

»Jeg kunde ikke faa noge vist at vide fra Kvinderne, saalænge Johan Ager og disse Mænd var i Huset.«

Lit længere nede paa samme Side fortsætter Knud:

»Men da han (Johan Ager) og de andre to var flyttet ud af Huset, og jeg fik mere Anledning til at nøjagtig undersøge Sagen, blev jeg ALDELES forvisset om, at Kvinderne havde ladet sig skräme, særlig af det, sidste Punkt af de før omtalte Trusler, til at sige ja til noget, der aldeles ikke havde fundet Sted.«

For nu med urokkelig Vished at kunne konstatere, om det

Knud her siger er sandt eller ikke, vil det jo være af stor ja aldeles afgjørende Betydning, at kunne bestemt paavise hvilken Dag Johan Ager og disse Mænd, som Knud siger, flyttede ud af Huset; og saa tillige kunne paavise hvilken Tro Knud fremdeles der efter havde om Sagen. Til den Ende maa jeg sige, at det er saare forunderligt, som alt er lagt tilrette og bevaret fra de Dage.

Sine Nielsen og Gundhild, som jo var i Huset sammen med Knud Andreasen, skrev nemlig i Forening Dagen efter at »Ager og disse Mænd« var flyttet ud af Huset, et Brev til Hanna Petersen i Aalborg, som Svar paa et nylig modtaget Brev fra hende.

Brevet er skreven af Gundhilds egen Haand og bærer Datoen: 30 Marts 1890.

Jeg skal her Ordret anføre den Sætning deraf, som giver den betydningsfulde Oplysning:

» Kære Søster !

Her er Torden og Storm, men igaar begyndte Vejret at stille sig; thi igaar rejste Dahlstrøm og tog en Dreng med sig, som ogsaa var imod os. Men Johan og Dahlstrøm var ikke meget enige, da han rejste. Vi tror ikke at Dahlstrøm skal komme tilbage og han tænkte det heller ikke selv, men han negtede det heller ikke, men Gud ved det. Johan rejste ogsaa igaar ud af Huset. « osv.

Hermed har vi altsaa absolut sikker Viden om, at det var den 29 Marts Knud blev ene med Kvinderne i Huset. Og da saa Knud, som han siger, fik »nøjagtig« undersøgt Sagen, hvad Resultat kom han saa til og hvilke Tro om det skete viste han da fremdeles der efter at have? Jo, der om har vi ogsaa et af Knud selv egenhændigt skrevet og dateret Brev, som ligeledes er bevaret fra de Dage. Jeg skal her Ordret anføre hele dette hans Brev, som er skrevet til Olaus Nielsen i Laget.

Her med Brevet:

» Arendal 5 - 4 1890.

Kære Broder og alle Vore!

Dine to Breve tilligemed Signes, har jeg modtaget og ser jeg deraf, at I staar faste i Herren og bliver mere og mere grundfæstet i ham og hans Sandhed. Ja Herren give os at blive bestaaende for ham i disse mørke trængselens Timer. Nu opfylder Herren saa skjønt Jer. 30, 14. naar han siger: thi jeg har slaaet dig ligesom man slaaer en Fjende, med en grum Tugtelse for dine Misgjerningers Mangfoldighed, ja fordi dine Synder ere saare mange. Ja isanhed slaaer Herren os nu for vores Misgjerninger, thi de ere saare mange. Men saa har vi dog de livsalige Forjættelser, af naar han har tugtet os for vores Synder, saa vil han vende Straffen om

og sende den paa vore Fjender. Naar vi læser dette Cap. saa passer det saa godt paa os idag. Jeg vil ogsaa hilse Eder med Es. 49, og Ps. 58 og 59. Tag dette til Eder og gjor Eder tilgode deraf. Ja Venner! Naar vi betrægger Herrens Ord, da er det helt mærkeligt og livgivende.

Naar der nu staar, at Solen skal formørkes naar den opgaar, da er det klart, at der er ingen anden Sol, som skal opgaa idag, end den nye Pagts Sol, og nu ser vi, at den er bleven saa mørk, som den kunde gjøres, idet denne Flæk eller Sky kom og formørkede, skjulte det Vidnesbyrd, som vi har annammet; men dog er det lysere end nogensinde, for os, som tro. Men Fjendens højre Haand er nu ophøjet, thi Herren har saa tilsteds det for vore Synders Skyld; dog er det os tilgode, som taalmodig lider Herrens Tugtelse, men dem til Undergang, som forfølger.

Nu bespotter de Herrens Salvedes FODSPORD, fordi han har slaaet dem med Blindhed,

saa de kan ikke se denne Gjerning for andet end Djævelsk.

Men nu kan I tro at »TYVEN« lurer dem godt medens de sover, og naar han saa viser sig paa Domstolen og de vaagner op, da kan de ikke komme ind i Templet. Lader os derfor Venner, være vaagne, og ikke Nattens Børn lige, paadet vi ikke skal rammes af den Dom, som falder paa dem.

Enten Herren nu vil have det saa, at vi skal adspredes herfra eller ikke, er ikke godt at vide, men det vil vi snart se; dog har vi BESTEMT os paa, at om saa skal gaa, SAA SKAL VI INGEN TING GIVE EFTER I, men de skal faa bruge den Lov de har til at gjøre det hele; og naar saa sker, da kan vi se, at Herren tilsteder det.

Nu maa I alle være hjertelig hilset fra os alle her i Arendal, især fra Jens, og ikke mindst fra mig. I Danmark er Venerne faste, de er alle sammen med i Aalborg, og beder at jeg vil hilse Brødrene i Norge saa hjertelig fra dem. Dette Brev er Svar paa dine to og Signes. Hils hende fra mig, samt alle sammen, ogsaa Olga.

Eders Broder i ondt og godt.

KNUD ANDREASEN.

Ja, kære Venner! Saaledes skrev Knud virkelig efter hele 8 Dages ene Samværd med Kvinderne; thi som enhver jo her af Brevet kan se, bærer det Datoen: 5 April 1890. Dette er jo nøjagtig ottende Dagen efter at de omtale Urostiftere var flyttet ud af Huset. Brevet viser slet ikke, at Knud har skiftet Mening ved eller efter sin nøjagtige Undersøgelse af Kvinderne i de hele otte Dage. Nej, tværtimod, det vidner jo saa kraftigt om at Gjerningen var sket, saa al Kommentar eller Forklaring er ganske overflødig.

Hermed er altsaa dette utrolige aldeles slaaet fast, at Knud

Vi har hoppet forbi endel polemikk fra J.L. for å få med resten av innholdet i Gunhilds skrivelse herunder. Det viser seg at J.L. ikke har tatt med avslutningen på hennes brev. Dette skyldes antakelig at der ikke var noe mer av nevneverdig betydning i det.

De 12 Israels Stammer: Vi har lenge undret oss på hvor et slikt begrep er kommet inn i dette bildet. Nylig har vi oppdaget at **Hermas Hyrdebok** omtaler opprettelsen av 12 stammer innen det Ny Testamentlige (åndelige) Israel. Er det dette som siktes til ??

saaledes:

Ja Herrens Veje ere underlige for vore Øjne, men TROEN gaar og ved, at Gud er Begyndelsen og Enden paa alt; og han kommer snart og viser sig paa sin Domstol. Ja nu er Kasteskovlen udgaaet at bortrense de genstridige, som ikke vil lade Gud regjere over sig; ja han kan ikke taale dem i sin Menighed, thi han siger at jeg vil sætte Stød for dem. Du siger, nu forstaar du de 12 Stammers Betydning. Ja det tror jeg nok! Thi den, som lader Gud og Troen raade, han skal ikke fare vild, thi Gud er et Lys for vor Fod, og vi skal ikke gaa i Mørket.«

Se, saaledes kunde Gundhild skrive efter at de Frafaldne var gaaet bort af Huset. Hør og mærk, hvad hun skriver om de Frafaldne: »Ja han (Gud) kan ikke taale dem i sin Menighed, thi han siger at jeg vil sætte Stød for dem.« Disse Stød, Gundhild her nævner om, er de selv samme, som dem Knud omtaler i Prøvestenen. Vi skal her anføre en Sætning fra Prøvestenen derom og som lyder saaledes:

»Vi er nu komne til de Tider, som vi har hørt saa længe om, at Herren vil lægge haarde Stød for os for at bortrense de Genstridige; og disse Stød, som Herren lægger, vil Satan afmale for os, som den mest lideligtste og fra Helvede udsprungne Øjerning.«

Altsaa, hvad Gunhild skrev frivilligt efter at de var fri for de Frafaldne, det stemmer jo paa det fuldstændigste overens med Prøvestenen af Knud. Vi sammenligner endnu et Par Punkter. Gundhild skriver: »Du siger: nu forstaar du de 12 Stammers Betydning. Ja det tror jeg nok,« o.s.v. Prøvestenen siger:

»Men hvad som er sket med Rejnertsen har Gud gjort, til et Tegn og de 12 Stammers Oprettelse, som i sin Tid skal komme.«

Se hvor Gundhild ogsaa her stadfæster Knuds Ord i Prøvestenen. Gundhild vidste jo hvad der stod deri ligesaa godt som om hun selv havde skreven den. Derfor og fordi hun vidste det var Sandhed, derfor ser vi ogsaa her at hun stadfæster dens Indhold for Hanna Pedersen, at være Sandhed og et Lys for vor Fod.

Olaf Melby skriver: »I søger ligeledes at gjøre Gundhilds Vidnesbyrd til ligefrem Løgn, og det synes mig rentud sagt som en Uforskammethed af Eder, thi I kan aldrig bevidne, at hun noget Gang har delt Eders Mening om Sagen, og hvorledes kan I da bevidne, at hun vidner Løgn?«

Kære Venner! Se nu hvorledes Olafs Ord ogsaa her i Lyset af foranstaende, aldeles synker tilbunds, lig Blyd naar det kastes i Vandet. Isandhed kan det bevises og er nu atter her bevist, at Gundhild nu lyver. Gundhild vidste jo saa godt om den underlige Vej Herren havde ført Rejnertsen, idet hun jo selv

Lidt om Guds tvende Vidner,

PAGTENS ARK
OG GUDS HUSES GRUNDVOLD.

—O—

Og Guds Tempel blev opladt i Himmelén,
og hans Pagtes Ark blev seet i hans Tem-
pel; og der kom Lyn og Røster og Torde-
ner og Jordskjælv og stor Hagel. Aab. 11., 19.

Ja mine Venner, i og af Troens Liv, Lyst og Kærlighed dri-
ves jeg til at fremsætte lidt af det Syn, der er født i min Sjæl om
disse store Ting. Thi ligesom jeg føler mig selv usigelig styrket
og opbygget deraf, saa tror jeg ogsaa at I paa samme Maade vil
blive det, saa at I deraf endnu mere maa vaagne op, og endmere
vende Blikket mod den Herlighed, som Gud har beredt os, som jo
ogsaa alene er bestemt til at straale frem til vor Saligheds Be-
fæstelse. Vel er disse Ting meget høje og dybe at tale om, men
Gud har jo dog som sagt beredt dem og tillige kaldt os til at
have Del deri og med.

Hvad jeg vil fremsætte her om er ingenlunde løs Tale, thi jeg
har meget nøje prøvet det, ja med Taarer i Sinds Trængsel og
Bøn til Gud vejet dem. Men igennem alt er det dog kommen-
til at staa mig klarere og klarere ja til fuld Forvisning, saa at jeg
nu drister mig til, at fremsætte det i al Frimodighed for enhver.

Hvor umaadelig megen Misforstaaelse og Vrangmening er
der nu ikke ogsaa i lang Tid gaaet i svang om disse Ting. Men
nu maa jeg i Troens Kraft hilse alle og enhver, at det skal bort
alt sammen, thi trods Modsigelse og al Satans Magt, skal den
sande og rette Mening derom dog nu her fremstraale. Sig nu

Vi tar bare dette med for å fylle ut på den blanke
bakside av s. 16.

Vi kommenterer ikke innholdet bak denne over-
skrift, men bemerker kun: Hva han har sammenkøkt
om de Tvende Vidner er kun noe forkjært vrøvl
som det ikke finnes dekning for i R.s skrifter. Dette
til tross for at det ved første blikk kunne virke "bes-
nærrende" for en uinvidd leser. Dette er omtalt andre
stedet i historien.

Rette Vægtlodder.

Falske Vægtskaaler ere Herren
en Vederstyggelighed, men fuld-
vægtige Lodder ere ham en Vel-
behagelighed.

Ordspr. 11, 1.

I skulle ikke gjøre Uret i Dom-
men, i Længdemalet, i Vægten og
i Huulmalet.

3 Moseb. 19, 35.

Troværdigt Vidnesbyrd til Guds Udvalgte. (Af Amund Waag.)

Efter at det forrige lille Skrift: »En raabende Røst« er udgangen og har klarligen og uomstødeligt bevist, at Olaf Melby og særligt hans Folk, er falske Vidner, saa skal vi nu fra en anden Side fremlægge yderligere overraskende Beviser og stadfæstelser paa, at det er Sandhed, hvad vi forhen har troet og endnu tror om den omskrevne Sag, — alt paa Grundlag af den hellige Skrifts og manges troværdige Vidnesbyrd.

Der eksisterer nemlig et lille Skrift af Amund Waag, som vistnok kun ganske faa er i Besidelse af, og der er næppe nogen, der aner, hvor overraskende og betydningsfuld dets Indhold er til at belyse den omstridte Sag. Det betitles »Stridsmanden« — No. 1 og bærer Datoen 3 November 1890.

Jeg skal nu her ordret aftrykke det sidste Stykke i dette Skrift, som lyder saaledes og har til Overskrift:

TIL GUDS UDVALGTE.

Kære Søskende i Herren!

Eders Gode vorde formeret, Eders Kærlighed forøget og Eders Tro stærk i den Herre Jesu Kristo, som af sin store Naade og Miskundhed, har kaldt os fra Døden til Livet, fra Satans Magt til Gud. Ja Søskende! Lader os elske ham, som har elsket os saa, at han har lidt Døden for os, ja Korsets Død, og har med sit Blod kjøbt os til Gud, fra alle Stammer og Tungemaal og Folk og Slægter, og har gjort os til Konger og Præster for vor Gud.

Se, nu har Herren kaldt os ind til sit Rige, ved det evige Evangelium; og lad os nu ikke være Herrens Mund gjenstridig, men tjene ham ved Vidnesbyrdets Tabernakel og altid ofre os

selv under hans Villie i alle Ting saa at han kan faa os lydige under sig i alt. Thi Gud vil ikke have et halvt Hjerte, men han vil have det hele; thi Himmeriges Rige lignes ved en Kjøbmand, som søgte efter gode Perler, hvilken, der han fandt en meget kostelig Perle, gik bort og solgte alt det han havde, og kjøbte den samme. Se, han maatte først, sælge alt det han havde, før han kunde kjøbe Perlen. Saaledes ogsaa vi. Vi maa sælge alt vort eget kjære, og overlade os til Herren, med Liv Legem og Sjæl; og naar vi er udtømmede, vil han fylde os med alt sit, idet han drager ind til os og bliver vort Liv, Fred og alt i og for os.

O hvilken Naade os er vederfaret, som er bleven bevaret i Troen, paa denne mørke fristelsens Dag. Og hvad fordrer Herren nu af os uden dette: at vi skal være ham et ejendoms Folk, et helligt Tempel, hvori han selv vil bo med hele sin Fylde.

Derfor, lader os ransage os selv om Herren har faaet om-skaaret Hjerteforhuden og faaet Bryllupsklædningen paa, at

naar Herren after kommer og skal bese Gjæsterne,

ikke skulde finde os tilbords i egne Klæder og blive udkastet.

O, at vi alle maatte befindes at være en Plante i Herrens Vingaard, der bar Vingaardsmanden de fornødne Frugter. Jesus siger: Jeg er det sande Vintræ og min Fader er Vingaardsmanden, hver Gren paa mig, som ikke bærer god Frugt skal afhugges; men hver den, som bærer Frugt, den renser han, at den skal bære mere Frugt.

Og de Frugter, som Herren fordrer af os er, at vi skal gjøre hans Villie, og hans Villie er, at vi skal efterfølge ham i troens Kraft ligesom Abraham; thi efterat han havde avlet en Søn i sin Allderdom, hvilken Gud lovede at give Forjættelsen, sigende: »Jeg vil ogsaa give dig en Søn og du skal kalde hans Navn Isak, og jeg vil oprette min Pagt til en evig Pagt med ham og hans Af-kom efter ham.«

Og der efter siger Herren til Abraham, at han skulde gaa og ofre sin Søn paa det Sted, som Herren vilde vise ham. Men Abraham troede Gud og gik i troens Kraft og gjorde, som Gud havde sagt; thi han vidste, at Gud var mægtig til, at opfylde For-jættelsen om end

det saa ud, som Herren kom mod sine egne Ord.

Abraham lagde sig ikke i Krig mod Gud, men gik og bevis-

te i sin Gjerning, at han troede, at Gud var mægtig til endog, at oprejse ham (nemlig Isak) fra det døde. Det var ligesom han vilde sige: Gud har sagt det og han er selv mægtig for sine Ord og vil selv svare for hvad han gjør, blot jeg gjør hans Villie.

Ligeledes,
har Herren nu skjult sin Sandhed i
Mørke og Dunkelhed for os,
for at prøve os,

om vi har grundet vor Tro paa Klippen, Kristus. Derfor, lader os følge Herren i Skyen om Dagen og Ilden om Natten, vidende, at han gaar foran os og er mægtig til, at gjøre vore Sjæle salige, om det end ofte ser ud, som Herren havde forladt os.

Lader os ikke agte paa de mange svare Ulve, som er udgangene fra os og nu vil sønderrive Faarene. Disseaabener sin egen Skam, saa vi kan klarligen se, at de er udgangene fra deres Fader, Djævelen, og er fulde af dødelig Forgift. Derfor, fly fra saadanee, som fra Helvede, thi de vil blot rive os bort fra vort Haab og bringe Tvivl i Sjælen. Men naar vi lader Herren staa oprejst i os, saa skal vi ikke fanges i Satans fine strikker.

Jeg for min Del, ser Sandheden klarere nu, end nogensinde tilforn, og jeg ved paa hvem jeg tror. Og nu, kjære Søskende, vandrer i Sandheden, saa vil Sandheden frigjøre Eder.

Vær hilset fra mig, Eders ringe Broder i Død og Liv.

AMUND WAAG,

Nu, baade Venner og Modstandere, hvad synes I dog om Amunds Vidnesbyrd. Lyder det ikke baade som liflig Musik og tillige, som en kraftig Tilkjendegivelse af, at der var sket noget særligt ved Drengen? Jo isandhed, for det opladte Øre og troens Liv, klinger det helt igennem af Vellyd og af Samstemmighed med hele vort Vidnesbyrd i denne Sag. Dette Vidnesbyrd af Amund er nu et afgørende Lod i Vægtskaalen mod dem, der er mod os og Sandheden.

Lad os nu allerførst lægge Mærke til paa hvilken Tid det var, han skrev saaledes. Som foran paapegt, var det jo først i November 1890. Det var altsaa over et halvt Aar efter, at de Frafaldne var borte, saa at han i al den Tid sammen med Kvinder-

NOEN FORBEHOLD OG KORREKSJONER

Først Noen Forbehold: Vi har innlagt et gammelt bilde (ca. sist i 1880 årene) som er påklebet navnet "Peder Knutsen". Lokale kilder mener at dette er den selvsamme Peder Knudsen (med "D") som senere ble menighetsleder i Lofoten – den første. For å være på den sikre side har vi igangsatt undersøkelser (som neppe kommer frem til svaret) for å forsøke å helt fastslå om bildet er av rette "Peder". Inntil det mosatte er bevist tillater vi oss å tro at de lokale kilder har rett. Og at bildet er av den P. K. som senere ble menighetsleder i Lofoten.

Forbehold Nr. 2: Gjelder bildene av Langetangen/Kronborg m.v. Nær etterkommer av mannen som kjøpte denne eiendom fra Melby har fremholdt de opplysninger som vi har tatt med på baksiden av bildearket. Noen andre, som er slektninger av senere eiere, er noe usikker på dette punkt. De mener at der er mulighet for at det opprinnelige bygg kan ha vært på bare een etasje og at heller ikke "Vingen" ut til venstre fra hovedbygget var der i begynnelsen. Men "begynnelsen" var egentlig i 1850 årene og det kan ikke utelukkes at det hus som da ble bygget var av mindre omfang enn det var i den tiden Waag & Melby eide det. Uten andre helt sikre beviser har vi valgt å tro den kilde som hadde nærmest tilknytning til mannen som kjøpte gården fra Melby & Hans Stefanus Waag.

En Korreksjon: Tidlig i heftet (side 4) omtaler vi en eldre kvinne ved navn Åse Ottesen som var en av dem som sluttet seg til Chicago menighet, på 1890 tallet. Hun er hovedsaklig omtalt i Melbys skrifter (H.R.F.S.) som "den gamle hore" Åse Ottesen – som if. nevnte skrift skal ha vært "grebet" i denne utuktige handling. Hun mente seg uriktig behandlet og henvendte seg til Forstander Poulsen i Danmark for å få hjelp. Hans forsøk på å blande seg inn i denne sak ble altså sterkt fordømt.

Det vi kom i skade for å gi feil opplysning om var at hun skulle angivelig ha en voksen sønn som også var medlem. Etter hva vi senere er kommet frem til så må det være en voksen datter hun hadde – som visstnok var gift med den Peder Norman som fulgte med E.J. Andersen til Minnesota. Det heter at han hadde "nag" mot Melby som, angivelig, hadde behandlet hans svigermor (Åse Ottesen?) feil i en sak som ikke nevnes. Dette synes å være det korrekte bilde – i motsetning til hva som opprinnelig ble hevdet. Hvordan det gikk med denne Åse O. og hvor det ble av henne har vi ingen opplysning om..

Der kan være noen andre korreksjoner som vi ikke, i skrivende stund, kommer til minne.

Brev fra Norge, samt Svar derpaa.

Dom uden Tanke
er som Lodder uden Vægt.

Kære Venner!

Jeg har lige modtaget Brev fra en i Norge. Dette synes jeg ogsaa enhver anden af Sandhedens Venner bør se; jeg fremsætter det derfor her ordret, og giver derefter Svar derpaa.

Hermed Brevet:

»Her Larsen Co. Andersen, Drøbak.

Deres Vægtlodder er modtaget og ser der av, at Vægtlodderne er urigtige. Jeg skal nu sende dig et Lod, som skal avsløre alt i Anledningen den Gjerning, som Dere absolut vil skal være hændt. Rejnertsen sagde til min Hustru 3 Dage før han døde:

»Du har vel ikke troet de fele dem siger om mig?«

Min Hustru svarede nej dertil.

»Dette maa du heller ikke tro« sagde han, »Dette er bare fra Satan og er Satans Løgn« sagde han.

Vem skal vi høre, Dere eller Rejnertsen. Dette er Rejnertsens egne Ord, saa kom nu ikke mere med falske Vægtlodder. Amund sagde til os, da vi spurgte ham om vi skulde tro den Gjerning var hændt, hvortil han sagde: »Er Dere aldeles gale og tro saadant har hændt.« Saa ser Dere herav vad vi skal tro.

Bedes sendt Larsen i Brønderslev.

A. THORESEN.
Kbg. 21—12—13.

Til A. Thoresen.

Jeg takker for disse faa Ord, som du har anmodet Andersen, Drøbak, om at sende mig. Allerede den første Linie viser klart, med hvilken Oprigtighed og Aands Sans du betænker, det du skriver om. Dit fine og snærtende »Her.« du begynder med, er meget talende i saa Henseende, ligeledes: »Larsen Co. Andersen.« Dersom du tror, at du med dette kan gjøre dine Ord mere vægtige og tillidsfulde, saa tror du meget Fejl. De peger netop i den stik modsatte Retning, men det skønner du vel ikke selv.

Du siger, at vi vil absolut have, at den Gjerning skal være sket. Har du da ikke endnu set, at det ikke er os, der har frem-

draget og bekræftet den Gjerning, men derimod Knud Andreasen, A. Thingberg og Amund Waag, m. fl. Og fordi disse saa senere, som vi har set, paa Grund af vrang Opfattelse og Misforstaelse af Rejnertsens Breve, paa ganske ufattelig hyklerisk vis giver sig til at nægte og lyve det hele ihjel, men gribes dog deri i aabenbar Løgn, da kan intet Menneske med Ret forlange vi skal tro dem. Nej, men det vi finder, der er Sandhed, det finder vi Skuldighed til at tro. Ja, det er vor tros og Samvittigheds Stemme, der byder os dette, og aldeles ikke vor egen Villie. Forstaa dog engang dette!

Og hør saa her: Du har vel nok set hvorledes O, Melby har fremført Knud Andreasen, som Vidne mod hvad vi tror; set hvorledes at Knud — tilsyneladende fast og høitideligt vidner og siger, at hvorfor han i Stormens Dage troede Gjerningen var sket, var fordi han ikke kunde faa nogen rigtig Forklaring af Kvinderne derom, saalænge Johan Ager og disse Mænd var i Huset. Men, siger han, da disse var flyttet og han fik nøjagtigt undersøgt om Sagen, da fandt han, at Gjerningen aldeles ikke var sket. Men som du vel nu siden ligeledes har set af det lille Skrift: »En raabende Røst«, saa skrev Knud dog alligevel den Gang, 8 Dage efter han blev ene med Kvinderne, et Brev til Vennerne, og bekræftede deri paa det kraftigste, at Gjerningen var sket. Dette Brev er jo underligt nok bleven bevaret, samt Brev fra Gunhild og Sine, som netop viser os og angiver bestemt Tiden og Dagen for, hvornaar »Johan Ager og disse Mænd« flyttede ud af Huset.

Knud m. fl. havde nok ikke tænkt sig, at der skulde findes saadanne Beviser imod dem. Men se, det gør der jo dog. Saa nu kan vi altsaa se, at det Knud nu foregiver og vidner, er kuns et rent skært falsk Vidnesbyrd.

Og naar da nu du, Thoresen, stiller din Hustru ved Siden af denne afslørede Løgner, for at vidne med ham, hvordan vil du da tænke eller med Ret forlange, at vi skal kunne tro hende? Ja sig os det!

A, Thingberg skriver jo, som du vel ogsaa har set, at Rejnertsen har selv sagt, at den hele Gjerning skulde siden blive aabenbaret i Helhed, men at han ikke selv vidste hvorledes.

Se, dette Vidnesbyrd af Thingberg, som stammer fra Stormens første Tid hvori Thinberg var med, havde han fra Kvinderne og derfor paalideligt; se, det er jo alt stik mod hvad din Hustru siger. Dette din Hustrus Vidnesbyrd, har vi nok før hørt og set noget lignende om gennem Olaf. Men der er noget højst mærkeligt derved. Og ved nu at sammenholde din Fremførelse af det samme med Olafs, bliver det hele ligefrem ganske utroligt. Jeg skal her ordret anføre Olafs Ord fra hans Brev til os der

om, de lyder saaledes:

»Som det stærkeste og mest afgørende Bevis fra min Side kommer Rejnertsens Ord paa hans Dødsleje til en Kvinde fra Drammen. Hun var hos ham lige førend han døde. Han spurgte hende da, om hun troede disse Ting, som vi nu mellem os har drøftet. Hun svarede ham, at hun ikke vidste, hvad hun skulle gjøre. Han svarede da med sin Aands hele Styrke og sagde, at han der laa lige for Døden, og du kan forstaa, sagde han, at jeg da ikke vilde nægte for det, hvis det var sandt.

Jeg kjender Kvinden og hendes Mand meget godt, da jeg i længere Tid har logeret hos dem. Jeg har dog ikke vidst om denne Samtale, før nu i det sidste.«

For det første finder vi det meget mærkeligt at høre, at Olaf Melby har logeret hos Eder — endog i længere Tid, og der aldrig i den Tid fandtes Lejlighed til for Eder, at nævne for ham, et saa vigtigt og højtideligt Udsagn af Rejnertsen — om en Sag hvorfor jo dog saa mange var bleven skilte — det hvorfor han da ogsaa havde lidt saa meget. — Ja, at I aldrig i den længere Tid fandt det værd, at omtale det for Olaf, ja det maatte isandhed være en mærkelig Ligegeyldighed af Eder. —

Det tager sig ligeledes mærkeligt ud, at der ikke skulde være andre af dem, der ligedan maatte have besøgt Rejnertsen paa Vego, han skulde have fundet Anledning til, at spørge paa samme Maade, om den samme saa saare vigtige Ting. Kun din Hustru, denne ene Kvinde ved, at fortælle om en saadan Paamindelse. — Ikke sandt? Det lyder underligt!

Fremdeles er det mærkeligt, at Maren Vego, den af Vennerne hos hvem Rejnertsen døde, blev siden udstødt af Amund, — som vi har hørt om; ja hendes Mand vistnok med, fordi de vilde ikke gaa med til at fornægte deres Tro om Gjerningen. Det synes lidet troligt, at Rejnertsen skulde have sagt, som din Hustru foregiver, uden at disse skulle have faaet en lignende Paamindelse af ham. Og havde de faaet samme Paamindelse, hvordan kunde de dog saa have en saa standhaftig Tro om Gjerningen saa at de endog lod sig udstøde af Amund derfor?

Endvidere foruden alt dette, saa ser vi nu tillige ogsaa, at selve Samtalen halter, ja endog meget stærkt. Du siger jo nemlig, at din Hustru svarede Rejnertsen nej, at hun troede ikke, hvad der blev sagt om ham; og Olaf siger at hun svarede, at hun vidste ikke hvad hun skulle gjøre. Hvorledes faar I dette til at rime sammen?

Men det aller forunderligste af hele Eders Foregivende, er dog dette, at du siger, at I spurgte Amund om I skulde tro denne Gjerning. Hvis det nu virkelig var sandt, at Rejnertsen havde sagt til din Hustru, som I foregiver, hvorfor i al Verden troede I ham da ikke, men spurgte hos en anden? Jeg har virkelig aldrig hørt

saa galt! Maa vi ikke spørge: hvad var dette for nogle kraftige og mere fuldkomne Beviser I havde for ,at Gjerningen var sket, saa at I endog tvivlede om (de foregivne) Rejnertsens Ord og spurgte Amund? At I matte have saadanne Beviser for Øje, det tilkjendegiver da denne Eders Adfærd klarligen. Hvi vil I da forlange, at vi skal tro hvad I engang har vraged, og som I heller ikke endnu kan berigtige!

Jeg ved ikke, Thoresen, om du vil vredes over, at vi ikke kan annamme dit Lod. Men jeg synes du maa indrømme, at det ser rædsomt falsk ud. Naar vi ser paa, hvor fifigt K. Andreasen bærer sig ad, for at nægte og skjule, — da ser det ogsaa godt nok ud til, at dit Lod er bleven til og hviler paa — det samme Grundlag.

Husk nu ogsaa paa, at jeg har selv talt med Amund om den Sag, og han lod mig ikke med saa meget som et Ord forstaa, at ieg ikke maatte tro det. Og i fortrolig Samtale med Poulsen i Aalborg om det samme, svarede han jo paa Poulsens Spørgsmaal om Rejnertsens Barn, at han havde hørt at det skulde være død. Dette var da en kraftig Bekræftelse paa, at Gjerningen er Sandhed. Ja Poulsen var fuldt indviet i dette, derfor ser vi ogsaa han skriver, at han sætter baade sin Sjæl og Legeme i Pant paa, det er Sandhed.

Hvorledes kan du heller mene, at Engelen [Drengen] kunde undgaa at løfte Møllestenen, hvorom vi læser i Aab. 18. Ja netop fordi vi finder, at Sriftén stemmer hermed, [langt mere end ieg før har paapegt] bestyrkes vi indtil Fuldkommenhed i Troen paa, at det er Sandhed.

Og naar det da nu saaledes, efter det foreliggende at dømme, er klart, at dit Lod er falsk, saa spørger vi nu alle oprigtige Sjæle, som dette kommer til, om vi ikke er beretiget til at forkaste det?

Og vi spørger endnu videre: Dersom Olaf Melby endnu tror, at han er den fuldkomne Retsfærdigheds første Tjener paa Jorden, og saa dette største og for ham sikreste Bevis — dette Lod, som nu er afsløret og falden og paa hvilke han vel altsaa særligt udstødte Poulsen, dersom han da fremdeles vil opretholde denne Udstødelse for den Sags Skyld, er Olaf da saa ikke snarere istedet, Repræsentant for den største Uretfærdighed paa Jorden? Ja vi spørger! Hør derfor vort Skrig, alle opigtige Sjæle, Amen!

J. LARSEN.
Brønderslev i Jan. 1914.

CLENG PEERSONS INTERMESSO PÅ "BISHOP HILL"

Vi innledet historiens Del 1 med en beretning om "utvandringens far" Cleng Peerson og hvordan han grunnla stedet, Norway, i U.S.A., hvor menigheten fikk sin begynnelse. Men Peerson sluttet ikke sin virksomhet som stifter til nye boplasser etter grunnleggelsen av Norway. Han var straks i ny virksomhet. Som følge av sine omvandringer ble han involvert i en spesiell opplevelse som vi gjerne ville berette om denne gang. Ikke på grunn av noen direkte forbindelse med denne fase av vår historie. Men på grunn av en del spesielle likhetspunkter med det som før er fortalt.

Peerson var ikke betraktet som en dypt religiøs person. Men han bar på en spesiell drøm. Og han var skuffet da ingen av de nybygger-samfunn som han grunnla syntes å utvikle seg i en retning som kunne oppfylle hans drøm. Det han lengtet etter, og drømte om, var et kristent kollektiv. Et samfunn lik det som Peter og de første kristne grunnla på Aposteltiden. Han hadde håpet at Kvekerne, som han hjalp å flykte fra norsk religionsforfølgelse, ville danne et slikt samfunn. Men der ble han skuffet. Og skuffelsen ble den samme hver gang han la grunnen til nye koloniseringer. Men så, under en av hans vandringer, traff han, en sen ettermiddag, på noe nytt og forunderlig.

CLENG PEERSON PÅ "BISHOP HILL"

Han var på vei - til fots som vanlig - tilbake fra en av hans foretak i staten Missouri (vestsiden av Mississippi-elven & rett v. for Illinois) da han traff en lang kolonne med mennesker - i alle aldre - som marsjerte på hjemtur fra åkerarbeide. De sang mens de marsjerte 2 i bredd og bar div. arbeidsredskaper i hender og på skuldre. På forespørsel ble han fortalt at de var medlem-mer av et samfunn, så dette ville han undersøke nærmere. Da han fant frem til hovedgården møttes han av et syn som vakte hans forundring.

Her så han et nesten selvstendig samfunn - innenfor det konvensjonelle samfunn. Her var det ikke bare gårdsbruk i stort omfang. Nei, der fantes smier, kornmøller, vognmakeri, meireri, ysteri, tekstilfabrikk, snekkeriverk, skole, frisør og meget mer. Ja. t.o.m. egen bank. Foruten dette fantes stor felles spisesal og kjøkken, samt store boligarealer, store fjøs og uthus arealer. Peerson var kommet til "Bishop Hill", som også omfattet flere tusen mål med landareal. Dette religiøse kollektiv omfattet, på sitt høydepunkt, ca. 1500 fastboende medlemmer, som igjen utgjorde ca. 25% av befolkningen i det herred hvor de var bosatt. Selv om mange flere detaljer kunne nevnes må vi begrense oss til det overblikk som er gitt.

Peerson følte at her hadde han funnet virkeligjørelsen av sin drøm. Her var samfunnet hvor alle delte likt, etter kristne prinsipper. Han søkte derfor kontakt med samfunnets øverste leder - Eric Janson - og søkte om medlemskap - hvilket, omsider, også ble innvilget. De penger som Peerson nylig hadde innkassert, etter avhending av noe land i Missouri, ble så overlatt til det fellesskap han nå hadde sluttet seg til. Han ble ikke mindre tilfreds med tilværelsen da han etter kort tid fant seg en hustru i samfunnet. En som var mange år yngre enn han, og som også var i slekt med lederen. Men hvordan ble et slikt samfunn til? Vi prøver å forklare:

HVEM VAR ERIC JANSON? HVORDAN BLE "BISHOP HILL" SKAPT?

Vi må med få ord forsøke å formidle det som hele bøker, eller flere kapitler i andre, har omtalt. Eric Janson var født 19/12-1808 i Biskopskulla (derfra navnet Bishop Hill) prestegjeld, Uppland, Sverige. Han erfarte som ung gutt en slags religiøs kallelse, men dette ebbet ut og hans yngste år ble for det meste av almindelig verdslig art. Ved alder 26 erfarte han en mirakuløs helbredelse fra en særlig smertefull giktplage. Han pløyde en dag, på en åker, under så smerte-

-fulle anfall at han besvimte. Kommet til bevissthet igjen, hørte han en stemme sigende: (forkortet) "Alt er mulig for den som tror. Det du ber om i mitt navn vil jeg gi deg sier Herren". Han falt på kne og ba intenst at hans vanntro måtte bli ham tilgitt og hans helse restaurert. Da han reiste seg var hans smerter forsvunnet og kom aldri tilbake. Etter dette ble han grepst av en umettelig hunger og først etter åndelig kunnskap og føde. Han leste de bøker som fantes i det religiøse spekter, men fant ikke i noen av disse den fred han lengtet etter. Han snudde seg derfor til Bibelen alene som eneste kilde for åndelig trøst. Han ble etter hvert en opprører, bl.a. mot det svenske presteskap og det ryggesløse livet som førtes, såvel av enkelte i presteskapet som blant deres sognebarn.

I denne holdning fikk han støtte fra en vekkelsesgruppe som hadde vært ledet av en Jonas Olson. Jansons opprører handlinger gjorde at han ble ansett som en ny Thomas Munzer (bondeopprører på Luthers tid). Han ble urettmessig beskyldt for alle slags kriminelle handlinger, spesielt etter det som følger: Han hadde forkastet Luthers lære såvel som alle de andre. I juni 1844 arrangerte han et bokbrenningsbål, hvor Luthers og alle andre religiøse høvdingers skrifter skulle brennes. Disse anså han som avguder som måtte fjernes fra folkets hjerte. Det eneste som ble spart var Bibelen, en salmebok og katekismen. Folket ble bestyrket og han ble straks arrestert og bragt til lensmannskontoret. Her ble han underkastet mental undersøkelse av en medisinsk ekspert. Mens hans åndelige tilregnelighet skulle gransktes av en prest. Han ble løslatt i påvente av en rettssak.

Imens skrev hans tilhengere protestbrev til kongen og han fikk selv audiens hos kongen, hvor han ble vennlig mottatt. (Der ble visst flere audienser hos kongen over tid). Da rettssaken kom opp forsvarte han seg med følgende: *Kirken hadde falt fra den sanne tro og lære og dens tjenere kunne bare betraktes som verdslige. Gud hadde sent ham, Eric Janson, til å gjenopprette den sanne tro og lære, samt vise syndere veien til frelse.*

Oktober 1844 holdt han nytt bok-bål. Denne gang ble også salmebok og katekisme brent i et annet prestegjeld. På nytt ble han arrestert. Hans tilhengere hadde stadig økt i tall, men forfølgelsene hadde også økt, og ble så ille at han måtte holde sine møter på hemmelige steder i skogen. Presteskaps påtrykk førte til at han ble 6 ganger arrestert. Tre av gangene ble han løslatt grunnet ordre fra kongen. Ellers gikk han rundgang i forskellige rettssaler. Til slutt gikk han i dekning og det ble da utlovet dusør til den/dem som evt. kunne finne han frem. Han flyktet da via Norge og over til U.S.A., hvor han da grunnla "Bishop Hill" (uten å gå i detaljer). Hans tilhengere kom etter, puljevis, i stort antall fra Sverige. Lokalt (i U.S.A.) kom både nordmenn og amerikanere m.v. med som medlemmer.

"KRISTI ANNET KOMME" - GJENNOM ERIC JANSON

Etter gjennomgåelse av hans åndelige "opplysningsperiode" var Eric Jansons faste standpunkt som følger: *Han var den første etter aposteltiden som hadde forkyndt Guds ord rent og uforfalsket. Når forfølgelsene opphørte under keiser Kostantin og Kristendommen ble statsreligion, da opphørte Kristendommen å eksistere: Han, Eric Janson, var sendt av Gud til å gjenopprette Kristendommen: Han representerte Kristi annet komme: Kristus åpenbarte seg i, og gjennom, ham og ville fortsette å gjøre dette gjennom hans "sæd" (etterkommere i stillingen): Han var Kristi stedfortreder på jorden: Han skulle utskille Guds barn fra verden og samle de i et åndelig samfunn: Han skulle bygge det Nye Jerusalem i Amerika: Der fantes ikke frelse utenfor hans samfunn, kun der var Guds nåde å finne.* (Det foregående noe forkortet)

Det blir fortalt om en kvinne som forlot sin rektor mann (Methodist), for å slutte seg til Janson samfunnet. Hun ble innstendig bønnfalt om å komme tilbake. Men det våget hun ikke da hun mente at hun i såfall ville gå fortapt. Mannen døde av hjertesorg - noe hun tok svært

CLENG PEERSONS INTERMESSO PÅ "BISHOP HILL"

Vi innledet historiens Del 1 med en beretning om "utvandringens far" Cleng Peerson og hvordan han grunnla stedet, Norway, i U.S.A., hvor menigheten fikk sin begynnelse. Men Peerson sluttet ikke sin virksomhet som stifter til nye boplasser etter grunnleggelsen av Norway. Han var straks i ny virksomhet. Som følge av sine omvandringer ble han involvert i en spesiell opplevelse som vi gjerne ville berette om denne gang. Ikke på grunn av noen direkte forbindelse med denne fase av vår historie. Men på grunn av en del spesielle likhetspunkter med det som før er fortalt.

Peerson var ikke betraktet som en dypt religiøs person. Men han bar på en spesiell drøm. Og han var skuffet da ingen av de nybygger-samfunn som han grunnla syntes å utvikle seg i en retning som kunne oppfylle hans drøm. Det han lengtet etter, og drømte om, var et kristent kollektiv. Et samfunn lik det som Peter og de første kristne grunnla på Aposteltiden. Han hadde håpet at Kvekerne, som han hjalp å flykte fra norsk religionsforfølgelse, ville danne et slikt samfunn. Men der ble han skuffet. Og skuffelsen ble den samme hver gang han la grunnen til nye koloniseringer. Men så, under en av hans vandringer, traff han, en sen ettermiddag, på noe nytt og forunderlig.

CLENG PEERSON PÅ "BISHOP HILL"

Han var på vei - til fots som vanlig - tilbake fra en av hans foretak i staten Missouri (vestsiden av Mississippi-elven & rett v. for Illinois) da han traff en lang kolonne med mennesker - i alle aldre - som marsjerte på hjemtur fra åkerarbeide. De sang mens de marsjerte 2 i bredd og bar div. arbeidsredskaper i hender og på skuldre. På forespørrelse ble han fortalt at de var medlem-mer av et samfunn, så dette ville han undersøke nærmere. Da han fant frem til hovedgården møttes han av et syn som vakte hans forundring.

Her så han et nesten selvstendig samfunn - innenfor det konvensjonelle samfunn. Her var det ikke bare gårdsbruk i stort omfang. Nei, der fantes smier, kornmøller, vognmakeri, meireri, ysteri, tekstilfabrikk, snekkeriverk, skole, frisør og meget mer. Ja. t.o.m. egen bank. Foruten dette fantes stor felles spisesal og kjøkken, samt store boligarealer, store fjøs og uthus arealer. Peerson var kommet til "Bishop Hill", som også omfattet flere tusen mål med landareal. Dette religiøse kollektiv omfattet, på sitt høydepunkt, ca. 1500 fastboende medlemmer, som igjen utgjorde ca. 25% av befolkningen i det herred hvor de var bosatt. Selv om mange flere detaljer kunne nevnes må vi begrense oss til det overblikk som er gitt.

Peerson følte at her hadde han funnet virkeligjørelsen av sin drøm. Her var samfunnet hvor alle delte likt, etter kristne prinsipper. Han søkte derfor kontakt med samfunnets øverste leder - Eric Janson - og sökte om medlemskap - hvilket, omsider, også ble innvilget. De penger som Peerson nylig hadde innkassert, etter avhending av noe land i Missouri, ble så overlatt til det fellesskap han nå hadde sluttet seg til. Han ble ikke mindre tilfreds med tilværelsen da han etter kort tid fant seg en hustru i samfunnet. En som var mange år yngre enn han, og som også var i slekt med lederen. Men hvordan ble et slikt samfunn til? Vi prøver å forklare:

HVEM VAR ERIC JANSON? HVORDAN BLE "BISHOP HILL" SKAPT?

Vi må med få ord forsøke å formidle det som hele bøker, eller flere kapitler i andre, har omtalt. Eric Janson var født 19/12-1808 i Biskopskulla (derfra navnet Bishop Hill) prestegjeld, Uppland, Sverige. Han erfarte som ung gutt en slags religiøs kallelse, men dette ebbet ut og hans yngste år ble for det meste av almindelig verdsdig art. Ved alder 26 erfarte han en mirakuløs helbredelse fra en særlig smertefull giktplage. Han pløyde en dag, på en åker, under så smerte-

-fulle anfall at han besvimte. Kommet til bevissthet igjen, hørte han en stemme sigende: (forkortet) "Alt er mulig for den som tror. Det du ber om i mitt navn vil jeg gi deg sier Herren". Han falt på kne og ba intenst at hans vanntro måtte bli ham tilgitt og hans helse restaurert. Da han reiste seg var hans smerter forsvunnet og kom aldri tilbake. Etter dette ble han grepst av en umettelig hunger og først etter åndelig kunnskap og føde. Han leste de bøker som fantes i det religiøse spekter, men fant ikke i noen av disse den fred han lengtet etter. Han snudde seg derfor til Bibelen alene som eneste kilde for åndelig trøst. Han ble etter hvert en opprører, bl.a. mot det svenske presteskap og det ryggesløse livet som førtes, såvel av enkelte i presteskapet som blant deres sognebarn.

I denne holdning fikk han støtte fra en vekkelsesgruppe som hadde vært ledet av en Jonas Olson. Jansons opprørske handlinger gjorde at han ble ansett som en ny Thomas Munzer (bondeopprører på Luthers tid). Han ble urettmessig beskyldt for alle slags kriminelle handlinger, spesielt etter det som følger: Han hadde forkastet Luthers lære såvel som alle de andre. I juni 1844 arrangerte han et bokbrenningsbål, hvor Luthers og alle andre religiøse høvdingers skrifter skulle brennes. Disse anså han som avguder som måtte fjernes fra folkets hjerte. Det eneste som ble spart var Bibelen, en salmebok og katekismen. Folket ble bestyrket og han ble straks arrestert og bragt til lensmannskontoret. Her ble han underkastet mental undersøkelse av en medisinsk ekspert. Mens hans åndelige tilregnelighet skulle gransktes av en prest. Han ble løslatt i påvente av en rettsak.

Imens skrev hans tilhengere protestbrev til kongen og han fikk selv audiens hos kongen, hvor han ble vennlig mottatt. (Der ble visst flere audienser hos kongen over tid). Da rettssaken kom opp forsvarte han seg med følgende: *Kirken hadde falt fra den sanne tro og lære og dens tjenere kunne bare betraktes som verdslige. Gud hadde sent ham, Eric Janson, til å gjenopprette den sanne tro og lære, samt vise syndere veien til frelse.*

Oktober 1844 holdt han nytt bok-bål. Denne gang ble også salmebok og katekisme brent i et annet prestegjeld. På nytt ble han arrestert. Hans tilhengere hadde stadig økt i tall, men forfølgelsene hadde også økt, og ble så ille at han måtte holde sine møter på hemmelige steder i skogen. Presteskaps påtrykk førte til at han ble 6 ganger arrestert. Tre av gangene ble han løslatt grunnet ordre fra kongen. Ellers gikk han rundgang i forskellige rettsaler. Til slutt gikk han i dekning og det ble da utlovet dusør til den/dem som evt. kunne finne han frem. Han flyktet da via Norge og over til U.S.A., hvor han da grunnla "Bishop Hill" (uten å gå i detaljer). Hans tilhengere kom etter, puljevis, i stort antall fra Sverige. Lokalt (i U.S.A.) kom både nordmenn og amerikanere m.v. med som medlemmer.

"KRISTI ANNET KOMME" - GJENNOM ERIC JANSON

Etter gjennomgåelse av hans åndelige "opplysningsperiode" var Eric Jansons faste standpunkt som følger: *Han var den første etter aposteltiden som hadde forkynnt Guds ord rent og uforfalsket. Når forfølgelsene opphørte under keiser Kostantin og Kristendommen ble statsreligion, da opphørte Kristendommen å eksistere: Han, Eric Janson, var sendt av Gud til å gjenopprette Kristendommen: Han representerte Kristi annet komme: Kristus åpenbarte seg i, og gjennom, ham og ville fortsette å gjøre dette gjennom hans "sæd" (etterkommere i stillingen): Han var Kristi stedfortreder på jorden: Han skulle utskille Guds barn fra verden og samle de i et åndelig samfunn: Han skulle bygge det Nye Jerusalem i Amerika: Der fantes ikke frelse utenfor hans samfunn, kun der var Guds nåde å finne.* (Det foregående noe forkortet)

Det blir fortalt om en kvinne som forlot sin rektor mann (Methodist), for å slutte seg til Janson samfunnet. Hun ble innstendig bønnfalt om å komme tilbake. Men det våget hun ikke da hun mente at hun i såfall ville gå fortapt. Mannen døde av hjertesorg - noe hun tok svært

tungt. Etter en tid giftet hun seg med et medlem av E.J.s menighet, men omsider døde han av kolera. Hvilket også ble tilfellet med E. J.s hustru. Det endte opp med at hun til slutt ble gift med Eric Janson.

Med henblikk på det etterfølgende ville det ansees nødvendig å gå tilbake på historiens begynnelse. Vi nevnte der om en "vekkelsesgruppe" som ga stor støtte til E. J. da han startet sitt korstog mot det svenske presteskap m.v. Videre nevntes det at en Jonas Olson var leder for denne gruppen. Uten å ty til en rekke detaljer i saken, må vi kort meddele at E. J. omsider erstattet J. Olson som leder for denne gruppen - med Olson som nær medarbeider. Det var altså nevnte gruppe som dannet "kjærnen" i den videre menighetsutvikling under Janson.

TILBAKESLAG OG OPPLØSNING

Janson holdt andakter både sent og tidlig og det daglige liv var underlagt ganske strenge regler, både religiøst og timelig. Etter ca. 2 år hadde Peerson fått nok av den "hårde føde". Han ville ut, men fikk ikke ta sin hustru med ut. Han forlot da uten henne. Det sies at hun senere døde av kolera.

På samme tid var der også en annen som ønsket å komme seg ut. En eventyrer ved navn John Root hadde også giftet seg med slekt av Janson, og heller ikke han fikk lov å ta sin hustru med seg. Han gjorde da forsøk på å kidnappe hustruen men mislyktes og han ble anmeldt. Da rettsaken skulle begynne hadde Janson en forutanelse om forestående tragedie. Han holdt en tåredryppende avskjeds-prediken før avreisen til rettslokalene. Uten å gå i nærmere detaljer: Han ble skutt til døde - vistnok inne i rettslokalet - foranlediget av en mulig provoserende bemerkning fra Janson.

Hans menighet var i sjokk og der oppstod problemer om hvem som skulle overta ledelsen. Den føromtalte kvinne - E. J.s siste hustru - skulle forsøke å lede menigheten videre. Men dette skar seg. Etter mye omskiftninger ble den opprinnelige leder fra Sverige-tiden Jonas Olson den siste innsatte leder. Da han begyndte å påby solibat for ektefeller og forbud mot nye ekteskap: Da skar det seg.

Dette storstilte religiøse samfunn gikk etter hvert i mer eller mindre oppløsning. Dog har det vært rapportert om et par hundre som ennå "holdt fast". Dette er dog en bra tid siden. Den førnevnte kvinne, som forlot sin mann til fordel for Janson samfunnet, endte opp på "fattighuset".

Staten Illinois har ansett dette prosjekt som et verk av historisk verdi. De har overtatt dette "Bishop Hill" arealet og oppbevart det som et verneverdig museumsstykke.

NB: Foranmtalte beretning om "Bishop Hill" består av STERKT forkortede gjengivelser fra en publikasjon utgitt fra Johns Hopkins Universitet - som foretok omfattende forskninger/studier om nevnte tema.

NOEN AVSLUTTENDE KOMMENTARER

I det foregående er der presentert referat fra en historisk periode som dekker tiden fra 1892 til ca. slutten av 1915. Vi kan se tilbake på turbulente tider av ulik art som har utspilt seg i vidt adskilde verdensdeler – Norge og Amerika.

Når de detaljer – om enn mangelfulle – som har blitt presentert, legges til grunn for en slags statusoppstilling, hva skal man konkludere med som anvendelig åndelige valuta for å oppstille en åndelig gevinst og taps konto? Da dette regnestykke ikke ligger innenfor det område vi har til hensikt å befatte oss med lar vi spørsmålet stå ubesvart.

Vi kan dog trekke een sikker konklusjon: Dersom vi legger til grunn at den menighet, som Melby ledet, representerte R.s originale; da har vi ingen problemer med å fastslå at der ved utgangen av 1915 hadde dannet seg – mindst - to Reinerstsen sekter. Og da een av disse var igjen delt i to (deler av tiden) da har vi – tidvis – tre slike sekter å holde rede på.

Spørsmålet blir: Kommer vi til å oppleve ennå flere – D.v.s. Nye - Reinertsen sekter i den del av historien som gjenstår å berette om ? Vær ikke overasket om så skjer!.

I et av de senere Jens Larsen skrifter omtaler han at der var splid mellom ham (J.L.) og Poulsen grunnet at Poulsen-fløyen hadde begyndt å bruke sang – etter at dette hadde blitt godkjent i Melbys menighet - (Mine P.s sanger vel & merke). J.L. & hans fløy hadde altså distansert seg fra P.s fløy av denne grunn – sier J.L. Men det var bare halve sannheten. Der var et mye skarpere skille fra Poulsens side som samtidig tok avstand fra J. Larsens uholdbare Tvende Vidne forklaringer. Poulsen regelret fordømte J. L.s fremstillinger som hans vei mot fortapelse (omtalt side 103 i hist.). Poulsen som - beviselig - holdt seg til R.s forklaring om "Vidnerene" hadde vel en viss hjemmel hos R. for sin fordømmende holdning mot J. L. Dette grunnet – bl.a. - hva R. skriver i "Tempelsvøben" nr.2 s. 10 (den gamle) **"Djævelen bor i alle falske meninger af ordet"**

Det er ganske merkverdig at nettop spørsmålet om de "Tvende Vidner" dannede skillelinjer mellom de ulike grupperinger. Det var ikke bare mellom Larsen & Poulsen at disse skiller var tilstede . Samme skillelinjer var der mellom J. Larsen & Thorvald Hansen (jfr. historien) som J. L. mente hadde "noen forskruede" meninger om Tv. V. m.v. Og samme sak skapte skille mellom Poulsen & Hansen (tidl. ansatt av Poulsen).

Sluttkommentarene er kommet til ende. Men i Del 3 av historien - som bl.a. vil omtale "Krafttiden" og hvordan denne ble introdusert - skal der fremkomme noe av det mest utrolige. Ting som får tidligere historie til å blekne!

J.B.A.

Tempelsvöben.

Templet er Guds Ords Husholdning, Svøben en Herrens Vindne, dens Snore er Guds Ord, hvormed Herren skal uddrive sine Fiender og regjere sine Udvalgte

No. 42

Hudson, Minnesota, den 1ste Februar.

1916

„Hvad er Sandhed?“ spurgte Pilatus Jesus under forhør. Joh. 18, 37: Jesus svarede, Sandheden er fra Himlen. Pilatus sagde, derfor er ikke sandheden paa Jordens? Jesus sagde til Pilatus, Tro at Sandheden er paa jorden iblandt saadanne som har domineret verdets mundighed, og dominerer en retfærdig dom. Gospel af Nicodemus 3, 11—14: Apocryphal New Testament Page 57.

Guds menigheds sande lærre.

Når Herren bygger sig et tempel, en menighed, tager han til sig en iblandt alt folket for at gjøre ham til sin tjener, ligesom han gjorde Noah til en profet da han vilde ødelægge jorden med vand; og ligesom han kaldte Abraham ud fra sin slægt og førte ham op til Kanaans land og gjorde der sin vagt med ham og lovede at give hans slægt det samme land til eiendom, og bemerkede det efter visse gennemser, og Gud havde sagt til Abraham, at han vilde gjøre hans navn stort, og være en velsignelse, og sagde: „Og jeg vil velsigne dem, som velsigne dig og dem som forbunde dig, vil jeg forbunde; og i dig skal alle velsignes alle slægter paa jorden.“ Og Abraham var lydig og troede Herren. Siden opreste Herren Moses af Abrahams slægt da han var i landslugthed, til at være sin tjener, til at frølse sit folk af Egypten, og Herren plaged Egypten indtil det folk lod Israel fare, og hvo af Israels børn der opsatte sig mod Moses skulde udryddes af folket, og der var en Gud og et tabernakel, og en lov og regel for alle. Når nu Herren har kaldt sig en, almindeligt af det ringeste af folket tager han sig føre at afskaffe ham alt hans eget, hans egen retfærdighed, og igjen lære ham sin retfærdighed i Jesu Kristo. Og ligesom Kristus er død og opstanden, maa han dø i sig selv og Kristus det nye menneske opstaa i ham og blive hans hele liv, fred og retfærdighed. Det samme menneske beregnes da ikke mere for noget fra sin side, men efter hvad Jesus er i ham. Biduet er fra sin side undsigt til alt det som godt er, og en djævel i sig selv, formindelst den onde natur i kroppet men hvad Herren nu har udrettet i samme vidue det er ingen djævel, men Guds egen son der er holdt i ham og et bleven hans liv, fred, ivrige seier, retfærdighed, og alt. Det gamle kædets menneske bliver forsvaret af loven i ligthed med Kristus, og maa daglig dødes af loven for at tenselsen i det daglige offer, Jesu blods forsoning, ikke skal ophøre, men være en daglig forsoning. Da kan den samme sige med profeten: „Vi er leret, og du er pottemager.“ Antet gjelder uden Herren i sit vidue. Når nu Herren saaledes har gjort ham skifte til sin gjerning, sender han sin tjener til at vidue for folket, og der staar skriften: „Hvo, der er udsendt af Gud, taler Guds ord.“ Og hvo der hører ham, hører ikke ham, men Herren der har udsendt ham, og hvo som hører

hans viduesbyrd om hvad Gud har gjort for ham, og hvad Gud vil gjøre, opbygge sit hus, og henvne sine fiender, de samme høster ikke ham men den Hellig-aand der talte igjennem ham, og hvo der tror og annamer hans ord, annamer ikke noget menneske, men Herren der har udsendt ham og lagt ordene i hans mund; og hvo der annamer det ord, annamer Herren; thi ordet er Gud som skrevet er: „I begyndelsen var ordet, og ordet var hos Gud, og ordet var Gud.“ Alter: „Ordet blev kjæd og boede iblandt os.“ Alter: „I ere Guds tempel og Guds aand bor i eder.“ Og Guds er skarpere end noget kængget sværd. Når menneskene annammer Herren i ordet, tager ordet sig føre at udrette hvad Herren behøver. Ordet har lov og Evangelium i sig. Loven døder og udelukker alt hvad der er i mennesket, som er Herrens aand imod, og forsætter den første mand, den gamle Adam og udrydder al almindelighed i hjertet, og overbediser mennesket om sin vildsjælless vei og gjøre synden levende; og anden raaber, og Evangeliet føder liv, det er Jesu liv, og Herren gjør det samme menneske til sin helig og saaledes holder ordet paa at udrette den gjerning Herren har sendt det til. Herren legger da grundvolden til sit hus (bedehus) paa den gamle klippe. Klippen er Kristus og grundvolden er alle retfærdige, profeternes og apostlernes lære, og derpaa bygger han nu sit hus af levende stene der ere levendegjorte med Jesu liv. I dette hus vil Herren selv bo og vandre midt iblandt sit folk og være deres konuge. Nu bliver Herren ved at udsende sine tjener, at vidue ordet, og ordet gjør paa samme maade med alle og gjør dem skifte til bygningen, og samler dem ind i huset efterat de har iført sig bryllupskleddningen, og kommer nogen ind uden bryllupskleddningen, bliver han viselig fastet ud; thi dette hus er den levende Guds tempel og udsyrer alt urent.

Herren er der alles fader, og de hans børn, og nu tager han, leder og lærer dem sin vilje i alt og viser dem den vej de skal gaa paa, og den ene faar ikke sige: Saa tror jeg og saa mener jeg, og en anden: Ikke saa, men saa vil jeg, og en tredie: Saa mener jeg om den og den ting, og saa vil jeg. Nei her siger Herren: Saa og saa vil jeg, og son og soa skal I alle gjøre, ellers ud af husets dør! Her gjelder ikke nogens vilje ellers nogens tro uden min! Vil I lyde mig, viljen bebare eder i mit hus og jeg vil være eders fader og I skal være mine høner og døstre! Jeg vil un ene vandre i eder, og I skal være mit folk og jeg vil være eders Gud. Her i dette hus har alle en lærermester, det er sandhedens aand. Han lærer ikke en efter Lutherlære og en anden efter metodistlære, og en tredie efter baptistlære og disse tilsammen mod hverandre trætte og disputere imod hverandre om hvem der skal være den største og hvem af dem der

har den rette lære og skal blive salig. Nei Herrens Aand er ikke forvirrings aand, saa han skulde gaa en vei i en og en anden vej i en anden; lede en paa den ene vildfarelse efter vrangje Lærdomme, og en anden en anden vej, og naar disse mœdes, da mœdes de til krig, i en og samme aand, saaledes som Kristenfolket idag gjør det til, naar de erfjender at Gud eier ikke noget rent jomfund paa jorden, men at der dog er Guds born i hvert jomfund. Nei, saaledes gaar det ikke til i Guds hus, der bliver alle et og enige ejersom Hererns aand leser dem, og om nogen ikke forstod ordets fulde mening vilde han ikke forhædre de svrigge; men samles for dommeren som de har mit iblandt sig og blive dømte ret. Nu er alle disse holdte som udslændinge og kan ikke tale Israels tungemaal; thi det aandelige Israel faar Guds aands tungemaal. Og intet menneske der er født af Kjød og blod kan læse Guds ord, og det naturlige menneske fatter ikke de ting, som hører Guds aand til; thi som skrevet er: „Thi hvilket menneske ved, hvad der er i mennesket, uden menneskets aand som er i ham? Saa ved heller ingen, hvad der er i Gud, uden Guds aand. Men vi har ikke anuammet verdens aand, men den aand som er af Gud, forat vi kunne siende hvad der er skønset os af Gud, hvad vi og tale ikke med ord som menneskeligt visdom leser, men med ord som den Andligheds aand leser, idet vi tolke aandelige ting, med aandelige ord. Men det naturlige menneske fatter ikke de ting som hører Guds aand til: thi de er komne i doarstab, og han kan ikke siende dem. Thi de bedømmes aandeligt. Men den aandelige bedømmes alle ting, men selv bedømmes han ikke af nogen.“ 1 Kor. 2. 11—15: Jesu høle Kapitlet. Vi forstaaer da altsaa, at den hellige Kristi, de profetiske og apostolske bøger, er Guds ord, fast af Guds aand, og ingen anden forstaaer at læse i disse bøger uden Guds aand, eller nogen udlaegger dets sande mening uden Guds aand, og naar Guds aand, har i alle Guds børn, leser han selv sine børn at læse i bogen, og han er selv den som leser i dem; thi han er deres liv, og saaledes oplærer han dem til sine tjenere og brofæster. Men mange er sine til at lære, efterdi de har levet mangeaar i udslendighed og mange har lært et falskt sprog af Nullikristens aand, og dette falske sprogs dialekt, maas udryddes af deres mund, da han leser dem da bud efter andet, linje efter linje, lidt her og lidt der fremover paa helligdommens vei, citer Es. 28. Da naar enhver faar saaledes den ene sande aand til læremester, da læser de alle bogen i en mening og de forbanjer sig over den lighed der findes i ordet, som før var dem saa tvetydigt. De bliver nu ikke fuldstændige mod hverandre, men alle et hjerte og en sjel og smelter sammen som til en sten. Saaledes er Hererns tempel bygget. Det skal holdes et bedehus for alle folk; udenfor dette hus er ingen naade! Ingen vækster og partier findes indenom dette Jakobs Guds hus, ei heller nogen vranglære eller nogen falsk profet; thi den Hælle der bor i huset er en streng herre og udkaster det urene. Det folk, som saaledes oplærer i den hellige aands skole, bliver et folk, og et folk for sig selv, udforskede fra Verdens samfund. De taler et saa hemmeligt og et for Verden saa forunderligt sprog, som de ikke kan fatte og forståer sig paa. De taler altid saa at Guds ord stadfæster deres tale, og alt Guds ord bliver da Verden og Verdens hellige til dom, og de forbirres paa det

folk der er dem altid til dom; thi før kunde de løse ordet og faa stor trøst og tro sig evig frelst; men naar disse folk fra Guds hus læser ordet, faar det en dømmede kraft, og vækter og gjør enhver urolig i samvittigheden, og naar de hellige i vækterne fornemmer det, at overbevisningen gaar ind paa dem og deres falske fred forstyrres, bliver de bitter og siger: „Nej forstant du vil tage Jesus fra mig og forstyrre min fred!“ Dette bevijer jo at Guds ord har kraft naar det tales af Guds aand, og at den fred som forstyrres ikke er af Gud; thi Guds ord kan ikke forstyrre Guds sande fred. Disse folk har en forvirring og træghed, som fejlenheden i Verden idag ikke kan forstaa eller finde, det synes dem at være formagstligt; thi de især ikke for at bruge Guds ord og sige med Apostelen Johannes: „Vi er af Gud; who som hæller Gud hører os; who som ikke er af Gud, hører os ikke; derpaa kende vi sandhedens aand og vildfarensens aand.“ Disse folk prøver saaledes aanderne om de er af Gud, og prøver enhver efter hans tale i det aandelige sprog, om han er af Kristen eller af Gud, og disse to sprog kændes lettelig fra hverandre, os dem der er af Gud: „Thi aanden rammer alle sine øjne Guds dybbede.“ Altter: „Men den aandelige bedømmes alle ting, men selv bedømmes han ikke af nogen.“ Men Verdens hellige dommer Israel efter Talem at være en Udsending, hvilket de enaa er for dem. De kan ikke forstaa hvorledes man skal prøve aanderne om de ere af Gud. De synes de maa se nogle grove gierninger højt, os de tør domme noaa, og bruge Guds ord saa istrenat synes de ikke kan passe til idog; thi skal de som som Guds ord, at „Hver den som erviger og ikke bliver i Kristi lære, har ikke Gud;“ da kommer de selv under somme dom; thi med hvad dom A dømmes, skulle A dømmes,“ siger Jesus. Guds Folk har noale sikre sienderækker som aldrig slaaer fejl; de era: „Og derban vidte vi, at vi siende ham, naar vi holde hans bud. Who som siger: Nej siender ham, og ikke holder hans bud, han er en løgner, og i ham er sandheden ikke. Men who som holder hans ord, i ham er sandelig Guds sienderlighed fuldført. Derban siende vi at vi er i ham. Who som siger at han bliver i ham, han er og fuldigt at vandre saaledes som han vandrede.“ 1 Joh. 2. 3, 6; „Eller ikke verden, ei heller de ting, som er i verden! Personen nogen elsker verden, er Faderens sienderlighed ikke i ham. Thi alt det som er i Verden, sienderets lust og sinenes lust og et hofserdig lebnet, er ikke af Faderen men af verden. Da verden foraner og dens lust; men who som aar Guds vilje, bliver til enig lid. 2. 15—17: „Mine børn! Ver af Gud og have overvinuet dem; thi den som er i eder, er større end den, der er i verden. De er af verden; derfor tale de af verden, na verden hører dem. Vi er af Gud; who som siender Gud; hører os; who som ikke er af Gud hører os ikke; derban siende vi sandhedens aand, og vildfarensens aand.“ 4. 4, 6; „Og dette er vidueshædet, at Gud har givet os det evige liv, og dette er i hans son. Who som har sinnen, har livet; who som ikke har Guds sin, har ikke levet.“ 5. 11—12. „Hver den som afviser og ikke bliver i Kristi lære, har ikke Gud; who som bliver i Kristi lære, han har haade Faderen og Sonnen. Personen nogen kommer til eder og ikke siger denne lære, sag modtager ham ikke i eders hus og byder ham ikke velkommen! 2 Joh. 9. 10. Saaledes

danne præbemerker findes der overalt i Herrens ord. Den sande Guds menigheds børn, bliver som før sagt, alle et tilu legen og hjel, og de modtager af Herrens hænd usorjlydt, og de ludder ikke sit hjerte for hverandre hvælken timelig eller aandelig. Der er en Jesus Kristus, der er blevet et fuldkommet forsonings offer, og der er ikke mere end et Evangelium i Kristo Jesu, og dette Evangelium er Guds egen Evangelium, og intet andet Evangelium findes hvorefter det hør menneskene at borde salig, og dette Evangelium indeholder ikke mange lærdomme saasom: Lutherlære, Baptismlære, Metodistlære, Christekelære, Adventistlære, Mormonlære, Carmelere, eller nogen af de øvrige bespottelsesnavne og antikristnes leerdome; men en lære, og det joest som sades af den ene sande rene lære, bliver alle et, og opbygges med hverandre, Gud til et helligt tempel, hvor han vil bo, og hvorfra han vil udføre dommene over al ugodelighed. Nu, venner! Hvad har I at seile paa denne kirke? vil I ikke bortborte alle sten og trækirker og komme til Guds sted? og blive med opbyggede i Sions mur, som Apostelen Peter siger: „Kommer til ham den levende sten, der vel blev forstået af mennesker, men er udvalgt og dyrebar for Gud, og vorder selv som levende stene og opbyggede til et aandeligt hus, et helligt presteskab til at fremvære aandelige øffre, velbehagelige for Gud ved Jesus Kristus.“ Han I nu ikke se, at bygningsmændene, disse falske kirkesedre, har forført den levende sten Jesus og hans sande, rene lærer; thi de erkender at de er mere eller mindre afvegne fra den sande lære. Han I ikke se, at verden idag er fuld af kirker og religiøse samfund, og hvem af dem har vove at løn frem og sige, de har den sande lære hel og ren, og dertil bevise det med Guds ord. Ser I ikke nu, at den sten som bygningsmændene forstjede, er lagt til grundsten i Sion. Dervor heder det også i Skriften: Se, jeg legger i Sion en hovedhjørnesten, som er udvalgt og dyrebar, og hvem som troer paa ham, skal ingenlunde beskjennes. Eder altsaa som tro, tilhører denne cere; men for de vantro er denne sten, som bygningsmændene forstjede, blevet til en hovedhjørnesten og en anstændig og en forargelses klippe, hvilke, idet de ikke tro ordet stode de an, hvortil de er bestemte. Men I er en udvalgt slægt, et kongeligt presteskab, et helligt folk, et folk til eindom, for at I skulle forkynde hans dyder som kaldte eder fra mørket til sit underfulde lys. I som forдум ikke var et folk, men nu er Guds folk, som ikke havde fundet barnehjertighed, men nu har fået fundet barnehjertighed 1. Pet. 2, 6, 10. Betragter! Hvorledes denne sten er blevet alle en forargelse. De ser at de har fået retten til den, ligesom Esau der folgte sin forstjedelsret, og funder siden ikke saa den tilbage, endog han sogte den med graad. Er du ikke ved Esau? fordi Jakob har tilsvendt sig balsignelsen, som den hændhed tilkom, efterdi du forargede din forstjedelsret og folgte den for in ret hinser (jegmad). Se, nu bliver de første de sidste, og de sidste de forste. Vi som ikke forhen var et folk, er nu blevet Guds folk, vi som ikke havde fundet barnehjertighed, har nu ved Jesu Kristus naade, den udvalgte sten, fundet barnehjertighed. „Som han også siger hos Hosjeas: Deg vil kalde det mit folk, som ikke var mit folk, og hende den elskede, som ikke var den elskede; og det skal ske, at paa det Sted, hvor der var sagt til dem: I ere ikke mit folk, der skulle kaldes den levende

Guds børn. Men Esolas udraaber over Israel: Om Israels børns tal er som Havets sand, skal kun levningens frelses; thi han fuldkommer sit ord, og opholder det hellig i retfærdighed; ja et højt oplyst ord, skal Herren udføre paa jorden.“ Rom. 9, 25, 28. Nu har du gamle pagts husholder! ladet den levende sten, Jesu sande lære, ligge paa jorden saa lang tid; thi da I ikke kunde saa den til at passe i eders pavatempler, saa har I alle foragtet den, og fastet den i en af sides grøft og I trampede den under fodder. I saa til den sten, I synes den skulle have været i eders mur, men ingen af eder kunde joa den til at passe; men kom nu til Sion og se vor ifjort den passer! Den er lagt til grundsten, og er udvalgt og dyrebar. Er det ikke bedrøveligt for dig du antikristen, at denne sten er lagt i Sion? Trox du ikke nu, at du skal bli sejet, at være Esau? Nei paverne kunde ikke bruge den sten, da den ikke kunde passe, paa hvilken kant de lagde den. Nei I kan vel satte, at det gif ikke at have Jesu Kristi sande lære til grundsten for en baibel kirke, der er bygget af døde stene og træ. I forlod nok at det havde da ikke ladet sig gøre, at plage de fattige i landet, for at bygge eders Guds hus med høje taarne, og udskyret indentil og identil med afghedsbilleder, slanger og dyr, forestillinger af mennesker og engle, og apostle og profeter, og et Jesu-billede paa korset, øret det ene om det andet lig svinet, og det hele er et stort Satans blindverk, og dertil en Satans slave til prejt. Hør mig alle folk! Hvorfor er Sion saa foragtelig for eders sine? Dommer og ser! Herren er midt i den, og Gud og Lammet, er stadens lys! Hvorfor vil I vedlike at foræde eders afvigelse? I synes vel denne vej er trængere end eders; men hvorfor vil I endelig vandre paa den brede vej, som fører til fordervelse; der er mange som gaaer paa den, men dette er Sion, ingen spørger efter det. Er det ikke bedre at blive foragtet af verden, og blive elsket af Gud end at blive elsket af verden og blive Guds fiende? Hvad kunde det hjælpe eder, om I bandt den ganste verden, naar I tager stade paa eders sjæl! Kommer op til Jakobs Guds hus, at han maa lære eder om sine veie, eg I maa vandre paa hans stier! Herren falder paa eder! Kommer til Lamnets salige bryllupsfest og bliv at det tal der skal besøges paa Herrens højtid, og blive bevaret fra fristelens stund. Hvorfor vil I frelse eders falske lærdomme, der blot fører eder til fortæbelse for evigt? Kommer og vandrer i samfund med os, og hvert samfund er med ejaderen og med hans Son, Jesus Kristus. Vi skal ikke strides om tro en lære her; thi her legger hver ned sine egne meningar, og spørger ikke efter hvad vi mener men efter hvad Herren mener, og stadens dommer er Gud, og han skal dømmme os alle, og som han byder, hør det os alle at lyde. Han I have noget at sige paa den ret? Hvorfor er vi is blandt eder, som et folk der er foragteligt for eders sine, ja saa at I unfer eder for at frede over dørterstelen til huset hvor vi bor. Er det ikke for verden cere i øer, som den gamle hellige Adam vekker op? I gaar udenfor og forundrer eder over det folk, og mange gæster de kunde komme ind, saa ingen saa dem; men Adam vover ikke at komme ilden nær, han forestiller sig det saa farligt; tænk, de kunde gaa ham for nær med Guds ord. Men nu forkyndes fra Sion: Herren vil hjemsgåe eders mange huse, fordi I var en snare for Israel den dag den var sand; og Herren vil føre

straffedomme over eder. „Og det skal ske paa den samme dag, siger den Hære Herre, da vil jeg lade følen nedgaa om middagen og lade landet blive mørkt om lys dag.“ Amos 8, 9. Alter: Og de skulle vanke hid og did, fra hvæ indtil hav og fra norden og indøsten; de skulle løbe omkring for at føge efter Herrens ord og ikke finde det. Paa den samme dag skulle de deilige jomfruer og unge farle forsøgte af tørst.“ 8, 12—13. Alter „Om de end grove sig ned i Hælvede, skal dog min haand hente dem derfra, og om de end opjore i Himmelten, vil jeg dog kaste dem ned derfra. Og om de end skjulte sig paa Karniels top, vil jeg opsede dem derfra og hente dem, og om de skjulte sig for mig paa havets bund, vil jeg der besøle slangen at han skal bide dem. Og om de end gik i stengsel for sine sienders ansigt, vil jeg derfra besøle soverdet at det skal ihjælsla dem, og jeg vil sætte mit øje over dem til det onde og ikke til det gode.“ 9, 2, 4. „Se, den Hære Herres sine øje paa et syndigt rige, og jeg vil udslette det fra at være paa jorden; dog vil jeg ikke plat udslette Jakobs hus, siger Herren. 9, 8.

Det skal ske eder fordi jeg ikke hørte paa Herrens røst og omvendte eder. Jeg omvendte eder, men ikke til Herren. Jeg er afspændte og ikke omvendte.

Jeg glæder mig ved dem, som figer til mig, vi ville gå til Herrens Hus. — Salm. 122, 1:

Hør brydne og høje i Herren, jeg som har fået naade til at komme nær til, og fået skue ind i Herrens ords hemmeligheder. Jeg som erkender i troens fulde forvisning, at Herren er kommen i sit Evangelium det Evige. (Aab. 14, 6.) for at igjenopbygge det nedbrudte Davids hus, Guds sande menighed, hvor han selv i sine vil regnjere og holde en heilig sabbatshvíle med sit folk paa jorden. Men babel vil han ødelægge. Bevær! Bogter eder for al ond surdeig, enten den spiser i eders eget forår, eller den ejerer udenfor! thi den hører Djævelen til! derfor hedder det også: Sky det onde under alle stikkelse. Det største onde er den anti-kristnes aand, som regjerer kristendomsparterne i vor tid, og hvilken er det øje som Aab. 13 omtaler, eller det dyr som Aab. 17 omtaler paa hvis ryg bvinde, den falske kristendom sidder, hvilken har haft magten i 1260 år. Det dyr er den anti-kristnes aand som har taget bolig i menneskene, det er: sat sig i Guds tempel, der hvor Gud skulle have boet, og givet sig ud for Gud, den aand går altid paa lue omkring os for at føge at overvinde os med liste indefra, og opsluge os udenfra. Det er Djævelens aand i lysets engels stikkelse som altid søger at forjøre menneskene med alt Satans blendevirke i groot og fint. Den er fader til al gammel falsk kristendom, vilken jeg maa borttaste som en af hjælpet bekræftet flud, der som jeg vil tenke at få del i Jesu Kristi Evangelium og Sions gode. Nu har jeg disse nødvendige ting at bekymre eder om: Eder sjæls evige vel. Gaa ud fra Babel og læg eders gamle kristendomsdragt fra eder; lad ild fortære alle onde funster; bøger og billeder; og betal Babel dobbelt, efter dets gjerninger, efter hvad det har gjort mod Guds hellige. — Var beredt og rede, og hold fast ved Herren i sondhedstroens fulde forvisning; Herren vil give sit folk en hellig løn, han vil give den riget Sion og dets naade. Dog skal jeg nu høve trængsel i hjælpet. Verden, de ugudelige, skal samles sammen,

riges mod rige, land mod land, holt mod folk, mand mod mand, kvinde mod kvinde, børn mod børn, broder mod broder, og søster mod søster, og den dem af Satan og hans tjenere bebudede fred, skal omvendes til krig, hunger, pest og landsflugtighed. Kom ihu at en stor trængsel kommer over jorden, hvis ikke haver været fra verden blev til, ei heller skal komme derefter. Derfor brædder pleier ikke hjælpet, bygger eder ei heller sale paa jorden: men samler eder statte der hvor ikke mæl eller rust fordærver, ei heller thve bryde ind og stjæle, d. e.: hos Herren; og der vor eders statte er, der vil og eders hjerter være.

Mister eder i Herren; thi jeg som tro, jeg maa lyde; jeg er det folk som Herren ruster mod Babel (Jer. 50, 14—15). Herren instruerer krigsheer (Ez. 13). Jeg skal gaa ud; frigjorte i Kristo, og jeg skal ved sandheden ret og overbevisende magt der er lig ild, seire over anti-kristen, og de ugudelige skal aandelig falt, vorde affe under eders fædders fauler. Men om nogen er gjenstridig og ikke lyde sandheden, men i egenståb og egenrådighed vil vandre sin egen vej, han skal Herren lade faa sin del med de ugudelige. Uddel sandhedenes skrifter hvorsomhelst der gives eder lejlighed dertil, vidende at arbejdet skal ikke være forgivses, om det end for ucerverende kan synes saa. Vi ved, at faa af de som nu lever skal frelses; men ordet maa gjøre hvad det er sendt til. Den til frelse, som troer, men de som ikke tro, til dom. Den som tror og lyder Herren efter det Evige Evangelium, være hilset med Sions fred og naade.

Bidnesbryd fra en Broder!

Det Evige Evangelium.

Nu skal vi høre betydningen heraf, Aab. 14, viser os en anden engel, som flyver midt igennem himlen, som havde et Evigt Evangelium at forkynde dem som bo paa jorden, og alle slægter, stammer, tungemaal og folk, og han sagde med høi røst: „Frygt Gud og giver ham ære; thi hans doms time er kommen“. Er det ikke underlige ord? tank, naar det Evige Evangelium kommer, kommer dommen. Hvem er nu denne engel? Det er Drengebarnet, manden efter Aab. 10, han, som er syen hvidgjennem Herren til den første dom og opstandelses aabenbarer sig; han har regnbuen, væltens stadsfestelse paa sit hoved. Nu vil nogen sige: „Prædikes ikke Guds Evangelium nu i verden?“ Jo, men ej Pavlen, religione idag sidder paa de 7 pilser, de 7 reformatorer, med dragen under sig, derfor er religionen idag vederslyggheden, som staar paa det hellige sted. Guds Evangelium har sekterne, kvindeerne, sjælgerne, splittet; og taget hver sin del af det. Altjæn prædicer de en del Kristus, af det delte og splittede Evangelium, saadanne prædikener om Kristus ieder ikke andet end Hører; thi vi ved at Kristus kan ikke deles. Hvo som splitter ham, splitter sig selv; hvo som nedbryder hans hus, nedbryder sig selv. Vi finder at anti-kristne har nedbrudt Guds rige, hus og tempel, men har højet dyrets rige paa det hellige sted, Guds Evangelis husholdning; saa de har ikke Guds Evangelium. Derfor er ikke Kristus prædiket; thi i sin mening er han udryddet af jorden. Nu har døret haft sin virketid og fuldkommet sin gjerning, derfor er nu det evige Evangelium kommen; nu flyver engelen glemmem himlen og forkynder Guds Evange-

lum og siger: „Frygt Gud og giber ham ære; thi hans døns time er kommen!“

Men hvad er nu himlen i dette sprog? Det er forsamlingen eller kirkefolket. Alle tror vel, at Engelen er et menneske, aldrig har nogen seet eller hørt, at usynlige engler blir sendt med Evangeliet til alle folk? Ingen behøver at lære mig hvad englene blev sendt ti at gjøre i jordums dage, dog har ingen usynlig engel blevet sendt med Kristi Evangelium; thi viist er det, at det evige evangelium er Kristi evangelium, intet andet evangelium er kommen fra vær Gud, ci heller skal komme Evangeliet er budskab om frlse og jalighed. Johannes saa hvad som skulde foregaa i Guds rige efter ham. Hvorfor kaldtes ikke Guds Evangelium for det evige paa Apostlersnes dage? Nei, det kunde ikke saa det evige navn, førend skriften var opføldt, da visde Gud sende Drengen engelen, med det Evige Evangelium; thi ved og i det antager Kristus sit rige, og ved det udslyffer han anti-kristen og fortærer ham saaledes ved sin munds aande og tilintetgjør ham paa denne hans herlige aabenbarelsesdag, paa hvilken han vil tilintetgjøre sin forrige pact, og lade naadens sol nedgaa om middagen for den gamle partis husholdere, og saaledes ved det evige Evangelium oprije sit rige paau: See, deraf kommer dommen og Vabels fald. Dette Evige Evangelium har nu været prædiket paau, i over 30 aar igjennem disse skriften som har været udbrædt baade baade her i Amerika, og de skandinaviske lande, og endel har været oversat og trykt i det engelske og tyske sprog, og saa bliver det gjort forstaelsigt for alle andre tungtaal efterhaanden som denne Guds gjerning gaar fremad efter Guds vilje. Men det er ligedan nu, som da Kristus kom første gang i menneskelig skikkelse til jøderne, da kom ikke De anti-kristne som befjender sig at være hans egne her idag, de vil ikke anname ham nu, som han kommer i sit Riges Evangelium, „Jesus Kristi sande lære og Evangelium finder allevegne modsigelse, med kun nogle saa undtagelser. „I disse Sekter findes nogle som skal anname dette Vidnesbyrd, de skal reddes som brande af Heden, og føres fra Vabel og til Sion, som skrevet staar, aandelig ment.

Da, jeg har ogsaa haft endel erfaring paa denne modsigelse mod den sande Jesus Kristi lære, al den tid jeg har uddele af sandhedens skriften baade her i Tergius Halls og andre steder, og samme erfaring har vel alle mine troes høstende af Guds Menighed haft alle andre steder. Da jeg kom hertil for over 4 aar siden, da blev det mig fortalt at dette var en religiøs By, og at her var mange sande kristne som var igjen fødte Guds Ørn; jeg blev glad ved at høre dette, og tenkte at her vil dog blive en stor og blomstrende Guds Menighed, men deri blev jeg bitterlig skuffet. Da jeg begyndte at uddele sandhedens skriften, da fandt jeg at de som sagde sig at være de sande kristne og var igjenfødte til et levende håb, de blev de aller vicerste fiender af Guds sande lære. Dette beviser at alle de kirkefund som er her, ikke har Jesus Kristi sande lære, ifølge Guds ord udenom vær Guds sande menighed. Jeg havde en siden samtale med en af de norske Lutheriske Prester her om aftenen den 14de December 1911 i huset hos S. Larsen cor. Ximius Abe. og Mill st. Prestenes navn er Brun, han betjener dette saakaldte Brodersomfund som er et af de mange be-

spottelsesnavne som omtales i Job. 13, 1: og Job. 17, 3: det træf sig saa at jeg gif bort til S. Larsen i et cerinde tidlig paa aftenen, og jeg læste lidt i Guds ord for ham og familien ogsaa, omrent kl. 9 stod jeg op og skulde gaa hjem, og da kom Pastor Brun efter som jeg forstod saa skulde han overnatte der. Han hilste venligt og høfligt paa os alle, saa tænkte jeg, nu maa jeg passe paa arledningen og saa en samtale med ham. Jeg sagde da til ham, nu faar jeg vente lidt længere eftersom du kom, saa at jeg kan saa en siden samtale med dig om det ene forståede til Salighed ifølge Guds ord, og saa kan du saa nogle af Sandhedens Skriften hos mig, som forklarer Guds ord fuldkommen og ret, Nei, sagde Presten jeg vil ikke ha nogen samtale med dig: du er jo ikke omvendt! og dine skriften er ikke værd nogenting. Jeg lod ham vide at dersom han ikke tror dette Sandhedens Vidnesbyrd, for sandhed, saa tror du heller ikke Guds ord sagde jeg, og da er du en af de værste fritæntere og en Gudsfornegeter, og disse skriften vil staa sin prøve efter Guds ord, og om du vil saa skal vi prøve dem efter Bibelen nu, sagde jeg. Nei, nei, ikke nu, sagde Presten, jeg vil ikke have nogen prøve med dig som ikke er omvendt. Jeg sagde at jeg helst vilde have et sammenligningsmøde med alle dere Lutheriske Prester paa en gang, saa kan vi saa se hvilken lære som stemmer bedst med Guds ord, enten den Lutheriske eller Guds sande Menigheds lære. Nei, sagde Presten vi vil ikke have nogen prøve med dig som ikke er omvendt. Han gjorde sit allerbedste med sin glatte tunge at tilintetgjøre sandhedens Vidnesbyrd, men han kunne ikke, jeg havde Bibelen i haanden, saa jeg mødte ham med Guds ord paa alle sider, saa han blev greben i sin træskhed. Jeg tænkte ved mig selv at jeg havde villet gjerne prøvet hvormeget den Lutheriske lære er værd da; eftersom Presten ikke vilde have nogen prøve saa var han vist bange for at han kom til at tage i striden, og det var sikkert, fordi den Lutheriske lære har ingen grund at staa paa i Guds ord. Til sidst sagde jeg til ham, at igjensættelsen i Barnedaaben som Lutheranerne lærer er falsk lære, og har ingen hjemmel i Guds ord. Dette vilde han ikke prøve at bevisse, han begyndte da at synde for at overdøve min stemme saa at min tale ikke skulde høres og saaledes komme fra mig. Da blev Mrs. Larsen opmærksom paa, at presten var i en hard knibe, og kunde ikke løse sig ud. Hun sagde til presten, det er nu tid at gaa til sengs; dersom dere er færdig, saa vil jeg vise dere senget. Presten, glad ved at saa en udvei ud af kniben, gif rasft sin vej uden at gjøre rede for igjensættelsen i barnedaaben og sin falske omvendelseslære. Brodersomfundet udmerker sig ved at prædike sjæle ord og sinigrende talentmaader, hvormed de forfører de ensfolige hjerter. Kristus prædikes frit for gamle Adam; han bliver ikke udelukket ved deres prædiken og lære, derfor lever de gamle Adam, og i hans liv og kraft tror de paa Kristus; men af, hvor sjæl de kan høre om blodet og naaden, og hjælpe forsjætterne og iføre gamle Adam dem. Men den rette lære efter apostelen Paulus er, at prædike død i Adam af loven, og saalivet i Kristus. De falske læremestre idag, de vil helst gaa paa den brede vei som fører til forfærfelje, og er Kristi korses fiender, og vil ikke tage forset op og følge Jesus, men søger at trælles menneskene, som de betjener, saa at gamle Adam ikke blir forærinet. Men

hvad siger den sandhedens prædiker Apostelen Paulus? Apostelen Paulus siger i Galaterbrevet 1,10: "Taler jeg mennesker til behag, eller Gud? Eller søger jeg at trækkes mennesker? "Derom jeg endnu trækkes mennesker, da var jeg ikke Kristi tjener." Videre: "Jørgigt, mine brødre, vorder sterke i Herren og i hans vældes kraft! Jørvær eder Guds fulde rustning, at I kunde være mægtige til at staa imod Djævelens snedige ansig! Thi vi har ikke kamp mod kjæd og blod, men mod jærestendommen, mod magter, mod verdens herrer, som herske i denne tids mørke mod ondskabens andelige herre under himmelen." Og saa videre. Døs hele kapitlet, Paulus' brev til Efesierne, 6te kapitel. Ja, samme strid maa sandhedens bidner udståa idag, som paa apostelens dage. Ja, jeg er tal-nemmelig til Herren for hans store naade mod mig, at jeg fik naade til at tro Jesu Kristi sande lære og evangelium, som nu er givne os af Gud, til vor fælles frælse for hver den, som tror. Herre gib mig naade til at blive bestandig i troen indtil enden, for dit navns skyld.

Bertinus O. Solberg.

Et Vidnesbyrd fra en Søster.

Kjære folk af alle slags! Jeg vil nu, da det gives mig anledning, ved den naade Gud giver, skrive nogle ord angaaende den tid, vi nu lever i, og den store naade, som Herren har bevist sit folk i disse dage, hvori ogsaa jeg usle støer er blevet delagtig, som er den usleste af alle. Kjære venner, som faar dette dyrebare vidnesbyrd og disse ord for eders sine, og som har en smule omsorg for eders sjæles frælse, kast det ikke ligegyldig fra eder, men af hjertens oprigtighed ransag det alvorlig, og gib eders hjerter til Herren efter denne regel. Da skal jeg efter egen erfaring forsikre eder, at, I skal faa eders sine opladt for vilfarelsen, både i eder selv og udenom eder. I vil da finde, at før vi kan blive delagtig med hans folk i Herren og hans gode ord og have forsoning i hans blod, saa maa vi forstås i den gamle Adam (Syn-dens menneske), som før har hersket i vores hjerter, i lighed med som Kristus blev forstået for os. Og det maa alt ske ved Guds hellige lov efter dette hans evige evangeliums vidnesbyrd. Maar dette er skeet, da tager Jesus selv hjertet i besiddelse, det som i sandhed hører ham til, for selv at styre sin brud, lede og opdrage hende i sig selv efter sit ord og vilje. Maar saa er skeet, kan vi ikke da sige, at Guds rige er inden i os. Jo, det kan vi. Og saa mange som Kristus førtedes lever i, kan umulig faa mere end en mening af hans ord. Han kan ikke selv lære en en vei og en anden en anden vei efter sit ene ord. Det gaar ikke. Men alle som førtedes er født af ham, maa jo alle vere et, både i liv og tro og lære. Ja alle et i ham lige som han og Faderen er et, saasom hans ord lyder. Da skal vi ikke tvivle paa, om dette vidnesbyrd er af Gud, og hans af evighed besluttede raad, da skal vi se at denne lære er helt stemmende med Kristi lære, som var paa Apostlenes dage, før Kirken faldt. Da skal vi ikke tvivle paa at Antikristen har regjeret over verden i 1260 aar efter profetiens lydelse. Da skal vi ikke tvivle paa at disse forskellige kirkesamfund og menigheder af ordet er Babel eller den store Skjøge efter Job. 17. kap., hvis doms time nu er kommen. Vi finder

ogsaa at hendes præster er kun kjøbmænd, som driver handel med Guds hellige ord og samler store skatter af timeligt gods, og suger blodet af de fattige, ja rent ud sagt pengesætte, som aldrig kan bli fulde. Men den som lever en siden stund herefter, faar nok se hvorledes Herren steller med det hele; thi han er nu kommen med sit riges ret igjen og vil og gaae bruge den efter sit skrevne ord indtil han faar det hele opfylldt. Derfor, kjære folk, jeg paaminder eder endnu engang, ransag vidnesbyrdet flittig, samt henvisningerne til Bibelen, og bliv bestyrket af de gamle trofaste bidner, profeterne og apostlerne, som fra jorduniis tid i Kristi aand har nedlagt sine vidnesbyrd til os angaaende disse tider. Jeg vil nu ogsaa tale nogle ord med eder, mine kjære søskende i Herren, I som have rkjendt sandheden, det evige evangeliums vidnesbyrd, og smagt fødmenn af Guds store naade, som han tildeles dem der tror, og i troens kraft lyder hans ord. Bliv ikke trætte paa veien, men træber alvorlig at indgaa gjennem den suvere port, som Herren selv siger. Sølige ere de, siger han, som holder hans bud, for at de maa have adgang til livsens tree og gaa ind gjennem portene til staden. Nu ved vi han byder os idag at gaa ud fra Babel og fra skille os og ikke være noget urent, saa vil han annehmen os. Ja viist ser vi det er høist nødvendig at gaa ud fra al Babels vederstyggeslighed og blive renset ved ordet fra skum og kjædets urenhed, som endnu hænger ved os. Det kan ikke mytte at inddrage sig lederne, som er indsataf Gud til vor veiledning, og paa en sin maade gaa sin egen vei, og saaledes tenke at staa trækket for Gud. Nei, han siger at ingen uren skal komme ind i staden, ei heller de som over vederstyggeslighed og løgn. Vi ved forbi af Kristi lære, at viger vi af denne hans ene vei, om ikke mere end et skridt, da er vi paa afveie og kan ikke nog det rette maal, hvis vi ikke bliver dreven tilbage og ført paa rette vei igjen. Lader os ikke gaa med knurrende hjerter imod Herren og hans førelser, saa vi skal blive slaget i ørkenen, ligesom Israel paa hin dag blev. Vi ser der blev ingen staanet hørken høi eller lav, hverken siden eller stor, som ikke tjente ham troelig og holdt hans ord. Nei, vi ser Herren er retfærdig saa vel i dom som i misfundhed, og de som har forsøgt at tage fra eller legge til denne hans rene og flare sandhed, har det taget en daarlig ende med. Kjære søskende og brødre, lader ingen af os blive demlig, men høiligt sætte pris på den store store naade, som er os bevist fremfor de udenforstaende. Vi er i os selv ikke bedre end dem, men af Guds vortte naade er vi hvad vi er.

Som det nu ser ud saa laker det hjemover med mig, og muligens det er min sidste hilse til alle som er trofaste med Herren og frivillig vil lide døden i kjædet for hans navns skyld.

Julia Hansen,

Underwood, Minn.

Widnesbyrd fra en broder.

Efter den naade som Gud nu giver mig, saa vil jeg nu fortælle lidt om, hvad Herren har gjort imod min sjel. Jeg var født og opdragen i den Lutheriske Kirke, og var tilslægt fra barndommen, at den Lutheriske lære var Guds ord's saliggjørende sandhed. Men da jeg fik fat i et exemplar af N. Meinertjens skrifter,

som visste mig at Luther havde bare reformeret Pavens lære, og er saaledes en fin blandning af løgn og sandhed, og er et af Dyrets 7 hoveder, som omtales i Aab. 13, 1: Og som havde paa sine hoveder bespottelsens navn. De 7 hoveder består de 7 falske kerdomsstiftere; hvorpaa alle disse uainbekendelser i religionen sidder; de er bespottelsens navne. Ja, alle disse suaa somfund hænger i de 7 og er aldeles et legeme, det er en Pave, fortællingers son, antikristen. Ældste vers siger Johannes: „Og jeg saa et af dets hoveder ligesom soaret til dyden, og dets dødelige saar blev legt, og al jorden forundrede sig, og fulgte efter Dyret.“ Dette hoved som blev af sandhedens sværd soaret til dyden, er Luther. Sandhedens sværd havde ham nær til døden; thi den herskede stærkt i Luther for det første; men da sandheden ikke kom til seier paa hans dag, vandt Dyret igjen seier over sandheden; da blev Dyrets saar legt, som det havde faaet af sandheden, og al jorden forundrede sig, og fulgte derefter, og tilbad Dyret og sagde: Hvo er dyret ligt? Hvo kan stridé mod det? Da Dyrets forføreriske magt er hemmelig, stor og sterk, saa man siger idag: Hvo kan stridé mod det? Thi det er saa Gud ligt, og alle ser det at være Gud. Luthers segmand slik altsaa ingen død, og hans lære blev saaledes etter saa ganske uerlig Pavens lære. Denne falske lære falder Guds ord i Aab. 17, 2: for den store Skægges horeris vin, hvoraaf alle folk har drukket. Aab. 18, 3. Og ud af pavens kirke og dens 7 hovedgrenne er her opstaat mange andre seller og parker i hundredevis, som til sammen også falder Babylon den store; det er forvirringen. Ældste vers siger Johannes: Og jeg hørte en anden rost fra himmelen som sagde: Gaar bort fra hende. Æ mit solt, at Æ ikke skalde blive delagtlig i hendes sonder, og at Æ ikke skalde rammes af hendes usager. Thi hennes sonder uaa iudtil himmelen, og Gud har kommet hennes uretsærdigheder ihu. Naar Herren ved sin aand visste mig dette, da raadspurgte jeg mig ikke længere med kæd og blod, men sagde: Duere din mig naade og kraft til at gjøre din vilje; thi uden dig kan jeg slet intet gjøre. Saaledes slik jeg kraft til at gjøre efter Herrens vilje. Nu forstaaer jeg at Herren har kaldt mig fra mørket til lyset, og ifra Satans magt til Gud. Dette er hvad Herren har gjort imod min sjel. Men Herren er endnu ikke ferdig med mig, han vil nu rense sin bingaard, som han siger hos Joh. 15: „Keg er det sande vintree, og min Fader er Bingaardsmanden. Hver gren haas mig som ikke bærer frukt, den borttager han; og hver den som bærer frukt, den renser han, forat den skal bære mere frukt. Nu er jeg glad over, at jeg er blevet en gren paa det sande vintree, og nu ved jeg at Herren vil fortælle med at rense mig, og dette gjør hon for at jeg skal være mere frukt. Æ Ældste vers siger hon: Æ ere allerede rene formedelst det Ord, som jeg havde talet til eder. Men, nu giselder det at faa drage fast og kraft af dette sande vintree, Jesus. Thi han siger: Viner i mia, saa bliver jeg i eder. Vi arsom ørenen ikke kan bære frukt af sig selv, uden den bliver i Vintreet, saa kunne Æ ikke hellere, uden Æ blive i mia. Dog er Vintreet, Æ ere ørenene; hvo som bliver i mia, og jeg i ham, han bærer megen frukt; thi uden mig kunne Æ slet intet gjøre. Det er Guds ord som har gjort mig ren. Da med sit ord renser hon mig fremdeles, saa at jeg skal bære mere

frukt. Ja, jeg takker Herren for denne store naade imod mig. Æ Profeten Esaias 5, 1 siger Herren: Min vil jeg synge om min Elskede, min vens sang, om hans Bingaard: Min Elskede havde en Bingaard paa en fed høi, og han grov den om, og renseude den for stene, og plantet den med ædle Vinkviste, bryggede og et taarn midt derudi, og udhuggede ogsaa en Vinperle derudi, og forventede at den skulle bæregode Druer, men den var vilde Druer. Æ 7de vers siger han videre: Thi den Herre Zebaoths Bingaard er Israels Hus, og Judas Mand er hans Øysters Plantning; og han ventede lovligshed, men se, der blev lovligshed, retsærd, men se, der blev voldsfærd! Denne lignelse var først til det historiske Israel, Jøderne; men den har ligesaavel sin betydning til det aandelige Israel, som er den hele kristenhed nu i vores dage. Han ventede lovligshed, men se, der blev lovlighed, retsærd, men se, der blev voldsfærd. Herren ventede både lovligshed og retsærd ogsaa af kristenheden idag; hvad vil Æ gjøre nu, Æ kirbens hoveder og keremestre, naar Herren nu giver tilskjænde, hvad han vil gjøre ved sin Bingaard eller Kirke, som ikke har haaret andet end de vilde Druer?, som er den falske lære, som før saat? Guds ord siger: Hver den som afviger og ikke bliver i Kristi kerdom, har ikke Gud; 2. Joh. 9. Æ Esaias 5. kapitel siger, hvad Herren vil gjøre ved sin bingaard ifra 5. vers og til 26. vers, og i 27. kapitel omtaler Herren hvorledes han efter vil plantet sin Abel, eller Instelig Bingaard eller Menighed i disse sidste dage igjennem de skrifter, som udgives af Guds Menighed, som forklarer de hemmelige profetier om disse sidste dage, som hidindtil ikke har været forstået af noget menneske, fordi de har været besælet indtil denne tid, som er endnu tid. Dan. 12, 4—13. Es. 2, 2, 10, 1 og Ia. Amos 9, 11—15 og Jer. 31, 28. Al. Gjer. 15, 16, hvor der siger: Paa denne dag vil jeg opreiße Davids falbane Hytte, og jeg vil ovnmure bruddene derpaa, og opreiße det nedrevne deraf, og bøge den som i forbums dage. Og mange andre steder i Guds profetier forudsiges denne obreisning og obhugselse af Guds sande kirke igjen. Men dette vil ikke mitidens keremestre vide noget af, de vil helst vandre paa den brede vej, so infører til fordaerbelse, og Kristi kors vilde ikke bære, naar de prædiker til sine tilhørere ombændelse, blir gamle Adam fint; men de prædiger Kristi Evangelium frit for gamle Adam, saa at han skal bli en sin Kristen, men han kan aldrig blive andet end Antikristen. Dette er falske lære; men den rene lære er, at prædike død i Adam og liv i Kristus. Rom. 7, 8 og flg. Dette er den trange Vej til livet, men de er fac, som finder denne vej, siger Jesus. Men den kan findes af dem, som søger alvorlig i Guds ord, og de forklaringer som gives a fordet i det evige Evangeliums skrifter, som udgives af Guds menighed, som nu er igjennemmen til jorden efter denne lange myrke nat, og give sit hjerte til Herren, saa han faar lov til at omdanne det ester sin vilje til Indtakshed i alt. Saadanre faar del i denne første opstandelse. Aab. 20, 5. Salige ere de, som gjøre Guds beslutninger, saa det de maa faa adgang til Livens Træ, og indgaa igjennem Portene i Staden. Aab. 22, 14.

Hvorledes skal Guds Hus og en sand Prest for
Gud være?

Guds Hus her paa Jorden, er Jesu Kristi Pakts samfund; ja, hvad som fødes af Jesus Kristus er Gudshus. Guds pagts husholdning til menneskene falder kristen for moder „Sara.“ Naar Gud føder sig børn, gjør han det af og i Kristus ved og efter ordet. Altsaa er Guds pagts anordning med alle sine ting, og de børn som deraf er født faldt for Guds hus. Det er den aandelige bygning som er opbygget paa Apostlernes og profeterernes grundvold, som ligger paa flippet Kristus. Altsaa er dette Guds hus: Gud med sin anordning født i sine børn, saa at Gud og Lammet med alt sit, har taget bolig i og blandt dem; ja viist er dette Guds hus og slet intet andet. Det er ikke bygget af sten og træ; nei, men af levende stene, levende gjorte med Jesu liv, der er udsprungen af Ihsens træ, vort liv, Jesus som slæg midt i Guds paradis. Sikkerlig er Kristus og hans legeme Guds hus, ja det alene er Guds hus og intet andet. Fra det hus udgaar dom og liv, i det hus hører ordet hjemme og paa heller intet andet sted; thi det er Guds pakts alter, hvorpaa alle Guds ting skal ofres til Guds cere; for det alter skal Gud tilbedes. Hvad finder vi nu i dette hus? Vi finder Gud og Lammet derinde med alt sit. Saar denne stad et Guds og dens goder er af guld, hausrene ord i Kristo Jesus og se den klare sol, Lammet, hvor den lyser paa naadens pakts himmel. Saar denne stads liv er Gud og Lammet hvori folkeslagene af de freste skal vandre. Ingen død i dette hus; thi denne stads liv er Lammet som aldri dør, i ham er ingen død; nei ingen død i Lamnets stadt, dens liv er evigt. Under denne stad er naadens hab, hvor vi alle de frestes synder sculdes. Herlig, ja herlig er denne stad; hvem som tørster, han kommer hid og drifte af Ihsens vands flod uforstyrdt.

Nu var det om den sande prest vi skulle tale. Jesus Guds son, er stadtens prest for Gud. Naar Herren bygger sit hus, og danner sin menighed, maa han ogsaa give menigheden sande prester. Men hvem skal oplore dem? Skriften siger: „De skal alle være lært af Gud.“ Naar Herren danner sig en prest i sit hus, maa han lade Jesus sin son fødes i ham, saa at Jesus blir live i ham; ja, saa at Jesus med alt sit blir alt i ham og faar gaa den vei, han vil i ham, da er den mand prest for Gud, men heller ingen anden. Om nu denne mand lod sig oplore og overtale af denne verdens kerdom, da modtog han Dyreß mærke paa sin haand eller pande og blev Djævelens prest istedet for Gud selv, ved sin and, danner sig prester, og heller ingen anden kan oplore dem. Gud har sit universitet i sin stadt, det er den Helligaands skole ved ordet i Kristo. Dersom nu Jesus skal beholde sine sande prester i sit hus, maa han selv holde dem i sin høire haand, selv maa han vandre blandt dem selv maa han leve i dem, selv maa han gjøre alletting alene i dem; thi ingen kan tjene Faderen uden Sonnen og intet menneske kan tjene Faderen uden de, som Jesus faar arbeide, styre, raade og være alt i. Ja, naar Jesus faar gjøre i sine prester, hvad han vil, da tjener vi som Guds udvalgte redskaber, for Guds ansigt til hans behag. Saa snart presten Jesus, ikke faar drive os den vei han vil, dagaard vi vor egen vei og tjener da Satan, men skal Jesus faa bevare os

i sin tjeneste, maa han vandre i os, og føre os, som han vil, og selv arbeide i os den glerning han vil have gjort. Se, saaledes gaar det at blive prest for Gud i hans rige.

Hvo som nu ikke er dreven af Jesus til alt hvad de gjør, er dreven af Satan og er preist i Satans rige. Ingen tager sig dette kald, som er det vanskeligste her paa jorden; men han som har os i sig selv udløaret fra evige tider, han udvælger den han vil; naar han falder, saar vi følge, naar han besaler saar vi lyde Herrens røst.

Fordi det er vinter, vil en lad ikke pløje; dersor skal han tigge om høsten, men skal intet finde. Ordspog 20, 4. Naar nogen siger, at de ikke kan tro, fordi de troer saa lidet. Og Jesus siger: Salige ere de, som ikke se og dog tro. Hvorledes kan en saadan sige, han troer Jesu ord?

Naar nogen siger, jeg har annammet det evige evangelium, og endda alligevel bruger Djævelens bønnebøger, hvem er en saadan sig? En flokket, en gudsforægter, der staar i Fordøren og roaber: „Muen“ for betaling, maa bruge en formular, efterdi han ingen aand har.

Naar en siger, han elsker sandhed, og forærgter sig over sandheden bliver sagt til ham fra den rette; er en saadan holdt af sandheden?

Naar nogen siger, de har annammet Jesus i sit hjerte og har ham kær, og saa paa samme tid hænger flere flags billede af ham paa væggen til forængelig vraggestas sammen med alkens afgudsbilleder og siens lyft; hvad skal man kalde saadan, uden horeri?

Den som siger sig at være med i vidnessbyrdet og har udstillet sig fra Babel, og alligevel oploerer sine børn i Djævelens kerdomme, hvad skal hans navn være, uden: Løgner: „En fader skal kjendes af sine børn.“

Hvor mange er det som skal blive salig? Alle de som er døde i Adam og levendegjort i Kristo, de skal blive salig. Ja, de som af loven er slagtet i Adam; men af evangeliet levendegjort med Jesu liv, de er opstandelsens børn, og skal blive salig; de leve Jesus og dø sig selv daglig; de skal ikke fortobes evindelig.

Hvis vilje skal lydes af Guds folk? Mon ikke Guds vilje. Hvo der vil kaldes en kristen, og være hans discipel, han bære korset. Naar indsamlingen fra Babel er kommen, mon da ikke høstens tid er kommen; og naar høsten er kommen, mon da ikke hveden skal skilles ud fra klinjen. Hvor saare sharp vil da ikke dagen blive.

Mærk! Dette blad fortsættes efter forrige udgiver, M. Waag. Udgives nu af C. G. Andersen, Underwood, Otter Tail County, Minn. Det kan erholdes frit tilsendt af Udgiveren og ligeledes af B. O. Solberg,ergus Falls, Minn. Bladet udkommer paa ubestemt tid.